

EUROOPAN KESKUSPANKKI

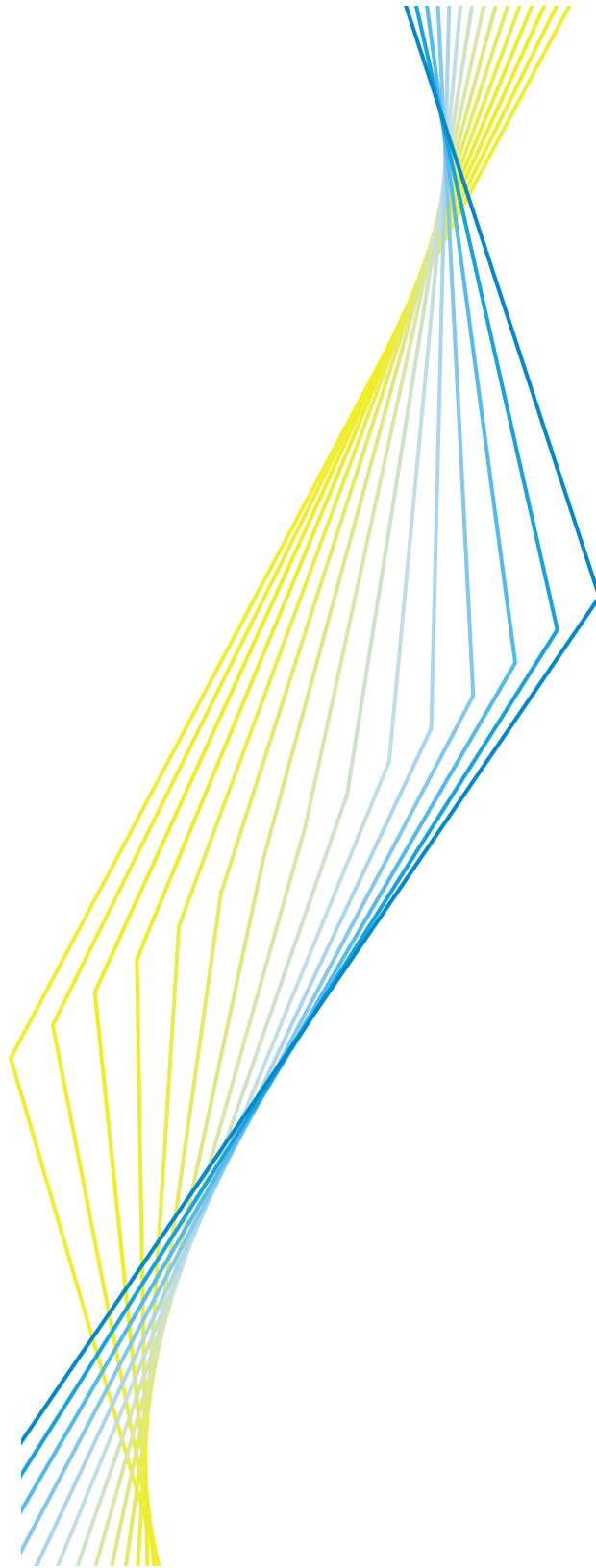
ECB EZB EKT BCE EKP

KUUKAUSIKATSAUS

Elokuu | 1999

EUROOPAN KESKUSPANKKI

KUUKAUSIKATSAUS

Elokuu 1999

© Euroopan keskuspankki, 1999

Käyntiosoite	Kaiserstrasse 29 D-60311 Frankfurt am Main Germany
Postiosoite	Postfach 16 03 19 D-60066 Frankfurt am Main Germany
Puhelinnumero	+49 69 1344 0
Internet	http://www.ecb.int
Faksi	+49 69 1344 6000
Teleksi	411 144 ecb d

Kuukausikatsauksen laatimisesta vastaa EKP:n johtokunta. Kuukausikatsaus on pääkirjoitusta lukuun ottamatta käännetty Suomen Pankissa, joka myös huolehtii katsauksen julkaisemisesta.

Kaikki oikeudet pidätetään. Kopiointi on sallittu opetuskäyttöön ja ei-kaupallisiin tarkoituksiin, kunhan lähde mainitaan.

*Tämän numeron tilastot perustuvat 5.8.1999 käytettävissä olleisiin tietoihin.
ISSN 1561-0322*

Sisällys

Pääkirjoitus	5
Euroalueen talouskehitys	7
Rahatalous ja rahoitusmarkkinat	7
Hintakehitys	16
Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat	18
Valuuttakurssit ja maksutase	27
Euron kansainvälinen asema	31
Euroalueen rahalaitosten taseet vuoden 1999 alkupuolella	55
Euroalueen tilastot	1*
Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet	47*
Euroopan keskuspankin (EKP) julkaisuja	51*

Lyhenteet

Maat

BE	Belgia
DK	Tanska
DE	Saksa
GR	Kreikka
ES	Espanja
FR	Ranska
IE	Irlanti
IT	Italia
LU	Luxemburg
NL	Alankomaat
AT	Itävalta
PT	Portugali
FI	Suomi
SE	Ruotsi
UK	Iso-Britannia
JP	Japani
US	Yhdysvallat

Muut

BIS	Kansainvälinen järjestelypankki
BKT	bruttokansantuote
BPM4	IMF:n maksutasekäsikirja (4. laitos)
BPM5	IMF:n maksutasekäsikirja (5. laitos)
cif	kulut, vakuutus ja rahti hintaan luettuina
ECU	Euroopan valuuttayksikkö
EKP	Euroopan keskuspankki
EKPJ	Euroopan keskuspankkijärjestelmä
EKT 95	Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä 1995
EMI	Euroopan rahapoliittinen instituutti
EU	Euroopan unioni
EUR	euro
fob	vapaasti laivassa
ILO	Kansainvälinen työjärjestö
IMF	Kansainvälinen valuuttarahasto
KHI	kuluttajahintaindeksi
repo	takaisinostosopimukseen perustuva käänteisoperaatio
SITC Rev. 3	Kansainvälinen ulkomaankaupan tavaranimikkeistö (3. tarkistettu laitos)
YKHI	yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

Euroopan yhteisön käytännön mukaisesti EU-maiden nimet ovat aakkosjärjestyksessä kunkin maan omakielisen nimen mukaan (eivät suomennoksen mukaan).

Pääkirjoitus

Kesäkuun 1999 lopun jälkeen käytettävissä olleet tiedot ja kyselyjen tulokset ovat yhdenmukaisia aiempien odotusten kanssa, joiden mukaan euroalueen taloudellinen toimeliaisuus lakkasi ensin hidastumasta ja vakaantui sitten vuoden 1999 ensimmäisellä puoliskolla sekä tullee lisääntymään toisella vuosipuoliskolla. Rahoitusmarkkinoilta saadut merkit vahvistivat nämä parantuneet näkymät. Talouden vähittäiseen elpymiseen perustuvassa skenaariossa sekä hintojen että tulevaa hintakehitystä ennakoivien indikaattorien vaimea kehitys viittaa siihen, että kuluttajahintojen kehityksen tulisi jatkossakin olla sopu-soinnussa hintavakauden kanssa. Raha- ja luottoaggregaattien kehitys heinäkuuhun 1999 saakka tukee suurelta osin tätä arviota, vaikka tulevaa hintavakautta uhkaavat hintojen jonkinasteiset nousupaineet saattavatkin olla mahdollisia. EKP:n neuvosto päätti heinäkuun 15. ja 29. päivänä pitämässään kokouksissa, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 2,5 %, maksuvalmiusluoton korko 3,5 % ja talletuskorko 1,5 %.

Lavean raha-aggregaatin M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden keskiarvo huhtikuusta kesäkuuhun 1999 oli 5,1 % eli sama kuin toukokuussa 1999 päättyneellä kolmen kuukauden jaksolla. M3 kasvoi näin ollen edelleen EKP:n neuvoston asettamaa 4½ prosentin viitearvoa nopeammin. M3:n vuotuinen kasvuvauhti hidastui toukokuun 5,2 prosentista 5,0 prosenttiin kesäkuussa. Hidastumiseen myötävaikuttivat useimmat M3:n erät, joskin erilaisilla painoilla.

Yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen määrän 12 kuukauden kasvuvauhti nopeutui kesäkuussa 1999 edelleen edellisen kuukauden 10,5 prosentista 10,9 prosenttiin. Euroalueelle myönnettyjen luottojen kokonaismäärän kasvuvauhti hidastui kuitenkin toukokuun 7,9 prosentista 7,7 prosenttiin kesäkuussa, mikä johtui julkisyhteisöille myönnettyjen luottojen määrän vähenemisestä. Yksityissektorille myönnettyjen luottojen määrän nopean kasvun tai M3:n kehityksen ei nykyisessä tilanteessa katsota viittaavan tuleviin inflaatiopaineisiin. Tilannetta pitää kuitenkin tulevana kuukausina seurata tarkasti erityisesti sii-

tä syystä, että sekä M3:n likvideimpien instrumenttien että yksityissektorille myönnettyjen luottojen määrän nopea kasvu viittaa siihen, että euroalueella olevien on tällä hetkellä helppo saada likviditeettiä.

Euroalueen pitkät korot nousivat edelleen heinäkuussa ja elokuun ensimmäisinä päivinä. Euroalueen joukkovelkakirjalainojen tuottojen kasvun jatkumiseen vaikuttivat etupäässä euroalueen sisäiset tekijät, sillä joukkolainojen tuotoissa ei kansainvälisesti katsoen ollut nähtävissä mitään selkeää suuntausta. Erityisesti odotukset euroalueen suotuisammasta suhdannekehityksestä ovat saattaneet vaikuttaa pitkiin korkoihin. Näitä odotuksia heijastaen euroalueen pitkien korkojen ja Yhdysvaltojen vastaavien korkojen tuottoerot pienenevät heinäkuussa ja tuottokäyrä jyrkkenee entisestään.

Euron valuuttakurssi vahvistui heinäkuussa johtuen siitä, että markkinoiden odotukset euroalueen taloudellisen toimeliaisuuden kehityksestä kohenivat. Heikennyttyään ensin heinäkuun puoliväliin saakka nimellinen efektiivinen valuuttakurssi vahvistui heinäkuun jälkipuoliskolla. Kaiken kaikkiaan euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi vahvistui kesäkuun lopun ja elokuun 5. päivän välillä noin 2 %, kun taas heinäkuun puolivälin ja elokuun 5. päivän välillä se vahvistui 3 %. Yhdysvaltain dollariin nähden euro vahvistui selvemmin.

Euroalueen ulkoisen ympäristön näkymät vahvistavat edelleen näkemystä siitä, että euroalueen tuotannon kasvu kiihtyy. Yhdysvaltain talous osoitti joitakin merkkejä kasvun hidastumisesta, kun taas Isossa-Britanniassa havaittiin ensimmäisiä elpymisen merkkejä. Japanin pitkään jatkunut taloudellisen toimeliaisuuden hidastuminen on saattanut pysähtyä, mutta viestit tästä ovat edelleen ristiriitaisia. Kehittyvien markkinoiden talousindikaattorien viimeaikainen kehitys viittaa siihen, että Itä-Aasian talous on elpymässä, mutta Latalalaisen Amerikan näkymien parantuminen on ollut vaatimatonta.

Viimeaikaiset tiedot ovat vahvistaneet, että euroalueen tuotannon kasvun pitäisi elpyä vuoden 1999 jälkipuoliskolla. Eurostatin tarkistettujen arvioiden mukaan BKT:n neljännesvuosittainen kasvuvauhti nopeutui 0,5 prosenttiin vuoden 1999 ensimmäisellä neljänneksellä vuoden 1998 viimeisen neljänneksen 0,2 prosentista. Nämä luvut pohjautuvat suurelta osin uuden Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmän (EKT 95) mukaan kerättyihin tietoihin. Näitä tietoja on tulkittava jokseenkin varoen, sillä EKT 95:stä ei ole vielä saatu riittävästi kokemusta. Kolmen kuukauden keskiarvoina laskettu teollisuustuotannon kasvu vakaantui maaliskuussa ja huhtikuussa päättyneillä jaksoilla ja nopeutui sitten toukokuussa 1999 päättyneellä jaksolla. Euroopan komission julkaisemien alustavien kyselytietojen mukaan teollisuuden luottamus parani edelleen sekä kesä- että heinäkuussa 1999 saavuttaen siten taas pitkäaikaisen keskiarvonsa ensimmäistä kertaa marraskuun 1998 jälkeen. Kuluttajien luottamus parani merkittävästi heinäkuussa vähennyttyään edellisen kolmen kuukauden aikana ja lähestyi näin ollen tammikuun 1999 ennätyksellisen korkeaa tasoa. Kaiken kaikkiaan euroalueen taloudellisen toimeliaisuuden näkymät ovat nyt suotuisammat kuin kuukausi sitten.

YKHllä mitattu euroalueen kuluttajahintojen vuotuinen nousuvauhti hidastui toukokuun 1,0 prosentista 0,9 prosenttiin kesäkuussa 1999 huolimatta siitä, että energian hinnat olivat nousseet edelleen öljyn hinnan kohottua merkittävästi viime kuukausina. Tämä hidastuminen johtui etupäässä jalostamattomien elintarvikkeiden hinto-

jen vuotuisen muutosvauhdin huomattavasta hiljentymisestä sekä jossakin määrin myös jalostettujen elintarvikkeiden hintojen vuotuisen muutosvauhdin hidastumisesta. Palvelujen hintojen vuotuinen nousu oli edelleen vaimeaa pysyen samana kuin edellisessäkin kuussa. Ilman kausielintarvikkeiden ja energian hintoja laskettu YKH:n vuotuinen nousuvauhti hidastui hieman eli 0,8 prosenttiin vuoden 1999 toukokuun 0,9 prosentista. Lyhyellä aikavälillä on todennäköistä, että öljyn hinnan nousu ja euron valuuttakurssin efektiivinen heikentyminen vuoden 1999 ensimmäisellä puoliskolla saattaa aiheuttaa hintojen nousupaineita euroalueella, mutta joidenkin sektorien kovan kilpailun pitäisi myötävaikuttaa hintojen nousupaineiden vähenemiseen.

Kaikki käytettävissä olleet tiedot huomioon ottaen näkymät hintavakauden ylläpitämiseksi ovat edelleen suotuisat. Tulevina kuukausina tulee kuitenkin seurata huolella raha- ja luottoaggregaatioiden kehitystä sekä indikaattoreita, jotka viittaavat yhä vahvemmin taloudellisen toimeliaisuuden lisääntymiseen.

Tässä EKP:n Kuukausikatsauksessa on vakioartikkelin lisäksi kaksi muuta artikkelia. Niistä ensimmäinen, "Euron kansainvälinen asema", käsittelee euron asemaa ja sen erilaisia merkityksiä kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla. "Euroalueen rahalaitosten taseet vuoden 1999 alkupuolella" -artikkelissa analysoidaan taseisiin sisältyvää tietoa sekä taseiden eroja ja samankaltaisuuksia euroalueella.

Euroalueen talouskehitys

I Rahatalous ja rahoitusmarkkinat

EKP:n neuvoston rahapoliittiset päätökset

Heinäkuun 15. ja 29. päivänä 1999 pitämässään kokouksissa EKP:n neuvosto tarkasteli tulevaa hintakehitystä ja hintavakauteen kohdistuvia riskejä euroalueella. Tuoreimpien tietojen katsottiin vahvistavan käsitystä siitä, että inflaationäkymät ovat edelleen pysyneet sopusoinnussa hintavakauden kanssa. Tämän vuoksi EKP:n neuvosto päätti pitää EKP:n voimassa olevat korot ennallaan. Eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korko pidettiin siten 2,5 prosentissa, maksuvalmiusluoton korko 3,5 prosentissa ja talletuskorko 1,5 prosentissa (ks. kuvio 1).

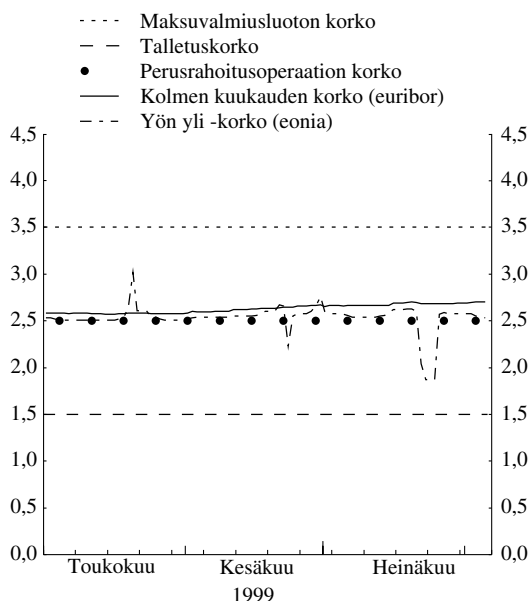
M3:n kasvu hidastui hieman kesäkuussa

Kesäkuussa 1999 laivan raha-aggregaatin M3:n vuotuinen kasvuvauhti hidastui 5,0 prosenttiin, kun se toukokuussa oli ollut 5,2 % (luku on tarkistettu alaspäin 5,3 prosentista). M3:n 12 kuukauden kasvuvauhtien kolmen kuukauden keskiarvo huhtikuusta kesäkuuhun 1999 oli 5,1 %.

Kuvio 1.

EKP:n korot ja rahamarkkinakorot

(vuotuinen korko, päivähavainnot)

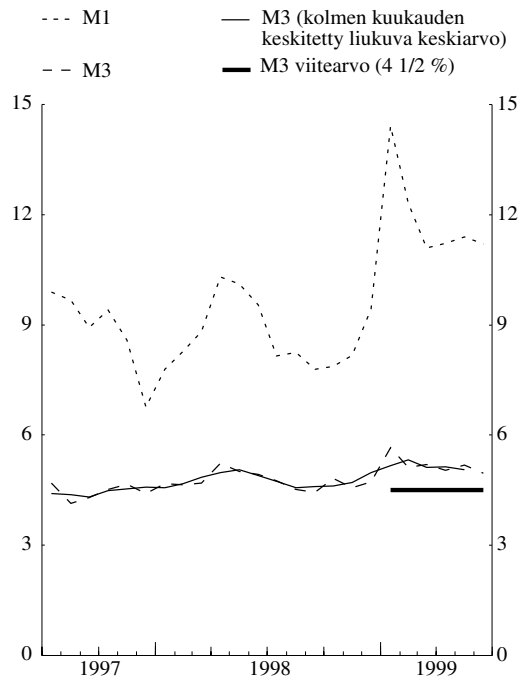

Lähde: EKP.

Kuvio 2.

Euroalueen raha-aggregaattit

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

Luku oli sama kuin kolmen kuukauden jaksona maaliskuusta toukokuuhun 1999 (jolloin keskiarvoa tarkistettiin alaspäin 5,2 prosentista). Näin ollen M3:n kasvu oli edelleen EKP:n neuvoston asettamaa 4½ prosentin viitearvoa nopeampaa (ks. kuvio 2).

Kausivaihteluista puhdistamattomat tiedot osoittavat M3:n kasvaneen 10 miljardia euroa kesäkuussa 1999. Kausivaihteluista puhdistettuna M3 kasvoi 5 miljardia euroa (eli noin 0,1 %) edellisestä (ks. taulukko 1). Kausivaihteluista puhdistetun M3:n kasvun vähäiseen nopeutumiseen vaikutti kaksi seikkaa: Toisaalta M1:n erät olivat kasvaneet huomattavasti (kasvu oli 14 miljardia euroa; tähän sisältyi sekä liikkeessä olevan rahan että yön yli -talletusten kasvua) ja muut lyhytaikaiset talletukset myös jonkin verran (2 miljardia euroa). Toisaalta M3:een sisältyvien jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien määrä oli pienentynyt (12 miljardia euroa).

M3:n vuotuisen kasvuvauhdin hidastuminen oli seurausta sen useimpien erien kasvun hidastu-

Taulukko I.

M3 ja sen pääerät

(kausivaihteluista puhdistetut kuukauden lopun määrät ja kuukausimuutokset)

	Kesäkuu 1999		Huhtikuu 1999		Toukokuu 1999		Kesäkuu 1999		Huhti–kesäkuu 1999	
	Määrä	Muutos	Muutos	Muutos	Muutos	Muutos	Muutos	Muutos keskimäärin	Muutos keskimäärin	
	Miljardia euroa	Miljardia euroa	%	Miljardia euroa	%	Miljardia euroa	%	Miljardia euroa	%	
M3	4 550,0	11,0	0,2	20,0	0,4	4,6	0,1	11,9	0,3	
Liikkeessä oleva raha ja yön yli -talletukset (= M1)	1 830,6	17,6	1,0	12,4	0,7	14,5	0,8	14,8	0,8	
Muut lyhytaikaiset talletukset (= M2–M1)	2 118,2	-15,0	-0,7	4,4	0,2	2,1	0,1	-2,8	-0,1	
Jälkimarkkinakelpoiset instrumentit (= M3–M2)	601,2	8,5	1,4	3,2	0,5	-12,0	-2,0	-0,1	0,0	

Lähde: EKP.

Huom. Pyörästysten vuoksi miljardeina euroina ilmoitettujen M3:n erien yhteismäärä ei välttämättä täsmää M3:n kokonaismäärän kanssa.

misesta; eniten hidastuivat rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksien ja rahamarkkinapaperien kasvuvauhdit. Lisäksi yli vuoden mutta enintään kahden vuoden velkapaperien määrä pieneni edelleen. Toisaalta M3:n kasvuvauhtia nopeuttivat liikkeessä olevan rahan ja irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden pituisten talletusten aiempaa voimakkaampi kasvu.

Kesäkuussa 1999 liikkeessä olevan rahan vuotuinen kasvuvauhti nopeutui 3,0 prosenttiin. Kasvuvauhti jatkoi näin ollen asteittaista kiihtymistään, joka on ollut havaittavissa viime kuukausina (toukokuussa kasvuvauhti oli 1,7 %). Yön yli -talletusten vuotuinen kasvuvauhti sen sijaan hidastui kesäkuussa 13,1 prosenttiin, kun se toukokuussa oli ollut 13,7 %. Vuotuinen kasvuvauhti oli kuitenkin edelleen tuntuvasti nopeampi kuin ennen EMUn kolmannen vaiheen alkua, sillä siihen vaikuttivat yön yli -talletusten voimakas kasvu tammikuussa 1999 sekä likvidien rahoitusinstrumenttien huomattava suosio vaihtoehtokustannusten ollessa alhaisia. Koska yön yli -talletusten kasvuvauhti oli kesäkuussa hitaampi kuin toukokuussa, suppean raha-aggregaatin M1:n 12 kuukauden kasvuvauhti hidastui hieman eli 11,2 prosenttiin, kun se toukokuussa oli ollut 11,4 %.

Muiden lyhytaikaisten talletusten kuin yön yli -talletusten vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi kesäkuussa hieman eli 2,0 prosenttiin toukokuun 1,8 prosentista. Jonkin verran pitemmällä aikavälillä tarkasteltuna näiden rahoitusinstrumenttien – joi-

den osuus M3:n kannasta on miltei puolet – vuotuinen kasvuvauhti on ollut vaimeaa ja vaihdellut 1,5 prosentin ja 3,0 prosentin välillä. Alle kahden vuoden pituisten määräaikaistalletusten muutosvauhti oli edelleen negatiivinen (kesäkuussa se oli -3,6 %), mikä johtui suurelta osin siitä, että vähittäispankkien näille talletuksille maksamat korot ovat viime kuukausina tasaisesti laskeneet. Irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden pituisten talletusten kysyntä sen sijaan voimistui, ja niiden vuotuinen kasvuvauhti nopeutui kesäkuussa 6,2 prosenttiin, kun se toukokuussa oli ollut 5,7 %. Näin tapahtui, vaikka vähittäispankkien näille talletuksille maksamat korot laskivat jonkin verran kesäkuussa. Koska irtisanomisajaltaan hyvin lyhyitä talletuksia voi usein pitää yön yli -talletusten läheisinä vastineina, on mahdollista, että niiden aiempaa nopeampi kasvuvauhti kesäkuussa johtui siitä, että sijoittajat siirsivät sijoituksiaan yön yli -talletuksista hyvin lyhyen irtisanomisajan instrumentteihin. Liikkeessä olevan rahan, yön yli -talletusten ja muiden lyhytaikaisten talletusten yhteisvaikutuksesta väliaggregaatti M2:n kasvuvauhti nopeutui kesäkuussa 6,2 prosenttiin toukokuun 6,0 prosentista.

M3:een sisältyvien jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien vuotuinen muutosvauhti oli kesäkuussa -2,4 % oltuaan toukokuussa positiivinen eli 0,3 %. Näiden instrumenttien määrä alkoi siis uudelleen supistua, mihin tuntuu olevan syytä niiden suhteellisen heikko tuotto, joka puolestaan johtuu euroalueen lyhyiden korkojen alhai-

suudesta ja tuottokäyrän jyrkentyemisestä. Jälki-markkinakelpoisista instrumenteista rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksien ja rahamarkkinapapereiden suhteellisen nopea vuotuinen kasvuvauhti hidastui toukokuun 13,7 prosentista 10,4 prosenttiin kesäkuussa. Takaisinostosopimusten eli repojen kanta supistui edelleen huomattavasti; vuodentakaisesta repojen määrä supistui 15,7 % (eli hieman enemmän kuin viime kuukausina). Myös liikkeeseen laskettujen alle kahden vuoden pituisten velkapaperien määrä supistui edelleen ja oli kesäkuussa 17,5 % vuodentakaista pienempi (toukokuussa vastaava supistuminen oli ollut 12,7 %).

Luotonanto yksityiselle sektorille kasvoi edelleen kesäkuussa

Euroalueen yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen vuotuinen kasvuvauhti nopeutui kesäkuussa 10,9 prosenttiin, kun se toukokuussa oli ollut 10,5 %. Nopeutuminen johtui sekä lainojen että muihin arvopapereihin kuin osakkeisiin perustuvan antolainauksen kasvun nopeutumisesta. Julkisyhteisöille myönnettyjen luottojen muutosvauhti sen sijaan hidastui kesäkuussa -0,6 prosenttiin, kun se toukokuussa 1999 oli ollut 1,3 %. Tämän hidastumisen vaikutus oli suurempi kuin yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen kasvun, joten luottojen kokonaismäärän vuotuinen kasvuvauhti hidastui kesäkuussa 7,7 prosenttiin toukokuun 7,9 prosentista.

Yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen kasvu kiihtyi huolimatta siitä, että vähittäispankkien laskusuunnassa olleet lainakorot – erityisesti yli vuoden pituisten yritysainojen sekä asuntolainojen korot – kääntyivät nousuun kesäkuussa. Vaikka korkojen nousu oli vähäinen, se saattoi synnyttää odotuksia, että korot nousisivat vielä lisää seuraten pitkien markkinakorkojen kesäkuusta nousua. Tämä on puolestaan saattanut kasvattaa luottojen kysyntää, kun lainanottajat ovat halunneet hyötyä toistaiseksi suhteellisen alhaisista koroista. Luottojen viimeaikaisen kehityksen taustalla on oletettavasti pankkisektorin kiireä kilpailu, joka on myös saattanut vaikuttaa rahalaitosten yksityiselle sektorille myöntämän rahoituksen ehtojen suotuisuuteen.

Rahalaitossektorin pitkäaikaiset velat muille euroalueella oleville kasvoivat kesäkuussa hieman kiihtyneellä eli 5,2 prosentin vauhdilla, kun vauhti toukokuussa oli ollut 5,0 %. Näin ollen tämän M3:n vastaerän kasvuvauhti, joka oli nopeutunut EKP:n 8.4.1999 tekemän koronlaskun jälkeen, jatkoi kiihtymistään. Kasvuvauhdin nopeutuminen johtui yli kahden vuoden pituisten määräaikaistalletusten vuotuisen kasvuvauhdin kiihtymisestä, vaikka näiden talletusten kasvuvauhti sinänsä oli edelleen suhteellisen hidas (kasvu voimistui kesäkuussa 2,2 prosenttiin, kun se toukokuussa oli ollut 1,5 %). Yli kahden vuoden määräaikaistalletusten vuotuisen kasvuvauhdin kiihtymiseen on saattanut liittyä se, että ero vähittäispankkien näille talletuksille maksamien korkojen ja enintään kahden vuoden pituisten määräaikaistalletusten korkojen ja yön yli -talletusten korkojen välillä on kasvamassa. Tämä kehitys sekä viimeksi mainittujen lyhytaikaisten talletusten vuotuisen kasvuvauhdin hidastuminen viittaavat siihen, että sijoituksia on kesäkuussa mahdollisesti siirretty jonkin verran yli kahden vuoden määräaikaistalletuksiksi.

Irtisanomisajaltaan yli kolmen kuukauden pituiset talletukset vähenivät aiempaa enemmän kesäkuussa, jolloin ne supistuivat 6,3 % vuodentakaisesta; toukokuussa vastaava supistuminen oli ollut 6,0 %. Tämä kehitys viittaa siihen, että nämä talletukset eivät viime kuukausina ole olleet kovin houkuttelevia sijoituskohteita. Toisin kuin määräaikaistalletukset, irtisanomisehtoiset talletukset muodostavat vain pienen osan pitkäaikaisista talletuksista, eikä niiden käyttö euroalueella ole yhtä laajalle levinnyttä kuin määräaikaistalletusten (ks. myös artikkeli ”Euroalueen rahalaitosten taseet vuoden 1999 alkupuolella” tässä Kuukausikatsauksessa). Alkuperäiseltä maturiteetiltaan yli 2 vuoden pituisten velkapaperien määrä kasvoi edelleen voimakkaasti, vaikka niiden vuotuinen kasvuvauhti hidastui hieman kesäkuussa eli 7,9 prosenttiin toukokuun 8,1 prosentista. Oman pääoman ja varausten vuotuinen kasvuvauhti pysyi ennallaan 6,7 prosentissa.

Euroalueen rahalaitossektorin ulkoinen nettoasema vahvistui kesäkuussa absoluuttisten ja kausivaihteluista puhdistamattomien lukujen perusteella 12 miljardia euroa, kun se toukokuussa oli heikentynyt 46 miljardia euroa. Tästä kesäkuuisesta

kohenemisesta huolimatta ulkoinen nettoasema heikkeni vuodentakaisesta 201 miljardia euroa. Tämä johtui siitä, että vaihtotaseeseen, pääomansiirtoihin ja rahoitustaseeseen kirjattavat rahoituslaitossektoriin kuulumattomien ulkomaiset taloustoimet viimeisen 12 kuukauden aikana ovat johtaneet pääoman vientiin euroalueelta.

Rahamarkkinoiden tuottokäyrä jyrkkeni heinäkuussa

Rahamarkkinoiden tuottokäyrä jyrkkeni heinäkuussa ja elokuun alussa, sillä enintään kolmen kuukauden maturiteeteissa korot eivät juurikaan muuttuneet, mutta sekä 6 kuukauden että 12 kuukauden korot nousivat yli 20 peruspistettä. Yön yli -korko eoniakorkona (euro overnight index average) mitattuna vaihteli kuudentena pitoajanjaksona (24.6.–23.7.1999) useimpina päivinä 2,54 prosentin ja 2,63 prosentin välillä eli oli suunnilleen samalla tasolla kuin viidentenä pitoajanjaksona (ks. myös kuvio 1). Kuudennen pitoajanjakson kahtena viimeisenä päivänä eoniakorko laski noin 2,0 prosenttiin, sillä pankkijärjestelmässä oli tuolloin enemmän likviditeettiä kuin eurojärjestelmän varantovelvoitteiden täyttämiseksi oli tarpeen (ks. kehikko 1). Seitsemännen pitoajanjakson ensimmäisinä päivinä yön yli -korko oli alle 2,6 %.

Rahamarkkinakorkojen tuottokäyrässä oli yhden ja kolmen kuukauden euriborkoroissa vain vähäisiä muutoksia: 5.8.1999 yhden kuukauden euriborkorko oli 2,63 % ja kolmen kuukauden euriborkorko 2,70 %. Kuuden ja 12 kuukauden euriborkorot sitä vastoin kohosivat siten, että 6 kuukauden euribor nousi 22 peruspistettä 3,04 prosenttiin ja 12 kuukauden euribor 29 peruspistettä 3,23 prosenttiin. Näin ollen ero 12 kuukauden ja kolmen kuukauden euriborkorkojen välillä kasvoi kesäkuun lopun 27 peruspisteestä 53 peruspisteeseen 5.8. (ks. kuvio 3). Tämän kehityksen voidaan katsoa kuvastavan sitä, että markkinaosapuolet odottavat lyhyiden korkojen nousun olevan todennäköisempää vuonna 2000 kuin lähikuukausien aikana.

Nämä markkinoiden odotukset näkyivät myös futuurisopimusten pohjalta johdetuissa euriborkoroissa. Syyskuussa 1999 erääntyvien sopimus-

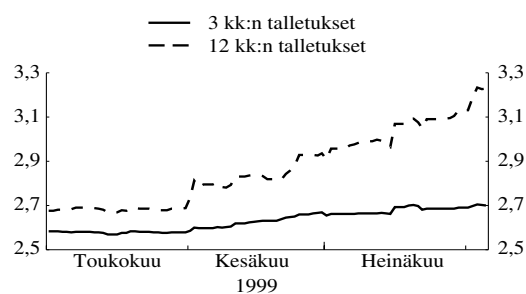
ten koroista johdettu 3 kuukauden korko nousi vain hieman heinäkuun aikana, mutta joulukuussa 1999 sekä maaliskuussa ja kesäkuussa 2000 erääntyvien sopimusten vastaavat korot olivat 5.8. tarkasteltuna 26–41 peruspistettä korkeammat: joulukuussa erääntyvien sopimusten korko oli 3,33 %, maaliskuussa erääntyvien 3,42 % ja kesäkuussa erääntyvien 3,71 %. Kuten aiemmin on todettu, joulukuussa 1999 erääntyvien futuurisopimusten korkoon tuntuvat myös vaikuttavan markkinoiden odotukset vuosituhannen vaihtumisen mahdollisista vaikutuksista.

Rahamarkkinaolojen vakaus lyhyiden korkojen osalta näkyi myös eurojärjestelmän säännöllisessä kuukausittaisessa pitempiaikaisessa rahoitusoperaatioissa, jonka maksut suoritettiin 29.7.1999. Tavalliseen tapaan tämä pitempiaikainen operaatio oli maturiteetiltaan kolme kuukautta, ja likviditeetin jaossa käytettiin monikorkoista menettelyä. Operaation painotettu kesikorko oli 2,66 % ja marginaalikorko 2,65 %, eli ne olivat vain kaksi peruspistettä korkeammat kuin kuukautta aikaisemmin toteutetun pitempiaikaisen rahoitusoperaation vastaavat korot. Kuten aiemmissakin operaatioissa, korot olivat hieman alempia kuin toteutuspäivän kolmen kuukauden euriborkorko.

Kuvio 3.

Euroalueen lyhyet korot

(vuotuinen korko, päivävahaintoja)

Lähde: EKP.

Huom. Kolmen ja kahdentoista kuukauden euribor.

Kehikko I.

Rahapoliittiset operaatiot ja likviditeettitilanne kuudentena pitoajanjaksona

Likviditeetin jakaminen rahapoliittisissa operaatioissa

Eurojärjestelmä toteutti neljä perusrahoitusoperaatiota ja yhden pitempiäaikaisen rahoitusoperaation kuudentena pitoajanjaksona eli 24.6.–23.7.1999. Kaikki perusrahoitusoperaatiot toteutettiin 2,5 prosentin kiinteällä korolla. Jaetun likviditeetin määrä vaihteli 53,0 miljardista eurosta 95,0 miljardiin euroon. Heinäkuun 20. päivänä toteutetussa operaatioissa tarjousten kokonaismäärä saavutti uuden ennätyksen, 1 479,4 miljardia euroa. Perusrahoitusoperaatioissa tehtyjen tarjousten kokonaismäärien keskiarvo oli 1 307,9 miljardia euroa, mikä on merkittävästi suurempi kuin edellisen pitoajanjakson vastaava keskiarvo, 895,5 miljardia euroa. Viikoittaisissa huutokaupoissa tarjouksia tehneiden vastapuolien lukumäärä oli myös aiempaa suurempi: se vaihteli 856:sta 915:een, kun se edellisellä pitoajanjaksona oli vaihdellut 666:sta 894:ään. Osittain kahden yhtäaikaisen operaation kokoeron vuoksi jako-osuus vaihteli 4,25:stä 7,41 prosenttiin.

Pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät

(mrd. euroa)

Päivittäinen keskiarvo pitoajanjaksona 24.6.–23.7.1999

	Likviditeettiä lisäävät	Likviditeettiä vähentävät	Nettovaikutus
(a) Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot	188,5	0,6	+187,9
Perusrahoitusoperaatiot	143,1	-	+143,1
Pitempiäaikaiset rahoitusoperaatiot	45,0	-	+45,0
Maksuvalmiusjärjestelmät	0,4	0,6	-0,2
Muut operaatiot	0,0	0,0	0,0
(b) Muut pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät	342,4	427,3	-84,9
Liikkeessä olevat setelit	-	342,1	-342,1
Valtion talletukset eurojärjestelmässä	-	45,7	-45,7
Ulkomaiset saamiset (ml. kulta), netto	342,4	-	+342,4
Muut tekijät, netto	-	39,5	-39,5
(c) Luottolaitosten talletukset eurojärjestelmän sekkileillä (a) – (b)			103,0
(d) Varantovelvoite			102,0

Lähde: EKP.

Pyöristysten vuoksi luvut eivät välttämättä täsmää.

Maksuvalmiusjärjestelmän käyttö

Edelliseen pitoajanjaksoon verrattuna maksuvalmiusluoton keskimääräinen päivittäinen käyttö kasvoi 0,3 miljardista eurosta 0,4 miljardiin euroon, kun taas talletusmahdollisuuden käyttö pysyi miltei muuttumattomana ja oli keskimäärin 0,6 miljardia euroa päivässä. Lukuun ottamatta 14.7. kirjattua maksuvalmiusluoton ja talletusmahdollisuuden huomattavaa käyttöä, joka johtui pääasiassa yhden maan maksujärjestelmässä ilmenneistä ongelmista, suurin osa talletusmahdollisuuden käytöstä (8,7 miljardia euroa) ajoittui pitoajanjakson toiseksi viimeiseen päivään. Vastapuolet tallettivat ylimääräisen likviditeettinsä maksuvalmiusjärjestelmään päivää ennen pitoajanjakson viimeistä päivää, koska jakson viimeinen päivä oli perjantai ja oli kannattavampaa kartuttaa varoille talletuskorkoa viimeistä päivää edeltävänä torstaina. Viikonloppuna taas varoille maksettaisiin korkeampaa, perusrahoitusoperaatioiden korkoa, jota maksetaan sekkileillä oleville, varantovelvoitteen täyttämiseen käytettävillä varoilla. Toiseksi viimeisen päivän lisäksi sekä maksuvalmiusluottoa että talletusmahdollisuutta käytettiin suhteellisen paljon pitoajanjakson viimeisenä päivänä (maksuvalmiusluottoa 1,6 miljardia euroa ja talletusmahdollisuutta 1,8 miljardia euroa). Tämä johtui tavanomaisista epäta-saisuuksista pankkien välisen likviditeetin jakautumisessa pitoajanjakson lopussa. EKP oli jakanut runsaasti

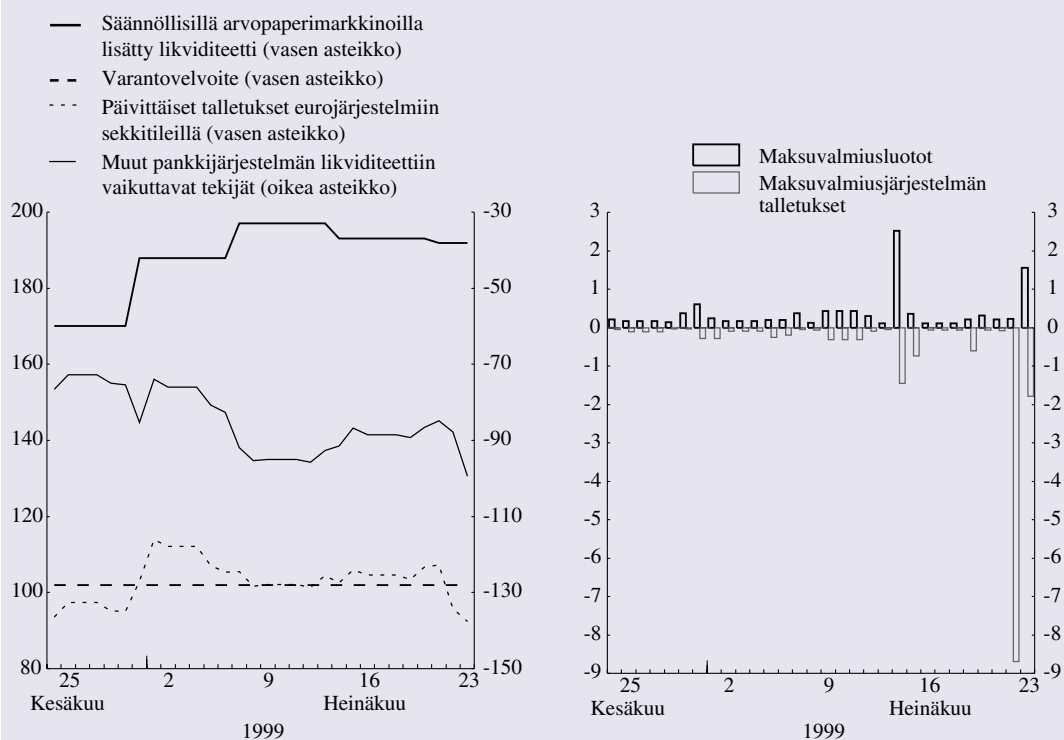
likviditeettiä pitoajanjakson viimeisessä perusrahoitusoperaatioissa. Tätä pidettiin tarkoituksenmukaisena ottaen huomioon riippumattomien tekijöiden kehitys seuraavan pitoajanjakson alussa sekä suhteellisen korkeat yön yli -korot.

Muut kuin rahapolitiikkaan liittyvät likviditeettiin vaikuttavat tekijät

Muiden pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavien eli riippumattomien tekijöiden (oheisen taulukon kohta b) likviditeettiä sitova nettovaikutus oli keskimäärin 84,9 miljardia euroa, mikä on 10,1 miljardia enemmän kuin edellisenä pitoajanjaksona. Riippumattomien tekijöiden vaikutus vaihteli 72,7 miljardista 99,3 miljardiin euroon. Riippumattomien tekijöiden vaikutuksen voimistuminen johtui pääasiassa liikkeessä olevien setelien määrän kausiluonteisesta, keskimäärin 5,1 miljardin euron suuruudesta kasvusta, sekä siitä, että valtion talletukset eurojärjestelmässä kasvoivat 5,3 miljardia euroa.

Pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät kuudentena pitoajanjaksona

(mrd. euroa, päivävahaintoja)

Lähde: EKP.

Vastapuolten talletukset eurojärjestelmän sekkitileillä

Vastapuolten talletukset eurojärjestelmän sekkitileillä ovat yhtä kuin rahapolitiittisissa operaatioissa jaetun likviditeetin (mukaan lukien maksuvalmiusluoton käytön nettovaikutus) ja riippumattomien tekijöiden nettovaikutuksen ero. Kuudentena pitoajanjaksona sekkitilitalletukset olivat keskimäärin 103,0 miljardia euroa, kun varantovelvoitteet olivat 102,0 miljardia euroa. Edellisen pitoajanjakson vastaaviin lukuihin verrattuna keskimääräisten sekkitilitalletusten ja varantovelvoitteiden välinen ero suureni näin ollen hieman eli 0,1 miljardia euroa ja oli 1,0 miljardia euroa. Noin 0,2 miljardia tästä määrästä oli talletuksia, jotka eivät liity varantovelvoitteen täyttämiseen. Niiden määrä oli sama kuin viidentenä pitoajanjaksona. Noin 0,8 miljardia euroa oli varantovelvoitteen ylittäviä talletuksia. Varantovelvoitteen ylittävät talletukset olivat hieman suuremmat kuin kolmena edellisenä pitoajanjaksona (jolloin ne olivat olleet keskimäärin 0,7 miljardia euroa). Tämäkin johtui edellä selostetusta syystä eli siitä, että pitoajanjakson viimeinen päivä oli perjantai.

Pitkät korot jatkoivat nousuaan heinäkuussa

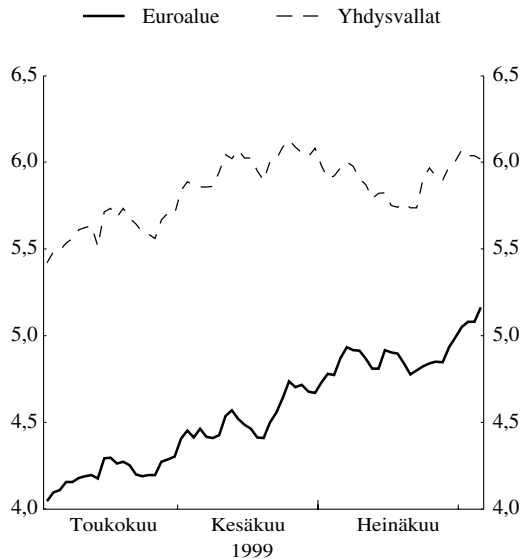
Valtion pitkien joukkovelkakirjalainojen tuotot jatkoivat toukokuun 1999 alusta asti kestänyttä kehitystään ja kasvoivat heinäkuussa lähes 50 peruspistettä (ks. kuvio 4). Elokuun 5. päivänä euroalueen keskimääräinen 10 vuoden joukkovelkakirjojen tuotto oli hiukan yli 5,1 % eli yli 120 peruspistettä suurempi kuin vuoden 1998 lopussa. Vuoden 1998 lopusta jatkunut joukkolainojen tuoton kasvu näyttää perustuvan useisiin kansainvälisiin ja kotimaisiin tekijöihin. Kansainvälisistä tekijöistä Yhdysvaltojen pitkien joukkovelkakirjalainojen tuottojen noin 130 peruspisteen nousu vuoden 1998 lopusta 5.8.1999 mennessä aiheutti nousupaineita euroalueen joukkolainojen tuottojen kasvuun. Myös rahoitusmarkkinoiden heinäkuun puoliväliin asti jatkunut epävarmuus euron ulkoisen arvon tulevasta kehityksestä on voinut ajoittain johtaa siihen, että kansainväliset sijoittajat ovat vaatineet euroalueen pitkäaikaisilta kiinteäkorkoisilta joukkolainoilta parempia tuottoja. Kotimaisista tekijöistä pitkien korkojen määräytymiseen ovat aiempaa enemmän vaikuttaneet markkinoiden viime kuukausina muuttuneet käsitykset euroalueen tulevasta talouskehityksestä. Vuoden 1999 alusta suhteellisen runsaana jatkunut velkapapereiden liikkeeseenlasku ja markkinoiden epävarmuus joidenkin euroalueen maiden julkisen talouden tilasta ovat voineet ajoittain lisätä pitkien joukkolainojen tuottojen kasvupaineita.

Ulkoiset tekijät olivat heinäkuussa 1999 suotuisat euroalueen kotimaisten joukkovelkakirjamarkkinoiden kehityksen kannalta. Yhdysvalloissa 10 vuoden joukkovelkakirjalainojen tuotto ei vuoden 1999 ensimmäisen puoliskon miltei jatkuvan kasvun jälkeen muuttunut selkeästi kumpaankaan suuntaan ja oli 5,8. hieman yli 6 % eli hieman pienempi kuin kesäkuun lopussa. Tämä yleinen kehitys näytti johtuvan Yhdysvaltojen pitkän aikavälin inflaationäkymiin liittyvistä, markkinoiden kannalta ristiriitaisista tekijöistä. Vaikka tiedot kuluttaja- ja tuottajahintojen kehityksestä ja muutamat merkit talouskasvun hidastumisesta näyttivät vaikuttavan myönteisesti joukkovelkakirjamarkkinoihin, merkit työvoimakustannusten nousupaineista puolestaan heikensivät osittain tätä vaikutusta. Myös Yhdysvaltojen dollarin

Kuvio 4.

Valtion pitkien lainojen tuotot euroalueella ja Yhdysvalloissa

(vuotuinen korko, päivähavainnot)

Lähteet: EKP, kansalliset tiedot ja Reuters.

Huom. Pitkäaikaisilla valtion lainoilla tarkoitetaan 10 vuoden joukkovelkakirjalainoja tai maturiteetiltaan lähimpiä vastaavia lainoja.

viimeaikainen heikentyminen on voinut vähentää hintakehityksen suotuisaa vaikutusta. Japanin pitkien joukkovelkakirjalainojen tuotot vaihtelivat heinäkuussa, eivätkä ne juuri muuttuneet kesäkuun lopun ja elokuun 5. päivän välisenä aikana. Japanin pitkien lainojen tuottojen vaihtelu näytti osittain johtuvan markkinaosapuolten epävarmuudesta sen suhteen, voiko Japanin talouden elpyminen olla kestävä.

Kansainvälisten joukkovelkakirjamarkkinoiden kehityksen suotuisasta vaikutuksesta huolimatta muut tekijät näyttivät aiheuttaneen euroalueen pitkien joukkolainojen tuottojen kasvupaineita heinäkuussa. Nämä paineet näyttivät johtuvan pääasiassa siitä, että rahoitusmarkkinaosapuolet muuttivat optimistisemmiksi euroalueen taloudellista kehitystä koskevia odotuksiaan, jotka liittyivät erityisesti merkkeihin yritysten luottamuksen kohenemisesta. Euroalueen YKHI-inflaation vaimeneminen edelleen kesäkuussa ja M3:n kasvuvauhdin hidastuminen verrattuna toukokuun

tilanteeseen vähensivät pitkien korkojen nousupaineita. Euron valuuttakurssikehityksen täyskäännös heinäkuussa näytti myös pienentävän pitkien korkojen nousupaineita. Osoituksena siitä, kuinka merkittävä vaikutus kotimaisilla tekijöillä on euroalueen joukkovelkakirjalainojen tuottoon, Yhdysvaltojen ja euroalueen pitkien joukkolainojen välinen tuottoero pieneni yli 50 peruspistettä kesäkuun lopun jälkeen ja oli 5.8. alle 90 peruspistettä.

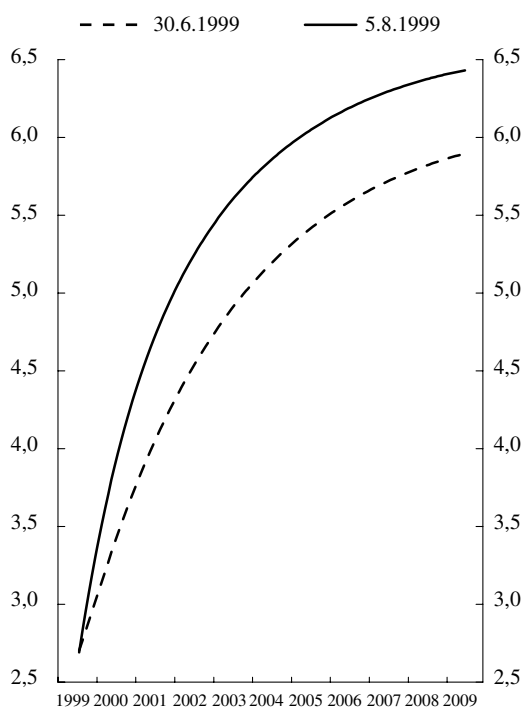
Euroalueen joukkovelkakirjamarkkinoiden edellä kuvatun kehityksen vaikutuksesta tuottokäyrä, joka oli jyrkentynyt vuoden 1999 alusta saakka, jyrkkeni heinäkuussa vielä aiempaa enemmän (ks. kuvio 5). Kymmenen vuoden joukkovelkakir-

jalainojen ja kolmen kuukauden rahamarkkina-korkojen välisenä erotuksena laskettu tuottokäyrän jyrkkyys oli yli 240 peruspistettä 5.8. Näin tuottokäyrä oli jyrkimmillään sitten kesän 1996 ja noin 180 peruspistettä jyrkempi kuin vuoden 1998 lopussa. Termiinikorkojen tuottokäyrä osoittaa maturiteetteihin liittyvän riskipreemion lisäksi myös tuleviin lyhyisiin korkoihin liittyviä odotuksia. Termiinikorkojen tuottokäyrän muutokset heinäkuussa ja elokuun alussa viittaavat siihen, että suurimmaksi osaksi tämä tuottokäyrän jyrkenneminen johtui lyhyitä ja keskipitkiä korkoja koskevien odotusten lisääntymisestä. Tämä puolestaan viitanee siihen, että markkinaosapuolet ovat mahdollisesti tarkistaneet odotuksiaan talouskasvun vauhdin kehityksestä optimistisemmiksi. Lisäksi ranskalaisten indeksisidonnaisten joukkovelkakirjojen tuotosta johdetun 10 vuoden reaalisien tuoton melkein 40 peruspisteen nousu kesäkuun lopusta elokuun 5. päivään näyttää osoittavan, että markkinoiden odotukset talouskasvun tulevasta vauhdista ovat kohentuneet. Samaan aikaan Ranskassa liikkeeseen laskettujen 10 vuoden kiinteäkorkoisten ja indeksisidonnaisten joukkovelkakirjalainojen tuottojen välisenä erona mitattu, tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti nopeutui hieman heinäkuun aikana.

Kuvio 5.

Korkojen aikarakenteesta johdetut euroalueen yön yli -korkojen odotukset

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähde: EKP:n arvio. Korkojen aikarakenteesta johdettu termiinikorkokäyrä kuvaa markkinoiden odotuksia lyhyiden korkojen tulevasta kehityksestä. Käyrien laskentamenetelmää selostettiin tammikuun 1999 Kuukausikatsauksen sivulla 26. Estimoinnissa käytetyt tiedot on johdettu koronvaihtosopimuksista.

Osakkeiden hinnat laskivat heinäkuussa

Vaikka rahoitusmarkkinoiden odotukset euroalueen talouskasvun kiihtymisestä lisääntyivät, euroalueen osakkeiden hinnat laskivat heinäkuussa 1999 kesäkuun nousun jälkeen. Laajalla Dow Jones EURO STOXX -indeksillä mitattuna osakkeiden hinnat laskivat yli 6,5 % kesäkuun lopusta elokuun 5. päivään (ks. kuvio 6). Tämän takaiskun vuoksi euroalueen osakkeiden keskimääräiset hinnat olivat enää vajaa 2 % korkeammat kuin ne olivat olleet vuoden 1998 lopussa. Osakkeiden hintojen lasku heinäkuussa näytti johtuvan sekä Yhdysvaltojen osakemarkkinoiden heikkoudesta että edellä kuvatusta euroalueen pitkien korkojen nousupaineesta.

Yhdysvalloissa Standard & Poor's 500 -indeksi laski yli 4 % kesäkuun lopusta elokuun 5. päivään. Vaikka Standard & Poor's 500 -indeksissä muka-

na olevien yritysten tuottojen kasvu vuoden 1999 toisella neljänneksellä ylitti rahoitusmarkkinoiden odotukset, näytti siltä, että rahoitusmarkkinaosapuolet katsoivat yritysten yhteenlaskettujen tulosten kaiken kaikkiaan heikkenevän tulevaisuudessa. Japanissa osakkeiden hintojen muutokset olivat vähäisiä heinäkuussa ja hinnat laskivat ainoastaan 1 prosentin kesäkuun lopusta elokuun 5. päivään. Tämä johtui edellä mainitusta epävarmuudesta sen suhteen, voiko Japanin talouden elpyminen olla kestävä. Nikkei 225 -indeksin kumulatiivinen nousu oli silti yli 25 % vuoden 1998 lopusta elokuun 5. päivään.

Euroalueen osakkeiden hintojen laskuun heinäkuussa vaikuttivat Yhdysvaltojen osakkeiden hintojen laskun lisäksi myös muut tekijät. Pitkien korkojen nousu ja etenkin edellä esitetyt viitteet pitkien reaalkorkojen noususta vaikuttivat heikentävästi tämänhetkisiin arvioihin yritysten tulevasta voitoista, mikä tuntui lisäävän osakkeiden hintojen laskupaineita. Tästä oli osoituksena se, että useimmilla sektoreilla osakkeiden hinnat las-

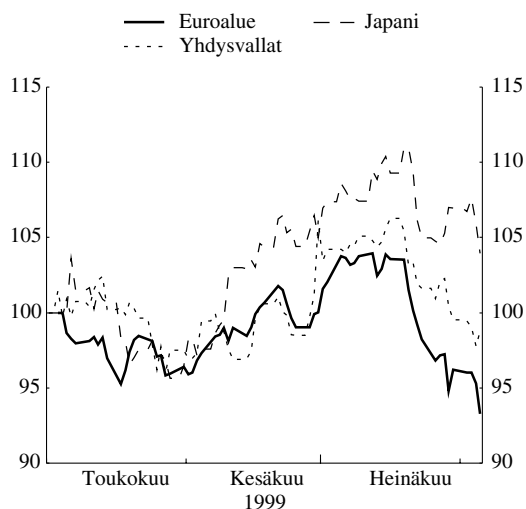
ivat suurin piirtein yhtä paljon heinäkuussa. Euroalueen osakkeiden hintojen laskupaineita on voinut lisätä myös euron valuuttakurssin täyskäännös heinäkuussa. Kuten euron heikentyminen heinäkuun puoleenväliin asti näytti edistävän osakkeiden hintojen nousua aiemmin, on euron vahvistuminen heinäkuun puolenvälin jälkeen vastaavasti pienentänyt niitä myönteisiä vaikutuksia, jotka liittyvät rahoitusmarkkinoiden talouskehityksen elpymisodotusten lisääntymiseen.

Vaikka euroalueen osakkeiden hinnat ovat keskimäärin nousseet vain vähän vuoden 1999 alusta, ovat ne joillakin sektoreilla nousseet huomattavasti, mikä johtuu siitä, että markkinat odottavat näiden sektorien yritysten tuottokehityksen olevan muihin sektoreihin verrattuna suotuisaa. Ne sektorit, joihin kotimaisten suhdannevaihteluiden katsotaan vaikuttavan suhteellisen paljon, ja erityisesti ne sektorit, joihin maailmantalouden suhdannevaihteluiden katsotaan vaikuttavan kotimaisia enemmän, näyttävät menestyneen parhaiten. Näitä sektoreita ovat perusteollisuus (basic materials) ja yleisteollisuussektori (industrial sector), joista ensin mainitun osakkeiden hinnat nousivat noin 35 % ja jälkimmäisen 20 % vuoden 1998 lopusta elokuun 5. päivään. Helmikuun 1999 puolivälistä asti öljyn hinnoissa tapahtuneiden nousujen vaikutuksesta myös energiasektorin osakkeiden hinnat nousivat noin 30 % elokuun 5. päivään 1999. Osakkeiden hinnat ovat sen sijaan laskeneet vähemmän suhdanneherkillä toimialoilla, erityisesti niillä, joihin suhdannevaihteluiden ei katsota vaikuttavan yhtä paljon. Näihin toimialoihin kuuluvien peruspalveluja tuottavien ja elintarvikkeita ja juomia valmistavien yritysten osakkeiden hinnat ovat laskeneet noin 10 % tai enemmän vuoden 1998 lopusta elokuun 5. päivään.

Kuvio 6.

Osakeindeksit

(1.5.1999 = 100, päivähavaintoja)

Lähteet: Reuters euroalueen osalta, kansalliset tiedot Yhdysvaltojen ja Japanin osalta.

Huom. Dow Jones Euro Stoxx laaja -osakeindeksi euroalueen osalta, Standard and Poor's 500 Yhdysvaltojen ja Nikkei 225 Japanin osalta.

2 Hintakehitys

Elintarvikkeiden halpeneminen hidasti kuluttajahintojen nousuvauhtia

Euroalueen kuluttajahintojen vuotuinen nousuvauhti hidastui tämän vuoden kesäkuussa edelleen hieman. Yhdenmukaistetulla kuluttajahintaindeksillä (YKHI) mitattu nousuvauhti oli 0,9 %, kun se toukokuussa oli ollut 1,0 % ja huhtikuussa 1,1 %. Sekä touko- että kesäkuussa nousuvauhdin hidastumisen taustalla oli pääasiassa elintarvikkeiden hintojen vuotuisen nousuvauhdin hidastuminen, jonka vaikutusta energian hintojen nousu edelleen kallistuneiden öljyn hintojen seurauksena tasoitti vain osittain (ks. kuvio 7 ja taulukko 2). Vaikka YKHI:n kokonaisindeksin nousuvauhtiin kesäkuussa vaikuttaneet tekijät olivat luonteeltaan pääasiassa tilapäisiä, myös ilman kausielintarvikkeita ja energiaa lasketun YKHI:n vuotuinen nousuvauhti hidastui hieman eli 0,9 prosentista 0,8 prosenttiin.

YKHI:n nousuvauhdin hidastuminen edelleen kesäkuussa johtui pääasiassa jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen huomattavasta laskusta. Kesäkuussa 1999 jalostamattomien elintarvikkeiden hinnat olivat 0,7 % alhaisemmat kuin vuotta aikaisemmin (kun ne sen sijaan toukokuussa olivat 0,4 % korkeammat). Syynä on pääasiassa hedelmien ja erityisesti vihannesten hintojen vuotuisen muutosvauhdin hidastuminen suotuisten säiden vuoksi. YKHI:n nousuvauhdin hidastumiseen vaikutti myös jalostettujen elintarvikkeiden hintojen muutosvauhdin hidastuminen, joskin sen vaikutus oli vähäisempi. Jalostettujen elintarvikkeiden hintojen vuotuinen nousuvauhti hidastui toukokuun 0,8 prosentista 0,7 prosenttiin kesäkuussa, mikä todennäköisesti osittain johtuu vähittäismyyntisektorin kilpailun lisääntymisestä. Elintarvikkeiden halpenemisen vaikutusta YKHI:n tasoitti osittain energian hintojen vuotuisen nousuvauhdin kiihtyminen edelleen toukokuun 0,5

Taulukko 2.

Euroalueen hinta- ja kustannuskehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	1996	1997	1998	1998	1998	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999
				III	IV	I	II	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä
Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi (YKHI) ja sen erät													
Kokonaisindeksi	2,2	1,6	1,1	1,1	0,8	0,8	1,0	0,8	1,0	1,1	1,0	0,9	.
<i>josta:</i>													
Tavarat	1,8	1,1	0,6	0,7	0,2	0,3	0,6	0,2	0,5	0,8	0,6	0,5	.
Elintarvikkeet	1,9	1,4	1,6	1,7	1,1	1,3	0,6	1,4	1,4	1,2	0,6	0,1	.
Jalostetut elintarvikkeet	1,9	1,4	1,4	1,4	1,2	1,2	0,9	1,3	1,1	1,1	0,8	0,7	.
Jalostamattomat elintarvikkeet	1,8	1,4	2,0	2,1	0,8	1,5	0,3	1,5	1,8	1,2	0,4	-0,7	.
Teollisuustuotteet	1,8	1,0	0,1	0,1	-0,2	-0,2	0,6	-0,4	0,0	0,6	0,6	0,8	.
Muut teollisuustuotteet kuin energia	1,6	0,5	0,9	1,0	0,9	0,8	0,6	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	.
Energia	2,6	2,8	-2,6	-3,2	-4,4	-3,8	0,8	-4,3	-2,8	0,3	0,5	1,4	.
Palvelut	2,9	2,4	2,0	2,0	2,0	1,7	1,6	1,7	1,8	1,7	1,5	1,5	.
Muut hinta- ja kustannusindikaattorit													
Teollisuuden tuottajahinnat ¹⁾	0,4	1,1	-0,8	-1,3	-2,3	-2,6	.	-2,7	-2,3	-1,6	-1,4	.	.
Yksikkötyökustannukset ²⁾	2,0	0,6	.	-0,3	.	.	.	-	-	-	-	-	-
Työn tuottavuus ²⁾	1,2	1,9	.	1,4	.	.	.	-	-	-	-	-	-
Työvoimakustannukset/työntekijä ²⁾	3,3	2,5	.	1,1	.	.	.	-	-	-	-	-	-
Työvoimakustannukset/tunti ³⁾	2,5	2,5	1,6	1,5	1,9	2,2	.	-	-	-	-	-	-
Öljyn hinta (euroa/barreli) ⁴⁾	15,9	17,1	12,0	11,7	10,0	10,3	14,9	9,4	11,8	14,4	14,9	15,6	18,0
Raaka-aineiden hinnat ⁵⁾	-6,9	12,9	-12,5	-18,2	-20,5	-16,0	-8,3	-16,0	-14,6	-12,6	-7,8	-4,2	-2,3

Lähteet: Eurostat, kansalliset tiedot, HWWA – Institut für Wirtschaftsforschung (Hampuri) ja EKP:n laskelmat.

1) Ei sisällä rakentamista.

2) Koko kansantalous.

3) Koko kansantalous (paitsi maatalous, julkishallinto, koulutus, terveydenhoito ja muut palvelut).

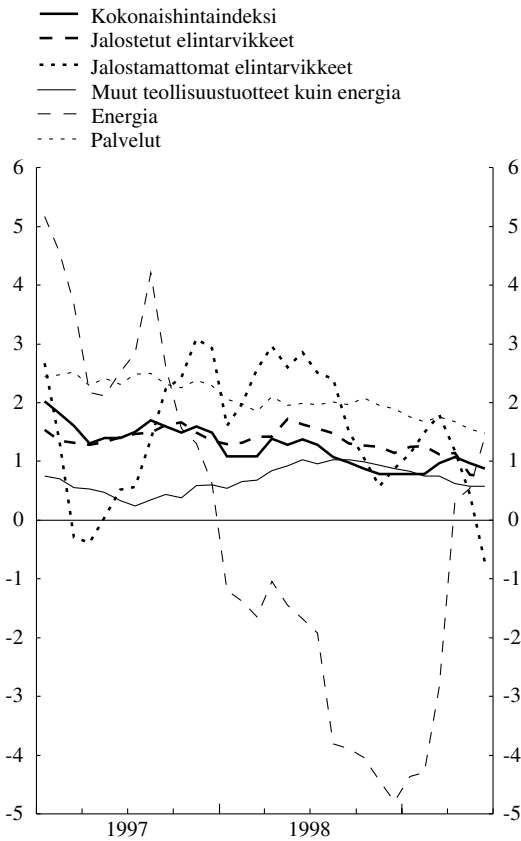
4) Brent Blend -laatu (yhden kuukauden kuluttua tapahtuvaan toimitukseen). Hinnat ecuina joulukuuhun 1998 asti.

5) Ei sisällä energian hintoja. Hinnat euroina, joulukuuhun 1998 asti ecuina.

Kuvio 7.

Euroalueen YKHI-inflaatio erittäin

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)

Lähde: Eurostat.

prosentista 1,4 prosenttiin kesäkuussa. Tämä oli seurausta öljyn ja energian hintojen noususta tämän vuoden toukokuusta kesäkuuhun, sillä energian hinnat laskivat vuoden 1998 toukokuusta kesäkuuhun. YKHIn kokonaisindeksistä noin kaksi kolmasosaa muodostavien erien eli muiden teollisuustuotteiden kuin energian ja palveluiden hintojen nousuvauhdit pysyivät vakaina: ensin mainitun erän hintojen nousuvauhti oli 0,6 % ja jälkimmäisen 1,5 %. YKHIn kokonaisindeksin muutokset kesäkuussa 1999 johtuivat siis pääasiassa eristä, jotka vaihtelevat yleensä voimakkaasti (eli jalostamattomien elintarvikkeiden ja energian hinnat).

Samalla kun jotkin tekijät ennakoivat paineita hintojen nousuun lähikuukausina, näyttävät toiset tekijät taas viittaavan siihen, että kuluttajahintojen nousuvauhti pysyisi vaimeana. Öljyn hinnat

ovat edelleen nousseet Kuukausikatsauksen heinäkuun numeron laatimisen jälkeen (öljyn keskimääräinen maailmanmarkkinahinta nousi kesäkuun 15,6 eurosta barreilta 18,0 euroon barreilta heinäkuussa), minkä voidaan odottaa näkyvän suoraan YKHIn energiahinnoissa tulevina kuukausina. Myös muiden raaka-aineiden kuin energian euromääräiset hinnat ovat nousseet hieman viime kuukausina vuoden 1997 puolivälissä alkaneen vähittäisen laskevan hintakehityksen jälkeen. Muiden raaka-aineiden kuin energian hinnat olivat heinäkuussa 1999 silti 2,3 % alhaisemmat kuin vuotta aikaisemmin (verrattuna siihen, että vuotuinen lasku oli tämän vuoden alussa 17 % ja tämän vuoden kesäkuussa 4,2 %). Teollisuuden tuottajahinnat ovat nousseet raaka-aineiden hintojen nousun myötä, minkä vuoksi ne olivat toukokuussa 1999 vain 1,4 % alhaisemmat kuin vuotta aiemmin (kun ne huhtikuussa 1999 olivat 1,6 % alhaisemmat).

Teollisuuden tuottajahintojen nousuvauhdin kiihtyminen johtuu lähes kokonaan välituotteiden hintojen noususta. Välituotteiden korkeampien hintojen voidaan odottaa siirtyvän tuotantoprosessin myöhempisiin vaiheisiin ja lopulta myös kuluttajahintoihin, todennäköisimmin YKHIn erään muut teollisuustuotteet kuin energia. Teollisuuden tuottajahintojen ja kuluttajahintojen välinen suhde ei kuitenkaan ole välttämättä vakaa tai yksiselitteinen (aihetta käsitellään tarkemmin huhtikuun 1999 Kuukausikatsauksen artikkelissa "Lyhyen aikavälin talousindikaattorien merkitys euroalueen hintakehityksen arvioinnissa"). Sen vuoksi ei pystytä tarkkaan ennakoimaan, milloin teollisuuden tuottajahintojen nousu vaikuttaa YKHIn erään muut teollisuustuotteet kuin energia. Suhde on viime vuosina ollut senkaltainen, että sen perusteella muiden teollisuustuotteiden kuin energian vuotuisen muutosvauhdin voidaan odottaa olevan vaimea lähikuukausina. Lisäksi markkinoiden jatkuvan vapautumisen ja kiristyneen kilpailun voidaan odottaa hillitsevän hintapaineita edelleen.

Eurostat julkisti äskettäin tiedot tuntia kohden lasketuista työvoimakustannuksista sekä vuoden 1999 ensimmäistä neljänestä koskevat alustavat arviot. Tuntia kohden laskettujen työvoimakustannusten arvioidaan koko euroalueella kasvaneen muilla toimialoilla kuin maataloudessa (eli

koko taloudessa lukuun ottamatta maataloutta, kalastusta ja julkista sektoria) 2,2 % vuoden 1999 ensimmäisellä neljänneksellä viime vuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna. Tätä ensimmäistä arviota kuitenkin tarkistetaan todennäköisesti alaspäin niin, että tuntia kohden lasketujen kustannusten vuotuinen muutos saattaa suunnilleen vastata edellisen neljänneksen vastaavaa muutosta (1,9 %). Tätä olettamusta tukevat myös muiden toimialojen kuin maatalouden bruttokuukausiansioita koskevat yhdenmukaistamattomat tiedot. Bruttokuukausiansiot ovat useimmissa maissa laskeneet hieman tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä viime vuoden

vastaavaan neljänneksen ansioihin verrattuna. Tuoreimpien tietojen perusteella näyttää siis siltä, että tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä ei ollut havaittavissa huomattavia palkkoihin kohdistuvia nousupaineita. Kansainvälisten ennustelaitosten tuoreimpien ennusteiden mukaan palkkojen nousuvauhdin kuitenkin odotetaan kiihtyvän vuoden 1999 aikana.

Kaiken kaikkiaan voidaan todeta, että vaikka öljyn hintojen kehitys viittaa kuluttajahintojen nousuvauhdin mahdolliseen nopeutumiseen lähikuukausina, muut tekijät todennäköisesti lieventävät tätä vaikutusta.

3 Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat

Tuotannon kasvulukuja vuoden 1999 ensimmäiseltä neljännekseltä tarkistettu ylöspäin

Eurostatin tarkistettut arviot kokonaistuotannosta osoittavat, että euroalueen kasvu koheni vuoden 1999 ensimmäisellä neljänneksellä. Bruttokansantuote kasvoi neljännesvuositasolla 0,5 %, joten kasvuvauhti palautui miltei tasolle, jolla se oli ollut ennen 0,2 prosentin hidastumista vuoden

1998 viimeisenä neljänneksenä (ks. taulukko 3). Tarkistettut tiedot viittaavat edelleen siihen, että BKT:n kasvu vuoden 1999 ensimmäisenä neljänneksenä johtui kotimaisen kysynnän voimakkaasta lisääntymisestä (varastojen muutosta lukuun ottamatta), kun taas nettoviennin ja varsinkin varastojen muutoksen kasvuvaihtelu oli negatiivinen. Sekä viennin että tuonnin kasvuvaihteluja on kuitenkin tarkistettu ylöspäin. Vaikka nettoviennin kasvuvaihtelu pysyy korjausten jälkeen-

Taulukko 3.

BKT:n määrän kasvu euroalueella

(prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihteluista puhdistettuja tietoja)

	Vuosimuutos ¹⁾								Neljännesvuosimuutos ²⁾				
	1996	1997	1998	1998	1998	1998	1998	1999	1998	1998	1998	1998	1999
				I	II	III	IV	I	I	II	III	IV	I
Bruttokansantuotteen määrä	1,3	2,3	2,8	3,6	2,8	2,7	2,0	1,8	0,7	0,5	0,6	0,2	0,5
<i>josta:</i>													
Kotimainen kysyntä	0,9	1,8	3,4	3,7	3,0	3,6	3,2	2,6	1,3	0,4	0,8	0,7	0,7
Yksityinen kulutus	1,4	1,4	2,6	2,4	2,3	3,0	2,6	2,8	0,9	0,5	0,6	0,6	1,1
Julkinen kulutus	1,5	0,7	1,5	1,9	2,1	1,3	0,7	1,4	1,3	0,2	-0,3	-0,5	2,0
Kiinteän pääoman bruttomuodostus	1,0	2,3	4,3	6,1	3,1	4,7	3,4	4,4	1,6	-0,7	2,3	0,3	2,6
Varastojen muutos ³⁾	-0,4	0,4	0,6	0,7	0,5	0,6	0,7	-0,3	0,1	0,2	0,0	0,4	-0,8
Nettovienti ³⁾	0,4	0,6	-0,5	0,0	-0,1	-0,8	-1,1	-0,7	-0,5	0,2	-0,2	-0,5	-0,2
Vienti ⁴⁾	4,5	9,6	6,1	11,0	8,6	4,2	1,1	-0,1	1,0	1,4	0,1	-1,4	-0,2
Tuonti ⁴⁾	3,2	8,4	8,3	12,0	9,7	7,3	4,7	2,3	2,8	1,0	0,6	0,2	0,4

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Vuosimuutos: prosenttimuutos edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta.

2) Neljännesvuosimuutos: prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä.

3) Vaikutus BKT:n määrän kasvuun, prosenttiyksikköä.

4) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan. Euroalueen sisäisen kaupan tietoja ei ole poistettu kansallisen tilinpidon tuonti- ja vientiluvuista. Tästä syystä nämä tiedot ja maksutasetiedot eivät ole täysin verrannollisia.

Taulukko 4.

Euroalueen teollisuustuotanto

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	1997	1998	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1998	1999	1999	1999	1999
			Maalis	Huhti	Touko	Maalis	Huhti	Touko	Joulu	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti
			Kuukausimuutos			3 kk:n liukuva keskiarvo							
Koko teollisuus													
pl. rakentaminen	4,4	4,0	-0,1	-0,6	-0,5	0,7	-0,7	0,5	-0,5	-0,9	-0,2	-0,1	0,3
Tehdasteollisuus	5,0	4,5	-0,4	-0,8	-0,8	0,9	-0,6	0,6	-0,8	-0,8	0,0	-0,2	0,4
<i>pääaloittain:</i>													
Välituotteet	5,4	3,9	-0,7	-1,5	-1,0	0,0	-0,2	-0,1	-0,6	-0,7	-0,5	-0,4	-0,3
Pääomahyödykkeet	4,8	6,6	-1,4	0,5	-0,9	-0,3	0,2	-0,4	-0,1	-0,3	-0,4	-0,5	-0,5
Kulutustavarat	2,7	3,0	0,4	-0,8	0,0	0,6	-0,9	1,2	-0,7	-0,6	0,2	0,0	0,4
Kestokulutustavarat	2,8	6,3	-1,0	-1,4	0,9	-0,1	-0,3	1,4	-0,7	-0,8	-0,3	-0,3	0,2
Ei-kestokulutustavarat	2,6	1,4	1,6	-0,5	-1,1	0,1	0,0	-0,2	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0

Lähde: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Vuotuiset prosenttimuutokset on laskettu käyttämällä työpäivien määrällä korjattuja tietoja.

Prosenttimuutokset edellisestä kuukaudesta ja kolmen kuukauden keskitetyt liukuvat keskiarvot vastaavaan kolmea kuukautta aiempaan keskiarvoon nähden on laskettu käyttämällä kausivaihteluista puhdistettuja ja työpäivien lukumäärällä korjattuja tietoja.

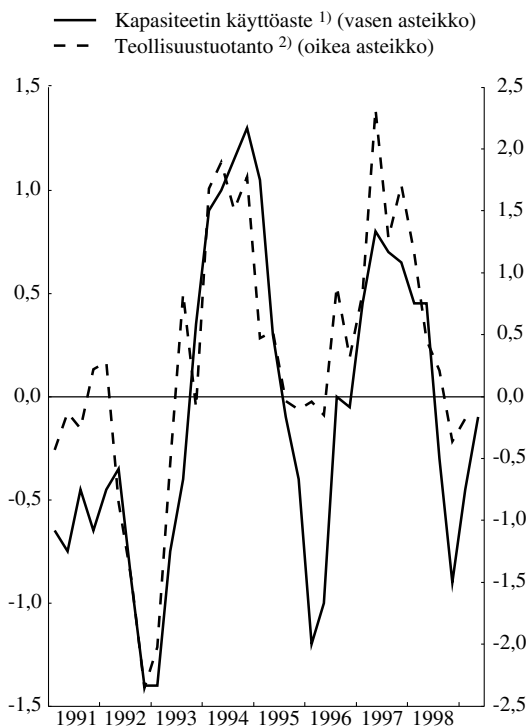
kin suurin piirtein ennallaan, tarkistetut tiedot osoittavat ulkomaankaupan heikentyneen tämän vuoden alussa huomattavasti vähemmän kuin alustavien arvioiden perusteella otaksuttiin. Tarkistettuja BKT-tietoja tulkittaessa tulisi pitää mielessä, että Eurostatin arviot perustuvat nyt entistä tarkemmin uuden kansantalouden tilinpidon kehikon eli EKT 95:n metodologian mukaisesti koottuihin kansallisiin tietoihin. Tämä muutos on vaikuttanut sekä BKT:n määrää että kasvuvauhtia koskeviin lukuihin, ja vaikutusta ovat tehostaneet samanaikaisesti käyttöön otetuista, laadultaan tai kattavuudeltaan parannetuista lähdetiedoista johtuneet muutokset (ks. kehikko 2 uuden metodologian ja muiden korjausten vaikutuksista BKT-tietoihin). Koska EKT 95:een siirtymisen vaikutukset ovat laajat, on mahdollista, että näitä ensimmäisiä BKT-arvioita johdetaan myöhemmin tarkistamaan.

Kokonaistuotannon kasvun paraneminen vuoden 1999 ensimmäisenä neljänneksenä kuvastaa laajasti ottaen teollisuustuotannon kasvuvauhdin positiivista kehitystä vuoden alusta lähtien. Kolmen kuukauden keskitettyjen liukuvien keskiarvojen perusteella teollisuustuotannon kasvu (ilman rakentamista) on kääntynyt vuoden alun selvästä supistumisesta tuotannon määrän vakautumiseen. Tämä kehitys jatkui toukokuuhun ulottuneen kolmen kuukauden jakson aikana siten, että tuotanto kasvoi 0,3 % helmikuuhun ulottuneen kolmen kuukauden jaksosta. Tehdasteolli-

Kuvio 8.

Kapasiteetin käyttöaste ja teollisuustuotanto euroalueella

(tehdasteollisuus: kausivaihteluista puhdistettuja tietoja, neljännesvuosikeskiarvoja)

Lähteet: Eurostat ja yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

1) Muutos edellisestä vuosineljänneksestä prosenttiyksikköinä.
2) Prosenttimuutos edellisestä vuosineljänneksestä.

suuden kasvu on elpynyt vastaavasti 0,4 prosenttiin viimeisen kolmen kuukauden jakson aikana (ks. taulukko 4). Teollisuuden pääaloista kulutus-tavarateollisuuden kehitys on suureksi osaksi ollut aikaisempaa suotuisampaa. Kestokulutus-tavaroiden tuotannon selvä supistuminen pääosin päättyi viimeisen toukokuuhun ulottuneen kolmen kuukauden jakson aikana, ja ei-kestokulutustavaroiden tuotanto on muiden teollisuuden alojen tuotannosta poiketen pysynyt melko vakaana vuoden alusta lähtien.

Alustavien heinäkuun kyselytietojen mukaan tehdasteollisuuden kapasiteetin käyttöaste laski hie-man eli 81,7 prosenttiin. Vuoden 1999 toisen neljänneksen keskimääräinen kapasiteetin käyttöaste oli huhti- ja heinäkuun kyselytulosten perusteella laskettuna 0,1 prosenttiyksikköä heikompi kuin ensimmäisen vuosineljänneksen, mutta pysyi hyvin pitkäaikaisen keskiarvonsa mukaisena. Käyttöasteen hienoisen laskun jatkuminen on sopusoinnussa teollisuuden vakautus-kehityksen ja tehdasteollisuuden tuotannon kasvun vauhdittumisen kanssa (ks. kuvio 8).

Teollisuuden luottamus palautui pitkäaikaiseen keskiarvoonsa

Heinäkuun Kuukausikatsaukseen käytettävissä olleiden tietojen jälkeen Euroopan komissio on julkaistanut yrityksiä ja kuluttajia koskeviin suhdannekyselyihin perustuvia euroalueen tietoja

kesä- ja heinäkuulta 1999 (ks. taulukko 5). Teollisuuden luottamus pysyi kesäkuussa edelleen aikaisempien kuukausien tapaan jokseenkin ylävireisenä ja kuluttajien luottamus alavireisenä, mutta heinäkuussa molemmat luottamusindikaattorit osoittivat luottamuksen kasvua. Teollisuuden luottamus vahvistui edelleen sekä kesä- että heinäkuussa ja palautui siten ensimmäisen ker-ran sitten marraskuun 1998 pitkäaikaiseen keskiarvoonsa. Tämä kuvastaa suureksi osaksi jatkuvaa tuotanto-odotusten paranemista. Kuluttajien luottamus, joka oli edelleen heikentynyt kesäkuussa, vahvistui huomattavasti heinäkuussa ja liikkui siten lähemmäksi tammikuussa saavutta-maansa kaikkien aikojen huippua. Kuluttajien luot-tamuksen kesäkuinen ja sitä edeltänyt heikkene-minen johtui pääasiassa kotitalouksien entistä pessimistisemmistä, kuluneiden kuukausien yleiseen taloustilanteeseen liittyneistä arvioista, kun taas luottamuksen vahvistuminen uudelleen joh-tui aikaisempaa suotuisammista talousnäkymistä tulevina kuukausina. Myös rakennus-alalla ja vä-hittäiskaupassa luottamus vahvistui heinäkuussa. Tämä ei kuitenkaan anna vakuuttavaa näyttöä elpymisestä, koska rakennusalan luottamus on nyt jatkunut vahvana jo useita vuosia ilman, että sillä olisi ollut kiinteää yhteyttä rakennustoiminnan toteutuneeseen kehitykseen, ja koska vähittäis-kaupan luottamuksen kehitys on ollut melko epävakaata.

Tiedot toteutuneesta kulutuskehityksestä ovat jossakin määrin ristiriitaisia. Vuoden 1999 ensim-

Taulukko 5.

Euroalueen yrityksiä ja kuluttajia koskevat EU:n suhdannekyselyt

(kausivaihteluista puhdistettuja tietoja)

	1996	1997	1998	1998	1998	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999
				III	IV	I	II	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä
Talouden luottamusindeksi ¹⁾	-2,7	2,4	3,1	0,0	-0,7	0,5	-0,2	-0,2	-0,3	0,2	-0,2	0,0	0,4
Kuluttajien luottamusindikaattori ²⁾	-8	-3	7	7	10	12	8	12	11	9	8	7	9
Teollisuuden luottamusindikaattori ²⁾	-8	4	7	7	1	-3	-2	-3	-4	-3	-3	-1	0
Rakentamisen luottamusindikaattori ²⁾	-13	-10	4	10	8	14	16	14	14	16	15	17	18
Vähittäiskaupan luottamusindikaattori ²⁾	-5	-3	4	5	3	3	2	2	0	5	3	-3	0
Kapasiteetin käyttöaste, % ³⁾	80,3	81,6	83,1	83,3	82,4	81,9	81,8	-	-	81,9	-	-	81,7

Lähde: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

1) Vuotuinen prosenttimuutos edellisestä kaudesta, indeksi 1985 = 100.

2) Saldoluvut prosentteina. Esitetyt tiedot on laskettu poikkeamina tammikuusta 1985 alkaen lasketusta keskiarvosta.

3) Tiedot on koottu kunkin vuoden tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuussa. Esitetyt neljännesvuosittaiset luvut ovat kahden peräkkäisen kyselyn eli kyseisen neljänneksen alussa ja seuraavan neljänneksen alussa tehdyn kyselyn keskiarvoja.

Vuositiedot ovat neljännesvuosihavaintojen keskiarvoja.

mäisenä neljänneksenä yksityinen kulutus kasvoi reaalisesti 2,8 % edellisvuotisesta eli hieman enemmän kuin vuoden 1998 viimeisenä neljänneksenä. Samalla vähittäiskaupan myynnin määrän kasvu – 2,5 % edellisvuotisesta vuoden 1999 ensimmäisenä neljänneksenä – oli entistä hitaampaa ja hidastui edelleen 2,3 prosenttiin huhtikuussa ja 0,5 prosenttiin toukokuussa (ks. tämän Kuukausikatsauksen tilastoliitteen taulukko 5.1). Vaikka kansallisista lähteistä saadut osittaiset ja alustavat tiedot viittaavatkin siihen, että vähittäiskaupan myynnin määrä on saattanut jälleen kasvaa kesäkuussa, vuoden 1999 toisen neljänneksen keskimääräinen kasvu on todennäköisesti ollut heikompaa kuin ensimmäisen neljänneksen. Sitä vastoin uusien henkilöautojen rekisteröinnit lisääntyivät vuoden 1999 toisena neljänneksenä 10 % vuodentakaisesta; tämä kasvuvauhti oli siis samantapainen kuin edellisten vuosineljännesten hieman yli 7 prosentin kasvuvauhti. Tämä viittaa kotitalouksien jatkuvaan halukkuuteen tehdä suurehkoja hankintoja, mutta on otettava huomioon, että uusien autojen rekisteröinteihin sisältyvät myös muut kuin yksityiskäyttöön tarkoi-

tetut autot, jotka katsotaan investoinneiksi eikä yksityiseksi kulutukseksi.

Kaiken kaikkiaan käytettävissä olevien lyhyen aikavälin indikaattorien perusteella näyttää yhä enemmän siltä, että teollisuustuotannon supistuminen pysähtyi vuoden 1999 toisen neljänneksen alkaessa, mikä tukee käsitystä kokonaistuotannon kasvun elpymisestä tämän vuoden kuluessa. Vuoden 1999 ensimmäisen neljänneksen kokonais- ja teollisuustuotannon kasvun määrien vertailu viittaa siihen, että myös talouden muiden sektoreiden kuin teollisuuden tuotannon kasvu vauhdittui. Tämä on soposoinnussa vuoden 1999 ensimmäiseen neljännekseen saakka vahvana jatkuneen kulutuksen kasvun kanssa. On kuitenkin liian aikaista tehdä varmoja johtopäätöksiä kokonaistuotannon kasvun elpymisen tarkasta ajoittumisesta ja laajuudesta. Yksi syy varovaisuuteen BKT:n kehityksen arvioinnissa on se, että toistaiseksi on saatu vain vähän kokemuksia uuden EKT 95:n metodologian mukaisesti kootujen tietojen käsittelystä ja siitä, miten niitä mahdollisesti joudutaan korjaamaan.

Kehikko 2.

EKT 95:n käyttöönoton vaikutus BKT-tilastoihin

Eroavuuksien taustalla useita tekijöitä

Eurostat julkisti äskettäin arviot euroalueen BKT:stä ja sen menoeristä, jotka pohjautuvat ensimmäistä kertaa uuden Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmän 1995 (EKT 95) mukaisesti kerättyihin tietoihin. Vertaattaessa näitä uusia koko euroaluetta koskevia tietoja huhtikuun 1999 lopussa julkistettuihin tietoihin (jäljempänä EKT 79:n mukaiset tiedot¹) on otettava huomioon, että EKT 95:n mukaisten uusien tilinpitosääntöjen soveltaminen on vain yksi syy tietojen välisiin eroihin. BKT:n määrä kasvaa uuden järjestelmän sisältämien uusien kulutukseen tai tuotantoon kirjattavien erien vuoksi. Lukujen muutokset voivat myös johtua aiempaa yhtenäisemmistä ja kattavammista talouskehitystä koskevista tilastoista, minkä eteen on viime aikoina tehty kovasti työtä. Useimmissa tapauksissa EKT 95:n ja EKT 79:n mukaisten tietojen väliset erot johtuvat tarkistuksista, joita tehdään jatkuvasti uusien tai entistä kehittyneempien perustilastojen ottamiseksi mukaan. Jäsenvaltioiden tilastoviranomaiset hyödynsivät EKT 95:n käyttöönottoa ja arvioivat uudelleen kansantalouksien tilinpitonsa sen mukaisesti. Tällaisista tarkistuksista johtuvat muutokset voivat myös vaikuttaa merkittävästi BKT:n kasvuvauhtia koskeviin tilastoihin. Kiinteitä hintoja koskevien arvioiden pohjana olevan indeksin perusvuoden muuttaminen voi myös vaikuttaa BKT:n kasvuvauhtia koskeviin tietoihin.

Seuraavassa tarkastellaan tekijöitä, jotka vaikuttavat EKT 95:n ja EKT 79:n mukaisten tietojen välisiin eroihin. Yksittäisiä vaikutuksia ei yleensä voida tunnistaa. Eurostatin julkistamien jäsenvaltioita koskevien vuo-

¹ Tässä vertailussa käytetyt, Eurostatin julkistamat euroalueen yhteenlasketut tiedot perustuvat kansallisiin tietoihin, jotka pohjautuvat ainoastaan osittain EKT 79:n mukaisiin tilastoihin. Suomea koskevat tiedot perustuvat EKT 95:n mukaisiin tietoihin. Huomattakoon, että nykyiset euroaluetta koskevat arviot pohjautuvat edelleen tietoihin, jotka Luxemburgin, Itävallan ja Portugalin tapauksessa eivät ole EKT 95:n mukaisia.

den 1995 alustavien tietojen mukaan vain hieman yli puolet euroalueen BKT-lukujen suurenemisesta johtuu käsitteellisistä muutoksista ja loppu selittyy perustilastojen kehittymisen kautta. Sellaisia käsitteellisiä muutoksia, jotka voivat mahdollisesti vaikuttaa BKT-lukuihin, on todettu olevan yli 20, ja jäsenvaltioita on pyydetty toimittamaan tarkempia tietoja niiden vaikutuksista. Vastaavaa tutkimusta tehdään myös muiden kansantalouden tilinpidon indikaattorien osalta. EKT 95:een siirtymisen kaikki vaikutukset voidaan arvioida vasta sitten kun nämä yksityiskohtaiset tutkimukset on tehty. Selkeyden vuoksi käsitteellisiä muutoksia tarkastellaan tässä kehikossa niiden BKT-lukuja koskevien vaikutusten yhteydessä. Tämä ei kuitenkaan sulje pois muita muutoksia BKT:n kasvuvauhtia kuvaaviin lukuihin. BKT-lukujen, kasvuvauhdin ja neljännesvuositietojen vertailu pohjautuu vuosien 1991–1998 tietoihin, ja siinä keskitytään koko euroaluetta koskevien tietojen välisten erojen tärkeimpiin syihin. Vertailussa otetaan huomioon, että selitykset eivät välttämättä koske jokaista jäsenvaltiota. Kaiken kaikkiaan uudet EKT 95:n mukaiset tiedot eivät merkittävästi muuta suhdannekuvaa.

Kokonaistuotannon tasoa kuvaavat luvut kasvoivat hieman

EKT 95:n yhteydessä tehdyt tarkistukset nostivat tarkastelujaksolla kiinteinä hintoina mitattuja kokonaistuotantolukuja koko tarkastelujakson osalta noin 2 % (ks. oheinen taulukko). Tämä johtui pääasiassa kiinteän pääoman bruttomuodostuksen määritelmän laajentamisesta. Kulutusta ja ulkomaankauppaa koskevien erien käsitteellisten muutosten vaikutukset kokonaistuotantoon puolestaan näyttävät kumonneen toisensa.

Euroalueen BKT:n ja sen erien erot (EKT 95:n mukaiset tiedot, joista vähennetty EKT 79:n mukaiset tiedot

(prosenttia, nykyhinnoin, vuositietoja)

	1991–1998	1991–1995	1995–1998
Bruttokansantuote	1,9	2,0	1,8
Yksityinen kulutus	-6,7	-6,4	-7,0
Julkisen kulutus	31,9	31,2	33,2
Kiinteän pääoman bruttomuodostus	6,9	6,4	7,5
Varastojen muutokset	-12,2	0,5	-13,6
Vienti	2,3	2,3	2,3
Tuonti	3,9	3,8	3,9

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Kiinteän pääoman muodostuksen arvoa ilmaiseva luku on noin 7 % aiempaa suurempi, ja tämän muutoksen osuus BKT-lukujen suurenemisesta on noin 1½ prosenttiyksikköä. Investointien osuus BKT:stä on kasvanut hieman yli 20 prosenttiin. Investoinnin määritelmää on laajennettu sisältämään erä, joita ei aiemmin laskettu kiinteän pääoman muodostukseen: jotkin väli tuotekäytön erät luokitellaan nykyisin pääomamenoiksi. Tällaiset uudelleenluokitukset nostavat BKT-lukuja automaattisesti; esimerkiksi kiinteän pääoman muodostukseen lasketaan nykyisin joidenkin aineettomien hyödykkeiden, kuten muualta ostettujen tai itse tuotettujen tietokoneohjelmien hankinnasta aiheutuvat kulut ja mineraalien etsinnästä aiheutuvat kulut. Sellaiset sotilastarvikkeet, joita voidaan mahdollisesti hyödyntää siviilikäytössä, kuten lentokentät ja sairaalat, lasketaan myös mukaan pääoman muodostukseen, kun ne aiemmin oli luokiteltu julkisiksi menoiksi.

Uusien EKT 95:n mukaisten tietojen mukaan yksityistä kulutusta ilmaisevat luvut ovat melkein 7 % pienemmät ja julkista kulutusta ilmaisevat luvut 32 % suuremmat kuin aiemmin. Kulutusluvut ovat nousseet 1 prosentin, minkä osuus BKT-lukujen suurenemisesta on hieman yli ½ prosenttiyksikköä. Julkisen kulutuksen kasvu yksityiseen verrattuna johtuu pääasiassa siitä, että yksityiseen kulutukseen lasketaan nykyisin ainoastaan kotitalouksien suoraan maksama kulutus, kun taas kotitalouksien kuluttamat, mutta julkisen sektorin luontaismuotoisina sosiaalisina tulonsiirtoina maksamat tavarat ja palvelut luokitellaan julkisiksi menoiksi.

EKT 79:n mukaisiin tietoihin verrattuna vientiluvut ovat nousseet 2½ % ja tuontiluvut 4 %, ja näiden muutosten nettovaikutus kokonaistuotantolukuihin on lievästi negatiivinen. Ulkomaankaupan lukujen kasvu johtuu pääasiassa siitä, että maasta toiseen tehtävien kauppojen virrat kirjataan nykyisin aina bruttomääräisinä. Vaikka läpikulkukauppa ei edelleenkaan kuulu tähän erään, ulkomaille ainoastaan väljalostukseen tai korjattavaksi lähetettävien tavaroiden virrat luokitellaan nykyisin vienniksi ja tuonniksi.

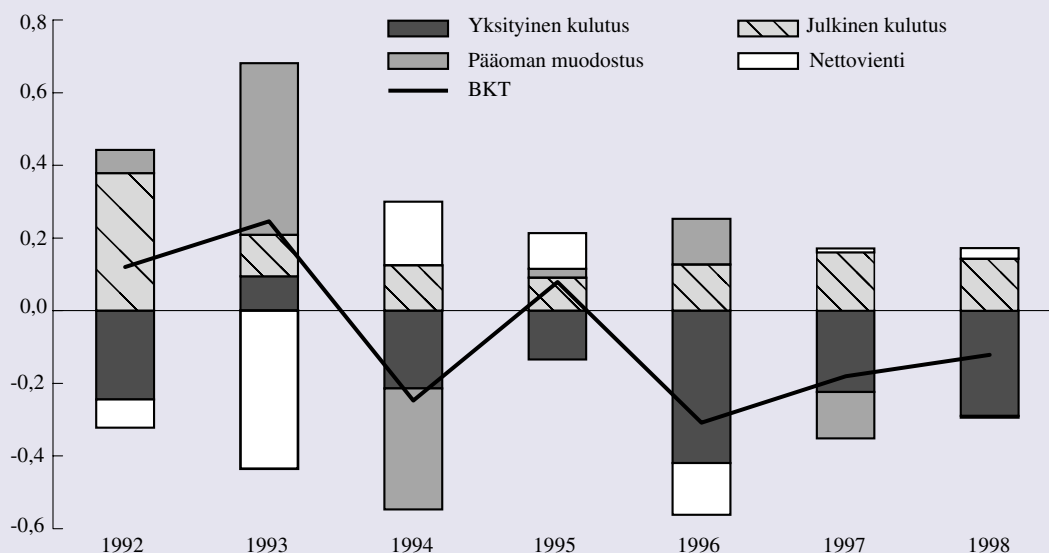
Varastojen muutoksia koskevat luvut ovat yleensä pienempiä kuin EKT 79:n mukaisissa tiedoissa, mutta tämä ei koske kaikkia vuosia samalla lailla. Koska tämän erän tietoihin vaikuttavat jossain määrin myös tilastolliset epävarmuudet ja poikkeavuudet, viime vuosia koskevat tarkistukset ovat todennäköisesti johtuneet uusien ja kehittyneempien perustilastojen mukaan ottamisesta.

BKT:n määrän viime vuosien kasvuluvut hieman aiempia alhaisemmat

Tilastojen tarkistusten keskeinen vaikutus kiinteinä hintoina mitattua kokonaistuotantoa koskeviin lukuihin on, että BKT:n määrän vuotuista kasvua osoittavat luvut ovat hieman alhaisemmat tarkastelujakson jälkipuolella ja hieman korkeammat alkupuolella. Tämä ei juuri muuta 1990-luvun yleistä suhdannekuvaa. Verrattaessa EKT 95:n mukaisia tietoja aiemmin julkistettuihin lukuihin, ero euroalueen BKT:n määrän kasvuluvuissa tarkastelujaksona on alle 0,3 prosenttiyksikköä, vaikka joitakin jäsenvaltioita koskevissa luvuissa onkin tätä suurempia muutoksia. Suurempia eroja aina 0,5 prosenttiyksikköön asti voidaan havaita yksittäisten tekijöiden vaikutuksissa kokonaistuotannon kasvuun (ks. oheinen kuvio). Vaikka julkisen kulutuksen kasvuluvut ovat yleensä EKT 79:n mukaisia lukuja suurempia ja yksityisen kulutuksen pienempiä, muutoksen suunta ei ole niin yhtenäinen muissa erissä.

BKT:n kasvuvauhti ja sen tekijät (EKT 95:n mukaiset tiedot, joista vähennetty EKT 79:n mukaiset tiedot)

(erot vuotuisissa osuuksissa, prosenttiyksikköä)

Lähde: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Erot kokonaistuotannon kasvuvauhtiluvuissa ovat erityisen selvät vuosia 1993 ja 1996 koskevissa luvuissa. EKT 95:n mukaisten tietojen perusteella vuoden 1993 taantuma näyttää hieman vähemmän ankaralta, kun taas vuoden 1996 notkahdus näyttää suuremmalta. Tämä käy ilmi selvistä eroista kotimaisen kysynnän, nettoviennin ja varastojen muutosten vaikutuksessa BKT:n määrän kasvulukuihin, joskin näiden kaikkien muutokset vaikuttavat osittain eri suuntiin (ks. oheinen taulukko). Vuosien 1993 ja 1996 suhteellisen heikko kasvu selittyy nyt aiempaa selvemmin nettoviennin kasvun heikkouden kautta. Vuonna 1993 kotimaisen kysynnän (pl. varastojen muutokset) ja varastojen muutosten tarkistamisella ylöspäin oli suurempi vaikutus kuin aiempiin tietoihin verrattuna pienemmällä nettoviennin kasvulla. EKT 95:n mukaisten tietojen perusteella kotimaisen kysynnän kasvu puolestaan oli vuonna 1996 pienempi ja varastojen muutokset eivät näyttäneet hidastaneen kasvua yhtä paljon. EKT 95:n mukaisten tietojen perusteella tarkastelujaksolla kotimaisen kysynnän vaikutus BKT:n kasvuun on ollut suurempi ja nettoviennin pienempi kuin aiemmin julkaistujen tietojen perusteella.

BKT:n määrän kasvun ja eri tekijöiden vaikutus kasvuun

(vuotuinen vaikutus, prosenttiyksikköä, ellei toisin mainita)

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
BKT:n määrä ¹⁾							
EKT 95	1,5	-0,8	2,4	2,2	1,3	2,3	2,8
EKT 79	1,4	-1,1	2,6	2,1	1,7	2,5	2,9
Kotimainen kysyntä (pl. varastojen muutokset)							
EKT 95	2,0	-1,5	1,5	1,7	1,3	1,4	2,7
EKT 79	1,6	-2,0	1,5	1,8	1,6	1,4	2,8
Varastojen muutokset							
EKT 95	-0,4	-0,5	0,6	0,3	-0,4	0,4	0,6
EKT 79	-0,2	-0,8	1,0	0,2	-0,5	0,6	0,7
Nettovienti							
EKT 95	0,0	1,2	0,3	0,2	0,4	0,6	-0,5
EKT 79	0,1	1,7	0,1	0,1	0,6	0,5	-0,5

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Vuotuinen prosenttimuutos.

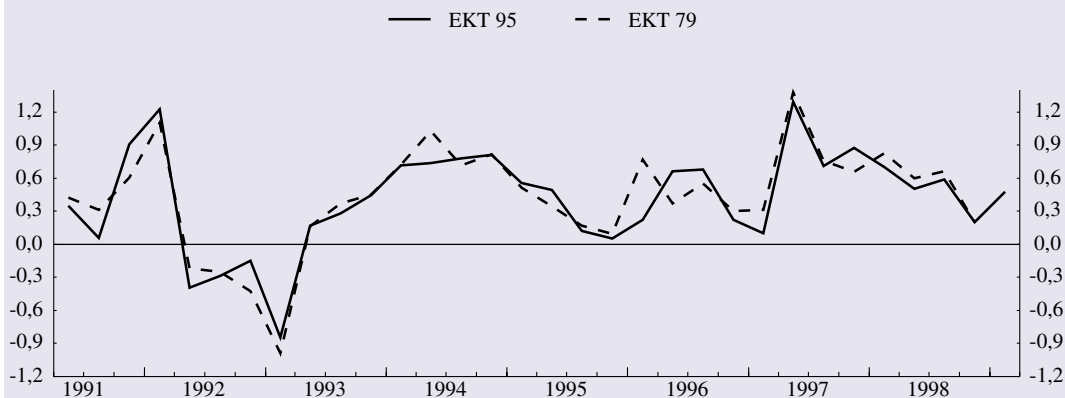
BKT:n määrän kasvun jakautumisessa vuosineljänneksittäin joitakin muutoksia

Merkittävä analyttinen parannus uusissa EKT 95:n mukaisissa tiedoissa liittyy siihen, että euroalueen BKT:n neljännesvuosiarviot voidaan laskea entistä laajempien yhdenmukaisten kansallisten tilastojen perusteella. Kuten vuositiedoissakin, perustilastojen kehittymisestä johtuvista tarkistuksista voi aiheutua joitakin eroja EKT 79:n mukaisiin tietoihin verrattuna. Yksi merkittävä syy eroihin on alkuperäisten tietojen kausitarkistusmenettely. Euroalueen kansantalouden tilinpitoa koskevat arviot laaditaan kansallisten tietojen pohjalta, jotka on puhdistettu kausivaihteluista ja joissakin tapauksissa esim. juhlapyhien sijoittumisen vaikutuksista. EKT 95:n käyttönoton yhteydessä eräät jäsenvaltiot muuttivat menetelmiään tietojen puhdistamiseksi kausivaihteluista ja jotkin jäsenvaltiot ottivat käyttöön menetelmän, jolla jonkin vuosineljänneksen tiedot puhdistetaan työpäivien määrän vaihtelun vaikutuksista. Yhdessä nämä voivat muuttaa vuosittaisten lukujen jakautumista neljännesvuosihavainnoiksi. Koska EKT 95:n aikasarjat ovat lisäksi aiempia huomattavasti lyhyempiä, tämä voi vaikuttaa estimoituihin kausitekiäjiin ja siten neljännesvuositietoihin.

Vaikka BKT:n määrän neljännesvuosittaista kasvua kuvaavissa luvuissa on eroja (ks. oheinen kuvio), kasvuran käännekohtat eivät ole niiden perusteella muuttuneet. Tämä koskee sekä viimeaikaista kehitystä että vuoden 1993 taantumaa, jolloin kasvun taittuminen ajoittuu edelleen vuoden 1992 toiselle neljännekselle ja taantumien syvin vaihe vuoden 1993 alkuun.

BKT:n määrän kasvu euroalueella EKT 95:n ja EKT 79:n mukaisten tietojen perusteella

(prosenttimuutos edellisestä ajanjaksosta, neljännesvuositilastoja, kausivaihteluista puhdistettu)

Lähde: Eurostat.

Työttömyysaste pysyi ennallaan toukokuussa

Koska taloudellisen toimeliaisuuden muutokset vaikuttavat työmarkkinakehitykseen vasta jonkin ajan kuluttua, ei voida odottaa, että euroalueen kasvukehityksen paraneminen vuodenvaihteesta lähtien vielä vaikuttaisi työmarkkinatilanteeseen. Itse asiassa vuoden 1998 lopun taloudellisen toimeliaisuuden hidastumisen vaikutukset alkavatkin vasta nyt näkyä viimeaikaisessa työmarkkinakehityksessä.

Toukokuussa 1999 euroalueen standardoitu työttömyysaste oli 10,3 % eli samalla tasolla kuin kahtena edellisenä kuukautena sen jälkeen, kun maaliskuun 10,5 prosentin ja huhtikuun 10,4 prosentin lukuja oli tarkistettu alaspäin. Tarkistusten myötä työttömyysaste on alentunut, mutta

aiempi käsitys työttömyyden jumiutumista paikalleen aivan viime kuukausien aikana ei ole muuttunut. Työttömyysasteen pysyminen ennallaan viime kuukausina saattaa johtua siitä, että BKT:n kasvun hidastuminen vuodenvaihteessa on vaikuttanut työllisyyden kasvuun vuoden 1999 toisella neljänneksellä. Käytävissä olevien kansallisten tietojen perusteella kesäkuun standardoidun työttömyysasteen odotetaan olevan suurin piirtein sama kuin toukokuussa.

Tarkasteltaessa työttömyyttä ikäryhmittäin voidaan nuorten työllisyyden todeta kohentuneen jonkin verran. Toukokuussa nuorten työttömyys väheni edelleen, vaikka työttömyysaste olikin yli 19 %. Yli 25-vuotiaiden työttömyysaste on kuitenkin pysynyt ennallaan vuoden alusta lähtien (9 %). Maakohtaiset tiedot vahvistavat euroalueen työttömyysasteen kehityksen. Niistä ilmenee

Taulukko 6.

Euroalueen työttömyys

(% työvoimasta, kausivaihteluista puhdistettu)

	1996	1997	1998	1998	1998	1998	1999	1998	1999	1999	1999	1999	1999
				II	III	IV	I	Joulu	Tammik.	Helmi	Maalis	Huhti	Touko
Yhteensä	11,6	11,6	10,9	11,0	10,9	10,7	10,4	10,6	10,5	10,4	10,3	10,3	10,3
Alle 25-vuotiaat ¹⁾	23,9	23,3	21,4	21,4	21,3	20,9	20,1	20,6	20,4	20,1	19,8	19,6	19,4
25-vuotiaat ja sitä vanhemmat ²⁾	9,8	10,0	9,4	9,5	9,4	9,2	9,0	9,2	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0

Lähde: Eurostat.

Huom. ILO:n suositusten mukaan.

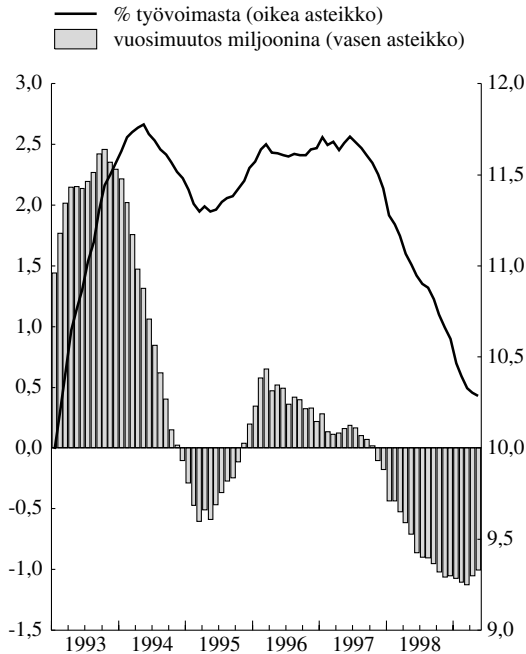
1) Vuonna 1998 tämän ryhmän osuus työttömien kokonaismäärästä oli 24,4 %.

2) Vuonna 1998 tämän ryhmän osuus työttömien kokonaismäärästä oli 75,6 %.

Kuvio 9.

Euroalueen työttömyys

(kuukausihavainnot, kausivaihteluista puhdistettu)

Lähde: Eurostat.

myös, että maiden työttömyysasteiden hajonta on pienentynyt jonkin verran viime kuukausien aikana. Tämä johtuu sekä suotuisasta kehityksestä osassa niitä maita, joiden työttömyysasteet ovat olleet korkeimmat, että työttömyyden pysymi-

sestä ennallaan niissä maissa, joiden työttömyysasteet ovat olleet alhaisimmat.

Vuoden 1998 viimeisen neljänneksen tarkistettujen lukujen mukaan työllisyyden kasvu ei aiemmista arvioista poiketen hidastunut vuoden 1998 lopulla. Työllisyyden neljännesvuosittaisesta kasvuvauhti on korjattu ylöspäin 0,2 prosentista 0,4 prosenttiin eli suurin piirtein edellisen neljänneksen kasvuvauhtiin. Näin ollen työllisyys kasvoi vuoden 1998 viimeisellä neljänneksellä 1,6 % vuoden 1997 vastaavasta neljänneksestä.

Vuoden 1999 ensimmäisen neljänneksen alustavat arviot viittaavat siihen, että koko euroalueen työllisyyden kasvu oli vain hieman hitaampaa kuin vuoden 1998 viimeisenä neljänneksenä. Toimialakohtaisessa kasvussa on edelleen eroja. Tuoreimmat tiedot osoittavat, että tehdasteollisuuden työllisyys supistui edelleen hienoisesti vuoden 1999 ensimmäisenä neljänneksenä (-0,1 % edellisestä neljänneksestä), mikä viittaa siihen, että talouden muut sektorit ovat jokseenkin säilyttäneet työllisyyden kasvuvauhtinsa.

Kaiken kaikkiaan voidaan todeta, että jos vuodenvaihteen tienoilla todettu talouskasvun hidastuminen alkaisi vaikuttaa työllisyyden kasvuun toisella neljänneksellä, työttömyyden ei enää odotettaisi vähenevän. Työllisyys näyttää kuitenkin kestäneen vuodenvaihteen taloudellisen toimeliaisuuden tilapäisen hidastumisen odotettua paremmin.

Taulukko 7.

Työllisyyden kasvu euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	1997	1998	1998				1999	1998				1999		
			II	III	IV	I		II	III	IV	I	Tammi	Helmi	Maalis
			Neljännesvuosimuutokset ¹⁾											
Koko kansantalous ²⁾	0,5	1,3	1,2	1,4	1,6	.	0,4	0,5	0,4	.	-	-	-	
Koko teollisuus	-1,4	0,1	0,0	0,2	0,2	.	0,0	0,0	0,0	
Rakentaminen	-0,5	-0,1	-1,4	-0,4	1,5	.	-0,5	0,6	1,5	
Teollisuustuotanto														
pl. rakentaminen	-1,4	0,4	0,6	0,6	0,1	-0,3	0,2	0,0	-0,3	-0,2	-0,1	-0,2	-0,6	
Tehdasteollisuus	-1,0	0,7	1,0	0,9	0,4	0,1	0,3	0,0	-0,2	-0,1	0,3	0,2	-0,2	

Lähteet: Kansalliset tiedot ja Eurostat.

1) Neljännesvuosimuutokset: prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä; kausivaihteluista puhdistettu.

2) Ei sisällä Belgian ja Irlannin tietoja; kausivaihteluista puhdistettu.

4 Valuuttakurssit ja maksutase

Euro vahvistui heinäkuussa ja elokuun alussa

Euro vahvistui valuuttamarkkinoilla heinäkuussa ja elokuun alussa varsinkin suhteessa Yhdysvaltain dollariin, mutta myös Englannin puntaan ja moniin muihin Euroopan valuuttoihin nähden. Japanin jeni vahvistui edelleen suhteessa Yhdysvaltain dollariin, joskin lievemmin kuin aiempina kuukausina, mutta sen vaihtelu euroon nähden oli vähäistä. Latalaisen Amerikan ja Aasian kehittyvien talouksien valuutat pysyivät suurin piirtein vakaina suhteessa Yhdysvaltain dollariin.

Euro vahvistui Yhdysvaltain dollariin nähden 4,2 % heinäkuussa, ja sen dollarikurssi oli kuukauden lopussa 1,07 (ks. kuvio 10). Heinäkuun lopun kurssitaso oli suunnilleen sama kuin toukokuun alun taso. Kuten aikaisempina kuukausinakin euron kurssikehityksen suhteessa Yhdysvaltain dollariin voidaan suureksi osaksi katsoa johdun Yhdysvaltojen ja euroalueen suhdanneäkymien muutoksista. Heinäkuun toisella puoliskolla nämä muutokset olivat toisensuuntaiset kuin aiempina kuukausina, sillä jotkin uudet tilastotiedot viittasivat Yhdysvaltojen talouskasvun hidastumiseen ja euroalueen talouden kasvuvauhdin kiihtymiseen. Varsinkin vuoden 1999 toista neljänestä koskevat Yhdysvaltojen BKT:n kasvuarviot viittasivat siihen, että vuotuinen kasvuvauhti olisi hidastunut 2,3 prosenttiin ensimmäisen vuosineljänneksen 4,3 prosentista. Elokuun 5. päivänä, jolloin tähän Kuukausikatsaukseen sisältyvien tilastotietojen tuli olla käytettävissä, euron dollarikurssiksi noteerattiin 1,08.

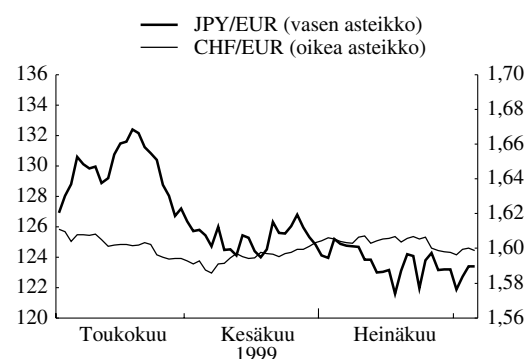
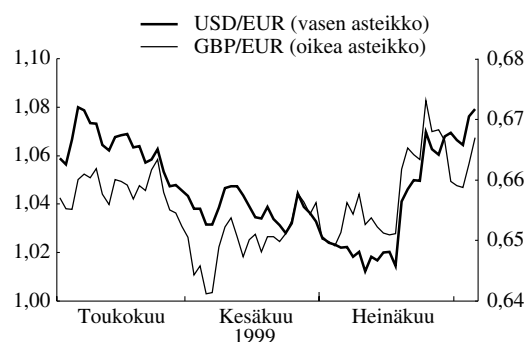
Suhteessa Japanin jeniin euron arvo vaihteli heinäkuussa vain vähän ja pysyi koko ajan lähellä 124 jenin tasoa heikennyttyään siihen nähden aiempina kuukausina muiden päävaluuttojen tapaan. Euron ja jenin välisen valuuttakurssin vaihtelu on vähentynyt merkittävästi kahden viime kuukauden aikana, mikä mahdollisesti heijastaa markkinoiden odotuksia, että Japanin talouden alamäki saattaa olla päättymässä. Etenkin kuluttajien luottamus on Japanissa kohentunut ja sekä jotkin kotimaan alat että tuonti ovat piristyneet. Elokuun 5. päivänä euron jenikurssi oli 123 eli likimain sama kuin heinäkuun alussa.

Heinäkuun puolivälistä lähtien euro on vahvistunut hieman suhteessa Englannin puntaan. Euron vahvistuminen puntaan samoin kuin sen vahvistuminen Yhdysvaltain dollariinkin nähden johtui pääasiassa euroalueen aiempaa positiivisemmista talousnäkyistä, ja sitä tuki myös korkoerojen kaventuminen. Heinäkuun lopulla korkoero kuitenkin kasvoi uudestaan Ison-Britannian hyväksi, koska Isossa-Britanniassa julkistetut tiedot kertoivat maan tehdasteollisuuden tilanteen paranemisesta ja kotimaisen kysynnän jatkumisesta vahvana. On merkille pantavaa, että punta vahvistui Yhdysvaltain dollariin nähden aiemmasta kiinteästä dollarikytköksestään jonkin verran poiketen. Elokuun 5. päivänä euron puntakurssi oli 0,67, joten euro oli vahvistunut 2,6 % heinäkuun alusta.

ERM II:een kuuluvista valuutoista sekä Tanskan kruunu että Kreikan drakma vaihtelivat heinä-

Kuvio 10.
Valuuttakurssikehitys

(päivähavaintoja)

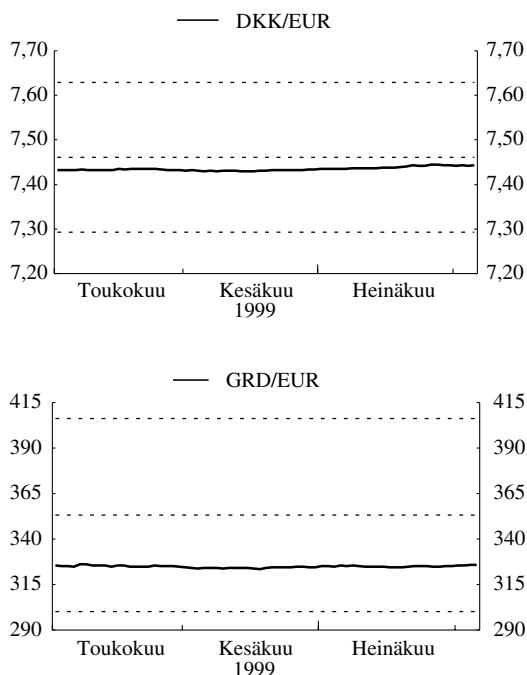
Lähde: EKP.

kuussa hyvin vähän kuten aiempinakin kuukausina (ks. kuvio 11). Tanskan kruunu pysyi hyvin lähellä keskuskurssiaan ja Kreikan drakma edelleen noin 9 % keskuskurssiaan vahvempina. Drakman kehitys johtuu pääasiassa Kreikan melko korkeista lyhyistä koroista, jotka heijastavat suhteellisen kireää rahapolitiikan viritystä.

Kaiken kaikkiaan euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi eli Kansainvälisen järjestelypankin (BIS) tuottaman ulkomaankauppapainoisen indeksin mukaan laskettu valuuttakurssi vahvistui heinäkuun toisella puoliskolla noin 2 %. Heinäkuun keskimääräinen kurssitaso pysyi siten samana kuin kesäkuun vastaava taso (ks. kuvio 12). Elokuun alussa euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi oli vahvistunut noin 2 % heinäkuun alusta ja oli 7 % heikompi kuin euron käyttöönoton aikoihin. Indeksien efektiivinen vahvistuminen heinäkuussa ja elokuun alussa johtui suureksi osaksi euron vahvistumisesta Yhdysvaltain dollariin nähden.

Kuvio 11.
Valuuttakurssikehitys ERM II:ssa

(päivähavaintoja)

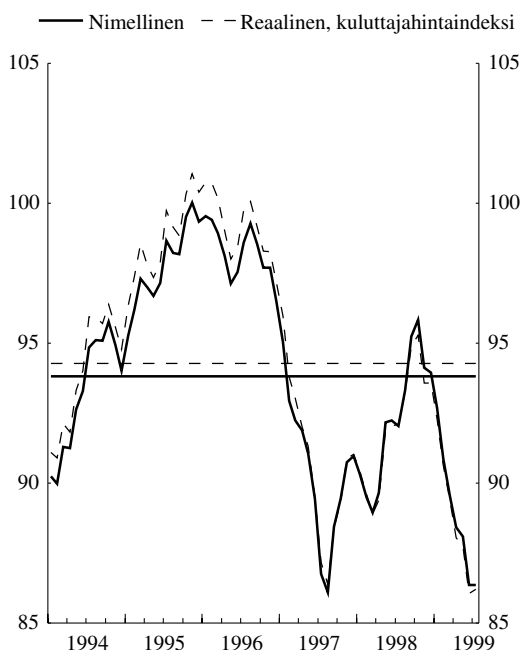

Lähde: EKP.

Huom. Vaakasuurat viivat osoittavat keskuskurssia ja vaihteluvälitä (DKK ±2,25 % ja GRD ±15 %).

Kuvio 12.
Euroalueen efektiiviset valuuttakurssit¹⁾

(kuukausittaisia keskiarvoja, indeksi 1990 = 100)

Lähde: BIS.

1) Tiedot ovat BISin laskemia. Lisätietoja käytetystä laskentatavasta on tämän Kuukausikatsauksen osuuteen "Euroalueen tilastot" sisältyvässä taulukossa 10. Nouseva käyrä merkitsee euroalueen valuutan vahvistumista. Vaakasuurat viivat osoittavat (tammikuun 1994 ja heinäkuun 1999 välisen) tarkastelujakson keskiarvon.

Kumulatiivinen vaihtotase ylijäämäinen tammi-toukokuussa

Vuoden 1999 viiden ensimmäisen kuukauden aikana vaihtotaseen kumulatiivinen ylijäämä oli 18,5 miljardia euroa eli noin 0,9 miljardia euroa pienempi kuin vastaavana ajankohtana vuonna 1998 (ks. taulukko 8). Tänä ajanjaksona tavarakaupan ja palvelutaseen ylijäämän merkittävä supistuminen kompensoitui suureksi osaksi tuotannontekijäkorvausten taseen ja tulonsiirtojen taseen kohentumisen kautta. Tavarakaupan ja palvelutaseen yhteenlaskettu ylijäämä tammi-toukokuussa 1999 pieneni noin 11,3 miljardia euroa vuoden 1998 vastaavasta ajankohdasta, koska vienin arvo laski suunnilleen 32,7 miljardia euroa ja tuonnin 21,4 miljardia euroa. Tammikuusta toukokuuhun tilastoitu tavarakaupan ylijäämä supistui 34,1 miljardiin euroon vuoden 1998 vastaavan ajankohdan 43,5 miljardista eurosta, ja pal-

Taulukko 8.

Euroalueen maksutase¹⁾

(mrd. euroa, vuonna 1998 mrd. ecua, kausivaihteluista puhdistamaton)

	1999 Toukokuu	1999 Tammikuu– Toukokuu	1999	1999
			Toukokuu	Tammikuu– Toukokuu
			Muutos edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta	
Vaihtotase (a)	2,5	18,5	-3,9	-0,9
Tulot	101,0	497,5	-3,4	-30,9
Menot	98,5	479,0	0,5	-30,0
Tavarat	6,5	34,1	-4,3	-9,4
Tulot	60,6	302,1	-3,7	-19,5
Menot	54,1	267,9	0,6	-10,1
Palvelut	0,1	-3,5	-0,7	-1,9
Tulot	18,2	84,0	-2,5	-13,2
Menot	18,2	87,5	-1,7	-11,3
Tuotannontekijäkorvaukset	-1,3	-1,0	0,8	3,9
Tulot	16,9	78,9	1,7	0,5
Menot	18,2	80,0	0,9	-3,4
Tulonsiirrot	-2,7	-11,1	0,3	6,4
Tulot	5,3	32,5	1,1	1,3
Menot	8,0	43,6	0,7	-5,2
Pääomatase (b)	0,9	3,9	0,4	-1,9
Tulot	1,2	7,2	0,3	-0,7
Menot	0,3	3,2	-0,1	1,2
Luotonanto euroalueen ulkopuolelle, netto (a) + (b)	3,4	22,5	-3,5	-2,8
Rahoitustase	-7,4	-11,7	-26,9	-0,6
Suorat sijoitukset	-17,0	-40,7	-15,7	-20,0
Ulkomaille	-25,4	-75,9	-13,1	3,5
Euroalueelle	8,4	35,2	-2,6	-23,5
Arvopaperisijoitukset	-27,6	-67,1	-36,7	0,3
Saamiset	-25,0	-104,0	-5,4	63,7
Velat	-2,6	36,9	-31,3	-63,3
Johdannaiset	-3,2	-2,1	-1,8	0,0
Muut sijoitukset	36,6	88,8	24,3	8,4
Saamiset	-3,1	-38,0	-2,4	-12,8
Velat	39,7	126,8	26,8	21,3
Valuuttavaranto	3,9	9,3	3,0	10,6
Virheelliset ja tunnistamattomat erät	4,0	-10,7	30,4	3,4

Lähde: EKP.

1) Pyörästysten vuoksi luvut eivät välttämättä täsmää.

velutaseen alijäämä kasvoi 1,6 miljardista eurosta 3,5 miljardiin euroon samana ajankohtana. Tarkasteluajankohdan kolmen viimeisen kuukauden aikana toteutuneen viennin arvo laski vuotta aiempaan ajanjaksoon verrattuna paljon enemmän kuin tuonnin arvo. Tammi-toukokuun 1999 tuotannontekijäkorvausten taseen alijäämä supistui 1 miljardiin euroon viime vuoden vastaavan ajanjakson 4,9 miljardista eurosta. Tulonsiirtojen taseen alijäämä pieneni samanaikaisesti noin

6,4 miljardia euroa edellisen vuoden vastaavasta ajanjaksosta.

Euroalueen vaihtotaseen ylijäämä oli vuoden 1999 toukokuussa 2,5 miljardia euroa, kun se vuoden 1998 toukokuussa oli ollut 6,4 miljardia euroa. Vaihtotaseen ylijäämän supistuminen toukokuussa johtui ensisijaisesti tavarakaupan ja palvelutaseen ylijäämän pienenemisestä, mitä tuotannontekijäkorvausten taseen ja tulonsiirtojen

taseen alijäämien vähäinen supistuminen osittain kompensoi. Toukokuussa 1999 euroalueen tavarakauden taseen ylijäämä oli 6,5 miljardia euroa oltuaan viime vuoden toukokuussa 10,8 miljardia euroa, ja tuonti kasvoi vuoden 1998 toukokuuhun verrattuna ensimmäisen kerran tänä vuonna.

Palvelutaseen ylijäämä oli toukokuussa 0,1 miljardia euroa, kun taas tuotannon tekijäkorvausten tase oli 1,3 miljardia euroa alijäämäinen ja tulonsiirtojen tase 2,7 miljardia euroa alijäämäinen. Palvelutaseen pieni ylijäämä supistui toukokuussa vain vähän eli noin 0,7 miljardia euroa vuoden 1998 toukokuusta, kun taas tuotannon tekijäkorvausten taseen ja tulonsiirtojen taseen yhteenlaskettu alijäämä pieneni 1,1 miljardia euroa. On kuitenkin otettava huomioon, että palvelutaseessa todettu heikkeneminen saattaa olla yliarvioitua, koska yksi jäsenvaltio on muuttanut vuoden 1999 palvelutaseeseen soveltamaansa metodologiaa mutta ei ole vielä tehnyt vastaavaa muutosta vuoden 1998 palvelutaseeseen.

Toukokuussa 1999 pääomatase oli 0,9 miljardia euroa ylijäämäinen, kun ylijäämä vuotta aiemmin oli ollut 0,5 miljardia euroa. Pääomataseen kumulatiivinen ylijäämä tammi-toukokuussa 1999 oli 3,9 miljardia euroa eli 1,9 miljardia euroa pienempi kuin vuoden 1998 vastaavana ajanjaksona.

Suorien ja arvopaperisijoitusten pääomanliikkeet vientivoittoisia tammi-toukokuussa 1999

Rahoitustaseessa pääomanvienti oli vuoden 1999 viiden ensimmäisen kuukauden aikana 11,7 miljardia euroa. Toukokuussa pääomaa vietiin nettomääräisesti 7,4 miljardia euroa; pääasiassa tämä perustui siihen, että pääoman nettovienti suorina ja arvopaperisijoituksina kasvoi. Pääoman nettotuonti huhtikuussa liittyi sen sijaan suureksi osaksi euroalueen rahalaitosten lyhytaikaisten ulkomaisten saamisten supistumiseen, jonka vaikutus oli suurempi kuin pääomanvienti suorina sijoituksina ulkomaille.

Vuoden viiden ensimmäisen kuukauden aikana pääomaa vietiin suorina sijoituksina nettomääräisesti 40,7 miljardia euroa. Pääoman nettovienti oli vuoden 1999 toukokuussa 17,0 miljardia euroa, kun se huhtikuussa oli ollut 13,8 miljardia euroa ja maaliskuussa 2,6 miljardia euroa. Pääomanvienti kiihtyi nopeasti huhti- ja toukokuussa vuoden 1999 ensimmäisestä neljänneksestä ja saavutti toukokuussa uuden ennätöksensä tänä vuonna.

Arvopaperisijoituksiin liittyvä pääoman nettovienti oli 67,1 miljardia euroa tammi-toukokuussa 1999. Toukokuussa pääoman nettovienti oli 27,6 miljardia euroa, kun pääomaa oli huhtikuussa tuotu nettomääräisesti 2,4 miljardia euroa ja maaliskuussa viety nettomääräisesti 33,2 miljardia euroa. Toukokuun nettovienti johtui pääasiassa huomattavista euroalueen ulkopuolella liikkeeseen laskettujen osakkeiden ja joukkolainojen ostoista euroalueelle ja merkittävistä euro-määräisten joukkolainojen myynneistä euroalueen ulkopuolella. Pääomantuonti liittyi samalla vähäisemmässä määrin siihen, että euroalueen rahamarkkinainstrumenttien myynnit euroalueen ulkopuolelle kasvoivat. Ulkomaiset sijoittajat ovat siten saattaneet siirtyä euroalueen joukkolainoista muihin korollisiin instrumentteihin viimeaikaisia joukkolainojen tuottokehityksen muutoksia ennakkoiden. Sen sijaan huhtikuun pääomantuonti arvopaperisijoituksina johtui euroalueen ulkopuolella liikkeeseen laskettujen rahamarkkinainstrumenttien nettomääräisistä lunastuksista ja myynneistä euroalueella.

Muihin sijoituksiin liittyvä pääoman nettotuonti oli 88,8 miljardia euroa vuoden 1999 viiden ensimmäisen kuukauden aikana. Toukokuussa pääomantuonti oli 36,6 miljardia euroa, mikä kuvasti euroalueen rahalaitosten lyhytaikaisten ulkomaisten velkojen kasvua. Johdannaisiin liittyvä pääoman nettovienti oli 2,1 miljardia euroa tammi-toukokuussa 1999 ja 3,2 miljardia euroa toukokuussa 1999. Valuuttavaranto pieneni 9,3 miljardia euroa vuoden viiden ensimmäisen kuukauden aikana ja 3,9 miljardia euroa toukokuussa 1999.

Euron kansainvälinen asema

Euron käyttöönotto 1.1.1999 oli merkittävä tapahtuma, jolla oli tuntevia vaikutuksia euroalueella ja myös sen ulkopuolella. Euro on maailman toiseksi käytetyin valuutta, mihin ovat vaikuttaneet euroa edeltäneiden kansallisten valuttojen ”perintö” ja euroalueen painoarvo maailmantaloudessa. Kansainvälisenä valuuttana euro kehittyi pääasiassa markkinaehtoisesti. Merkittävä tekijä tässä kehityksessä on se, kuinka paljon yksityinen sektori tulee käyttämään euroa sijoitus- ja rahoitusvaluuttana sekä maksuvälineenä ja välityvaluuttana (vehicle currency). Yksityisen sektorin toimijoiden päätöksiin vaikuttavat suuresti euromääräisten rahoitusmarkkinoiden integraatio, likviditeetti ja monipuolisuus sekä euroalueen suhteet muihin maihin. Euron kansainväliseen asemaan vaikuttaa lisäksi euroalueen taloudellinen tilanne, mikä korostaa talouspolitiikan kaikkien lohkojen panoksen merkitystä valuutan vakauden säilyttämisessä. Hintavakauden säilyttämiseen tähtäävä eurojärjestelmän rahapolitiikan linja tulee olemaan tärkeä tekijä sijoittajien euroa kohtaan tuntemassa luottamuksessa. Eurojärjestelmässä euron kansainvälistymisen mahdolliset vaikutukset sen rahapolitiikan harjoittamisen kannalta on tiedostettu. Nämä vaikutukset eivät kuitenkaan heikennä eurojärjestelmän kykyä ylläpitää hintavakautta. Koska euron kansainvälistyminen ei sinänsä ole politiikan tavoitteena, eurojärjestelmä ei pyri edistämään tai estämään sitä.

Tässä artikkelissa esitellään käsitekehikko, jota voidaan käyttää euron kansainvälisen aseman tarkastelussa. Koska perusteellinen arviointi näin varhaisessa vaiheessa on vaikeaa, artikkelissa ei pyritä esittämään tyhjennävää arviota euron kansainvälisestä asemasta.

I Johdanto

Euro on maailman toiseksi käytetyin valuutta Yhdysvaltain dollarin jälkeen ja ennen Japanin jeniä. Tämä on seurausta eurolla korvautuneiden euroalueen kansallisten valuttojen ”perinnöstä” ja euroalueen painoarvosta maailmantaloudessa. Yhdysvaltain talouteen verrattuna euroalueen BKT on pienempi, sen osuus maailmankaupan viennistä on suurempi, sen pankkisektori on laajempi ja sen osake- ja velkapaperimarkkinat ovat pienemmät (ks. taulukko I).

Euron nykyistä ja mahdollista tulevaa käyttöä kansainvälisenä valuuttana voidaan tarkastella tutkimalla erilaisia käyttötarkoituksia, joihin euroalueen ulkopuoliset toimijat euron hyväksyvät. Taulukkoon 2 on koottuna kansainvälisen valuutan eri tehtävät jaoteltuina rahan kolmen perinteisen tehtävän ja käyttäjän aseman mukaisesti (yksityinen tai virallinen). Oheista luokittelua käytetään koko artikkelissa kuvaamaan euron suhteellista merkitystä kussakin tehtävässä.

Euron kansainväliseen asemaan todennäköisesti vaikuttavat taloudelliset tekijät voidaan jakaa kahteen laajaan luokkaan: *suuruustekijät* (esim. euroalueen ja muun maailman välisten liiketoimien vo-

lyymi ja euroalueen kotimaisten rahoitusmarkkinoiden koko) ja *riskitekijät* (esim. inflaatoriski). Suuruustekijät johtavat yleensä siihen, että taloustoimet keskittyvät yhteen tai muutamaankansainväliseen päävaluuttaan: mitä laajemmat jonkin valuutan ulkomaiset markkinat ovat, sitä pienemmät ovat transaktiokustannukset näillä markkinoilla. Tämä kannustaa yhä useampia käyttämään kyseistä valuuttaa, mikä pienentää edelleen transaktiokustannuksia ja johtaa suurempaan keskittymiseen. Riskitekijät toisaalta johtavat siihen, että taloustoimet hajautetaan useampaankansainväliseen valuuttaan. Esimerkiksi sijoittajan, jonka sijoitukset ovat ainoastaan yhden valuutan määräisiä, on joko altistuttava valuuttakurssiriskille tai suojauduttava sitä vastaan. Tämä voi kannustaa hajauttamaan sijoitukset useampiin eri valuttoihin. Suuruus- ja riskitekijöiden välisen tasapainon löytämiseksi valuttojen välille muodostuu yleensä hierarkia, jossa joitakin valuttoja käytetään valtaosassa ulkomaisia liiketoimia ja muilla valuutoilla on vain vähäinen tai alueellinen asema. Suuruus- ja riskitekijöitä käsitellään yksityiskohtaisesti jäljempänä euron kunkin tehtävän osalta.

Tässä artikkelissa käsitellään euron kansainvälistä asemaa koskevaa neljää toisiaan täydentävää

Taulukko 1.**Euroalueen, Yhdysvaltojen ja Japanin tunnuslukuja (1998)**

Indikaattori	Yksikkö	Euroalue	Yhdysvallat	Japani	Lähde
Väkiluku	milj.	292	270	127	Eurostat
BKT	mrd. euroa	5 773	7 592	3 375	IMF (WEO)
koko maailmantalouden BKT:stä					
–käyvin hinnoin	%	22,2	29,3	13,0	IMF (WEO)
–ostovoimapariteetin mukaan	%	15,5	20,8	7,4	IMF (WEO)
Tavaroiden ja palvelujen vienti					
–% kotimaan BKT:stä	%	17,8	10,9	11,5	ECB, IMF
–% koko maailmankaupan viennistä	%	20,1	16,3	7,6	ECB, IMF
Pankkitalletukset	mrd. euroa	4 849	4 128	4 104	IMF (IFS)
–% kotimaan BKT:stä	%	84	54	122	
Kotimaiset luotot	mrd. euroa	7 477	6 132	5 120	IMF (IFS)
–% kotimaan BKT:stä	%	130	81	152	
Kotimaiset velkapaperit	mrd. euroa	5 240	11 787	4 440	BIS
–% kotimaan BKT:stä	%	91	155	132	
–yksityisen sektorin liikkeeseen laskemat	mrd. euroa	1 997	5 096	1 229	BIS
–julkisen sektorin liikkeeseen laskemat	mrd. euroa	3 243	6 691	3 211	BIS
Osakkeiden markkina-arvo	mrd. euroa	3 655	13 025	2 091	FIBV
–% kotimaan BKT:stä	%	63	172	62	

tekijää. Käytettävissä olevia tietoja euroalueen ulkopuolisten toimijoiden nykyisestä euron käytöstä tarkastellaan luvussa 2. Luvussa 3 puolestaan tarkastellaan niitä tekijöitä, jotka todennäköisimmin vaikuttavat euron tulevaan käyttöön euroalueen ulkopuolella. Euron kansainvälistymi-

sen mahdollisia vaikutuksia eurojärjestelmän rahapolitiikkaan tarkastellaan luvussa 4 ja euron kansainvälistymisen mahdollisia hyötyjä ja haittoja euroalueella olevien kannalta luvussa 5. Lopuksi luvussa 6 esitetään päätelmät.

Taulukko 2.**Kansainvälisten valuuttojen tehtävät**

Rahan tehtävät	Käyttö kansainvälisen valuutan liikkeeseenlaskualueen ulkopuolella	
	Yksityinen käyttö	Virallinen käyttö
<i>Varallisuuden muoto</i>	Sijoitus- ja rahoitusvaluutta	Varantovaluutta
<i>Maksuväline</i>	Maksuväline/välitysvaluutta (i) tavaroiden ja palveluiden kaupassa (ii) valuuttakaupassa	Interventiovaluutta
<i>Arvon mitta</i>	Hinnoittelu-/noteerausvaluutta	Kiinnitysvaluutta

2 Euron nykyinen käyttö euroalueen ulkopuolella

Euron yksityinen käyttö sijoitus- ja rahoitusvaluuttana

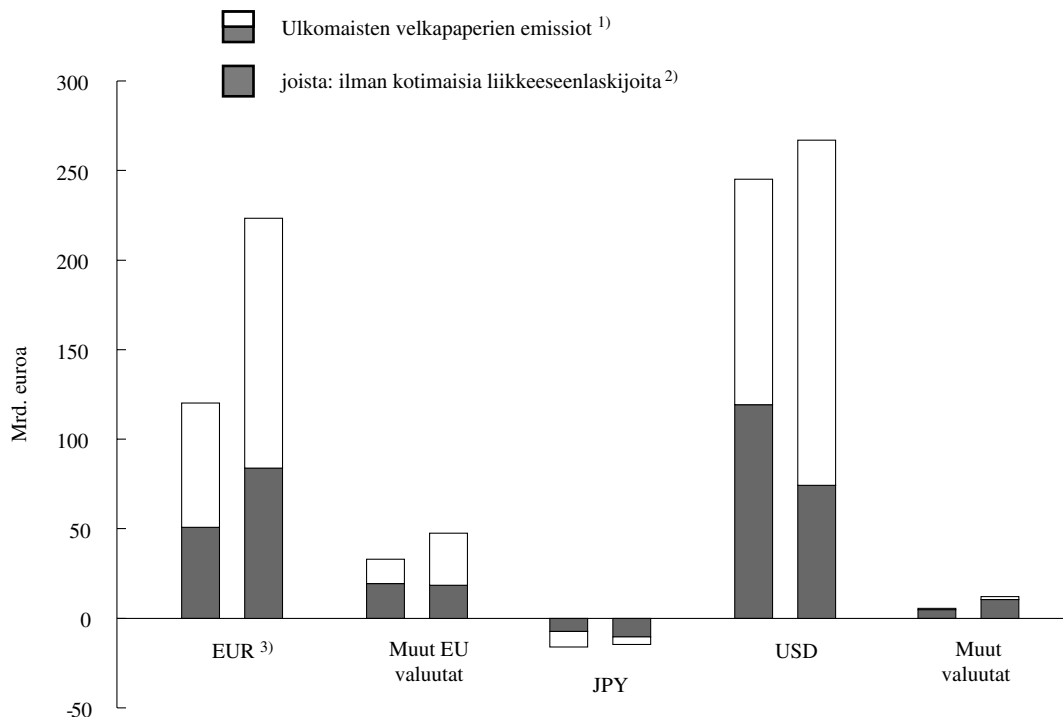
Käytettävissä olevien tilastotietojen perusteella voidaan tehdä ainoastaan hyvin alustava arvio euron yksityisestä käytöstä sijoitus- ja rahoitusvaluuttana, koska tilastot eivät ole täysin kattavia ja koska kertaluonteiset tekijät ja euron käyttöönottoon liittyvät regiiminmuutokset ovat voineet aiheuttaa vääristymiä. Erityisesti euroalueen sisäisten rahoitusmarkkinoiden kehittyminen hankaloittaa varsinaisen kansainvälisen vaikutuksen selville saamista euromääräisillä rahoitusmarkkinoilla, mikä vaikeuttaa mittaamista ja vertailua. Varovaistenkin laskentakriteereiden mukaan tähän mennessä saadut tiedot näyttäisivät vahvistavan, että eurolla on jo nyt merkittävä asema sijoitus- ja rahoitusvaluuttana kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla.

Ulkomaisia velkapaperimarkkinoita (rahamarkkina-instrumentit ja joukkovelkakirjat) tarkastellaan tässä artikkelissa joko laajasta näkökulmasta, jossa otetaan huomioon liikkeeseenlaskijat ja kohde-ryhmänä olevat sijoittajat (ks. taulukot A1, A2 ja A3 artikkelin lopussa ja kuviot 1 ja 2), tai suppeasta näkökulmasta, jossa otetaan huomioon ainoastaan liikkeeseenlaskijat (ks. taulukot B1, B2 ja B3 artikkelin lopussa ja kuviot 1 ja 2). Suppeaan määritelmään kuuluvat muun kuin lainanottajan kotimaan valuutan määräiset velkapaperit, ja laajaan määritelmään kuuluvat myös jollakin alueella olevien liikkeeseen laskemat, kyseisen alueen valuutan määräiset velkapaperit, jotka on suunnattu tuon alueen ulkopuolisille sijoittajille. Laajan määritelmän perusteella saadaan tietoja valuutan käytöstä sekä investointi- että rahoitusvaluuttana, kun taas suppea määritelmä antaa tietoja ainoastaan käytöstä rahoitusvaluuttana.

Kuvio 1.

Ulkomaisten velkapaperien emissiot valuutoittain (netto)

(vasemmanpuoleiset pylväät osoittavat vuoden 1998 kahden ensimmäisen neljänneksen lukuja ja oikeanpuoleiset vuoden 1999 kahden ensimmäisen neljänneksen lukuja¹⁾)

Lähteet: BIS ja EKP:n laskelmat.

1) Vuoden 1999 toista neljännestä koskevat tiedot ovat alustavia.

2) Ks. määritelmä taulukon A3 alaviitteessä 1.

3) Ks. määritelmä taulukon B3 alaviitteessä 1.

4) Euroalueen aiemmat valuutat ja ecu 31.12.1998 asti, euro 1.1.1999 alkaen.

Vuoden 1999 kahtena ensimmäisenä neljänneksenä euromääräisten velkapaperien osuus liikkeeseen lasketuista uusista ulkomaisista velkapapereista oli suurempi kuin euroalueen aiempien kansallisten valuuttojen ja ecumääräisten velkapaperien yhteenlaskettu osuus ennen euron käyttöönottoa (ks. taulukot A2 ja B2). Samana ajanjaksona liikkeeseen laskettujen ulkomaisten euromääräisten rahamarkkinainstrumenttien ja joukkovelkakirjojen nettomäärä (eli liikkeeseenlaskut, joista on vähennetty lunastukset) oli 83,9 miljardia euroa (suppea määritelmä); Yhdysvaltain dollarin määräisiä velkapapereita laskettiin liikkeeseen nettomääräisesti 74 miljardin euron arvosta. Japanin jenin määräisiä velkapapereita lunastettiin enemmän kuin uusia laskettiin liikkeeseen. Vuoden 1998 kahtena ensimmäisenä neljänneksenä puolestaan laskettiin liikkeeseen euroalueen aiempien valuuttojen määräisiä ja ecumääräisiä velkapapereita nettomääräisesti 50,9 miljardin euron arvosta (suppea määritelmä) ja dollarimääräisiä velkapapereita 119,1 miljardin euron arvosta (ks. taulukko B3 ja kuvio 1). Vuoden 1999 ensimmäisen neljänneksen kehitys johtui osittain kertaluonteisista tekijöistä, kuten joidenkin liikkeeseenlaskujen lykkäämisestä euron käyttöönoton vuoksi vuoden 1998 lopusta vuoden 1999 alkuun, ja joidenkin liikkeeseenlaskijoiden käyttämästä strategiasta luoda likvidi liikelainaperusta euromääräisille joukkovelkakirja-

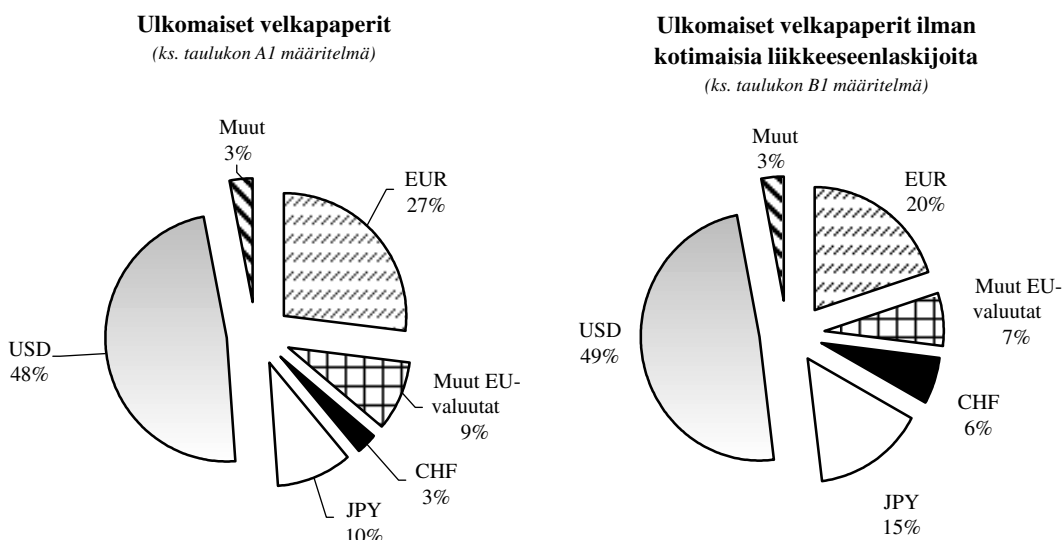
markkinoille. Käytettävissä olevat tiedot osoittavat kuitenkin, että euromääräisiä velkapapereita laskettiin liikkeeseen vuoden 1999 toisena neljänneksenä samaa tahtia kuin ensimmäisenäkin. Tähän kehitykseen ovat siis voineet vaikuttaa myös muut tekijät. Tarjontapuolella esimerkiksi Brasilia, Argentiina, Etelä-Afrikka, Kanada ja Filippiinit ovat laskeneet liikkeeseen huomattavia määriä euromääräisiä joukkovelkakirjoja ulkomaisen velkansa koostumuksen uudelleenjärjestämiseksi siten, että euromääräisen velan osuus kasvaa. Mikäli euroalueella asuvien liikkeeseenlaskemat ja euroalueen ulkopuolisille suunnatut liikkeeseenlaskut otetaan huomioon (ks. taulukot A2 ja A3), lukujen voi tulkita osoittavan, että euroalueella tapahtuneiden rahoitusalan ja muiden yritysten fuusioiden rahoitus on hankittu ehkä yhä useammin euromääräisten ulkomaisten velkapaperien markkinoilta. Kysyntäpuolella on vaikuttanut emissioiden kasvaneen volyymin aiheuttama likviditeetin kasvu.

Edellä esitettyihin virtatietoihin verrattuna ulkomaisten velkapaperien kannat muuttuvat yleensä hitaammin. Ulkomaisten arvopaperien laajan määritelmän mukaisten euromääräisten lainojen osuus velkapapereiden kannasta kesäkuun 1999 lopussa oli 27 % eli vain kaksi prosenttiyksikköä suurempi kuin euroalueen aiempien kansallisten valuuttojen yhteenlaskettu osuus vuoden 1997

Kuvio 2.

Ulkomaisten velkapaperien kannan valuuttajakauma

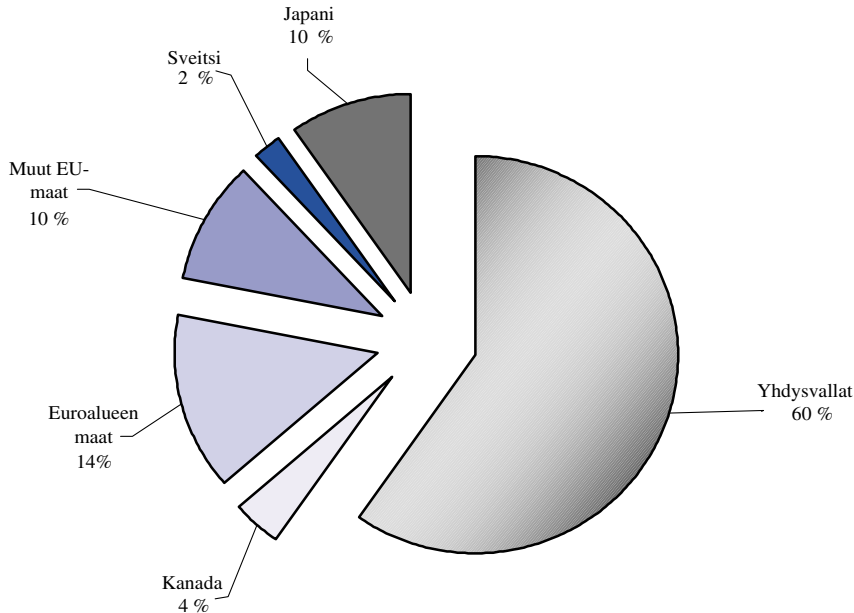
(30.6.1999)

Lähde: BIS.

Kuvio 3.

Osakkeiden markkina-arvon jakautuminen huhtikuun 1999 lopussa

Lähde: Fédération Internationale des Bourses de Valeurs (FIBV).

lopussa. Samana ajanjaksona jenin ja Sveitsin frangin osuudet pienenivät (ks. taulukko A1 ja kuvio 2). Euromääräisten lainojen osuus suppean määritelmän mukaisesta velkapaperien kannasta on 20 % (ks. taulukko B1 ja kuvio 2), mikä on hienan pienempi kuin euroa edeltäneiden valuuttojen yhteenlaskettu osuus. Tämä johtuu siitä, että euromääräisten emissioiden osuuden kasvu vuoden 1999 ensimmäisellä puoliskolla kompensoi ainoastaan osittain laskennallista korjausta, joka johtui siitä, että euroalueen sisäisistä transaktioista tuli kotimaisia transaktioita.

Osakemarkkinoilla euroalueen järjestäytyneiden pörssien segmentoituminen haittaa edelleen niiden likvidiyyttä ja euroalueen ulkopuolella olevien pääsyä niihin. Kaksi tekijää on kuitenkin vähentänyt segmentoitumista. Ensimmäinen tekijä on EU:n lainsäädännön seurauksena vaikuttanut jo muutaman vuoden ajan. EU:n alueella sijaitsevien pörssien on pitänyt sopeuttaa sääntelyyn liittyvät ja tekniset infrastruktuurinsa siten, että ne mahdollistavat ns. etäosallistumisen eli sen, että EU:n ulkopuolelle sijoittautuneet sijoittajat ja rahoituksen välittäjät voivat sijoittaa ilman rajoit-

Taulukko 3.

Osakkeiden markkina-arvo joillakin pääomamarkkinoilla

(kauden lopun tietoja, mrd. euroa)

	1997	1998	1999			
			Tammi	Helmi	Maalis	Huhti
Yhdysvallat ¹⁾	11 546	13 025	14 256	14 446	15 571	16 555
Kanada ²⁾	903	929	988	996	1 059	1 128
Euroalueen maat	2 696	3 655	3 780	3 742	3 845	3 997
Muut EU-maat	2 163	2 426	2 451	2 597	2 704	2 751
Sveitsi	521	591	590	592	600	610
Japani	1 957	2 091	2 154	2 177	2 500	2 713
Yhteensä	19 785	22 717	24 218	24 550	26 279	27 754

Lähde: Fédération Internationale des Bourses de Valeurs (FIBV).

1) NYSE, Nasdaq ja Chicagon pörssi.

2) Montrealin, Toronton ja Vancouverin pörssi.

Taulukko 4.

Euroalueen rahalaitosten (pl. eurojärjestelmä)¹⁾ taseissa olevat euroalueen ulkopuolisten euromääräiset talletukset, lainat ja liikkeeseen laskemat arvopaperit

(kauden lopun tietoja)

	Kesä ²⁾	1998 Syys ²⁾	Joulu	1999 Maalis
1. Euroalueen ulkopuolisten tekemät talletukset				
– mrd. euroa	630,3	628,6	624,3	653,8
– % kaikista valuutoista	42,3	39,7	41,1	40,4
2. Euromääräiset lainat euroalueen ulkopuolelle				
– mrd. euroa	564,9	575,2	529,2	534,6
– % kaikista valuutoista	42,5	41,6	41,7	41,8
3. Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat euromääräiset arvopaperit				
– mrd. euroa	69,0	59,7	61,7	67,8
– % kaikista valuutoista	25,3	22,6	24,1	24,0

Lähde: EKP.

1) Asetuksen EY/2819/98 artiklassa 2 olevan määritelmän mukaiset "rahalaitokset", jotka ovat asetuksen EY/2533/98 artiklassa 1 määriteltyjen "rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden" alueella.

2) Kaikkia euroalueen maita koskevat tiedot ovat alustavia ja epätäydellisiä.

tuksia koko EU:n pääomamarkkinoille. Toinen tekijä on ilmaantunut myöhemmin, kun EU:n alueella sijaitsevat pörssit ovat alkaneet tehdä yhteistyötä liittoutumien ja kumppanuuksien avulla. Markkina-arvolla mitattuna euroalueen pörssien nykyinen painoarvo on maailman toiseksi suurin Yhdysvaltojen pörssien jälkeen. Yhdysvaltojen pörssien markkina-arvo on suurempi kuin kaikkien muiden suurten teollisuusmaiden pörssien yhteenlaskettu markkina-arvo (ks. taulukko 3 ja kuvio 3).

Tällä hetkellä käytettävissä olevat pankkisektoria koskevat tilastot ovat EKP:n laatimia ja koskevat euroalueen rahalaitoksia (pl. eurojärjestelmä) (tarkempia tietoja rahalaitoksista on Kuukausikatsauksen helmikuun numeron sivulla 31 ja tämän numeron artikkelissa Euroalueen rahalaitosten taseet vuoden 1999 alkupuolella). Viimeisten tietojen mukaan maaliskuun lopussa yli 40 % euroalueen ulkopuolelle myönnettyistä lainoista ja euroalueen ulkopuolisten tekemistä talletuksista oli euromääräisiä (ks. taulukko 4). Dollari-määräisten lainojen ja talletusten osuus oli miltei yhtä suuri.

Euron yksityinen käyttö maksuvälineenä ja välitysvaluuttana

Yksityisellä sektorilla eurolla on kaksi tehtävää kansainvälisenä maksuvälineenä: *maksvaluuttana* tavaroiden ja palveluiden ulkomaankaupassa ja *välitysvaluuttana* valuuttamarkkinoilla. Jälkimmäinen tehtävä on merkittävä osittain valuuttamarkkinoiden valtavan koon vuoksi. Valuuttamarkkinat ovat avainasemassa, koska missä tahansa ulkomaisessa transaktiossa ainakin toisen osapuolen on käytettävä niitä, ja tällöin kauppa- ja rahoitusoperaatioissa syntyy transaktio- ja suojautumiskustannuksia.

Euron asemaa maksuvälineenä ja välitysvaluuttana ei voida johtaa euroalueen aiempien kansallisten valuuttojen ulkomaisesta käytöstä, koska euroalueen sisäisistä transaktioista on tullut kotimaisia. Vaikka tässä vaiheessa ei ole käytettävissä asiaa koskevia tietoja, euromääräisen viennin arvo maailmankaupassa ei todennäköisesti tule merkittävästi eroamaan euroalueen viennin arvosta. Sitä vastoin dollarimääräisen viennin arvo maailmankaupassa on melkein nelinkertainen

verrattuna Yhdysvaltain viennin arvoon. Tämä johtuu pääasiassa maailman päävaluutan käyttöön liittyvistä ulkoisista hyödyistä ja mittakaavaetujen yhteenlasketuista vaikutuksista, jotka vahvistavat dollarimääräisen ulkomaankaupan asemaa.

Euron yksityinen käyttö hinnoittelu- ja noteerausvaluuttana

Euron kolmas tehtävä yksityisellä sektorilla on toimia *hinnoittelu- ja noteerausvaluuttana* eli tavarain tai palvelun toimittajan (liikkeeseläskijän) valuutasta poikkeavana valuuttana, jonka määräisenä hyödykkeiden hinta ilmaistaan.

Yhdysvaltain dollarin käyttö laajasti arvonn mittana liittyy pikemminkin yhden hinnoitteluyksikön käytön kätevyteen kuin suuruustekijöihin. Dollari on käytetyin valuutta erityisesti sellaisilla homogeenisilla, keskittyneillä ja tehokkailla markkinoilla kuten raaka-ainemarkkinat, joilla osapuolet hyötyvät voidessaan suoraan vertailla yhdessä valuutassa ilmoitettuja hintoja.

Euron virallinen käyttö varanto-, interventio- ja kiinnitysvaluuttana

Julkisella sektorilla euroa voidaan käyttää varanto-, interventio- ja kiinnitysvaluuttana. Useimmissa tapauksissa nämä käyttömuodot liittyvät toisiinsa.

Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) mukaan Yhdysvaltain dollarin määräisten varantojen osuus maailman *valuuttavarannoista* vuoden 1997 lopussa oli 57,1 %, kun euroalueen aiempien kansallisten valuuttojen määräisten varantojen vastaava osuus oli 19,6 % ja jenimääräisten 4,9 %. Näissä luvuissa valuuttojen tosiasialliset osuudet on kuitenkin todennäköisesti aliarvioitu puutteellisten tietojen vuoksi.

Euron käyttöönoton myötä euroalueen valuuttojen (eli euroalueen aiemmat kansalliset valuutat ja ecu 31.12.1998 asti ja euro 1.1.1999 alkaen) osuus keskuspankkien valuuttavarannoista supistui kahden teknisen muutoksen vuoksi. *Ensiksikin* eurojärjestelmä vaihtoi 31.12.1998 takaisin kullaksi ja Yhdysvaltain dollareiksi viralliset ecut (yhteensä 60,9 miljardia ecua), jotka oli uusittavin swapsopimuksin luovutettu EU:n kes-

kuspankeille niiden kulta- ja dollarivarantojen 20 prosentin osuutta vastaan. *Toiseksi* eurojärjestelmän valuuttavarantojen määrää pienensi se, että euroalueen aiempien kansallisten valuuttojen määräiset varannot luetaan 1.1.1999 alkaen kotimaisiksi varannoiksi.

Näiden euron käyttöönoton tekniseen toteutukseen liittyvien muutosten vuoksi euron osuus valuuttavarannoista pieni. Vaikka tällä hetkellä ei ole käytettävissä ajantasaisia tietoja, on todennäköistä, että euro on edelleen maailman toiseksi käytetyin varantovaluutta, mikä on euroalueen aiempien kansallisten valuuttojen ”perintöä”.

Euron käyttö *interventiovaluuttana* liittyy pääasiassa sen tehtävään kiinnitysvaluuttana. Myös sellaiset maat, joiden valuuttaa ei ole kiinnitetty euroon, saattavat käyttää euroa interventioissa epävirallisten valuuttakurssitavoitteiden saavuttamiseksi. Tästä euron käytöstä ei ole käytettävissä numerotietoa, koska muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta suurin osa keskuspankeista ei julkaise interventioitaan koskevia lukuja. Lisäksi keskuspankkien lausunnoissaan ilmoittamat tiedot ovat luonteeltaan laadullisia.

Kiinnitysvaluuttana euroa käytetään monenlaisten järjestelyjen kautta. Joissakin maissa euro on otettu käyttöön maan valuuttana, ja toisissa taas euro on osa valuuttakurssijärjestelmää. Nämä järjestelyt ovat pääasiassa perua euroalueen aiempien kansallisten valuuttojen ja kyseisten maiden valuuttojen välisistä kytköksistä.

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen (jäljempänä perustamissopimus) artiklan 123 kohdan 4 (ent. artiklan 109 I kohta 4) perusteella EU:n neuvosto teki Ranskan merentakaisen alueiden Saint-Pierren ja Miquelonin sekä Mayotten valuuttajärjestelyistä päätöksen, jonka mukaan näiden alueiden valuutta on euro 1.1.1999 alkaen. Lisäksi perustamissopimuksen artiklan 111 kohdan 3 (ent. artiklan 109 kohta 3) perusteella ja ottaen huomioon perustamissopimukseen liitetyn julistuksen valuuttasuhteista San Marinon, Vatikaanin ja Monacon ruhtinaskunnan kanssa, EU:n neuvosto teki kolme päätöstä valuuttasuhteista näiden kolmen itsenäisen valtion kanssa. Päätösten perusteella nämä maat voivat käyttää euroa virallisena valuuttanaan Euroopan

yhteisön kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti. Euroopan komissio ja EKP ovat mukana parhaillaan käytävissä, näitä sopimuksia koskeissa neuvotteluissa. Perustamissopimuksen artiklan 111 kohdan 3 (ent. artiklan 109 kohta 3) perusteella EU:n neuvosto teki lisäksi kaksi muuta, CFA-frangin, Komorien frangin ja Kap Verden escudon valuuttakursseihin liittyvää päätöstä. Näiden päätösten mukaisesti Ranska voi jatkaa nykyisiä sopimuksiaan 14 Afrikan valtion ja Komorien kanssa ja Portugali Kap Verden kanssa. Päätösten mukaisesti euro on korvannut aiemmat kansalliset valuutat (Ranskan frangin ja Portugalin escudon) kiinnitysvaluuttana 1.1.1999 alkaen (ks. taulukko C artikkelin lopussa).

Näiden ad hoc -valuuttajärjestelyjen lisäksi noin 30:llä euroalueen ulkopuolisella maalla on valuuttakurssijärjestelmä, jossa euro on mukana (ks. taulukko C). Näiden maiden BKT:n osuus koko maailman BKT:stä on suhteellisen pieni. Maat voidaan jakaa neljään ryhmään. Ensimmäiseen kuuluvat maat, joiden valuutta on *kiinnitetty euroon*. Edellä mainittuja ad hoc -valuuttajärjestelyjä lukuun ottamatta tähän ryhmään kuuluu neljä maata. Tammikuusta 1999 alkaen kaksi EU-maata eli Tanska ja Kreikka ovat osallistuneet uuteen

valuuttakurssimekanismiin (ERM II:een), joka kytkee näiden EU-maiden valuutat euroon kahdenvälisiin ja vapaaehtoisin sopimuksin. Ryhmän kaksi muuta maata eli Kypros ja Makedonia ovat yksipuolisesti kiinnittäneet valuuttansa euroon. Toiseen ryhmään kuuluvilla mailla (Bosnia ja Hertsegovina, Bulgaria ja Viro) on euroon / Saksan markkaan perustuva *valuuttakatejärjestelmä* (currency board). Virallisesti Saksan markka korvataan eurolla näissä järjestelmissä suunnitelmien mukaan viimeistään eurosetelien käyttöönoton yhteydessä vuonna 2002. Kolmanteen ryhmään kuuluvat 17 maata (mm. Unkari, Islanti ja Puola) ovat *kiinnittäneet valuuttansa valuuttakoriin, jossa euro tai jokin sen kansallisista ilmentymistä on osana*. Tähän ryhmään voidaan katsoa myös kuuluvan sellaiset maat, joiden valuutat on kiinnitetty erityisiin nosto-oikeuksiin (SDR). Käyttöönoton yhteydessä euro korvasi automaattisesti Saksan markan ja Ranskan frangin kiinteät osuudet SDR-korissa, jossa on osuus myös Yhdysvaltain dollarilla, Japanin jenillä ja Englannin punnalla. Euron osuus SDR-korista 23.7.1999 oli 27,3 %. Neljanteen ryhmään kuuluvilla seitsemällä maalla (mm. Tšekki, Slovakia ja Slovenia) on *hallitun kellunnan* järjestelmä (managed floating), jossa euroa käytetään epävirallisena viitevaluuttana.

3 Euron ulkomaiseen käyttöön tulevaisuudessa mahdollisesti vaikuttavat tekijät

Tekijät, jotka vaikuttavat euron yksityiseen käyttöön sijoitus- ja rahoitusvaluuttana

Yksityisen sektorin sijoittajien käyttäytyminen on hyvin keskeisellä sijalla euron ulkomaista käyttöä analysoitaessa. Yksityisten sijoittajien hallinnoiman rahoitusvarallisuuden määrä on paljon valuuttavarantojen määrää suurempi. Lisäksi nämä sijoittajat tarkistavat varallisuudenhoitostrategioitaan nopeammin kuin useimmat julki-

sen sektorin instituutiot. Euron käyttöön liittyvät sijoitusten jakauman muutokset ovat siten todennäköisesti suurempia ja nopeampia yksityisellä kuin julkisella sektorilla.

EMUn kolmannen vaiheen alussa käynnistyi myös euroalueen pääomamarkkinoiden rakennemuutos, joka todennäköisesti lisää kilpailupaineita ja siten parantaa markkinoiden tehokkuutta. Euroalueen kansallisten pääomamarkkinoiden integroituminen tulee edistyessään todennäköisesti

johtamaan – hitaasti, mutta varmasti – kokonsa, laajuutensa, syvyytensä ja avoimuutensa puolesta merkittävästi kehittyneisiin markkinoihin. Nämä rakenteelliset muutokset voivat edistää euron ulkomaista käyttöä.

Erityisesti suuruustekijät voivat helpottaa euron ulkomaista käyttöä euroalueen pääomamarkkinoiden alhaisempien transaktiokustannusten (esim. osto- ja myyntihintojen erotukset) myötä. Nämä kustannukset pienenevät sitä enemmän, mitä laajemmiksi, integroituneimmiksi ja likvideimmiksi nämä markkinat kehittyvät. Tämä puolestaan voi houkuttaa sijoittajia ja liikkeeseenlaskijoita, mikä lisää kaupankäynnin volyymia ja alentaa transaktiokustannuksia edelleen. Tämä valuutan käyttöön liittyviin ulkoisiin hyötyihin ja mittakaavaetuihin perustuva itseään ruokkiva kierre riippuu kotimaisten rahoitusmarkkinoiden integraatiosta eli siitä, että luodaan Euroopan laajuiset, yhtenäiset, ei-segmentoituneet rahoitusmarkkinat, joilla on tehokas tekninen infrastruktuuri.

Euroalueen rahamarkkinat ovat tässä mielessä jo integroituneet ja likvidit. Sen sijaan pankkialalla segmentoitumisen poistaminen etenee hitaammin kuin arvopaperi- ja johdannaismarkkinoilla. *Valtion joukkovelkakirjamarkkinoilla* eurojärjestelmän eri jäsenmaiden liikkeeseen laskemien joukkovelkakirjalainojen tuottojen erot johtuvat joissakin tapauksissa maariskipreemioiden erojen lisäksi myös teknisistä tekijöistä kuten eroista kansallisten markkinoiden likvidiydessä ja rakenteissa. Teknisten esteiden poistaminen markkinoiden täydelliseksi integroimiseksi edellyttää joidenkin verotusta, sääntelyä ja kaupankäyntiä koskevien standardien yhdenmukaistamista. Sekä yksityisellä että julkisella sektorilla on jo tehty tämänsuuntaisia aloitteita. *Yksityisillä velkapaperimarkkinoilla* euromääräisten rahoitusinstrumenttien valikoiman laajentuminen tulee todennäköisesti tapahtumaan asteittain. Vuoden 1999 ensimmäisen puoliskon kehitys kuitenkin osoittaa, että euron käyttöönotto voi kannustaa luomaan uusia tuotteita. Liikkeeseen on laskettu erityisesti uusia euromääräisiä rahamarkkinainstrumentteja, kuten yrityksille suunnattuja kassanhallintarahastoja ja uudentyyppejä yritystodistuksia. *Osakemarkkinoilla* mennee vielä jonkin aikaa ennen kuin euroalueen ulkopuoliset sijoittajat alkavat hyödyntää

täysimääräisesti euromääräisten osakemarkkinoiden mahdollisuuksia. Osittain tämä johtuu rahoituksen välitysjärjestelmien erilaisesta rakenteesta: Yhdysvalloissa ja Isossa-Britanniassa rahoitusta hankitaan enemmän osakemarkkinoilta kuin euroalueella, jossa pankkijärjestelmällä on merkittävämpi asema rahoituksenvälityksessä. Kansallisten pörssien integroituminen edistyy kuitenkin koko ajan.

Tutkimuksissa on selvitetty, millaisia suoranaisia vaikutuksia edellä mainituilla suuruustekijöillä voi olla euromääräisten rahoitusinstrumenttien tarjontaan ja kysyntään. Yhden teorian mukaan euron käyttöönoton pitäisi aluksi johtaa sijoitusten jakauman muuttumiseen siten, että euromääräisten paperien kysyntä ylittäisi uusien emisioiden arvon, koska uusien euromääräisten paperien liikkeeseenlasku riippuisi euroalueen kansallisten pääomamarkkinoiden rakenteellisen integraation syvenemisestä. Kuten luvussa 2 esitettiin, tähänastiset tiedot eivät näytä tukevan tätä väitettä. On lisäksi voitu havaita, että valuuttakurssiriskin poistuminen ja rahoitustuotteiden valikoiman laajentuminen euroalueella voivat kannustaa eurooppalaisia sijoittajia kasvattamaan kotimaansa valuutan eli euromääräisten instrumenttien kysyntää (kotikenttäetu). Tätä suuntausta voi kuitenkin heikentää se, että jopa piensijoittajat käyttävät yhä useammin institutionaalisten sijoittajien palveluita, koska nämä voivat helpommin suojautua valuuttakurssiriskiä vastaan ja koska näillä on parempi ulkomaisten sijoitusmahdollisuuksien tuntemus.

Riskiominaisuudet tulevat olemaan merkittävä tekijä euron kansainvälisen aseman muotoutumisessa. Tähän vaikuttaa kolme keskeistä tekijää. *Ensimmäinen* on sijoittajien luottamus eurojärjestelmän kykyyn ylläpitää hintavakautta. Eurojärjestelmän selkeä vastuu tavoitteensa saavuttamisessa, sen riippumattomuus ja keskipitkällä aikavälillä vakauteen tähtäävä strategia ovat tärkeitä tekijöitä lujitettaessa markkinoiden luottamusta euroon vakaana valuuttana. *Toiseksi* euromääräisten ja muiden valuuttojen määräisten rahoitusvaateiden tuottojen välinen keskinäinen riippuvuus tulee määrittämään euron houkuttelevuutta riskien hajauttamisen välineenä ulkomaisten ammattimaisten sijoittajien kannalta. Yhden teorian mukaan euroalueen korot tule-

vat olemaan riippuvaisempia kotimaisista tekijöistä kuin euroalueen aiempien kansallisten valuuttojen määräisten instrumenttien korot, mikä pienentäisi euroalueen ja Yhdysvaltojen korkojen keskinäistä riippuvuutta. Tähän mennessä tällaisesta kehityksestä ei kuitenkaan ole ollut selkeitä todistusta, ja korkokehityksen eriytyminen riippuu myös euron ja muiden sijoitusvaluuttojen kuin Yhdysvaltojen dollarin välisten tuottojen keskinäisestä riippuvuudesta. *Kolmas tekijä* tulee olemaan euroalueen yhteinen talouskehitys. Jonkin maan tuotannon määrän jatkuva kasvu muiden maiden vastaavaan kasvuun nähden vaikuttaa yleensä suotuisasti markkinoiden odotuksiin ja edistää maan valuutan ulkomaista käyttöä eri tehtävissä. Jatkovaa kasvua edistää mm. kotimaisten yritysten kansainvälinen kilpailukyky, joka kasvattaa maan osuutta ulkomaankaupasta ja siten myös sen valuutan ulkomaista käyttöä. Tulevina vuosina euroalueen talouden kasvunäkymien paraneminen edellyttää keskipitkällä aikavälillä perusteellisia rakenteellisia uudistuksia ja julkisten talouksien tervehdyttämistä.

Tekijät, jotka vaikuttavat euron yksityiseen käyttöön maksuvälineenä ja välitysvaluuttana

Vaikka euroalueen osuus tavaroiden ja palvelujen viennistä maailmassa on suurempi kuin Yhdysvaltojen (vuonna 1998 euroalueen osuus oli 20,1 % ja Yhdysvaltojen 16,3 %), tulee euron käyttö maksuvälineenä ja välitysvaluuttana todennäköisesti lisääntymään hitaasti. Laskutus- ja hinnoittelukäytäntöjen rakenteellisten muutosten odotetaan itse asiassa kestävän pitkähkön ajan. Yhdysvaltain dollarin vakiintunut asema eniten käytettynä maksuvälineenä ja välitysvaluuttana saattaa kuitenkin pitkällä aikavälillä muuttua neljästä syystä. *Ensiksi* transaktiokustannukset tulevat todennäköisesti pieneneään kaikilla niillä markkinoilla, jotka käyttävät euroa maksuvälineenä ja välitysvaluuttana, mistä syystä euron käyttö voi lisääntyä. Etenkin euroalueen ulkopuoliset saattavat enenevässä määrin käyttää yhteisten eurovaluuttamarkkinoiden uusia euromääräisiä instrumentteja suojautuakseen valuuttakurssiriskiltä. *Toiseksi* euroalueen kauppiat voivat aiempaa useammin vaatia euron käyttämistä liiketoimissa valuuttakurssiriskin välttämiseksi. Erityisesti

ne eurooppalaiset vientiyritykset, jotka tähän asti ovat suostuneet käyttämään ulkomaanvaluutta, voivat ottaa kotimaanvaluutan eli euron käyttöön muihin teollisuusmaihin suuntautuvan viennin laskutuksessa ja maksujen suorittamisessa. *Kolmanneksi* kehittyvissä tai siirtymätalouksissa – erityisesti niissä Keski- ja Itä-Euroopan maissa, joiden rahatalous ei tällä hetkellä ole kovin vakaa – euroa voidaan käyttää yhä enemmän maksuvälineenä paikallisissa liiketoimissa (valuutan suora korvautuminen). *Neljänneksi* jonakin hetkenä ja syistä, jotka eivät liity euron tehtävään maksuvälineenä ja arvon mittana, euromääräisten transaktioiden määrä voi saavuttaa tason, jonka jälkeen toimijoiden taipumus käyttää euroa maksuvälineenä ja välitysvaluuttana kasvaa. Tämä pienentäisi transaktiokustannuksia edelleen ja voisi edistää euron kansainvälistymistä.

Jotta nämä kaikki neljä tekijää pääsisivät vaikuttamaan, euro pitää jatkuvasti voida yhdistää hintavakauteen.

Tekijät, jotka vaikuttavat euron yksityiseen käyttöön hinnoittelu- ja noteerausvaluuttana

Euron mahdollinen laaja käyttö hinnoittelu- ja noteerausvaluuttana riippuu osittain samoista tekijöistä, jotka vaikuttavat sen käyttöön maksuvälineenä ja välitysvaluuttana. Kansainvälisessä kaupassa ja raaka-ainemarkkinoilla hinnat voidaan kuitenkin ilmoittaa muun kuin maksujen lopullisen suoritusvaluutan määräisinä. Esimerkiksi 1970-luvun alkupuolella eräät öljyntuottajamaat ilmoittivat öljyn hinnat Yhdysvaltain dollarin määräisinä, mutta laskuttivat Englannin puntina. Vielä nykyäänkin raaka-ainepörssien ja muiden vastaavien markkinoiden hinnoittelukäytännöt todennäköisesti muuttuvat hyvin hitaasti, koska nämä markkinat ovat pitkälle standardoituja ja keskittyneitä. Keskeinen tekijä on myös se, millä valuutta-alueella tärkeimmät raaka-ainepörssit sijaitsevat.

Tekijät, jotka vaikuttavat euron viralliseen käyttöön varanto-, interventio- ja kiinnitysvaluuttana

Euron käyttöönottoa *varantovaluuttana* hidastaa se, että keskuspankit perinteisesti välttävät äkillisiä ja suuria muutoksia valuuttavarantojensa koossa ja koostumuksessa. Euron osuuden mahdollisen kasvun voidaan siten odottaa keskuspankeissa olevan hitaampaa kuin yksityisellä sektorilla. Euroalueen ulkopuoliset keskuspankit saattavat kuitenkin ajan mittaan arvioida uudelleen varantojenhallinnointistrategiaansa kolmesta syystä. *Ensiksi* keskuspankit voivat muuttaa sijoitustensa jakaamaa, koska mahdollisuudet hajauttaa sijoitukset maailmanlaajuisesti parantuvat kun euron osuus varannoista kasvaa. Aiempaan kehitykseen verrattuna tätä suuntausta voi edistää kansainvälisten markkinoiden syvyyden ja likvidiyden lisääntyminen, mikä on merkittävästi lieventänyt keskuspankkien sijoitusten hoidon rajoituksia. *Toiseksi* euroalueen ja sen lähialueiden (esim. Keski- ja Itä-Eurooppa) väliseen kaupan-

käyntiin ja rahoitukseen liittyvien yhteyksien vahvistuminen voi vaikuttaa epäsuoraan näiden maiden valuuttavarantojen koostumukseen. *Kolmanneksi* euroa tulevat käyttämään ne maat, jotka aikovat *kiinnittää* valuuttansa euroon ja/tai suorittaa *interventioita* euroilla.

Tarkasteltaessa euron käyttöä *kiinnitysvaluuttana* näyttää mahdolliselta, että yhä useammat maat tulevat kytkemään valuuttansa yksipuolisesti – joko virallisesti tai epävirallisesti – euroon tai valuuttakoriin, jossa eurolla on merkittävä osuus. Näin voi käydä Keski- ja Itä-Euroopan maissa ja niissä Afrikan tai Välimeren alueen maissa, joilla on läheiset siteet euroon kaupankäynnin ja rahoitussuhteiden kautta. Lähitulevaisuudessa näin tulee todennäköisesti käymään EU:n laajenemisen myötä. Maantieteellinen läheisyys ja taloudelliset yhteydet euroalueeseen ovat avaintekijöitä päätettäessä valuutan kiinnittämisestä euroon. Muita tärkeitä tekijöitä ovat se, että maan ulkomaanvelka on euromääräistä sekä poliittiset suhteet euroalueen kanssa.

4 Mahdolliset vaikutukset eurojärjestelmän rahapolitiikkaan

Euron kansainvälisen aseman voimistuminen voi vaikuttaa rahapolitiikan välittymismekanismiin ja joidenkin rahapolitiikan indikaattorien indikaattoriominaisuuksiin. Tässä luvussa euron kansainvälistymistä tarkastellaan kolmen tekijän kannalta eli rahapolitiikan välittymismekanismien, rahan kysynnän vakauden ja valuuttakurssin merkityksen kannalta. Luvussa selvitetään myös, kuinka EKP:n neuvosto ottaa nämä tekijät ja niihin liittyvän epävarmuuden huomioon rahapolitiikan strategiaan perustuvassa raha- ja reaalitalouden arvioinnissaan.

Rahapolitiikan välittymismekanismi

Euron kansainvälistyminen voi vaikuttaa siihen, miten EKP:n korkojen muutokset välittyvät hintakehitykseen. Mikäli esimerkiksi kolmannet maat kiinnittävät valuuttansa euroon, valuuttakurssin kautta kanavoituvan välittymismekanismien teho heikkenisi sen mukaan, miten merkittävät kauppasuhteet euroalueella on valuuttansa euroon kiinnittäneiden maiden kanssa. Mitä useampi kolmas maa toisaalta kiinnittää valuuttansa euroon, sitä suuremmat vaikutukset euroalueen korko-

jen muutoksilla on euroalueen ulkopuolisten maiden korkoihin. Tämä puolestaan vaikuttaa näiden maiden talouskehitykseen ja siten vahvistaa eurojärjestelmän korkojen muutosten välitymistä vaikuttamalla euroalueen tuotteiden kysyntään näissä maissa.

Siihen, miten rahapolitiikka välittyy kolmansista maista saatavien palautevaikutusten kautta, vaikuttavat myös euron asema ulkomaisena sijoitusvaluuttana ja muiden maiden nettovarallisuus-asetat. Jos jokin maa esimerkiksi on laskenut liikkeeseen pääasiassa lyhytaikaisia tai kelluvia euromääräisiä lainoja, lyhyiden korkojen nousu heikentäisi kysyntää tässä maassa. Tästä aiheutuva epäsuora vaikutus euroalueen kehitykseen riippuisi taas pääasiassa euroalueen ja kyseisen maan välisen kaupankäynnin laajuudesta.

Euron käytön lisääntyminen maksuvälineenä ja välitysvaluuttana sekä hinnoittelu- ja noteerausvaluuttana voisi edelleen vaikuttaa kahdella tavalla. Ensiksi käytön lisääntyminen voisi lyhyellä aikavälillä vähentää euroalueen yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) herkkyyttä Yhdysvaltojen dollarin kurssivaihteluihin nähden. Tällöin raaka-aineiden hintojen muutokset antaisivat euroalueen tuottajille ja kuluttajille aiempaa tarkemman kuvan hintojen suhteellisista muutoksista ja voisivat edesauttaa huomion kiinnittymistä hintakehitykseen vaikuttaviin pitkäaikaisiin perustekijöihin. Toiseksi euron käytön lisääntyminen maksuvälineenä ja välitysvaluuttana sekä hinnoittelu- ja noteerausvaluuttana voisi johtaa siihen, miten valuuttakurssimuutokset vaikuttavat euroalueen maksutaseeseen vaihtotaseeseen. Mikäli euroalueen viennin ja tuonnin laskutuksessa käytetään yhä useammin euroa, valuuttakurssin muutosten lyhyen aikavälin vaikutusten tavaroiden ja palveluiden kauppataaseessa pitäisi yleisesti ottaen pienentyä.

Rahan kysynnän vakaus

EKP antaa rahapolitiikan strategiassaan keskeisen aseman rahalle ilmoittaessaan viitearvon laivean raha-aggregaatin (M3) kasvulle.

Eurolla voi olla laaja vaikutus joissakin euroalueen ulkopuolisissa maissa. Euroalueen ulkopuolisten

euromääräiset talletukset eivät suoraan vaikuta M3:een, koska laiveaan aggregaattiin lasketaan ainoastaan euroalueella asuvien talletukset. Eurosetelien ulkomainen kysyntä kuitenkin vaikuttaa suoraan M3:een. Koska M3:een kuuluu monenlaisia rahoitusvaateita, liikkeessä olevan rahan määrän osuus on suhteellisen pieni. Toukokuun 1999 lopussa se oli vain 7 %. Vaikka ulkomaille liikkeessä olevien eurosetelien määrän kasvu voi vaikuttaa suppeaan raha-aggregaatti M1:een, tällainen valuutan korvautuminen ei todennäköisesti suurestikaan vaikuta euroalueen M3:n informaatioisälttöön.

Euro voi tietysti kansainvälistyä myös siten, että euroalueella asuvien euromääräisten talletusten määrä euroalueen ulkopuolelle sijoittuneissa rahalaitoksissa kasvaa. Tällaisten talletusten määrän kasvaminen voi johtua verotuksen tai muun sääntelyn eroista euroalueen ja euroalueen ulkopuolisten maiden välillä. Ei ole ennakolta selvää, pitäisikö tällaiset sijoitukset laskea mukaan euroalueen raha-aggregaatteihin. Yhtäältä ne voitaisiin laskea mukaan, koska niiden likvidiysoimaisuudet ovat samanlaiset kuin vastaavien euroalueelle tehtyjen talletusten. Toisaalta kokemus on osoittanut, että tällaiset talletukset eivät useinkaan liity liiketoimiin, joten niiden merkitys rahapolitiikan arvioinnissa ei välttämättä olisi kovin suuri. Tällä hetkellä on kuitenkin rauhoitettava, että nykyisen määritelmän mukainen M3 (johon eivät kuulu euroalueella olevien talletukset euroalueen ulkopuolisiin rahalaitoksiin) näyttää vakaalta. On siis epäselvää, parantaisiko ulkomaisen talletusten lisääminen M3:n nykyiseen määrittelyyn sen kykyä indikoida talouskehitystä.

Eurojärjestelmän rahapolitiikan strategia on riittävän joustava ottamaan huomioon kaikki euron kansainvälisen aseman korostumisen mahdolliset vaikutukset raha-aggregaattien kehitykseen.

Valuuttakurssin merkitys

Euron käyttöönoton myötä on esitetty väite, että valuuttakurssien heilahtelu saattaisi lisääntyä, jolloin maailman päävaluuttojen kurssien keskinäisiä liikkeitä pitäisi hillitä. Samalla on myös esitetty, että tällaisten järjestelyjen edellyttämä valuuttapolitiikan koordinointi olisi helpommin toteu-

tettavissa kahden tai kolmen maailmanlaajuisen valuutan kuin tätä useamman kansainvälisen viitevaluutan välillä.

Valuuttakurssien tulevaan vakauteen vaikuttaa keskeisesti se, voidaanko tärkeimpien teollisuusmaiden rahapolitiikassa edelleen keskittyä uskotavasti hintavakauden ylläpitämiseen ja tuetaan-

ko tätä tavoitetta asianmukaisella finanssi- ja rakennepolitiikalla. Eurojärjestelmän päätavoite on pitää yllä hintavakautta, eikä järjestelmällä ole valuuttakurssitavoitetta. Euron kurssi on kuitenkin yksi muuttujista eurojärjestelmän rahapolitiikan strategian toisen pilarin mukaisesti. Siten valuuttakurssia seurataan rahapoliittisten päätösten valmistelun yhteydessä.

5 Euron ulkomaisen käytön mahdolliset hyödyt ja haitat

Euron kansainvälistyminen vaikuttaa euroalueen kuluttajiin, yrityksiin ja julkisyhteisöihin. Euroalueella oleville mahdollisesti koituvien hyötyjen ja haittojen luettelo on tällä hetkellä varsin spekulatiivinen ja ennakoiva. Monia hyötyjä on vaikea mitata tarkasti. Arviot joistakin mitattavissa olevista hyödyistä näyttävät osoittavan, että niiden suuruusluokka olisi suhteellisen vaatimaton euroalueen BKT:hen verrattuna. Tämä on syytä pitää mielessä tarkasteltaessa tässä vaiheessa joitakin mahdollisia vaikutuksia mikrotalouteen.

Reaalitaloudessa euroalueella olevien edut liittyvät lähinnä erilaisten transaktiokustannusten alenemiseen, jos euron ulkoinen asema vahvistuu. Euroalueen kuluttajat pääsevät todennäköisesti nauttimaan aiempaa pienemmistä transaktiokustannuksista erityisesti vaihtaessaan valuuttaa. Tämä johtuu siitä, että euron merkityksen lisääntyminen valuutan tukkumarkkinoilla ja siihen liittyvä osto- ja myyntihinnan välisen erotuksen supistuminen johtaisi kilpailun myötä myös palkkioiden ja muiden kustannusten pienenemiseen valuutan vähittäismarkkinoilla. Vieläkin suurempi vaikutus olisi sillä, että euron hyväksyttävyyden kasvu kaupankäynnin laskutusvaluuttana vähentäisi valuutan muunnosta ja valuuttakurssiriskin hallinnasta euroalueen yrityksille aiheutuvia kustannuksia. Jos euron merkitys laskutusvaluutta-

na kasvaa, ulkomaanvaluutan määräisten saamisten ja velkojen suojaaminen valuuttakurssiriskiltä siirtyisi yhä enemmän kolmansien maiden toimijoille, jolloin euroalueen yritysten kilpailuasema paranisi. Ne yritykset, jotka edelleen laskuttaisivat ja suorittaisivat maksunsa ulkomaanvaluutan määräisinä, joutuisivat maksamaan vähemmän valuuttakurssiriskiltä suojautumisesta aiempaa likvidimpien eurovaluuttamarkkinoiden ja euromääräisten johdannaismarkkinoiden vuoksi.

Rahoitusallalla mikrotaloudelliset edut liittyisivät lähinnä euroalueen suurien ja kansainvälisesti toimivien pankkien kilpailuaseman yleiseen paranemiseen. Etenkin euroalueen pankeilla olisi merkittävä asema euromääräisen likviditeetin välittämisessä euroalueen ulkopuolelle, koska eurojärjestelmän suorina vastapuolina ne saavat euromääräistä rahoitusta muita edullisemmin. Empiirinen aineisto osoittaa lisäksi, että joukkovelkakirjojen ensimarkkinoita hallitsevat sen maan rahoituslaitokset, jonka valuutan määräisenä joukkovelkakirjat lasketaan liikkeeseen. Euron merkityksen lisääntyminen kansainvälisillä joukkovelkakirjamarkkinoilla voisi näin ollen kasvattaa euroalueen rahoituslaitosten markkinaosuutta maailman investointipankkitoiminnassa. Euron käyttöönotto voi euroalueella myös te-

hostaa rahoituksenvälitystä eli säästöjen kana-voitumista investointeihin. Luvussa 3 tarkasteltujen suuruustekijöiden myötä voi esimerkiksi ilmaantua uusia markkina-aloja, mikä laajentaisi euroalueen pääomamarkkinoita. Tällaisia aloja voisivat olla suuririskiset joukkovelkakirja- tai luottojohdannaismarkkinat. Joukkovelkakirjojen jälkimarkkinoiden likviditeetin kasvu voisi vastavasti pienentää osto- ja myyntihinnan välisiä eroituksia ja joukkovelkakirjojen tuoton likviditeettipreemiota. Tämän seurauksena pääoman hankintakustannukset laskisivat, mikä hyödyttäisi investointeja. Euron ulkomainen käyttö lisäisi myös euroalueen ulkopuolisten tarvetta pitää likvidejä euromääräisiä varoja, joista ainakin osa sijaitisi euroalueella. Normaalioloissa tämä helpottaisi euroalueen pankkijärjestelmän yksityistä varainhankintaa, koska talletukset tehtäisiin euroalueen pankkeihin. Tähän sisältyvällä lainojen hoitokustannusten pienenemisellä voi olla kotimaantalouteen tulovaikutuksia, joita joskus pidetään osana ulkomaista seigniorage-tuloa.

Euron kansainvälistymiseen saattaa myös liittyä *mikrotaloudellisia haittoja* tai riskejä. Ulkomaisten sijoittajien tekemien lyhytaikaisten eurotalletusten kasvamisesta on haittaa kotimaiselle pankkisektorille. Maailman päävaluuttojen kurssien tai

korkeus- ja odotusten äkillisten vaihtelujen myötä ulkomaiset sijoittajat voivat äkkiä vetää pois markkinoilta suuria määriä näitä likvidejä lyhytaikaisia varoja. Jos kotimainen pankkisektori maassa, jonka valuuttaa käytetään kansainvälisesti, muuntaa suuressa määrin lainojen maturiteetteja, sen altius likviditeetin heilahteluille voi kasvaa erityisesti silloin kun markkinoilla on painetta. Muut mikrotaloudelliset haitat tai riskit liittyvät varalisuushintojen heilahtelun mahdolliseen lisääntymiseen euron kansainvälisen aseman vahvistumisen myötä. Erityisesti euron käytön lisääntymiseen sijoitusvaluuttana voi mahdollisesti johtaa siihen, että ulkomaiset sijoittajat järjestelivät aiempaa enemmän sijoitustensa jakaumaa epävarmuuden lisääntyessä tai odotusten muuttuessa. Empiirinen aineisto itse asiassa osoittaa, että rahoitusmarkkinoiden kaupan volyymin kasvu liittyy lyhyen aikavälin vaihteluiden lisääntymiseen. Lisäksi ekonometrinen tutkimus osoittaa, että rahoitusmarkkinoiden osto- ja myyntihintojen välisten erotusten kasvu ja heilahteluiden kasvu liittyvät selkeästi toisiinsa. Tämä volyymin, volatiliiteetin ja osto- ja myyntihintojen erotuksen kytkös voi vähentää edellä mainittuja myönteisiä likviditeettivaikutuksia, mutta ei todennäköisesti kumoa niitä kokonaan.

6 Päätelmät

Euron kansainvälistyminen on yksi rahaliiton monista mahdollisista seurauksista. Rahaliitolla pyritään pääasiassa pitämään uskottavasti yllä euroalueen hintavakautta ja sitä kautta edistämään taloudellista hyvinvointia. Euro on lisäksi merkittävä edistysaskel täysin integroitujen Euroopan yhtenäismarkkinoiden toteuttamisessa. Euroalueella on melkein 300 miljoonaa asukasta, ja sen osuus maailman BKT:stä on 16 %, joten euro on maailman toiseksi käytetyin kansainvälinen valuutta. Euron ulkomainen käyttö kehittyi todennäköisesti samaa tahtia kuin euroalueen suhteellinen asema maailmantaloudessa. Tähän vaikuttaa myös EU:n jäsenmaiden institutionaalisen ja poliittisen yhdentymisen edistyminen.

Euron kansainvälinen merkitys määräytyy pääasiassa sen mukaan, kuinka paljon euroa käytetään yksityisellä sektorilla sijoitus- ja rahoitusvaluuttana sekä maksuvälineenä ja välitysvaluuttana. Tämä johtuu siitä, että kansainvälisten rahoitustransaktioiden määrä on ylittänyt kansainvälisen kaupan ja valuuttavarantojen määrän sen jälkeen kun useimmat teollisuusmaat vapauttivat pääomanliikkeet 1980-luvulla. Euron käyttöönoton myötä euroalueen rahoitusmarkkinoiden integroituneisuus ja koko muuttuvat. Euro ei ole pelkästään korvannut euroalueen aiempia kansallisia valuuttoja markkinoilla, vaan sen käyttöönotto myös muuttaa rahoitusmarkkinoiden rakennetta, minkä seurauksena markkinaosapuo-

let saattavat tarkistaa strategioitaan markkinoiden uutta rakennetta vastaaviksi.

Euron kansainvälistymisen ei pitäisi haitata eurojärjestelmän kykyä ylläpitää hintavakautta. Se voi jossakin määrin vaikuttaa rahapolitiikan välittymismekanismiin, joten eurojärjestelmän on oltava hyvin perillä euron käytöstä euroalueen ulkopuolella. Rahapolitiikkansa perustana olevan toimintakehikon avulla eurojärjestelmä kykenee selviytymään ulkoisten tekijöiden, kuten euron kansainvälistymisen, vaikutuksista euroalueen hintakehitykseen. Tämän strategian tehokkuus perustuu osittain siihen, että strategia ei riipu min-

kään yksittäisen indikaattorin informaatioisällöstä, vaan ajan mittaan kaikki merkittävät indikaattorit otetaan huomioon.

Euron kansainvälinen asema määräytyy pääasiassa markkinaosapuolten alati integroituvilla ja vapautuvilla maailman hyödyke- ja pääomamarkkinoilla tekemien päätösten mukaan. Sen vuoksi eurojärjestelmän asenne euron kansainvälistymiseen on neutraali: eurojärjestelmä ei pyri edistämään tai estämään valuuttansa ulkomaista käyttöä.

Taulukot A1–C, joihin tässä artikkelissa viitataan, ovat seuraavilla sivuilla.

Taulukko A1.

Ulkomaiset velkapaperit¹⁾ valuutoittain ja instrumenteittain

(mrd. euroa)

Liikkeessä olevat määrät

	1, Ulkomaiset rahamarkkinainstrumentit			2, Ulkomaiset joukkovelkakirjat				Yhteensä (1+2)
	Yritys- todistukset	Muut lyhyt- aikaiset	Yhteensä	Vaihtuva- korkoiset	Kiinteä- korkoiset	Oman pääoman eht,	Yhteensä	
Joulukuu 1997								
Euro ²⁾	13,4	16,2	29,6	119,0	626,0	22,0	767,1	796,7
Muut EU-valuutat	10,8	1,3	12,1	70,0	181,9	7,2	259,1	271,2
<i>joista: GBP</i>	10,6	1,3	11,9	68,1	167,2	7,2	242,6	254,4
CHF	6,8	1,5	8,3	7,3	98,4	20,5	126,2	134,6
JPY	4,5	1,5	6,0	63,1	334,5	13,4	410,9	416,9
USD	60,2	35,2	95,4	391,1	812,4	108,4	1,311,8	1,407,2
Muut valuutat	4,2	10,8	14,9	6,9	115,9	0,5	123,3	138,2
YHTEENSÄ	99,8	66,5	166,3	657,3	2,169,0	172,1	2,998,4	3,164,7
Joulukuu 1998								
Euro ²⁾	20,6	10,1	30,7	158,2	778,1	36,2	972,6	1,003,2
Muut EU-valuutat	12,0	1,4	13,4	73,0	221,9	7,0	301,9	315,3
<i>joista: GBP</i>	11,9	1,4	13,3	71,4	202,0	6,5	279,8	293,1
CHF	5,8	1,4	7,2	9,0	106,4	17,4	132,8	140,0
JPY	3,0	1,0	4,0	71,6	325,0	13,3	409,9	413,9
USD	66,7	28,8	95,5	465,7	1,015,1	106,3	1,587,1	1,682,6
Muut valuutat	5,6	10,1	15,7	7,5	102,3	0,6	110,4	126,0
YHTEENSÄ	113,7	52,8	166,5	785,0	2,548,8	180,7	3,514,6	3,681,1
Maaliskuu 1999								
Euro ²⁾	37,1	22,1	59,3	184,7	821,1	40,4	1,046,2	1,105,4
Muut EU-valuutat	13,5	1,7	15,2	78,1	249,6	8,6	336,4	351,6
<i>joista: GBP</i>	13,4	1,7	15,1	76,5	227,8	8,1	312,4	327,5
CHF	5,8	2,4	8,2	8,4	111,0	16,2	135,6	143,9
JPY	2,3	0,9	3,2	76,1	332,2	14,6	422,9	426,1
USD	79,8	30,5	110,3	528,4	1,203,2	114,4	1,846,1	1,956,3
Muut valuutat	5,8	10,9	16,8	7,9	113,0	0,6	121,4	138,2
YHTEENSÄ	144,3	68,6	212,9	883,6	2,830,2	194,8	3,908,5	4,121,5
Kesäkuu 1999								
Euro ²⁾	38,8	16,1	54,9	240,7	891,1	48,1	1,179,9	1,234,8
Muut EU-valuutat	16,8	1,4	18,2	85,9	272,9	8,5	367,3	385,5
<i>joista: GBP</i>	16,6	1,4	18,0	84,3	250,3	8,0	342,5	360,5
CHF	5,0	1,8	6,8	9,3	114,8	15,7	139,8	146,6
JPY	2,2	1,6	3,8	79,6	335,2	14,9	429,7	433,4
USD	79,1	33,1	112,2	580,9	1,367,6	121,0	2,069,5	2,181,8
Muut valuutat	5,4	12,4	17,9	8,7	125,2	1,4	135,3	153,2
YHTEENSÄ	147,3	66,5	213,8	1,005,1	3,106,8	209,6	4,321,5	4,535,3

Lähteet: BIS ja EKP:n laskelmat.

- 1) Tässä taulukossa arvopaperit on esitetty BISin "ulkomaisen velkapaperin" määritelmän mukaisesti. BIS:n määritelmä käsittää kaksi emissiotyyppiä: 1) Kaikki emissiot, jotka ovat jonkin muun kuin lainanottajan sijaintimaan valuutan määräisiä (esim. Yhdysvalloissa sijaitsevien liikkeeseenlaskijoiden euromääräiset emissiot). 2) Kotimaan valuutan määräiset emissiot, jotka on suunnattu muualla kuin liikkeeseenlaskijan sijaintimaassa oleville sijoittajille (esim. euroalueella olevien euromääräiset emissiot, jotka on suunnattu euroalueen ulkopuolella oleville sijoittajille).
- 2) Euroalueen aiemmat kansalliset valuutat ja ecu 31.12.1998 asti, euro 1.1.1999 alkaen.

Taulukko A2.

Ulkomaiset velkapaperit¹⁾ valuutoittain ja instrumenteittain

(mrd. euroa)

Bruttoemissiot tai ilmoitetut emissiot²⁾

	1. Ulkomaiset rahamarkkinainstrumentit			2. Ulkomaiset joukkovelkakirjat				Yhteensä (1+2)
	Yritystodistukset	Muut lyhytaikaiset	Yhteensä	Vaihtuva-korkoiset	Kiinteä-korkoiset	Oman pääoman eht.	Yhteensä	
I/1998								
Euro ³⁾	9,4	8,3	17,7	10,9	79,4	2,9	93,2	110,9
Muut EU-valuutat	9,4	1,4	10,7	5,4	21,5	0,9	27,8	38,5
<i>joista: GBP</i>	9,2	1,3	10,5	5,4	19,8	0,9	26,1	36,6
CHF	5,2	1,3	6,5	0,2	9,1	0,2	9,5	15,9
JPY	4,8	1,6	6,4	4,7	13,2	1,2	19,0	25,4
USD	50,8	26,7	77,5	41,7	105,2	6,9	153,7	231,2
Muut valuutat	4,8	7,8	12,6	0,6	7,2	0,0	7,7	20,4
YHTEENSÄ	84,3	47,0	131,4	63,4	235,5	12,1	311,0	442,3
II/1998								
Euro ³⁾	9,9	7,3	17,3	17,5	53,1	4,8	75,4	92,7
Muut EU-valuutat	9,8	0,3	10,1	5,3	13,7	0,2	19,2	29,3
<i>joista: GBP</i>	9,7	0,3	9,9	5,3	12,2	0,2	17,6	27,6
CHF	4,5	0,6	5,2	1,0	4,4	2,2	7,6	12,8
JPY	3,7	0,7	4,4	2,8	9,5	0,0	12,2	16,7
USD	52,5	20,2	72,6	47,4	106,6	4,9	158,9	231,5
Muut valuutat	2,5	7,8	10,3	0,9	6,1	0,1	7,1	17,4
YHTEENSÄ	82,9	36,9	119,8	74,8	193,5	12,2	280,4	400,3
I/1999								
Euro ³⁾	31,9	18,7	50,6	36,3	87,3	7,8	131,4	182,0
Muut EU-valuutat	10,4	1,1	11,5	4,9	20,3	1,0	26,3	37,8
<i>joista: GBP</i>	10,3	1,1	11,4	4,9	18,1	1,0	24,0	35,4
CHF	4,5	2,0	6,4	0,7	8,3	0,1	9,1	15,5
JPY	1,8	0,4	2,2	3,8	11,1	0,9	15,8	18,0
USD	59,2	18,0	77,2	42,2	133,3	0,8	176,3	253,5
Muut valuutat	4,6	6,2	10,9	0,6	6,1	0,0	6,7	17,6
YHTEENSÄ	112,4	46,5	158,8	88,5	266,4	10,7	365,6	524,4
II/1999								
Euro ³⁾	31,5	10,8	42,4	67,8	90,4	8,8	167,0	209,4
Muut EU-valuutat	14,5	0,8	15,3	9,9	21,6	1,0	32,5	47,8
<i>joista: GBP</i>	14,3	0,8	15,1	9,8	20,8	1,0	31,6	46,8
CHF	3,1	0,8	3,8	1,5	5,0	0,0	6,6	10,4
JPY	1,8	0,9	2,7	3,5	19,7	0,0	23,3	25,9
USD	56,7	19,9	76,6	45,4	134,6	3,2	183,2	259,8
Muut valuutat	3,6	7,5	11,2	0,6	8,4	0,8	9,7	20,9
YHTEENSÄ	111,2	40,7	151,9	128,8	279,6	13,9	422,3	574,3

Lähteet: BIS ja EKP:n laskelmat.

- 1) Tässä taulukossa arvopaperit on esitetty BISin "ulkomaisen velkapaperin" määritelmän mukaisesti. BIS:n määritelmä käsittää kaksi emissiotyyppeä: 1) Kaikki emissiot, jotka ovat jonkin muun kuin lainanottajan sijaintimaan valuutan määräisiä (esim. Yhdysvalloissa sijaitsevien liikkeeseenlaskijoiden euromääräiset emissiot). 2) Kotimaan valuutan määräiset emissiot, jotka on suunnattu muualla kuin liikkeeseenlaskijan sijaintimaassa oleville sijoittajille (esim. euroalueella olevien euromääräiset emissiot, jotka on suunnattu euroalueen ulkopuolella oleville sijoittajille).
- 2) Rahamarkkinainstrumenttien osalta bruttoemissiot ilman saman vuosineljänneksen aikana lunastettuja emissioita. Joukkovelkakirjojen osalta ilmoitetut emissiot.
- 3) Euroalueen aiemmat kansalliset valuutat ja ecu 31.12.1998 asti, euro 1.1.1999 alkaen.

Taulukko A3.

Ulkomaiset velkapaperit¹⁾ valuutoittain ja instrumenteittain

(mrd. euroa)

Nettoemissiot

	1. Ulkomaiset rahamarkkinainstrumentit			2. Ulkomaiset joukkovelkakirjat				Yhteensä (1+2)
	Yritys- todistukset	Muut lyhyt- aikaiset	Yhteensä	Vaihtuva- korkoiset	Kiinteä- korkoiset	Oman pääoman eht.	Yhteensä	
I/1998								
Euro ²⁾	-1,1	0,0	-1,1	5,8	50,4	0,7	56,8	55,7
Muut EU-valuutat	0,1	0,5	0,6	1,3	16,9	0,2	18,4	19,0
joista: GBP	0,1	0,5	0,5	1,4	15,3	0,2	16,9	17,5
CHF	-0,5	0,0	-0,6	-0,1	3,6	-2,8	0,7	0,2
JPY	0,8	0,4	1,2	1,5	-9,6	0,4	-7,7	-6,5
USD	5,9	1,8	7,7	28,3	76,4	-0,2	104,5	112,1
Muut valuutat	1,2	0,6	1,8	0,3	-1,9	0,0	-1,6	0,2
YHTEENSÄ	6,3	3,2	9,5	37,1	135,7	-1,6	171,1	180,6
II/1998								
Euro ²⁾	-0,3	0,7	0,4	14,3	47,1	2,6	64,0	64,5
Muut EU-valuutat	1,1	-1,2	0,0	3,4	11,5	-0,4	14,5	14,4
joista: GBP	1,2	-1,1	0,0	3,2	10,1	-0,4	13,0	13,0
CHF	-0,4	-0,2	-0,6	0,3	3,0	0,8	4,2	3,6
JPY	-0,4	-0,8	-1,2	0,6	-8,2	-0,7	-8,3	-9,4
USD	4,3	-1,0	3,3	35,8	92,1	2,0	130,0	133,3
Muut valuutat	-1,3	-0,5	-1,8	0,9	2,9	0,1	3,9	2,1
YHTEENSÄ	3,0	-2,9	0,1	55,3	148,5	4,5	208,3	208,4
I/1999								
Euro ²⁾	14,5	11,0	25,4	25,9	41,7	4,3	71,8	97,2
Muut EU-valuutat	0,5	0,2	0,7	1,2	16,1	1,3	18,6	19,3
joista: GBP	0,5	0,2	0,7	1,3	14,6	1,3	17,2	17,9
CHF	-0,4	0,9	0,5	-0,7	4,0	-1,3	2,0	2,5
JPY	-0,9	-0,2	-1,1	0,4	-11,0	0,5	-10,1	-11,2
USD	7,0	-0,8	6,3	21,7	96,6	-1,0	117,2	123,5
Muut valuutat	-0,2	0,0	-0,3	-0,3	1,0	0,0	0,8	0,5
YHTEENSÄ	20,4	11,1	31,5	48,2	148,4	3,7	200,3	231,9
II/1999								
Euro ²⁾	0,5	-6,6	-6,1	55,1	69,4	7,8	132,4	126,3
Muut EU-valuutat	2,7	-0,3	2,4	6,5	19,4	-0,3	25,7	28,1
joista: GBP	2,7	-0,3	2,3	6,5	18,9	-0,3	25,1	27,4
CHF	-0,9	-0,7	-1,6	0,9	4,2	-0,4	4,6	3,0
JPY	-0,2	0,6	0,4	1,7	-5,2	0,0	-3,6	-3,2
USD	-3,8	1,4	-2,4	30,6	113,5	1,9	146,0	143,7
Muut valuutat	-0,7	1,0	0,3	0,4	4,9	0,7	6,0	6,3
YHTEENSÄ	-2,4	-4,5	-6,9	95,2	206,2	9,8	311,1	304,2

Lähteet: BIS ja EKP:n laskelmat.

- Tässä taulukossa arvopaperit on esitetty BISin "ulkomaisen velkapaperin" määritelmän mukaisesti. BIS:n määritelmä käsittää kaksi emissiotyyppiä: 1) Kaikki emissiot, jotka ovat jonkin muun kuin lainanottajan sijaintimaan valuutan määräisiä (esim. Yhdysvalloissa sijaitsevien liikkeeseenlaskijoiden euromääräiset emissiot). 2) Kotimaan valuutan määräiset emissiot, jotka on suunnattu euroalueen ulkopuolella oleville sijoittajille (esim. euroalueella olevien euromääräiset emissiot, jotka on suunnattu euroalueen ulkopuolella oleville sijoittajille).
- Euroalueen aiemmat kansalliset valuutat ja ecu 31.12.1998 asti, euro 1.1.1999 alkaen.

Taulukko B I.**Ulkomaiset velkapaperit valuutoittain ja instrumenteittain
ilman kotimaisia liikkeeseenlaskijoita¹⁾***(mrd. euroa)***Liikkeessä olevat määrät**

	1. Ulkomaiset rahamarkkinainstrumentit	2. Ulkomaiset joukkovelkakirjat	Yhteensä (1+2)
Joulukuu 1997			
Euro ²⁾	10,4	344,7	355,1
Muut EU-valuutat	5,7	119,7	125,5
CHF	8,2	124,0	132,2
JPY	6,0	362,0	368,0
USD	90,0	897,3	987,3
Muut valuutat	1,6	68,2	69,8
YHTEENSÄ	121,9	1,916,1	2,037,9
Joulukuu 1998			
Euro ²⁾	12,4	428,0	440,4
Muut EU-valuutat	6,3	154,2	160,4
CHF	7,1	129,1	136,2
JPY	4,0	368,5	372,5
USD	91,6	984,4	1,076,0
Muut valuutat	1,9	64,5	66,4
YHTEENSÄ	123,3	2,128,6	2,251,9
Maaliskuu 1999			
Euro ²⁾	25,4	462,3	487,7
Muut EU-valuutat	8,0	165,7	173,7
CHF	8,2	131,9	140,0
JPY	3,2	380,8	384,1
USD	105,9	1,096,2	1,202,0
Muut valuutat	2,2	71,2	73,4
YHTEENSÄ	152,9	2,308,1	2,461,0
Kesäkuu 1999			
Euro ²⁾	22,9	505,1	528,0
Muut EU-valuutat	10,8	179,1	189,9
CHF	6,7	136,1	142,8
JPY	3,8	388,7	392,4
USD	108,2	1,185,1	1,293,3
Muut valuutat	2,3	79,0	81,3
YHTEENSÄ	154,7	2,473,0	2,627,8

Lähteet: BIS ja EKP:n laskelmat.

1) Velkapaperit, jotka ovat jonkin muun kuin lainanottajan sijaintimaan valuutan määräisiä. Määritelmä on suppeampi kuin BISin "ulkomaisen velkapaperin" määritelmä, koska se sisältää vain kohdan 1) taulukon A3 alaviitteessä 1 esitetystä määritelmästä. Taulukossa B I kotimaan valuutan määräiset emissiot, jotka on suunnattu muualla kuin liikkeeseenlaskijan sijaintimaassa oleville sijoittajille, on vähennetty BISin määritelmän mukaisista "ulkomaisista velkapapereista".

2) Euroalueen aiemmat kansalliset valuutat ja ecu 31.12.1998 asti, euro 1.1.1999 alkaen.

Taulukko B2.**Ulkomaiset velkapaperit valuutoittain ja instrumenteittain
ilman kotimaisia liikkeeseenlaskijoita¹⁾***(mrd. euroa)***Bruttoemissiot tai ilmoitetut emissiot²⁾**

	1. Ulkomaiset rahamarkkinainstrumentit	2. Ulkomaiset joukkovelkakirjat	Yhteensä (1+2)
I/1998			
Euro ³⁾	7,2	42,1	49,3
Muut EU-valuutat	4,5	13,8	18,3
CHF	6,3	9,0	15,3
JPY	6,4	18,6	25,0
USD	72,9	84,4	157,3
Muut valuutat	1,3	5,7	7,0
YHTEENSÄ	98,5	173,6	272,1
II/1998			
Euro ³⁾	7,3	35,7	43,0
Muut EU-valuutat	4,0	10,5	14,5
CHF	5,0	6,7	11,7
JPY	4,4	12,1	16,5
USD	67,0	79,3	146,3
Muut valuutat	1,0	4,9	5,9
YHTEENSÄ	88,7	149,2	237,9
I/1999			
Euro ³⁾	22,4	54,2	76,5
Muut EU-valuutat	6,0	8,1	14,1
CHF	6,4	9,1	15,5
JPY	2,2	14,3	16,4
USD	73,5	73,5	147,0
Muut valuutat	1,2	4,4	5,7
YHTEENSÄ	111,7	163,5	275,2
II/1999			
Euro ³⁾	18,8	58,0	76,8
Muut EU-valuutat	9,0	13,6	22,6
CHF	3,8	6,6	10,4
JPY	2,7	22,2	24,9
USD	73,1	71,0	144,1
Muut valuutat	1,2	5,6	6,8
YHTEENSÄ	108,6	176,9	285,5

Lähteet: BIS ja EKP:n laskelmat..

- 1) Velkapaperit, jotka ovat jonkin muun kuin lainanottajan sijaintimaan valuutan määräisiä. Määritelmä on suppeampi kuin BISin "ulkomaisen velkapaperin" määritelmä, koska se sisältää vain kohdan 1) taulukon A3 alaviitteessä 1 esitetystä määritelmästä. Taulukossa B1 kotimaan valuutan määräiset emissiot, jotka on suunnattu muualla kuin liikkeeseenlaskijan sijaintimaassa oleville sijoittajille, on vähennetty BISin määritelmän mukaisista "ulkomaisista velkapapereista".
- 2) Rahamarkkinainstrumenttien osalta bruttoemissiot ilman saman vuosineljänneksen aikana lunastettuja emissioita. Joukkovelkakirjojen osalta ilmoitetut emissiot.
- 3) Euroalueen aiemmat kansalliset valuutat ja ecu 31.12.1998 asti, euro 1.1.1999 alkaen.

Taulukko B3.**Ulkomaiset velkapaperit valuutoittain ja instrumenteittain ilman kotimaisia liikkeeseenlaskijoita¹⁾***(mrd. euroa)***Nettoemissiot**

	1. Ulkomaiset rahamarkkinainstrumentit	2. Ulkomaiset joukkovelkakirjat	Yhteensä (1+2)
I/1998			
Euro ²⁾	- 1,4	24,3	22,9
Muut EU-valuutat	- 0,1	10,2	10,1
CHF	- 0,6	0,2	- 0,4
JPY	1,2	- 3,9	- 2,8
USD	7,8	49,7	57,5
Muut valuutat	0,0	- 0,1	- 0,1
YHTEENSÄ	6,9	80,3	87,2
II/1998			
Euro ²⁾	0,1	27,8	28,0
Muut EU-valuutat	0,2	9,3	9,5
CHF	- 0,7	3,9	3,2
JPY	- 1,2	- 3,6	- 4,8
USD	2,0	59,6	61,6
Muut valuutat	- 0,2	2,7	2,5
YHTEENSÄ	0,2	99,7	99,9
I/1999			
Euro ²⁾	11,7	33,4	45,1
Muut EU-valuutat	1,2	3,8	5,0
CHF	0,5	2,0	2,5
JPY	- 1,1	- 8,4	- 9,5
USD	6,1	25,8	31,9
Muut valuutat	0,1	1,2	1,3
YHTEENSÄ	18,5	57,8	76,4
II/1999			
Euro ²⁾	- 3,3	42,1	38,8
Muut EU-valuutat	2,5	10,8	13,3
CHF	- 1,6	4,6	3,1
JPY	0,4	- 1,6	- 1,2
USD	- 1,9	44,0	42,1
Muut valuutat	0,0	3,5	3,5
YHTEENSÄ	- 3,9	103,4	99,5

Lähteet: BIS ja EKP:n laskelmat.

1) Velkapaperit, jotka ovat jonkin muun kuin lainanottajan sijaintimaan valuutan määräisiä. Määritelmä on suppeampi kuin BISin "ulkomaisen velkapaperin" määritelmä, koska se sisältää vain kohdan 1) taulukon A3 alaviitteessä 1 esitetystä määritelmästä. Taulukossa B1 kotimaan valuutan määräiset emissiot, jotka on suunnattu muualla kuin liikkeeseenlaskijan sijaintimaassa oleville sijoittajille, on vähennetty BISin määritelmän mukaisista "ulkomaisista velkapapereista".

2) Euroalueen aiemmat kansalliset valuutat ja ecu 31.12.1998 asti, euro 1.1.1999 alkaen.

Taulukko C.

Valuuttakurssijärjestelmät, joissa on mukana euro tai sen kansallisia ilmentymiä

(huhtikuusta 1999 lähtien, ellei toisin mainita)

1. Euroopan maat

Maa	Valuuttakurssi-järjestelmä	Kiinnitysvaluutta	Järjestelyn piirteitä	Huomautuksia
Bosnia ja Hertsegovina	Valuuttakatejärjestelmä (currency board)	EUR/DEM		Otettu virallisesti käyttöön 20.6.1997. Kansallisen lainsäädännön mukaan euro korvaa Saksan markan viimeistään vuonna 2002, kun eurosetelit otetaan käyttöön.
Bulgaria	Valuuttakatejärjestelmä	EUR/DEM		Otettu virallisesti käyttöön 1.7.1997. Kansallisen lainsäädännön mukaan euro korvaa Saksan markan viimeistään vuonna 2002, kun eurosetelit otetaan käyttöön.
Islanti	Kiinnitys (peg)	Ulkomaan-kauppapainoinen valuuttakori, johon kuuluu myös euro	Vaihteluväli $\pm 6\%$ (levennetty vuonna 1995 $\pm 2,25$ prosentista)	Valuuttakori kiinnitys voimassa vuoden 1992 alkupuolelta. Syyskuuhun 1995 saakka valuuttakorin koostumus oli ECU 76 %, USD 18 %, JPY 6 %.
Kreikka	Kiinnitys yhteistyöjärjestelyn puitteissa	EUR	Vaihteluväli $\pm 15\%$	Kreikka on osallistunut ERM II:een 1.1.1999 lähtien.
Kroatia	Hallittu kellunta (euroa / Saksan markkaa käytetty epävirallisesti viitevaluuttana)			Hallittu kellunta on ollut voimassa lokakuusta 1993, jolloin vakautusohjelmaa alettiin soveltaa.
Kypros	Kiinnitys	EUR	Vaihteluväli $\pm 2,25\%$	Kyproksen punta (CYP) oli kiinnitetty ecuun kesäkuusta 1992 joulukuuhun 1998. CYP on ollut kiinnitettynä euroon 1.1.1999 alkaen samalla keskuskurssilla, joka sillä oli aiemmin ollut ecua vastaan.
Latvia	Kiinnitys	SDR		Kiinnitys SDR:ään tosiasiallisesti helmikuusta 1994, virallistettu vuonna 1997.
Makedonia	Tosiasiallinen kiinnitys	EUR/DEM		Rahapolitiikka perustuu valuuttakurssitavoitteeseen, tosiasiallinen kiinnitys Saksan markkaan ollut voimassa vuoden 1994 alkupuolelta lähtien.
Malta	Kiinnitys	Valuuttakori: EUR (56,8 %) USD (21,6 %) GBP (21,6 %)	Vaihteluväli $\pm 0,25\%$	Valuuttakori kiinnitys voimassa vuodesta 1971. Euro korvasi ecun 1.1.1999 alkaen.
Puola	Liukuva vaihteluväli (crawling fluctuation band)	Valuuttakori: USD (45 %) EUR (55 %)	Ennakkoon ilmoitettu ± 15 prosentin liukuva vaihteluväli, keskuskurssi heikkenee kuukausittain 0,3 %	Valuuttakori kiinnitys otettiin käyttöön toukokuussa 1991, ja korin painot pysyivät samoina 31.12.1998 saakka (USD 45 %, DEM 35 %, GBP 10 %, CHF 5 %, FRF 5 %). Liukuva vaihteluväli kiinnitys-kurssin ympärillä otettiin käyttöön toukokuussa 1995. Koriin ovat 1.1.1999 alkaen kuuluneet vain euro ja Yhdysvaltain dollari.
Slovakia	Hallittu kellunta (managed floating) (euroa käytetty epävirallisesti viitevaluuttana)			Slovakian koruna (SKK) oli 14.7.1994-1.10.1998 kiinnitetty kahdesta valuutasta koostuvaan koriin (DEM 60 %, USD 40 %). Vuonna 1996 vaihteluväli levennettiin $\pm 1,5$ prosentista ± 7 prosenttiin. Kiinnitys lopetettiin 2.10.1998 ja korvattiin hallitulla kellunnalla; euro korvasi Saksan markan viitevaluuttana 1.1.1999.
Slovenia	Hallittu kellunta (euroa käytetty epävirallisesti viitevaluuttana)			Vuodesta 1992 valuuttakurssi on pysynyt julkistamattoman, kapean vaihteluvälin sisällä Saksan markkaa vastaan (euroa vastaan 1.1.1999 alkaen).
Tanska	Kiinnitys yhteistyöjärjestelyn puitteissa	EUR	Vaihteluväli $\pm 2,25\%$	Tanska on osallistunut ERM II:een 1.1.1999 lähtien.
Tšekki	Hallittu kellunta (euroa / Saksan markkaa käytetty epävirallisesti viitevaluuttana)			Helmikuussa 1996 käyttöön otettu valuuttakori kiinnitys (DEM 65 % ja USD 35 %) jossa sovellettiin $\pm 7,5$ prosentin vaihteluväliä lakkautettiin toukokuussa 1997; aiempi valuuttakori kiinnitys oli otettu käyttöön vuonna 1991.
Turkki	Hallittu kellunta, johon liittyy tosiasiallinen liukuva kiinnitys (crawling peg)	Valuuttakori, johon kuuluvat USD ja EUR/DEM		Voimassa noin vuodesta 1993; vuoden 1994 aikana välillä kellunta. Nykyinen kori määriteltiin Kansainvälisen valuuttarahaston kanssa vuonna 1995 tehdystä valmiusluottojärjestelyssä. Valuuttakurssi-politiikan tavoitteena on saada reaalisien efektiivisen valuuttakurssin vaihtelu mahdollisimman pieneksi.
Unkari	Liukuva vaihteluväli	Valuuttakori: EUR (70 %) USD (30 %)	Ennakkoon ilmoitettu $\pm 2,25$ prosentin liukuva vaihteluväli, keskuskurssi heikkenee kuukausittain 0,5 %	Otettu käyttöön joulukuussa 1994. Keskuskurssin kuukausittaista heikkenemisprosenttia ja liukuvaa vaihteluväliä on ajan mittaan pienennetty useaan otteeseen. Kuukausittainen heikkeneminen pienennettiin 0,6 prosenttiin 1.1.1999 ja 0,5 prosenttiin kesäkuussa 1999. Unkarin keskuspankki on ilmoittanut heikkenemisprosentin pienenevän 0,4 prosenttiin lokakuuhun 1999 mennessä; euro tulee korvaamaan valuuttakorin 1.1.2000.
Viro	Valuuttakatejärjestelmä	EUR/DEM		Otettu käyttöön kesäkuussa 1992. Kansallisen lainsäädännön mukaan euro korvaa Saksan markan viimeistään vuonna 2002, kun eurosetelit otetaan käyttöön.

2. Euroopan ulkopuoliset maat

Maa	Valuuttakurssi-järjestelmä	Kiinnitys	Järjestelyn piirteitä	Huomautuksia
14 Afrikan maata, joiden laillinen maksuväline on CFA-frangi	Kiinnitys	EUR	Kiinteä	CFA-frangia laskevat liikkeeseen Länsi-Afrikan valtioiden keskuspankki ja Keski-Afrikan valtioiden pankki. Länsi-Afrikan valtioiden keskuspankki laskee liikkeeseen CFA-frangia seuraavia maita varten: Benin, Burkina Faso, Norsunluurannikko, Guinea-Bissau, Mali, Niger, Senegal ja Togo. Keski-Afrikan valtioiden pankki laskee CFA-frangia liikkeeseen seuraavia maita varten: Kamerun, Keski-Afrikka, Tšad, Kongo, Päiväntasaajan Guinea ja Gabon. CFA-frangi oli kiinnitetty Ranskan frangiin 31.12.1998 saakka.
Arabiemiirikunnat	Kiinnitys	SDR	Vaihteluväli $\pm 7,25$ %	
Bahrain	Kiinnitys	SDR	Vaihteluväli $\pm 7,25$ %	Bahrainin dinaari on virallisesti kiinnitetty SDR:ään, joskin tosiasiallisesti se seuraa tarkasti Yhdysvaltain dollaria.
Bangladesh	Kiinnitys	Kauppakumppaneiden valuutoista koostuva kori, johon kuuluu myös euro		
Botswana	Kiinnitys	SDR sekä kauppakumppaneiden valuutoista koostuva kori, johon kuuluu myös euro		
Burundi	Kiinnitys	Maan tärkeimpien kauppakumppaneiden valuutoista koostuva kori, johon kuuluu myös euro		
Chile	Liukuva vaihteluväli	Valuuttakori USD, EUR/DEM, JPY	Vaihteluväli ± 16 %	
Israel	Liukuva vaihteluväli	Valuuttakori (kunkin valuutan yksiköiden määrät korissa): USD (0,6741) EUR (0,2282) GBP (0,0589) JPY (6,5437)	Liukuva ± 15 prosentin vaihteluväli. Järjestelmään sisältyy asteittainen, jatkuva ja ennalta määritelty sopeutuminen sekä keskuskurssiin että vaihteluväliin.	Kunkin valuutan yksiköiden määrä korissa määräytyy sen mukaan, kuinka suuri osuus valuutalla on ollut ulkomaankaupassa edellisenä kalenterivuonna, sekä siitä, mitkä ovat eri valuuttojen ristikkäiset kurssit ajankohtana, jolloin valuuttakorin kokoonpano määritellään. Euro on korvannut Saksan markan 1.1.1999 lähtien.
Jordania	Kiinnitys	Virallinen kiinnitys SDR:ään	Kiinteä	Jordanian dinaari on ollut virallisesti kiinnitetty SDR:ään vuodesta 1995, joskin tosiasiallisesti se seuraa tarkasti Yhdysvaltain dollaria.
Kap Verde	Kiinnitys	EUR	Kiinteä	Kap Verden escudo oli kiinnitetty Portugalin escudoon 31.12.1998 saakka.
Komorit	Kiinnitys	EUR	Kiinteä	Komorien frangi oli kiinnitetty Ranskan frangiin 31.12.1998 saakka.
Libya	Kiinnitys	SDR	Leveä vaihteluväli	
Marokko	Kiinnitys	Julkistamaton valuuttakori	Valuuttakurssi voi vaihdella päivittäin 0,3 % kumpaankin suuntaan.	Valuuttakoriin kuuluu todennäköisesti myös euro.
Myanmar	Kiinnitys	SDR	Vaihteluväli ± 2 %	
Qatar	Kiinnitys	SDR	Vaihteluväli $\pm 7,25$ %	
Saudi-Arabia	Kiinnitys	SDR	Kiinteä	Saudi-Arabian rial on virallisesti kiinnitetty SDR:ään, joskin se tosiasiallisesti seuraa Yhdysvaltain dollaria.
Seychellit	Kiinnitys	Painotettu valuuttakori, johon kuuluu myös euro		
Vanuatu	Kiinnitys	Julkistamaton kauppapainotettu valuuttakori		Valuuttakoriin kuuluu todennäköisesti myös euro.

Lähteet: EKP sekä seuraavat Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) julkaisut: *Impact of EMU on Selected Country Groups, Background Material for Central European and Mediterranean Countries, Staff Reports, Recent Economic Developments (eri maita koskevat), Exchange Arrangements and Exchange Restrictions ja International Financial Statistics.*

Euroalueen rahalaitosten taseet vuoden 1999 alkupuolella

Analysoidessaan raha- ja reaali-talouden sekä rahoitusmarkkinoiden kehitystä Euroopan keskuspankki (EKP) kohdistaa päähuomionsa euroalueen kehitykseen ja antaa rahan määrälle, varsinkin M3:n määrälle, keskeisen aseman. Jotta rahan määrän kasvua euroalueella voitaisiin arvioida oikein, tarvitaan tarkka tilastointijärjestelmä. Tässä suhteessa euroalueen rahalaitosten ilmoittamat tasetiedot ovat ratkaisevassa asemassa, mikä lisäksi niistä voidaan saada tukea pankkisektorin ja koko rahoitusjärjestelmän kehityksen yleiseen arviointiin.

EKP laatii sekä koko euroalueen rahalaitokset käsittävän yhteenlasketun taseen että euroalueen rahalaitosten konsolidoidun taseen. Yhteenlaskettu tase saadaan laskemalla yhteen kunkin erillisen rahalaitoksen (ml. eurojärjestelmä) taseet, kun taas konsolidoidussa taseessa eliminoidaan rahalaitosten väliset erät. Euroalueen rahalaitosten taseet antavat kokonaiskuvan sektoreittain ja instrumenteittain eritellyistä rahalaitosten saamisista ja veloista, jotka kohdistuvat sekä toisiin rahalaitoksiin että talouden muihin toimijoihin.

Tässä artikkelissa osoitetaan, että nämä taseet ovat monipuolinen tiedonlähde euroalueen rahatalouden analysoinnissa. Lisäksi artikkelista ilmenee, että talous- ja rahaliiton kolmannen vaiheen alussa eräät rahoitusrakenteen keskeiset piirteet olivat merkittävän samankaltaiset kaikissa euroalueen yhdessätoista maassa, joskin monia eroavuuksiakin esiintyi.

I Euroalueen rahalaitosten taseiden informaatioisisältö

EKP laatii sekä koko euroalueen rahalaitokset käsittävän yhteenlasketun taseen että euroalueen rahalaitosten konsolidoidun taseen. Yhteenlaskettu tase on kaikkien euroalueella olevien rahalaitosten yhdenmukaistettujen taseiden summa, ja siihen sisältyvät rahalaitosten väliset erät. Rahalaitossektorin konsolidoitu tase laaditaan eliminomalla rahalaitosten väliset erät yhteenlasketusta taseesta. Konsolidoidusta taseesta käyvät ilmi rahalaitossektorin saamiset ja velat, jotka kohdistuvat euroalueella oleviin rahalaitossektoriin kuulumattomiin (julkisyhteisöihin ja muihin euroalueella oleviin) sekä euroalueen ulkopuolella oleviin (sekä pankkeihin että muihin kuin pankkeihin).

Rahalaitossektorin taseilla on seuraavat perustehävät:

- Euroalueen rahalaitosten konsolidoidun taseen velkapuolta käytetään raha-aggregaattien (M1, M2 ja M3) laskemisen perustana. Rahalaitossektorin konsolidoidun taseen velkaerien luokittelujen perusteella voidaan saada selville, missä määrin kukin velkatyyppi vastaa ominaisuuksiltaan rahaa. Euroalueen rahapolitiikan strategiassa rahan määrälle on annettu keskeinen asema, mitä osoittaa M3:n kasvun viitearvon ilmoittaminen.

- Rahalaitossektorin konsolidoitua tasetta käytetään myös M3:n vastaerien säännöllisen analysoinnin pohjana. M3:n vastaeria ovat konsolidoidun taseen kaikki muut kuin M3:een sisältyvät erät (sekä saamis- että velkapuolella).
- Rahalaitossektorin yhteenlasketusta taseesta saadaan tietoa rahalaitosten välisistä eristä sekä rahalaitosten muihin euroalueen maihin ja euroalueen ulkopuolisiin maihin kohdistuvasta toiminnasta. Tätä tietoa voidaan käyttää arvioitaessa rahoitusjärjestelmien integroitumista ja pankkienvälisten markkinoiden merkitystä.
- Sekä euroalueen rahalaitosten yhteenlasketussa taseessa että konsolidoidussa taseessa useat erät on eritelty alkuperäisen maturiteetin, valuutan ja sektorin mukaan. Näiden erittelyjen avulla voidaan esimerkiksi saada selville, miten suuri osuus antolainauksesta on pitkäaikaisia lainoja ja miten suuri lyhytaikaisia, kuinka suuri osuus rahalaitossektorin saamisista ja veloista on euroina, sekä millainen on rahalaitosten välisten erien merkitys verrattuna eriin, jotka kohdistuvat euroalueen muihin taloudellisiin toimijoihin (ml. kotitaloudet, yritykset ja julkisyhteisöt). Tietoja voidaan käyttää myös talouden rahoitusrakenteen tut-

kimiseksi, ja ne helpottavat rahoituksen välitysmekanismien toiminnan ymmärtämistä.

- Yksittäisten luottolaitosten taseita käytetään myös säännöllisesti luottolaitosten varantopohjan laskemiseksi. Tasetietoja tarvitaan, jotta voitaisiin määrittellä, minkä suuruista vähimmäisvarantoa kunkin luottolaitoksen on pidettävä eurojärjestelmässä.

Euroalueen rahalaitosten taseista saatavat tiedot ovat myös *joissakin suhteissa rajallisia*:

- Konsolidoidun taseen perustana olevasta kirjanpitoyhtälöstä ei voida päätellä M3:n vastaerien ja M3:n välisiä syy-yhteyksiä.
- Taseet kuvastavat rahalaitossektorin rahoitusasemaa vain tietyinä hetkenä.

- Rahoitusmarkkinoiden kehityksessä on useita piirteitä, jotka ovat merkittäviä rahoituksen välitysmekanismien analysoinnin kannalta, mutta jotka eivät ilmene euroalueen rahalaitosten taseista. Näitä ovat esimerkiksi rahalaitosten taseen ulkopuoliset liiketoimet sekä muiden rahoituksenvälittäjien kuin rahalaitosten liiketoimet yritysten, kotitalouksien ja julkisyhteisöjen kanssa. Tällaisten muiden rahoitusvirtojen jäljittämiseksi tarvitaan laajempaa tilastointijärjestelmää, kuten talouden rahoitusvirtatietojen analyysiä. Euroalueen julkisyhteisöjen sekä yksityisen sektorin (muiden kuin rahalaitosten) rahoitustilinpidon keräämistä kehitellään parhaillaan. Nämä tiedot tulevat täydentämään rahalaitosten taseista saatavaa informaatiota.

2 Euroalueen rahalaitosten tasetietojen tilastointijärjestelmä

EKP:n tilastointijärjestelmän avulla on luotu yhdenmukaiset puitteet rahalaitoksia koskevien raha- ja pankkitilastojen keräämiseksi koko euroalueelta. Tilastointijärjestelmä perustuu rahalaitoksista muodostuvaan tiedonantajien perusjoukkoon (ks. kehikko 1).

Koska euroalueen rahalaitosten taseet on yhteenlasketussa taseessa yksinkertaisesti vain laskettu yhteen, sen perusteella voidaan laatia erillinen eurojärjestelmän yhteenlaskettu tase sekä euroalueen rahalaitosten (pl. eurojärjestelmä) yhteenlaskettu tase. Eurojärjestelmän yhteenlaskettu tase on euroalueen yhdentoista kansallisen keskuspankin taseiden ja EKP:n taseen summa (ks. taulukko 2.1 tämän julkaisun tilastoliitteessä). Euroalueen rahalaitosten (pl. eurojärjestelmä) yhteenlaskettu tase taas käsittää 11 maa-kohtaista rahalaitosten (pl. eurojärjestelmä) yhteenlaskettua tasetta (ks. taulukko 2.2 tämän julkaisun tilastoliitteessä).

Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ks. taulukko 2.3 tilastoliitteessä) on eurojärjestel-

män ja rahalaitosten (pl. eurojärjestelmä) taseiden summa, kun taseista on ensin eliminoitu kaikki rahalaitosten väliset erät (ks. kehikko 2). Rahalaitosten välisten erien konsolidoiminen koskee vain euroaluetta, koska rahalaitosten saamiset ja velat, jotka kohdistuvat muiden maiden rahalaitoksiin, pystytään konsolidoimaan vain euroalueen puitteissa.

Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase on tärkein tietolähde kuukausittain tehtävässä yksityiskohtaisessa rahamäärän, sen erien ja vastaerien analyysissä. Lisäksi rahalaitokset toimittavat kuukausittaisia tietoja yksityiskohtaisempia neljännesvuositietoja, joissa yhteenlasketun taseen erät on luokiteltu erityisesti alkuperäisen maturiteetin, maan, käyttötarkoituksen, valuutan ja sektorin mukaan (ks. esimerkiksi taulukot 2.5 ja 2.6 tämän julkaisun tilastoliitteessä). Sektoreittainen erittely perustuu Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmän 1995 (EKT 95) mukaisiin luokituksiin.

Kehikko I.

Rahalaitoksista koostuva tiedonantajien joukko

Rahalaitossektoriin kuuluvat ne laitokset, joista euroalueen rahaa luova sektori pääasiassa koostuu. Rahalaitossektori käsittää kotimaassa olevat luottolaitokset, siten kuin ne on määritelty yhteisön laissa, sekä muut kotimaassa olevat rahoituslaitokset, jotka liiketoimintanaan ottavat vastaan talletuksia ja/tai niiden läheisiä vastineita muilta yhteisöiltä kuin rahalaitoksilta ja myöntävät luottoja ja/tai tekevät arvopaperisijoituksia omaan lukuunsa (ainakin taloudellisessa mielessä).

Euroopan keskuspankkijärjestelmä (EKPJ) seuraa, tarkistaa ja päivittää luetteloa rahalaitossektorin muodostavista luottolaitoksista. Seuranta- ja tarkistusmenettelyin varmistetaan, että tämä luettelo on ajantasainen, tarkka, mahdollisimman homogeeninen ja riittävän vakaa, jotta sen ilmoittamia tasetietoja voidaan käyttää rahatalouden analyysiä varten. Rahalaitosten luetteloon kuuluvat sekä euroalueen maiden rahalaitokset että rahaliittoon kuulumattomien EU-jäsenvaltioiden laitokset. Luetteloa päivitetään säännöllisesti, ja se julkaitaan EKP:n Internet-kotisivulla (<http://www.ecb.int>) osassa "MFIs and assets".

Rahalaitosten luettelon koostumus heinäkuussa 1999

Maa	Keskuspankkeja	Luottolaitoksia	Rahamarkkina-rahastoja	Muita rahalaitoksia	Rahalaitoksia yhteensä
Euroalue	1	-	-	-	1
Belgia	1	117	29	0	147
Saksa	1	3 180	41	0	3 222
Espanja	1	390	206	0	597
Ranska	1	1 200	710	1	1 912
Irlanti	1	78	17	0	96
Italia	1	925	17	0	943
Luxemburg	1	210	463	0	674
Alankomaat	1	613	28	5	647
Itävalta	1	899	8	2	910
Portugali	1	228	0	0	229
Suomi	1	345	5	0	351
Euroalue yhteensä	12	8 185	1 524	8	9 729
Tanska	1	212	3	0	216
Kreikka	1	59	42	0	102
Ruotsi	1	148	29	1	179
Iso-Britannia	2	508	33	0	543
EU yhteensä	17	9 112	1 631	9	10 769

Euroalueen rahalaitossektorin konsolidoidun taseen laatimiseksi tarvittava tiedonantajien joukko koostuu euroalueella olevista rahalaitoksista, joihin luetaan myös euroalueen ulkopuolella sijaitsevien emoyhtiöiden euroalueella sijaitsevat tytäryhtiöt ja sivukonttorit. Tilastointia varten rahalaitokset konsolidoivat kaikkien samalla kansallisella alueella sijaitsevien sivukonttoriensa liiketapahtumat. Hallinnolliset päätoimipaikat voivat konsolidoida myös kaikkien samalla kansallisella alueella sijaitsevien rahalaitostytäryhtiöidensä liiketapahtumat, mutta luottolaitosten ja muiden rahalaitosten liiketapahtumat tulee kuitenkin eriyttää toisistaan vähimmäisvarantopohjan laskemista varten. Ilmoitettavissa tilastotiedoissa ei sallita kansalliset rajat ylittävää konsolidointia. Tilastointia varten offshore-rahoituskeskuksissa sijaitsevien laitosten kotipaikaksi katsotaan niiden sijaintipaikka.

Oheinen taulukko kuvaa rahalaitosten luettelon koostumusta maittain heinäkuussa 1999. Ensimmäinen euroaluetta osoittava rivi taulukossa tarkoittaa Euroopan keskuspankkia, joka on osa eurojärjestelmää. Isossa-Britanniassa Englannin pankin pankkitoiminnasta vastaava osasto (Banking Department) ja setelien liikkeenlaskusta vastaava osasto (Issue Department) esiintyvät rahalaitosten luettelossa nykyisin kahtena eri laitoksena; EKT 95:n periaatteiden mukaisesti näistä kahdesta laitoksesta ilmoitetaan EKP:lle tilastointia varten vain yksi konsolidoitu tase. Luottolaitoksia on eniten Saksassa (3 180), toisella sijalla on Ranska (1 200), kolmannella Italia (925) ja neljännellä Itävalta (899). Rahamarkkinarahastoja on eniten Ranskassa (710), toisella sijalla on Luxemburg (463) ja kolmannella Espanja (206).

Kehikko 2.

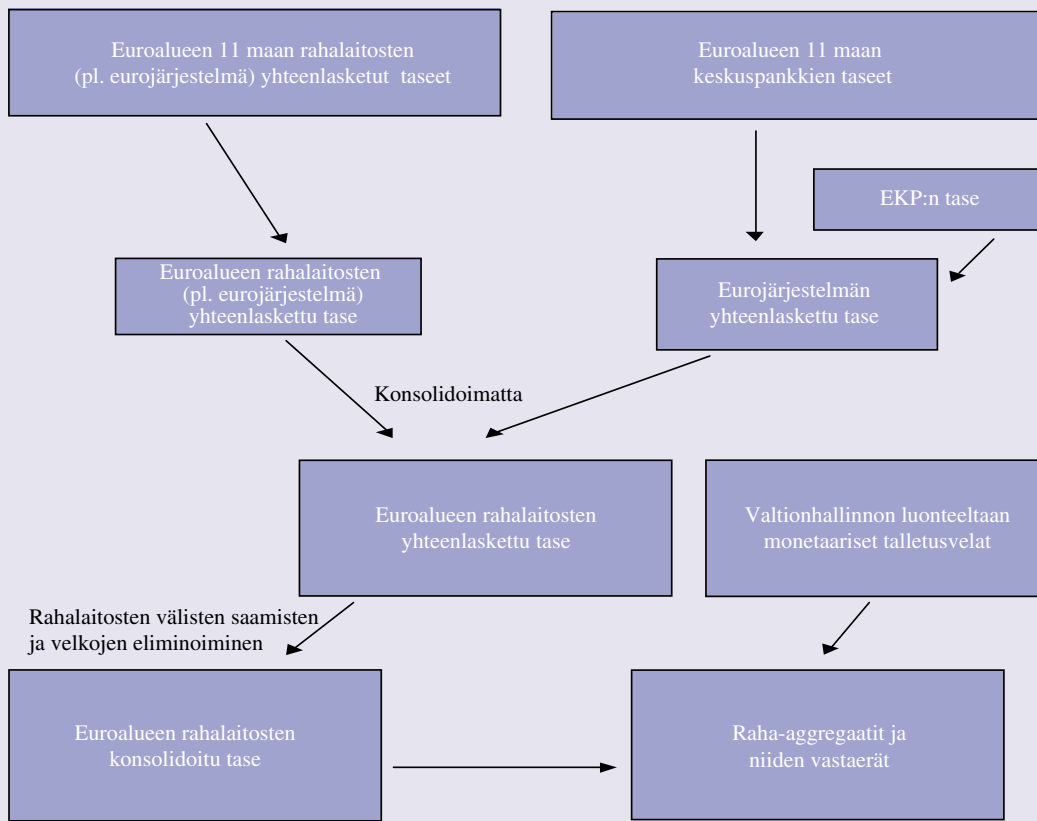
Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase ja konsolidoitu tase

Oheinen kaavio kuvaa prosessia, jonka mukaisesti kunkin maan toimittamista tilastotiedoista muodostetaan euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase ja lopulta euroalueen raha-aggregaatit. Rahalaitossektorin (pl. eurojärjestelmä) taseet kustakin euroalueen 11 maasta yhdistetään euroalueen rahalaitossektorin (pl. eurojärjestelmä) yhteenlasketuksi taseeksi. Euroalueen 11 kansallisen keskuspankin ja EKP:n taseet yhdistetään vastaavasti eurojärjestelmän yhteenlasketuksi taseeksi. Kumpikin tase laaditaan konsolidoimattomana. Yhteenlaskettuun taseeseen sisältyy siis toisiin rahalaitoksiin kohdistuvia saamisia ja velkoja, esimerkiksi pankkien välisillä markkinoilla myytyjä ja ostettuja talletuksia tai likviditeettiä, jota eurojärjestelmä säännöllisesti tuottaa pankkijärjestelmään.

Taseiden konsolidointi etenee seuraavasti: 1) talletukset rahalaitoksissa ja luotot rahalaitoksille nettoutetaan ja 2) liikkeessä oleva raha ja rahalaitossektorin liikkeeseen laskema jälkimarkkinakelpoinen velka (velkaperit, rahamarkkinapaperit ja rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet) nettoutetaan rahalaitosten taseissa saamisina olevia vastaavia instrumentteja vastaan. Koska jälkimarkkinakelpoisten rahoitusinstrumenttien kulloisiakin haltijoita on erittäin vaikeaa saada selville (sitä varten pitäisi seurata arvopaperien kaikkia omistajanvaihdoksia), muiden kuin rahalaitosten hallussa olevien instrumenttien määrä saadaan laskettua ainoastaan vähentämällä liikkeeseen laskettujen instrumenttien määrästä rahalaitosten taseissa saamisina olevien instrumenttien määrä.

Raha-aggregaattien määrät lasketaan lopuksi lisäämällä konsolidoidun taseen monetaarisiin velkoihin eräät valtionhallinnon lyhytaikaiset talletusvelat (postitilit, kansalliset säästötilit ja valtiokonttoritilit), jotka ovat luonteeltaan samankaltaisia kuin lyhytaikaiset pankkitalletukset.

Euroalueen rahalaitosten yhteenlasketun taseen laatiminen

3 M3-aggregaatin vastaerät euroalueen rahalaitosten konsolidoidussa taseessa

M3:n vastaerien johtaminen

Taulukossa 1 esitetään, millä tavalla M3:n vastaerät saadaan euroalueen rahalaitosten konsolidoidusta taseesta.

Taseyhtälön avulla raha-aggregaatti M3 voidaan esittää seuraavasti:

$$M3 \equiv \text{luotot euroalueelle} + \text{ulkoinen nettoasema} - \text{pitkäaikaiset velat} + \text{muut vastaerät}$$

M3:n vastaerät määritellään seuraavasti:

- *Luottoihin* sisältyvät euroalueella oleville rahalaitoksiin kuulumattomille (ml. julkisyhteisöt ja yksityinen sektori) myönnettyt lainat sekä rahalaitosten hallussa olevat, euroalueella olevien rahalaitossektoriin kuulumattomien liikkeeseen laskemat arvopaperit. Koska arvopapereita voidaan pitää lainoja vastaavana vaihtoehtoisena rahoituslähteenä, tämän määrittelyn avulla on mahdollista saada tarkempaa tietoa rahalaitossektorin talouteen välittämän rahoituksen määrästä kuin siinä tapauksessa, että määrittelmä olisi suppeampi ja kattaisi vain lainat.

- *Ulkoinen nettoasema* saadaan vähentämällä rahalaitosten ulkomaisista saamisista niiden velat ulkomaille. Ulkomaisiin saamisiin sisältyvät euroalueen ulkopuolisten maiden valuuttojen määräinen käteinen raha, euroalueen ulkopuolella olevien liikkeeseen laskemat arvopaperit, lainat euroalueen ulkopuolella oleville (ml. pankit) sekä eurojärjestelmän kulta ja erityisnosto-oikeudet. Ulkomaisia velkoja ovat euroalueen ulkopuolella olevien talletukset euroalueen rahalaitoksissa, euroalueen ulkopuolella olevien myöntämät luotot euroalueen rahalaitoksille ja erityisnosto-oikeuksien vastaerät.

Muutokset rahalaitossektorin ulkoisessa nettoasemassa suureksi osaksi heijastavat euroalueella olevien rahalaitossektoriin kuulumattomien ulkomaisia taloustoimia euroalueen maksutaseen vaihtotaseessa, pääomansiirroissa ja muiden kuin rahalaitosten rahoitustaseessa. Tätä kuvataan euroalueen maksutasetta monetaariselta kannalta tarkastelevassa taulukossa 2, jossa erotetaan toisistaan rahalaitosten ja muiden kuin rahalaitosten ulkomaiset taloustoimet.

Taulukko 1.

Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase pääpiirteissään

Saamiset	Velat
Euroalueelle myönnettyt luotot	M3 ¹⁾
Ulkomaiset saamiset	Pitkäaikaiset velat
Muut saamiset (ml. kiinteä omaisuus)	Ulkomaiset velat
	Muut velat (ml. valtionhallinnon talletukset)

1) Sisältää valtionhallinnon luonteltaan monetaariset talletusvelat.

Taulukko 2.

Euroalueen maksutase monetaariselta kannalta

(kassaperusteinen)

Muiden kuin rahalaitosten ulkomaiset taloustoimet

	Vaihtotase
+	Pääomansiirrot
+	Muiden kuin rahalaitosten rahoitustase
+	Virheelliset ja tunnistamattomat erät
=	Muiden kuin rahalaitosten maksutase

Rahalaitosten ulkomaiset taloustoimet¹⁾

	Eurojärjestelmän rahoitustase
+	Rahalaitosten (pl. eurojärjestelmä) rahoitustase
=	Rahalaitosten maksutase

Koko maksutaseyhtälöstä seuraa, että

	Muiden kuin rahalaitosten maksutase
=	- Rahalaitosten maksutase
=	Rahalaitosten ulkoisen nettoaseman muutos

1) Tämä yksinkertaistettu esitys ei sisällä vaihtotaseeseen tai pääomansiirtoihin kirjattavia rahalaitosten ulkomaisia taloustoimia tai rahalaitosten ulkomaisiin taloustoimiin liittyviä virheellisiä tai tunnistamattomia eriä.

Kuten taulukon yksinkertaistetusta esityksestä ilmenee, rahalaitossektorin ulkomaisen nettoaseman muutos on peilikuva muiden kuin rahalaitosten taloustoimista euroalueen ulkopuolella olevien kanssa. Tämä johtuu siitä, että euroalueella olevien muiden kuin rahalaitosten ulkomaiset taloustoimet vaikuttavat euroalueen rahalaitosten konsolidoituun taseeseen siltä osin kuin niihin liittyvä maksuliikenne kulkee pankkijärjestelmän kautta. Tästä syystä monet rahalaitosten ulkomaiset taloustoimet ja niistä aiheutuvat muutokset rahalaitosten ulkoisessa nettoasemassa ovat yhteydessä muiden kuin rahalaitosten ulkomaisiin taloustoimiin.

- Pitkäaikaisiin velkoihin sisältyvät yli kahden vuoden pituiset määräaikaistalletukset, alkuperäiseltä maturiteetiltaan yli kahden vuoden pituiset euroalueen rahalaitosten liikkeeseen laskemat velkapaperit, talletukset, joiden irtisanomisaika on yli 3 kuukautta, sekä rahalaitossektorin oma pääoma ja varaukset. Pitkäaikaiset velat eivät ole mukana M3:n määritelmässä, koska niitä pidetään pikemminkin säästöjen sijoituskohteina kuin liiketoimien välineinä. Niitä voidaan kuitenkin pitää joidenkin M3:n erien vastineina. Pitkäaikaisten velkojen kehitys saattaa myös ilmentää rahalai-

toisten rahoituspäätöksiä, sillä pitkäaikaiset velat voivat toimia vaihtoehtoisena rahoituslähteenä lyhytaikaisille veloille, ja niiden avulla rahalaitokset voivat saada velkojensa maturiteettirakenteen vastaamaan paremmin saamistensa maturiteettirakennetta.

- Muut vastaerät kattavat muut konsolidoidun taseen erät. Yksi niistä on valtionhallinnon talletukset rahalaitossektorissa. Muihin vastaeriin kuuluu myös kiinteä omaisuus, toisin sanoen rahalaitosten muu omaisuus kuin rahoitusvaateet (esimerkiksi rakennukset). Muihin saamiin ja velkoihin sisältyy monenlaisia eriä, kuten johdannaisiin ja ns. suspense-eriin liittyvät saamiset ja velat, siirtosaamiset ja -velat, korkosaamiset lainoista ja maksamatta olevat korot talletuksista, osinkosaamiset ja -velat, muuhun kuin varsinaiseen rahalaitostoimintaan liittyvät saamiset ja velat, valtion liikkeeseen laskeman metallirahan vastaerä, ilman käteisvakuuksia lainaksi annetuista arvopapereista aiheutuneet nettopositiot ja arvopaperikauppojen tulevista tilityksistä ja toimituksista aiheutuvat nettovelat. Muihin vastaeriin kuuluu myös M3:een sisältyvien valtionhallinnon lyhytaikaisten talletusvelkojen vastaerä (ks. kehikko 2).

M3:n ja sen vastaerien välinen suhde perustuu kirjanpitoyhtälöön, ei M3:n ja sen vastaerien väliseen syy-yhteyteen. Käytännössä suurin osa tase-erien muutoksista riippuu korkojen liikkeistä sekä taloudellisen toimeliaisuuden ja inflaation muutoksista. Tässä suhteessa eri tase-erien määräävät tekijät voivat olla samoja tai samankaltaisia, ja erien muutokset voivat antaa viitteitä siitä, miten taustalla oleva euroalueen talous kehittyy. Yksittäisten vastaerien muutoksia saattaa olla mahdollista yhdistää M3:n muutoksiin, muttei

kuitenkaan läheskään kaikissa tapauksissa. Esimerkiksi euroalueelle suuntautuvan antolainauksen kasvuun ei liity M3:n muutosta, jos lainanottajat käyttävät varat rahoittaakseen euroalueen ulkopuolelle suuntautuvia sijoituksia. Tässä tapauksessa erän ”euroalueelle myönnetyt luotot” kasvua vastaa rahalaitosten ulkoisen nettoaseman pieneneminen. Vastaerien analyysi voi kuitenkin täydentää rahatalouden kehityksen analyysiä ja auttaa saamaan selkeämmän kuvan euroalueen suhdannekehityksestä.

4 Euroalueen rahalaitosten taseiden rakenne maaliskuussa 1999

Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase

Euroalueen rahalaitosten konsolidoitua tasetta käytetään euroalueen M3:n ja sen vastaerien analyysin perustana. Kuviosta 1 käy ilmi euroalueen rahalaitosten konsolidoidun taseen koostumus maaliskuun 1999 lopussa.

Velkapuolella rahalaitosten M3:een luettavat velat muodostivat 40,8 % laitosten kaikista veloista maaliskuussa 1999. M3:n eristä liikkeessä olevan rahan osuus M3:sta oli 7,1 % ja yön yli -talletusten 32,4 % (nämä muodostavat suppean rahaaggregaatin M1), joten M1:n osuus M3:sta oli hieinan alle 40 %. Enintään kahden vuoden pituisten määräaikaistalletusten osuus M3:sta oli 19,5 % ja irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden pituisten talletusten osuus 27,8 % (nämä kaksi erää yhdessä M1:een sisältyvien velkojen kanssa muodostavat väliaggregaatin M2). Jälkimmäisistä instrumentit, jotka luetaan M3:een (mutta ei M2:een) muodostivat 13,2 % M3:sta. Näistä rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet ja rahamarkkinapaperit (netto) olivat 8,2 % M3:sta, takaisinostosopimukset 4,0 % ja enintään kahden vuoden pituiset velkapaperit 1,1 %.

Pitkäaikaisten velkojen osuus rahalaitosten kaikista veloista oli 30,6 % maaliskuussa 1999. Yli kahden vuoden pituisia määräaikaistalletuksia oli 10,1 % euroalueen rahalaitosten konsolidoidus-

ta taseesta ja yli kahden vuoden pituisten velkapapereiden osuus oli 12,4 %. Oman pääoman ja varausten osuus kaikista veloista oli 7,0 %. Irtisanomisajaltaan yli kolmen kuukauden pituisten talletusten osuus oli 1,1 %.

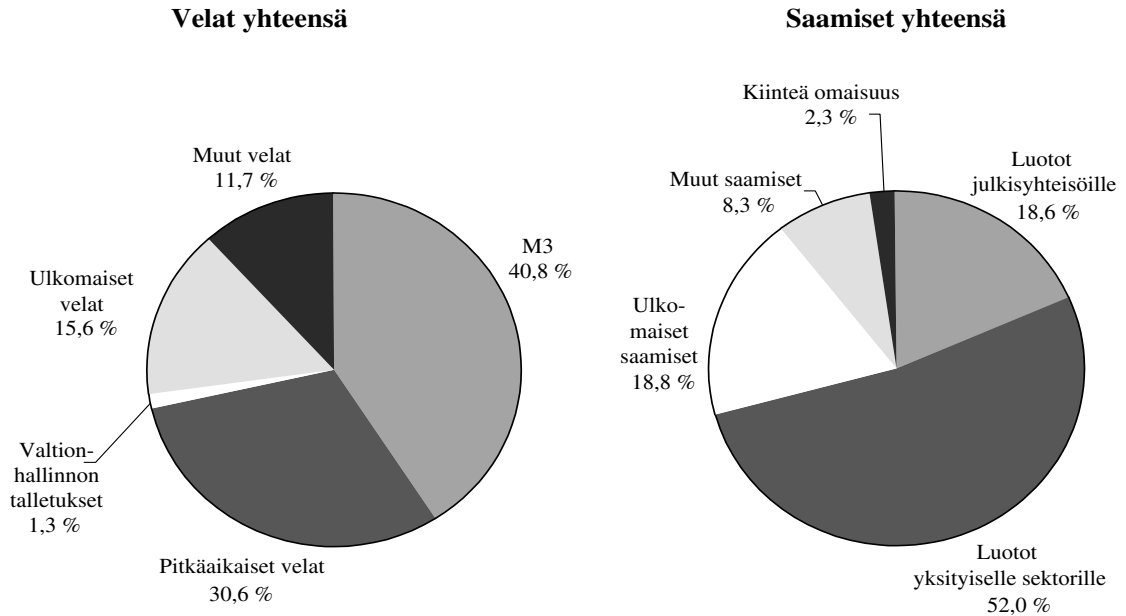
Konsolidoidun taseen *saamispuolella* suurimman erän eli 70,6 % muodostivat euroalueelle myönnetyt luotot. Valtaosa euroalueelle myönnettyistä luotoista on annettu yksityiselle sektorille (jonka osuus kaikista euroalueelle myönnettyistä luotoista on 73,6 %), ja loput ovat luottoja julkisyhteisöille. Noin 90 % yksityiselle sektorille myönnettyistä luotoista oli suoraa antolainausa eli lainoja. Arvopaperimuotoinen antolainaus velkapapereina, osakkeina ja osuuksina muodosti jäljelle jäävän 10 prosentin osuuden. Julkisyhteisöjen luotot toteutetaan sitä vastoin useimmiten rahalaitosten ostamien velkapapereiden avulla (näitä oli miltei 60 % rahalaitosten kaikista luotoista julkisyhteisöille).

Maaliskuussa 1999 rahalaitossektorin (ml. eurojärjestelmä) ulkoinen nettoasema oli positiivinen. Ulkomaisten velkojen osuus euroalueen konsolidoitujen velkojen kokonaismäärästä oli 15,6 %, ja ulkomaisten saamisten osuus konsolidoitujen saamisten kokonaismäärästä oli 18,8 %. Eurojärjestelmän ulkomaisten saamisten ja velkojen kantoihin sisältyy TARGET-maksujärjestelmän toimintaan liittyviä, euroalueen ulkopuolisten EU-maiden kansallisille keskuspankeille kohdistuvia

Kuvio 1.

Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase

(maaliskuu 1999; osuudet prosentteina kokonaismäärästä)

tilapäisiä saamia ja velkoja. Nämä saamiset ja velat tietenkin häviävät nettoutuksen jälkeen.

Euroalueen rahalaitosten (pl. eurojärjestelmä) yhteenlasketun taseen rakenne

Euroalueen rahalaitosten (pl. eurojärjestelmä) yhteenlasketusta taseesta ilmenee näiden rahalaitosten rahoitusasema muuhun talouteen ja euroalueen ulkopuolella oleviin nähden. Yhteenlasketusta taseesta voidaan saada myös luokitte- lu maittain ja instrumenteittain.

Pääasialliset velkaerät

Kuten taulukosta 3 voidaan nähdä, Saksassa sijaitsevien rahalaitosten osuus euroalueen rahalaitosten (pl. eurojärjestelmä) yhteenlasketun taseen velkojen kokonaismäärästä on yli kolman- nes (36,2 %). Euroalueen kolmen suurimman maan (Saksa, Ranska ja Italia) osuus velkojen ko- konaismäärästä on 70,9 %. Muiden maiden osuu- det euroalueen rahalaitosten (pl. eurojärjestel-

mä) taseesta vaihtelevat Suomen 0,7 prosentis- ta Espanjan 6,7 prosenttiin. Luxemburgissa ole- vien rahalaitosten (pl. eurojärjestelmä) osuus euroalueen rahalaitosten (pl. eurojärjestelmä) velkojen kokonaismäärästä on 4 %. Tämä mer- kitsee sitä, että Luxemburgissa rahalaitosten (pl. eurojärjestelmä) osuus maan BKT:stä on kai- kista euroalueen maista suurin.

Rahalaitosten (pl. eurojärjestelmä) merkittävim- män velkaerän muodostavat *talletukset*, joiden osuus kaikista veloista on 67,8 % (ks. tauluk- ko 3). Suurin piirtein puolet talletuksista on euro- alueen rahaa hallussa pitävän sektorin talletuk- sia. Rahalaitosten välisten talletusten osuus tal- letusten kokonaismäärästä on hieman yli kolman- nes (34,0 %) (ks. taulukko 2.2 tämän julkaisun tilastoliitteessä). Muut talletukset ovat euro- alueen ulkopuolella olevien talletuksia (16 % tal- letusten kokonaismäärästä) ja valtionhallinnon talletuksia (1 %). Yksittäisten maiden osuudet tal- letusten kokonaismäärästä vastaavat suurin piir- tein niiden osuuksia velkojen kokonaismäärästä.

Liikkeeseen lasketut velkapaperit muodostavat 14,9 prosenttia osuudellaan toiseksi suurimman vel-

Taulukko 3.

Rahalaitosten (pl. eurojärjestelmä) yhteenlasketut velat maittain ja instrumenteittain

(maaliskuu 1999)

	Talletukset (kaikki valuutat)		Liikkeeseen lasketut velkapaperit		Rahamarkkinarahas- tojen rahasto-osuudet		Rahamarkkina- paperit	
	osuus maan veloista, %	osuus euroalueen yhteis- määrästä, %	osuus maan veloista, %	osuus euroalueen yhteis- määrästä, %	osuus maan veloista, %	osuus euroalueen yhteis- määrästä, %	osuus maan veloista, %	osuus euroalueen yhteis- määrästä, %
Belgia	76,0	5,4	11,3	3,7	0,2	0,4	0,0	0,0
Saksa	67,3	35,9	22,4	54,6	0,4	7,3	0,5	14,1
Espanja	78,0	7,7	3,4	1,5	4,8	16,8	0,0	0,0
Ranska	63,4	22,5	9,6	15,6	4,9	62,0	3,5	69,4
Irlanti	78,1	2,0	8,3	1,0	-	-	0,0	0,0
Italia	59,6	9,3	16,5	11,8	0,2	1,3	0,0	0,0
Luxemburg	78,4	4,6	5,6	1,5	5,8	12,2	2,4	8,0
Alankomaat	74,7	6,7	13,9	5,7	-	-	0,0	0,0
Itävalta	71,4	3,3	17,2	3,6	-	-	0,0	0,0
Portugali	63,8	1,8	5,1	0,7	-	-	0,0	0,0
Suomi	67,4	0,7	5,0	0,2	-	-	14,1	8,6
<i>Euroalue</i>	<i>67,8</i>	<i>100,0</i>	<i>14,9</i>	<i>100,0</i>	<i>1,9</i>	<i>100,0</i>	<i>1,2</i>	<i>100,0</i>
Yhteensä (mrd. euroa)		9 933		2 176		280		178

	Oma pääoma ja varaukset		Muut velat		Velat yhteensä	
	osuus maan veloista, %	osuus euroalueen yhteis- määrästä, %	osuus maan veloista, %	osuus euroalueen yhteis- määrästä, %	Lisätieto: osuus maan BKT:stä, % ¹⁾	osuus euroalueen yhteis- määrästä, %
Belgia	3,9	3,7	8,7	4,6	318,9	4,9
Saksa	4,1	29,1	5,3	21,1	274,6	36,2
Espanja	8,0	10,3	5,8	4,2	187,5	6,7
Ranska	5,5	25,9	13,0	34,6	272,1	24,1
Irlanti	6,8	2,3	6,8	1,3	333,3	1,7
Italia	7,2	14,8	16,5	19,3	146,5	10,6
Luxemburg	2,4	1,9	5,4	2,4	3,768,3	4,0
Alankomaat	4,9	5,8	6,5	4,4	253,0	6,1
Itävalta	5,0	3,1	6,3	2,2	243,1	3,1
Portugali	6,0	2,2	25,2	5,4	295,8	1,9
Suomi	5,9	0,9	7,6	0,6	95,9	0,7
<i>Euroalue</i>	<i>5,1</i>	<i>100,0</i>	<i>9,1</i>	<i>100,0</i>	<i>249,5</i>	<i>100,0</i>
Yhteensä (mrd. euroa)		750		1 328		14 645

Huom: "Osuus maan veloista, %" tarkoittaa erän prosenttiosuutta maan rahalaitosten (pl. eurojärjestelmä) velkojen yhteismäärästä. "Osuus euroalueen yhteismäärästä, %" tarkoittaa maan kyseisen erän prosenttiosuutta euroalueen vastaavan erän yhteismäärästä.

1) Rahalaitosten (pl. eurojärjestelmä) velat yhteensä prosentteina kansallisen BKT:n arvosta vuonna 1998. Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

kaerän euroalueen rahalaitosten (pl. eurojärjestelmä) yhteenlasketussa taseessa. Saksassa liikkeeseenlaskut ovat määrältään erityisen suuria, 54,6 % euroalueen kokonaismäärästä, kun taas Ranskassa ja Espanjassa olevien rahalaitosten liikkeeseen laskemien velkapaperien osuus kaikista liikkeeseenlaskuista on suhteellisen pieni, kun sitä verrataan näiden maiden osuuteen euroalueen yhteenlasketusta taseesta.

Velkojen kokonaismäärästä suhteellisen pieni osa on rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksiin (1,9 %) ja rahamarkkinapapereihin (1,2 %) perustuvia rahalaitosten velkoja. Näitä velkoja on eniten Ranskassa, jonka osuus rahamarkkinapapereiden määrästä koko euroalueella on 69,4 % ja rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksista 62,0 %. Luxemburgin pieneen kokoon nähden siellä olevat rahalaitokset laskevat myös liikkee-

seen merkittävän osan näistä lyhytaikaisista jälkimarkkinakelpoisista instrumenteista. Kun liikkeeseen laskettuja määriä suhteutetaan maiden kokoon, nähdään, että espanjalaisten rahalaitosten osuus rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksista on suhteellisen suuri, kun taas suomalaiset rahalaitokset laskevat liikkeeseen suhteellisen suuren osan rahamarkkinapapereista.

Rahalaitosten (pl. eurojärjestelmä) oman pääoman ja varausten eli omien varojen osuus euroalueen velkojen kokonaismäärästä oli 5,1 %. Muiden velkojen osuus oli 9,1 %. Muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta maiden osuudet vastaavat suurin piirtein niiden osuuksia euroalueen velkojen kokonaismäärästä.

Taulukko 4.

Rahalaitosten (pl. eurojärjestelmä) yhteenlasketut saamiset maittain ja instrumenteittain

(maaliskuu 1999)

	Lainat		Muut arvopaperit kuin osakkeet		Osakkeet ja osuudet		Rahamarkkinapaperit	
	osuus maan saamisista, %	osuus euroalueen yhteismäärästä, %	osuus maan saamisista, %	osuus euroalueen yhteismäärästä, %	osuus maan saamisista, %	osuus euroalueen yhteismäärästä, %	osuus maan saamisista, %	osuus euroalueen yhteismäärästä, %
Belgia	63,5	4,3	27,1	8,1	2,3	3,1	0,0	0,1
Saksa	76,3	38,5	15,2	33,9	5,0	49,7	0,1	6,6
Espanja	73,9	6,9	15,0	6,1	4,1	7,6	0,5	5,1
Ranska	67,2	22,6	16,1	23,9	1,7	11,3	2,1	78,1
Irlanti	73,0	1,8	18,6	2,0	1,7	0,8	0,0	0,0
Italia	65,5	9,7	16,5	10,7	4,1	12,0	0,0	0,0
Luxemburg	66,9	3,7	27,1	6,7	1,6	1,7	1,0	6,0
Alankomaat	81,4	6,9	11,3	4,2	3,5	6,0	0,0	0,0
Itävalta	77,3	3,4	12,4	2,4	5,7	4,9	0,0	0,0
Portugali	57,2	1,5	11,0	1,3	4,5	2,4	0,0	0,0
Suomi	70,6	0,7	13,2	0,6	1,9	0,4	3,6	4,1
<i>Euroalue</i>	<i>71,7</i>	<i>100,0</i>	<i>16,2</i>	<i>100,0</i>	<i>3,6</i>	<i>100,0</i>	<i>0,7</i>	<i>100,0</i>
Yhteensä (mrd. euroa)		10 501		2 379		528		95

	Kiinteä omaisuus		Muut saamiset		Saamiset yhteensä	
	osuus maan saamisista, %	osuus euroalueen yhteismäärästä, %	osuus maan saamisista, %	osuus euroalueen yhteismäärästä, %	Lisätieto: osuus ko. maan BKT:stä ¹⁾	osuus euroalueen yhteismäärästä, %
Belgia	0,5	1,6	6,6	5,2	318,9	4,9
Saksa	0,7	14,5	2,7	15,8	274,6	36,2
Espanja	2,2	8,6	4,3	4,7	187,5	6,7
Ranska	3,4	48,7	9,5	37,3	272,1	24,1
Irlanti	0,6	0,6	6,1	1,7	333,3	1,7
Italia	2,9	18,2	11,0	19,1	146,5	10,6
Luxemburg	0,5	1,2	3,0	2,0	3 768,3	4,0
Alankomaat	0,6	2,2	3,2	3,1	253,0	6,1
Itävalta	1,0	1,9	3,6	1,9	243,1	3,1
Portugali	1,3	1,4	26,1	8,2	295,8	1,9
Suomi	2,4	1,1	8,3	1,0	95,9	0,7
<i>Euroalue</i>	<i>1,7</i>	<i>100,0</i>	<i>6,3</i>	<i>100,0</i>	<i>249,5</i>	<i>100,0</i>
Yhteensä (mrd. euroa)		244		897		14 645

Huom: "Osuus maan saamisista, %" tarkoittaa erän prosenttiosuutta maan rahalaitosten (pl. eurojärjestelmä) saamista yhteismäärästä. "Osuus euroalueen yhteismäärästä, %" tarkoittaa maan kyseisen erän prosenttiosuutta euroalueen vastaavan erän yhteismäärästä.

1) Rahalaitosten (pl. eurojärjestelmä) saamiset yhteensä prosentteina kansallisen BKT:n arvosta vuonna 1998. Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Pääasialliset saamisten erät

Euroalueella lainat muodostivat selvästi suurimman saamiserän euroalueen rahalaitosten (pl. eurojärjestelmä) yhteenlasketussa taseessa maaliskuussa 1999. Lainojen osuus saamisten kokonaismäärästä oli 71,7 % (ks. taulukko 4). Rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet muodostivat toiseksi suurimman erän eli 16,2 % rahalaitosten (pl. eurojärjestelmä) saamisten kokonaismäärästä. Osakkeita ja osuuksia oli vain 3,6 % kaikista saamisista. Saamisten kokonaismäärästä rahamarkkinapaperien osuus oli vain 0,7 %.

Maiden suhteelliset osuudet lainojen kokonaismäärästä olivat jokseenkin samat kuin niiden osuudet euroalueen rahalaitosten (pl. eurojärjestelmä) yhteenlasketusta taseesta. Muiden arvopaperien kuin osakkeiden osalta tilanne on samanlainen. Saksassa olevilla rahalaitoksilla on suhteellisen suuri osuus yhteenlasketun taseen osakkeista ja osuuksista (miltei 50 %), kun taas Ranskassa olevien rahalaitosten (pl. eurojärjestelmä) osuus kaikista osakkeista ja osuuksista oli vain puolet niiden osuudesta euroalueen saamisten kokonaismäärästä. Samaan aikaan Ranskassa olevien rahalaitosten (pl. eurojärjestelmä) hallussa olevien rahamarkkinapapereiden osuus euroalueen rahalaitosten (pl. eurojärjestelmä) hallussa olevien rahamarkkinapaperien kokonaismäärästä on 78,1 %. Ranskassa olevilla rahalaitoksilla on myös suhteellisen suuri osuus euroalueen rahalaitosten kiinteän omaisuuden ja muiden saamisten kokonaismäärästä verrattuna muiden euroalueen maiden rahalaitoksiin (pl. eurojärjestelmä).

Rahaa hallussa pitävän sektorin talletusten rakenne

Euroalueen muiden kuin rahalaitosten talletusten rakenne esitetään taulukossa 5 maturiteetteittain eriteltyinä. Euroalueen rahaa hallussa pitävän sektorin talletuksista määräaikaistalletukset ovat yleisimpiä, ja niitä on 40 % talletusten kokonaismäärästä. Merkittävä osuus kokonaismäärästä on myös yön yli -talletuksilla (28,5 %) ja irtisanomisehtoisilla talletuksilla (27 %). Yli puolet määräaikaistalletuksista on pitkäaikaisia (noin 56 % on yli 2 vuoden talletuksia). Sen si-

jaan suuri osa irtisanomisehtoisista talletuksista (noin 91 %) voidaan luokitella irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden pituisiksi.

Maittaisessa vertailussa rahaa hallussa pitävän sektorin yön yli -talletukset ovat suhteellisen suuret Italiassa (24,9 % koko euroalueen yön yli -talletuksista) kun niiden osuutta verrataan Italian osuuteen euroalueen talletusten kokonaismäärästä (11,7 %). Saksan osuus yön yli -talletuksista on taas verrattain pieni (27,5 % euroalueen yön yli -talletusten kokonaismäärästä, kun Saksan osuus talletusten kokonaismäärästä on 39,1 %). Muiden maiden yön yli -talletusten osuudet vastaavat enemmän niiden osuuksia talletusten kokonaismäärästä.

Italiassa oleviin rahalaitoksiin tehtyjen *määräaikaistalletusten* osuus määräaikaistalletusten kokonaismäärästä euroalueella on suhteellisen pieni (5 %, kun Italian osuus talletusten kokonaismäärästä on 11,7 %), kun taas Saksassa olevissa rahalaitoksissa määräaikaistalletuksia on suhteellisen paljon (45 % euroalueen kokonaismäärästä). Enintään vuoden pituisia määräaikaistalletuksia on erityisen runsaasti Luxemburgissa eli miltei 10 % tällaisten talletusten kokonaismäärästä euroalueella. Toisaalta Luxemburgin osuus euroalueen rahaa hallussa pitävän sektorin talletusten kokonaismäärästä on vain 2,8 %. Italiassa olevilla rahalaitoksilla on suurin osuus yli vuoden mutta enintään kahden vuoden pituisten määräaikaistalletusten kokonaismäärästä euroalueella. Euroalueen yli kahden vuoden pituisista määräaikaistalletuksista suurin osa eli miltei 85 % on keskittynyt Saksaan ja Ranskaan.

Irtisanomisehtoisien talletusten käyttö ei ole euroalueella yhtä laajalle levinnyt kuin määräaikaistalletusten. Verrattuna kansallisten rahalaitossektorien osuuksiin euroalueen talletusten kokonaismäärästä irtisanomisehtoisien talletusten merkitys on vähäinen Luxemburgissa, Itävallassa ja Portugalissa. Irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden pituiset talletukset ovat yleisiä useimmissa maissa, mutta irtisanomisajaltaan yli 3 kuukauden pituisia talletuksia on miltei yksinomaan Saksassa (98,8 % kokonaismäärästä). Euroalueen rahaa hallussa pitävän sektorin talletusten kokonaismäärästä jälkimmäisten talletusten osuus on erittäin pieni (2,5 %).

Taulukko 5.

Rahaa hallussa pitävän sektorin talletukset rahalaitoksissa (pl. eurojärjestelmä)

(maaliskuu 1999)

	Yön yli -talletukset		Määräaikaistalletukset							
			Yhteensä		enint. 1 v		yli 1 v mutta enint. 2 v		yli 2 v	
	osuus maan talletuksista, %	osuus euroalueen yhteis- määrästä, %	osuus maan talletuksista, %	osuus euroalueen yhteis- määrästä, %	osuus maan talletuksista, %	osuus euroalueen yhteis- määrästä, %	osuus maan talletuksista, %	osuus euroalueen yhteis- määrästä, %	osuus maan talletuksista, %	osuus euroalueen yhteis- määrästä, %
Belgia	21,0	3,5	35,0	4,0	28,4	8,1	0,8	2,5	5,8	1,2
Saksa	20,1	27,5	46,9	44,9	12,4	29,3	0,4	11,5	34,1	58,5
Espanja	27,7	8,3	32,0	6,7	24,9	12,9	3,4	19,5	3,7	1,4
Ranska	25,1	15,9	39,2	17,3	5,6	6,1	0,2	2,8	33,4	26,4
Irlanti	12,8	0,7	49,7	1,8	39,0	3,5	1,7	1,7	9,0	0,6
Italia	60,7	24,9	17,4	5,0	9,7	6,8	4,0	31,1	3,8	1,9
Luxemburg	34,7	3,4	61,8	4,2	57,6	9,7	0,9	1,7	3,3	0,4
Alankomaat	32,1	7,7	32,1	5,4	15,5	6,4	0,6	2,9	16,0	4,8
Itävalta	24,2	3,0	75,1	6,5	42,4	9,0	3,5	8,2	29,2	4,5
Portugali	33,4	2,5	66,1	3,4	56,5	7,3	7,2	10,3	2,4	0,2
Suomi	65,0	2,7	24,5	0,7	12,1	0,9	10,1	7,9	2,4	0,1
<i>Euroalue</i>	<i>28,5</i>	<i>100,0</i>	<i>40,8</i>	<i>100,0</i>	<i>16,5</i>	<i>100,0</i>	<i>1,5</i>	<i>100,0</i>	<i>22,8</i>	<i>100,0</i>
Yhteensä (mrd. euroa)	1 384		1 983		803		72		1 107	

	Irtisanomisehtoiset talletukset						Repot		Talletukset yhteensä
	Yhteensä		enint. 3 kk		yli 3 kk		osuus maan talletuksista, %	osuus euroalueen yhteis- määrästä, %	osuus euroalueen yhteis- määrästä, %
	osuus maan talletuksista, %	osuus euroalueen yhteis- määrästä, %	osuus maan talletuksista, %	osuus euroalueen yhteis- määrästä, %	osuus maan talletuksista, %	osuus euroalueen yhteis- määrästä, %			
Belgia	43,5	7,6	43,4	8,4	0,1	0,1	0,5	0,7	4,7
Saksa	32,9	47,7	26,6	42,5	6,3	98,8	0,1	1,0	39,1
Espanja	22,7	7,2	22,7	7,9	0,0	0,0	17,7	40,8	8,5
Ranska	31,6	21,1	31,6	23,3	0,0	0,0	4,1	20,1	18,0
Irlanti	36,7	2,0	36,5	2,2	0,1	0,1	0,8	0,3	1,5
Italia	10,5	4,5	10,5	5,0	0,0	0,0	11,4	36,1	11,7
Luxemburg	3,3	0,3	3,1	0,4	0,1	0,1	0,2	0,2	2,8
Alankomaat	35,6	9,1	35,5	10,0	0,1	0,3	0,2	0,4	6,9
Itävalta	0,6	0,1	0,2	0,0	0,4	0,6	0,1	0,1	3,5
Portugali	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,3	2,1
Suomi	10,3	0,4	10,3	0,5	0,0	0,0	0,1	0,0	1,2
<i>Euroalue</i>	<i>27,0</i>	<i>100,0</i>	<i>24,5</i>	<i>100,0</i>	<i>2,5</i>	<i>100,0</i>	<i>3,7</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>
Yhteensä (mrd. euroa)	1 310		1 189		121		180		4 856

Huom: "Osuus maan talletuksista, %" tarkoittaa kyseisen erän prosenttiosuutta talletusten yhteismäärästä ko. maassa. "Osuus euroalueen yhteismäärästä, %" tarkoittaa maan kyseisen erän prosenttiosuutta euroalueen vastaavan erän yhteismäärästä.

EKP:n tilastointijärjestelmässä takaisinostosopimukset luokitellaan myös rahaa hallussa pitävän sektorin talletuksiksi, vaikka ne joissakin maissa käytännössä muistuttavat jälkimarkkinakelpoisia arvopapereita. Näitä instrumentteja on eniten Espanjassa (40,8 % euroalueen kokonaismäärästä), Italiassa (36,1 %) ja Ranskassa (20,1 %).

Yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen rakenne

Neljännesvuosittain toimitettavien tilastotietojen perusteella lainoja voi tarkastella myös sektoreittain. Keskeisiä neljännesvuosittaisia tilastotietoja yksityiselle sektorille myönnettyistä lainoista sektorin, käyttötarkoituksen ja maturiteetin mukaan eriteltyinä julkaistiin ensimmäisen ker-

ran EKP:n Kuukausikatsauksen huhtikuun 1999 numerossa (ks. tilastoliitteen taulukko 2.5).

Taulukossa 6 rahalaitosten (pl. eurojärjestelmä) myöntämät lainat on *eritelty sektoreittain* eli yrityksille, kotitalouksille ja kotitalouksia palveleville voittoa tavoittelemattomille yhteisöille myönnettyihin lainoihin. Maaliskuussa 1999 euroalueen kotitalouksille myönnettyjen lainojen

osuus oli 52,4 % koko yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen kokonaisuudesta, ja yrityksille myönnettyjen lainojen vastaava osuus 46,9 %. Kotitalouksia palveleville voittoa tavoittelemattomille yhteisöille (esimerkiksi kuluttajajhdistyksset, avustusjärjestöt, sosiaalista kanssakäymistä ja kulttuuria tukevat järjestöt, ammattiyhdistystoiminta ja poliittiset puolueet) myönnettyjen lainojen osuus oli 0,7 %.

Taulukko 6.

Rahalaitosten lainat yksityiselle sektorille käyttötarkoituksittain

(maaliskuu 1999)

	Yritykset		Kotitaloudet			
	osuus maan lainoista, %	osuus euroalueen yhteismäärästä, %	osuus maan lainoista, %	osuus euroalueen yhteismäärästä, %	Kulutustuotot	
					osuus maan lainoista, %	osuus euroalueen yhteismäärästä, %
Belgia	50,7	3,8	48,8	3,2	5,1	2,0
Saksa	36,6	32,4	62,8	49,8	10,8	51,7
Espanja	48,3	8,8	51,2	8,3	9,6	9,3
Ranska	50,8	20,0	48,3	17,0	10,7	22,8
Irlanti	46,1	1,0	52,2	1,0	12,7	1,5
Italia	66,7	17,6	32,2	7,6	2,6	3,6
Luxemburg	67,7	1,4	30,3	0,5	1,4	0,2
Alankomaat	46,2	7,2	53,8	7,5	3,5	3,0
Itävalta	69,9	5,0	29,3	1,9	9,7	3,7
Portugali	47,8	1,9	51,9	1,8	6,7	1,4
Suomi	40,9	0,9	58,2	1,2	5,9	0,7
<i>Euroalue</i>	<i>46,9</i>	<i>100,0</i>	<i>52,4</i>	<i>100,0</i>	<i>8,7</i>	<i>100,0</i>
Yhteensä (mrd. euroa)		2 268,0		2 535,0		421,0

	Kotitaloudet (jatkoa)				Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt		Lainat yhteensä
	Asuntolainat		Muut lainat		osuus maan lainoista, %	osuus euroalueen yhteismäärästä, %	osuus euroalueen yhteismäärästä, %
	osuus maan lainoista, %	osuus euroalueen yhteismäärästä, %	osuus maan lainoista, %	osuus euroalueen yhteismäärästä, %			
Belgia	28,1	3,1	15,5	4,6	0,5	2,5	3,5
Saksa	38,6	50,2	13,4	47,3	0,6	36,7	41,6
Espanja	31,2	8,3	10,4	7,5	0,5	6,3	8,5
Ranska	29,4	17,0	8,2	12,9	0,9	23,8	18,5
Irlanti	39,6	1,3	0,0	0,0	1,7	2,4	1,0
Italia	11,4	4,4	18,2	19,2	1,2	19,9	12,4
Luxemburg	9,7	0,3	19,2	1,5	1,9	2,5	0,9
Alankomaat	45,5	10,4	4,8	3,0	0,0	0,0	7,3
Itävalta	13,7	1,4	6,0	1,7	0,8	3,7	3,3
Portugali	39,4	2,3	5,8	0,9	0,3	0,8	1,8
Suomi	38,3	1,3	14,0	1,3	0,9	1,3	1,1
<i>Euroalue</i>	<i>31,9</i>	<i>100,0</i>	<i>11,7</i>	<i>100,0</i>	<i>0,7</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>
Yhteensä (mrd. euroa)		1 546,0		568,0		36,0	4 839,0

Huom: "Osuus maan lainoista, %" tarkoittaa kyseisen erän prosenttiosuutta lainojen yhteismäärästä ko. maassa. "Osuus euroalueen yhteismäärästä, %" tarkoittaa maan kyseisen erän prosenttiosuutta euroalueen vastaavan erän yhteismäärästä.

Taulukko 7.

Rahalaitosten lainat yrityksille ja kotitalouksille eriteltynä alkuperäisen maturiteetin mukaan

(maaliskuu 1999)

	Yritykset (% kaikista lainoista)			Kotitaloudet					
				Kulutusluotot (% kaikista lainoista)			Asuntolainat (% kaikista lainoista)		
	enint. 1 v	yli 1 v mutta enint. 5 v	yli 5 v	enint. 1 v	yli 1 v mutta enint. 5 v	yli 5 v	enint. 1 v	yli 1 v mutta enint. 5 v	yli 5 v
Belgia	35	20	45	4	77	18	0	1	99
Saksa	29	10	61	20	20	59	1	6	93
Espanja	38	22	40	18	42	40	1	3	97
Ranska	29	16	55	12	66	22	0	4	96
Irlanti	44	22	34	78	18	4	0	10	90
Italia	51	23	25	31	49	20	2	4	94
Luxemburg	67	11	22	13	83	5	4	2	94
Alankomaat	34	8	58	52	28	20	1	5	94
Itävalta	37	13	50	18	16	66	2	5	93
Portugali	63	18	19	35	53	12	1	2	97
Suomi	20	22	58	38	21	41	1	3	96
<i>Euroalue</i>	<i>36</i>	<i>15</i>	<i>49</i>	<i>20</i>	<i>36</i>	<i>44</i>	<i>1</i>	<i>5</i>	<i>94</i>

Kotitalouksille myönnetyt lainat jaotellaan edelleen lainan käyttötarkoituksen mukaan. Taulukosta 6 ilmenee, että asuntolainojen osuus on merkittävä koko euroalueella. Maaliskuussa 1999 asuntolainojen osuus koko yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen kokonaisarvosta oli noin 32 %, kun taas kulutusluotoiksi luokiteltujen lainojen osuus oli 8,7 %. Muiden kotitalouksille myönnettyjen lainojen (pääasiassa liiketoimintaa tai koulutusta varten tai velkojen vakauttamiseksi myönnetyt lainat) osuus oli 11,7 % koko yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen kokonaisarvosta.

Kunkin lainatyyppin suhteellinen merkitys vaihtelee huomattavasti euroalueen eri maissa. Saksassa olevien rahalaitosten osuus kotitalouksille myönnettyistä lainoista koko euroalueella on suhteellisen suuri eli noin 50 % kaikkiin eri käyttötarkoituksiin myönnettyistä lainoista, mutta saksalaisten rahalaitosten osuus yrityksille myönnettyistä lainoista koko euroalueella on vastaavasti suhteellisen pieni. Asuntoluotot muodostavat suurimman osan kotitalouksille eri käyttötarkoituksiin myönnettyistä lainoista kaikissa muissa euroalueen maissa paitsi Italiassa ja Luxemburgissa, joissa lainoja myönnetään enemmän muihin käyt-

tötarkoituksiin. Italiassa, Luxemburgissa ja Alankomaissa kulutusluottojen osuus on tuntuvasti euroalueen keskiarvoa pienempi. Kulutusluottojen osuudet euroalueen kulutusluottojen kokonaismäärästä ovat suurimmat Saksassa, Ranskassa ja Irlannissa.

Lainojen jakautuminen alkuperäisen maturiteetin mukaan on myös tärkeää rahapolitiikan välitysmekanismien kannalta. Rahapoliittisten toimien vaikutuksen ajoittuminen taloudessa riippuu siitä, miten nopeasti keskuspankkikorkojen muutokset välittyvät pankkien lainakorkoihin. Tämä taas riippuu siitä, kuinka suuri osuus lyhytaikaisilla lainoilla on verrattuna pitkäaikaisiin lainoihin, kuten ilmenee rahalaitosten neljännesvuosittiedoista (ks. taulukko 7). Ajoittumiseen vaikuttaa myös se, kuinka suuri osa lainoista on kiinteäkorkoisia ja kuinka suuri osa vaihtuvakorkoisia.

Kuten taulukosta 7 ilmenee, miltei puolet euroalueella yrityksille myönnettyistä lainoista on yli viiden vuoden pituisia. Yrityksille myönnettyjen pitkäaikaisten lainojen osuus on suurin Saksassa (61 %), sitten Alankomaissa (58 %), Suomessa (58 %) ja Ranskassa (55 %). Joissakin maissa yri-

tykset taas rahoittavat toimintaansa suureksi osaksi enintään vuoden pituisilla lainoilla (Italiasa, Luxemburgissa ja Portugalissa).

Kotitalouksille myönnettyistä kulutusluotoista yli viiden vuoden pituisten kulutusluottojen osuus on 44 % (ks. taulukko 7), kun taas rahalaitosten myöntämien asuntoluottojen (joihin sisältyvät asunnon ostoa ja perusparannusta varten myön-

netyt lainat) kannasta yli viiden vuoden pituisia on 94 %. Vaikka kulutusluottojen rakenteissa on joitakin maittaisia eroja, eri maiden asuntoluotto on rakenteellisesti suhteellisen samanlaista, sillä kaikissa maissa ainakin 90 % asuntoluotoista on myönnettäessä yli viiden vuoden pituisia. Kuten edellä todettiin, maittaisia eroja voi kuitenkin esiintyä sen suhteen, kuinka suuri osuus asuntoluotoista on sidottu vaihtuviin korkoihin.

Päätelmiä

Tässä artikkelissa on kuvattu sekä rahalaitossektorin yhteenlaskettua tasetta että sen konsolidoitua tasetta vuoden 1999 alkupuolella. Tarkastelu on osoittanut, että taseet ovat monipuolinen tiedonlähde euroalueen rahatalouden analyysiä varten. Lisäksi osoittautui, että eräät rahoitusrakenteen keskeiset piirteet olivat talous- ja rahaliiton kolmannen vaiheen alussa euroalueen yhdessätoista maassa merkittävän samankaltaiset, joskin monia eroavuuksiakin esiintyi.

Euroalueen rahalaitosten yhteenlasketun taseen perusteella saamisten ja velkojen tärkeimmät erät ovat lainat ja talletukset. Tilastotiedot maaliskuulta 1999 osoittavat, että kussakin maassa lainojen osuus kaikista saamisista ja talletusten osuus kaikista veloista (ml. pankkien väliset saamiset ja velat) vastaavat maiden osuuksia koko euroalueen rahalaitosten (pl. eurojärjestelmä) saamisten ja velkojen kokonaismäärästä.

Muissa saamisissa ja veloissa esiintyy huomattavia maittaisia eroja. Rahalaitosten liikkeeseen laskemat velkapaperit ovat erityisen tärkeitä Saksassa mutta niiden merkitys on suhteellisen vähäinen Ranskassa ja Espanjassa. Rahamarkkinapaperit ovat pääosin keskittyneet Ranskaan, mutta myös Luxemburgissa olevien rahalaitosten liikkeeseen laskemat ja hallussaan pitämät määrät ovat merkittäviä, etenkin kun niitä vertaa maan talouden pieneen kokoon.

Rahaa hallussa pitävän sektorin talletusten maturiteettirakennetta tarkasteltaessa havaitaan, että määräaikaistalletukset ovat yleisimpiä talletuksia euroalueella. Myös yon yli -talletuksilla ja irtisanomisehtoisilla talletuksilla on huomattava

osuus euroalueen talletusten kokonaismäärästä. Yli puolet määräaikaistalletuksista on pitkäaikaisia (yli kahden vuoden pituisia). Irtisanomisehtoiset talletukset ovat sen sijaan enimmäkseen lyhytaikaisia.

Rahaa hallussa pitävän sektorin talletusten maturiteettirakenteissa on joitakin maittaisia eroja, jotka ovat selvimpiä tietyissä maturiteeteissa. Tämä koskee esimerkiksi irtisanomisehtoisia talletuksia, joiden käyttö euroalueella ei ole laajalle levinnyt. Irtisanomisajaltaan yli kolmen kuukauden pituisia talletuksia on miltei yksinomaan Saksassa, mutta tällaisten talletusten osuus euroalueen rahaa hallussa pitävän sektorin talletusten kokonaismäärästä on suhteellisen vähäinen. Yli kahden vuoden pituiset määräaikaistalletukset keskittyvät enimmäkseen Saksaan ja Ranskaan, ja takaisinostosopimukset ovat keskeisiä pääasiassa Espanjassa, Ranskassa ja Italiassa.

Kun tarkastellaan lainojen luokittelua sektorin käyttötarkoituksen ja maturiteetin mukaan, voidaan huomata, että kotitalouksille myönnettyt lainat muodostavat suurimman erän koko yksityiselle sektorille myönnettyistä lainoista euroalueella. Kaikissa euroalueen maissa, lukuun ottamatta Italiaa ja Luxemburgia, suurin osa kotitalouksille myönnetystä lainoista on asuntoluottoja. Noin puolet kaikista yrityksille myönnettyistä lainoista ja 44 % kulutusluotoista on myönnettäessä yli viiden vuoden pituisia. Nämä osuudet vaihtelevat kuitenkin melkoisesti maittain. Sitä vastoin kaikille euroalueen maille on yhteistä se, että erittäin suuri osuus asuntoluotoista on myönnettäessä yli viiden vuoden pituisia.

Euroalueen tilastot

Tilastot

1	Rahapolitiikkatilastot	
1.1	Eurojärjestelmän konsolidoitu tase	4*
1.2	EKP:n maksuvalmiusjärjestelmän korot	6*
1.3	Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät	6*
1.4	Vähimmäisvarantotilastot	7*
1.5	Pankkijärjestelmän likviditeettiasema	8*
2	Euroalueen rahatalous	
2.1	Eurojärjestelmän yhteenlaskettu tase	10*
2.2	Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (pl. eurojärjestelmä)	11*
2.3	Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ml. eurojärjestelmä)	12*
2.4	Raha-aggregaatit	14*
2.5	Rahalaitosten lainat kotitalouksille ja yrityksille käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan	17*
2.6	Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain	18*
3	Euroalueen rahoitusmarkkinat ja korot	
3.1	Rahamarkkinakorot	20*
3.2	Valtion lainojen tuotot	21*
3.3	Osakeindeksit	22*
3.4	Pankkien luotto- ja talletuskorot	23*
4	YKHI ja euroalueen muut hinnat	
4.1	Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi	24*
4.2	Muut hinnat ja kustannukset	25*
5	Euroalueen reaalitalous	
5.1	Kysynnän ja tarjonnan tilastoja	26*
5.2	Työmarkkinat	27*
5.3	Barometrikyselyt	27*
6	Euroalueen säästäminen, investoinnit ja rahoitus	28*
7	Julkisen talouden rahoitusasema euroalueella ja yksittäisissä euromaissa	29*
8	Euroalueen maksutase ja eurojärjestelmän varantoasema	
8.1	Maksutase	30*
8.2	Vaihtotase ja pääomansiirrot	31*
8.3	Tuotannontekijäkorvaukset (ei sisälly tähän numeroon)	
8.4	Suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset	32*
8.5	Muut sijoitukset	33*
8.6	Eurojärjestelmän valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset	34*
9	Euroalueen ulkomaankauppa	35*
10	Valuuttakurssit	38*
11	Taloudellinen kehitys muissa EU-maissa	39*
12	Taloudellinen kehitys EU:n ulkopuolella	
12.1	Taloudellinen kehitys	40*
12.2	Säästäminen, investoinnit ja rahoitus	41*
	Yleistä	43*

I Rahapolitiikatilastot

Taulukko I.1

Eurojärjestelmän konsolidoitu tase

(miljoonaa euroa)

1. Vastaavaa

		Kulta ja kultasaamiset	Valuutta- määräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	Valuutta- määräiset saamiset euroalueelta	Euromääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	Luotot euroalueen rahoitus- sektorille	Perusrahoitus- operaatiot	Pitempiaikaiset rahoitus- operaatiot	Käänteiset hienosäätö- operaatiot
1999	maaliskuu	5. 99 589	228 538	8 591	4 890	190 857	144 836	45 001	0
		12. 99 589	227 441	9 834	3 990	188 013	141 819	45 001	0
		19. 99 589	228 150	9 027	4 445	165 292	119 020	45 001	0
		26. 99 589	228 549	8 925	3 780	192 221	146 030	45 005	0
	huhti	2. 105 323	242 761	10 618	3 492	187 687	140 975	44 994	0
		9. 105 323	243 199	10 331	3 789	152 226	105 607	44 994	0
		16. 105 323	241 250	11 488	4 146	180 495	133 600	44 994	0
		23. 105 323	240 702	11 963	4 033	168 543	117 043	44 994	0
		30. 105 323	240 747	11 683	4 002	174 322	128 023	44 999	0
	touko	7. 105 323	239 350	12 366	4 018	166 184	119 944	44 984	0
		14. 105 323	238 483	12 091	4 088	166 060	119 953	44 981	0
		21. 105 323	240 921	11 904	4 265	167 728	120 953	44 981	0
		28. 105 323	237 639	12 383	4 350	185 070	138 992	45 008	0
	kesä	4. 105 307	236 031	12 428	4 345	184 680	139 032	44 997	0
		11. 105 307	238 154	12 499	4 216	174 876	129 020	44 997	0
		18. 105 307	237 871	12 156	4 031	170 664	125 012	44 997	0
		25. 105 307	238 361	11 927	3 941	170 641	125 020	44 997	0
	heinä	2. 101 753	244 594	12 827	3 832	188 687	142 963	44 991	0
		9. 101 753	244 546	12 415	4 002	198 094	152 001	44 991	0
		16. 101 753	245 833	12 344	4 140	193 768	148 065	45 001	0
		23. 101 754	247 105	11 717	4 364	194 138	146 956	45 001	0
		30. 101 754	245 380	12 802	4 162	214 012	166 954	45 001	0

2. Vastattavaa

		Liikkeessä olevat setelit	Euromääräiset velat euroalueen rahoitus- sektorille	RTGS-tilit (ml. vähimmäis- varanto- talletukset)	Talletus- mahdollisuus	Määräaikais- talletukset	Käänteiset hienosäätö- operaatiot	Vakuuksien muutos- pyyntöihin liittyvät talletukset	Liikkeeseen lasketut sijoitus- todistukset
1999	maaliskuu	5. 328 763	115 173	114 900	210	0	0	63	11 650
		12. 328 646	108 092	107 621	436	0	0	35	11 650
		19. 327 281	87 857	84 427	3 410	0	0	20	11 650
		26. 327 128	100 416	100 274	130	0	0	12	11 650
	huhti	2. 335 331	104 850	104 298	536	0	0	16	10 158
		9. 333 367	79 332	79 117	213	0	0	2	10 158
		16. 330 839	120 752	120 462	283	0	0	7	10 158
		23. 328 984	90 190	89 605	580	0	0	5	10 158
		30. 332 280	104 395	104 241	119	0	0	35	10 158
	touko	7. 335 708	101 663	101 459	197	0	0	7	10 158
		14. 337 375	99 361	99 229	118	0	0	14	10 158
		21. 335 245	102 373	99 795	2 561	0	0	17	10 158
		28. 335 148	109 331	109 194	134	0	0	3	10 158
	kesä	4. 338 980	106 950	106 826	101	0	0	23	10 158
		11. 338 947	96 441	96 278	155	0	0	8	10 158
		18. 337 865	103 238	103 141	91	0	0	6	10 158
		25. 337 877	97 499	97 383	101	0	0	15	10 158
	heinä	2. 342 556	112 235	112 120	95	0	0	20	10 158
		9. 344 694	102 529	102 185	316	0	0	28	10 158
		16. 344 405	104 586	104 499	68	0	0	19	10 158
		23. 342 580	94 151	92 351	1 788	0	0	12	10 158
		30. 345 768	109 826	109 789	27	0	0	10	10 158

Lähde: EKP.

								Yhteensä	
Käänteiset rakenteelliset operaatiot	Maksuvalmiusluotot	Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät luotot	Muut luotot	Euromääräiset arvopaperit euroalueelta	Euromääräiset saamiset julkis-yhteisöiltä	Muut saamiset			
9	10	11	12	13	14	15	16		
0	97	62	861	24 638	60 185	80 785	698 073	1999	maalis 5.
0	161	95	937	25 365	60 185	78 637	693 054		12.
0	188	118	965	25 036	60 185	76 559	668 283		19.
0	171	149	866	26 107	60 185	80 040	699 396		26.
0	665	178	875	26 640	60 186	81 041	717 748		huhtu 2.
0	710	72	843	26 511	60 186	77 903	679 468		9.
0	1 019	128	754	25 871	60 186	76 831	705 590		16.
0	5 591	138	777	26 181	60 186	74 786	691 717		23.
0	500	47	753	26 088	60 186	75 945	698 296		30.
0	481	52	723	26 047	60 186	78 650	692 124		touko 7.
0	366	55	705	26 030	60 186	75 266	687 527		14.
0	950	65	779	25 945	60 186	74 813	691 085		21.
0	479	63	528	25 873	60 180	74 249	705 060		28.
0	229	32	390	25 957	60 156	77 522	706 426		kesä 4.
0	397	30	432	26 137	60 156	75 708	697 053		11.
0	193	29	433	25 929	60 156	75 657	691 771		18.
0	165	29	430	26 088	60 156	79 223	695 644		25.
0	177	29	527	25 806	60 156	78 537	716 192		heinä 2.
0	440	79	583	25 882	60 156	75 867	722 715		9.
0	108	133	461	25 700	60 156	77 875	721 569		16.
0	1 562	156	463	26 009	60 156	76 639	721 882		23.
0	1 465	103	489	25 775	60 156	75 684	739 725		30.

								Yhteensä		
Euromääräiset velat muille euroalueella oleville	Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	Valuuttamääräiset velat euroalueelle	Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	Myönnettyjen erityisnosto-oikeuksien vastaerä	Arvonmuutos-tili	Pääoma ja rahastot	Muut velat			
9	10	11	12	13	14	15	16	17		
49 724	7 141	778	6 910	5 767	59 658	51 280	61 229	698 073	1999	maalis 5.
53 503	7 820	828	6 860	5 767	59 658	51 281	58 949	693 054		12.
49 493	8 100	856	6 729	5 767	59 658	51 281	59 611	668 283		19.
64 280	7 663	856	7 780	5 767	59 658	51 281	62 917	699 396		26.
48 234	8 468	917	7 381	6 043	78 685	54 146	63 535	717 748		huhti 2.
39 644	7 936	940	7 684	6 043	78 479	54 147	61 738	679 468		9.
38 048	7 830	930	7 389	6 043	78 479	54 147	50 975	705 590		16.
57 279	7 617	969	7 629	6 043	78 479	54 638	49 731	691 717		23.
44 993	7 207	994	7 931	6 043	78 479	54 639	51 177	698 296		30.
36 822	6 993	998	7 925	6 043	78 479	54 666	52 669	692 124		touko 7.
35 681	7 557	896	7 199	6 043	78 479	54 694	50 084	687 527		14.
35 029	8 111	948	8 847	6 042	78 479	54 694	51 159	691 085		21.
43 906	7 751	938	8 838	6 043	78 479	54 809	49 659	705 060		28.
44 070	7 457	902	7 269	6 042	78 479	54 858	51 261	706 426		kesä 4.
45 428	7 275	776	9 603	6 042	78 479	53 227	50 677	697 053		11.
36 035	6 918	733	9 028	6 042	78 479	53 226	50 049	691 771		18.
40 939	7 075	734	9 265	6 042	78 479	53 227	54 349	695 644		25.
40 446	7 158	782	8 994	6 192	82 510	53 231	51 930	716 192		heinä 2.
56 382	6 962	757	8 559	6 192	82 510	53 217	50 755	722 715		9.
52 128	6 924	741	9 611	6 192	82 510	53 217	51 097	721 569		16.
61 172	7 265	716	9 924	6 192	82 510	53 217	53 997	721 882		23.
62 055	6 727	871	10 606	6 192	82 510	53 218	51 794	739 725		30.

Taulukko 1.2

EKP:n maksuvalmiusjärjestelmän korot

(koroko vuotuisina prosentteina, muutokset prosenttiyksikköinä)

			Talletusmahdollisuus		Maksuvalmiusluotto	
			Korko	Muutos	Korko	Muutos
			1	2	3	4
1999	tammi	1. 4. ¹⁾	2,00	-	4,50	-
		22.	2,75	0,75	3,25	-1,25
			2,00	-0,75	4,50	1,25
	huhti	9.	1,50	-0,50	3,50	-1,00

Lähde: EKP.

1) EKP ilmoitti 22. joulukuuta 1998, että maksuvalmiusluoton koron ja talletuskoron välillä sovelletaan poikkeuksellisesti 4.-21.1.1999 kapeaa 50 peruspisteen korkoputkea. Tämän järjestelyn tarkoituksena on helpottaa markkinaosapuolten sopeutumista uuteen regimiin.

Taulukko 1.3

Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät¹⁾

(määrät miljoonaa euroa, korot vuotuista korkoa)

Perusrahoitusoperaatiot							
Huutokaupan maksujen suorituspäivä		Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat		Operaation kesto [...] päivää
				Kiinteä korko	Marginaalikorko	Painotettu keskikorko	
		1	2	3	4	5	6
1999	huhti	7.	67 353	67 353	3,00		14
		14.	781 721	67 000	2,50		14
		21.	612 275	50 000	2,50		14
		28.	754 825	78 000	2,50		14
	touko	5.	655 789	42 000	2,50		14
		12.	708 881	78 000	2,50		14
		19.	638 583	43 000	2,50		14
		26.	784 380	96 000	2,50		14
	kesä	2.	698 358	43 000	2,50		14
		9.	907 145	86 000	2,50		14
		16.	922 203	39 000	2,50		14
		23.	1 165 521	86 000	2,50		14
		30.	1 222 128	57 000	2,50		14
	heinä	7.	1 282 746	95 000	2,50		14
		14.	1 247 454	53 000	2,50		14
		21.	1 479 409	94 000	2,50		14
		28.	1 342 169	73 000	2,50		14

Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot							
Huutokaupan maksujen suorituspäivä		Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat		Operaation kesto [...] päivää
				Kiinteä korko	Marginaalikorko	Painotettu keskikorko	
		1	2	3	4	5	6
1999	tammi	14.	79 846	15 000		3,13	42
		14.	39 343	15 000		3,10	70
		14.	46 152	15 000		3,08	105
	helmi	25.	77 300	15 000		3,04	91
	maalisk.	25.	53 659	15 000		2,96	98
	huhti	29.	66 911	15 000		2,53	91
	touko	27.	72 294	15 000		2,53	91
	heinä	1.	76 284	15 000		2,63	91
		29.	64 973	15 000		2,65	91

Muut huutokauppoina toteutetut operaatiot							
Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Operaation tyyppi	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat		Operaation kesto [...] päivää
				Kiinteä korko	Marginaalikorko	Painotettu keskikorko	
		1	2	3	4	5	6
1999							7

Lähde: EKP.

1) Esitetty summat voivat hieman poiketa taulukossa 1.1 (vastaavaa) esitetyistä (sarakkeet 6-8) likviditeetin jaon yhteydessä suoritettavien maksujen vuoksi.

Taulukko 1.4

Vähimmäisvarantotilastot

1. Vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten varantopohja^{1) 2)}

(miljardia euroa; ajanjakson lopussa)

Varanto- pohja	Yhteensä	Velat, joihin sovelletaan 2 prosentin velvoitetta			Velat, joihin sovelletaan 0 prosentin velvoitetta		
		Talletukset (yön yli, enintään 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Enintään 2 vuoden velkapaperit	Rahamarkkina- paperit	Talletukset (yli 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Repot	Yli 2 vuoden velkapaperit
	1	2	3	4	5	6	7
1999 tammi	8 699,7	4 839,2	83,1	146,0	1 196,9	510,6	1 923,8
helmi	8 731,2	4 801,5	86,9	148,9	1 203,6	543,9	1 946,5
maalis	8 777,8	4 803,9	88,8	151,2	1 217,7	549,8	1 966,4
huhti	8 834,9	4 827,7	93,3	160,3	1 223,1	542,0	1 988,6
touko	8 889,8	4 867,1	101,1	158,7	1 223,0	541,0	1 999,0
kesä ^(p)	8 951,2	4 918,0	106,3	151,9	1 238,0	518,5	2 018,6

Lähde: EKP.

1) Luottolaitosten velkoja muille EKPJ:n vähimmäisvarantovelvoitteen alaisille luottolaitoksille, EKP:lle tai kansallisille keskuspankeille ei sisällytetä varantopohjaan. Jos luottolaitos ei pysty osoittamaan liikkeeseen laskemiensa edellä mainittujen euroalueen laitosten hallussa olevien enintään kahden vuoden velkapaperien ja rahamarkkinapaperien määrää, se voi tehdä varantopohjaansa näistä veloista 10 prosentin suuruisen vähennyksen.

2) Pitoajanjaksot alkavat kunkin kuukauden 24. päivänä ja päättyvät seuraavan kuukauden 23. päivänä. Varantovelvoite lasketaan edeltävän kuukauden lopun varantopohjan perusteella.

2. Varantojen pito¹⁾

(miljardia euroa, korko vuotuisena prosenttina)

Varantojen pitoajanjakso päätyy	Vaaditut varantotalletukset ²⁾	Toteutuneet varantotalletukset ³⁾	Varantovelvoitteen ylittävät talletukset ⁴⁾	Varantovaje ⁵⁾	Vähimmäisvarantojen korko, % ⁶⁾
	1	2	3	4	5
1999 helmi	98,3	99,3	1,1	0,1	3,00
maalis	100,6	101,5	0,9	0,1	3,00
huhti	100,1	100,7	0,6	0,0	2,84
touko	100,2	101,0	0,8	0,0	2,50
kesä	100,9	101,5	0,6	0,0	2,50
heinä	102,0	102,7	0,8	0,0	2,50
elo ^(p)	102,9				

Lähde: EKP.

1) Tässä taulukossa ilmoitetaan päätyneiden pitoajanjaksojen täydelliset tiedot ja nykyisen pitoajanjakson varantovelvoitteet.

2) Kunkin luottolaitoksen varantovelvoitteen määrä lasketaan varantopohjana olevista veloista niiden velvoiteprosenttien mukaan, joita sovelletaan kunkin velkaerään. Velat lasketaan kuukauden lopun tasetietojen mukaan. Jokainen luottolaitos saa tehdä 100 000 euron suuruisen könttäsammavähennyksen varantovelvoitteestaan. Euroalueen varantovelvoitteet lasketaan yhteen.

3) Vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten yhteenlasketut keskimääräiset päivittäiset varantotalletukset varantotilillä pitoajanjakson aikana.

4) Keskimääräiset varantovelvoitteen ylittävät toteutuneet varantotalletukset pitoajanjakson aikana laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka ovat täyttäneet varantovelvoitteen.

5) Keskimääräiset varantovelvoitteen alittavat toteutuneet varantotalletukset pitoajanjakson aikana laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka eivät ole täyttäneet varantovelvoitetta.

6) EKP:n (kalenteripäivien määrällä painotettu) eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden keskimääräinen korko pitoajanjakson aikana (ks. taulukko 1.3).

Taulukko I.5

Pankkijärjestelmän likviditeettiasema¹⁾

(miljardia euroa; jakson päivittäisten arvojen keskiarvoja)

Pitoajanjakso päättyy	Likviditeettiä lisäävät tekijät						Likviditeettiä vähentävät tekijät			Luottolaitosten sekkitilit ⁴⁾	Perusraha (keskuspankkiraha) ⁵⁾
	Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot						Liikkeessä olevat setelit	Valtioiden tilit eurojärjestelmässä	Muut tekijät (netto) ³⁾		
	Eurojärjestelmän kulta- ja valuuttasaamiset (netto)	Perusrahoitusoperaatiot	Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	Muut operaatiot ²⁾	Maksuvalmiusluotto	Talletusmahdollisuus					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1999 helmi	328,2	104,6	34,2	30,6	3,8	1,3	329,3	41,1	29,5	100,2	430,8
maalis	323,6	136,4	45,0	0,0	0,4	1,4	326,9	49,9	25,0	102,2	430,5
huhti	338,4	130,1	45,0	0,0	0,7	0,3	331,0	42,9	38,9	101,1	432,4
touko	342,5	121,6	45,0	0,0	0,8	0,4	333,8	36,3	38,1	101,3	435,5
kesä	339,8	132,0	45,0	0,0	0,3	0,6	337,0	40,4	37,2	101,9	439,5
heinä	342,4	143,1	45,0	0,0	0,4	0,6	342,1	45,7	39,5	103,0	445,6

Lähde: EKP.

- 1) Pankkijärjestelmän likviditeettiasema määritellään euroalueen luottolaitosten eurojärjestelmään kuuluvissa keskuspankeissa pitämien sekkitilialojen yhteissummana. Summat johdetaan eurojärjestelmän konsolidoidusta taseesta.
- 2) Sisältää kansallisten keskuspankkien EMU:n toisessa vaiheessa tekemät rahapoliittiset operaatiot, joiden erääntyminen ajoittuu kolmanteen vaiheeseen.
- 3) Eurojärjestelmän konsolidoidun taseen muut erät.
- 4) Likviditeettiä lisäävien (erät 1-5) ja likviditeettiä vähentävien erien (erät 6-9) erotus.
- 5) Talletusmahdollisuuden (erä 6), liikkeessä olevien setelien (erä 7) ja sekkitilien (erä 10) summa tai vaihtoehtoisesti likviditeettiä lisäävien erien (erät 1-5) summan ja valtion tilien (erä 8) ja muiden erien (erä 9) summan erotus.

2 Euroalueen rahatalous

Taulukko 2.1

Eurojärjestelmän yhteenlaskettu tase ^{1) 2)}

(miljardia euroa; kausivaihteluista puhdistamaton; ajanjakson lopussa)

1. Saamiset

		Lainat euro-alueelle				Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet				Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeen laskemat osakkeet ja osuudet			Ulko-maiset saamiset ³⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11				
1998	tammi	234,9	213,3	21,2	0,4	111,7	1,0	109,3	1,5	2,9	0,3	2,6	294,3	7,2	43,0	694,0
	helmi	257,7	235,9	21,2	0,7	108,2	1,0	105,8	1,5	2,9	0,4	2,5	294,6	7,3	44,3	715,1
	maalis	242,7	221,3	21,2	0,2	106,6	1,2	104,2	1,3	3,0	0,4	2,6	294,0	7,5	41,3	695,1
	huhti	237,2	215,6	21,2	0,4	102,5	1,4	100,2	0,9	3,0	0,4	2,6	298,4	7,6	45,7	694,4
	touko	239,3	217,8	21,2	0,3	101,9	1,6	99,4	0,9	3,0	0,4	2,6	301,7	7,7	48,8	702,4
	kesä	325,0	303,7	21,1	0,2	105,4	4,8	99,7	0,8	3,2	0,6	2,6	288,4	7,8	49,8	779,7
	heinä	338,2	316,9	21,1	0,2	87,8	1,1	85,9	0,8	4,8	2,1	2,8	292,5	8,0	51,9	783,3
	elo	339,9	318,5	21,1	0,2	88,1	0,9	86,3	0,9	4,8	2,0	2,8	290,4	8,0	56,9	788,1
	syys	326,8	305,5	21,1	0,2	82,7	1,0	81,0	0,7	4,8	2,0	2,8	288,0	8,0	52,1	762,4
	loka	326,6	305,3	21,1	0,2	73,3	0,9	71,7	0,7	4,8	1,9	2,9	297,9	8,1	51,7	762,3
	marras	322,2	300,7	21,1	0,4	78,0	1,0	76,3	0,6	4,8	1,9	2,9	305,1	8,1	53,4	771,5
	joulu	225,1	204,5	20,4	0,1	87,8	1,1	86,2	0,5	5,5	1,8	3,7	317,2	7,9	49,4	692,9
1999	tammi	451,0	430,4	20,4	0,2	89,2	1,3	87,3	0,6	8,2	4,1	4,1	416,8	9,5	56,9	1 031,5
	helmi	504,5	483,9	20,4	0,2	90,7	1,5	88,6	0,5	8,3	4,2	4,1	364,6	9,5	56,6	1 034,3
	maalis	513,4	492,8	20,4	0,2	94,0	1,5	91,9	0,6	8,1	4,0	4,1	425,9	9,4	52,1	1 103,0
	huhti	486,7	466,1	20,4	0,2	93,2	1,2	91,3	0,7	8,1	4,0	4,1	435,3	9,7	52,6	1 085,6
	touko	420,4	399,9	20,4	0,2	93,1	1,6	90,8	0,7	8,2	4,0	4,2	386,8	9,8	51,0	969,4
	kesä ⁴⁾	646,2	625,6	20,4	0,2	92,4	1,5	90,0	0,9	8,8	4,4	4,3	499,2	9,8	47,9	1 304,2

2. Velat

		Liikkeessä oleva raha	Talletukset euro-alueelta	Rahamarkkina-			Liikkeeseen lasketut velka-paperit	Oma pääoma ja varaukset	Ulkomaiset velat ³⁾	Muut velat	Yhteensä	
				Rahalaitosten	Valtion	Muiden julkis-yhteisöjen/muiden						6
1998	tammi	339,9	136,3	83,4	50,7	2,2	13,9	16,3	109,2	16,1	62,3	694,0
	helmi	339,9	159,2	93,7	61,5	4,0	13,3	16,5	107,4	15,1	63,7	715,1
	maalis	340,5	137,9	88,4	46,8	2,7	11,3	17,2	106,6	15,3	66,3	695,1
	huhti	343,8	131,3	84,8	44,3	2,2	12,0	16,9	105,6	16,4	68,4	694,4
	touko	346,1	141,8	90,9	47,0	4,0	13,1	15,3	105,3	15,9	64,8	702,4
	kesä	345,4	208,0	149,3	54,2	4,5	13,5	14,1	113,4	20,8	64,4	779,7
	heinä	350,4	199,9	132,8	64,0	3,0	13,9	14,3	112,1	24,0	68,8	783,3
	elo	344,6	208,8	135,5	69,7	3,5	12,4	13,5	112,0	21,6	75,1	788,1
	syys	341,5	195,9	124,4	67,1	4,5	11,2	12,8	108,2	23,2	69,7	762,4
	loka	342,3	198,2	129,2	64,7	4,3	11,7	11,8	108,5	22,6	67,2	762,3
	marras	344,1	210,5	147,3	56,8	6,4	12,5	11,6	105,1	20,0	67,8	771,5
	joulu	359,1	146,9	89,0	55,0	2,9	7,2	6,7	97,1	18,6	57,4	692,9
1999	tammi	343,8	383,2	326,7	50,3	6,2	6,3	5,3	125,7	99,3	67,8	1 031,5
	helmi	342,4	451,5	389,8	55,0	6,7	6,3	5,3	122,9	49,9	56,0	1 034,3
	maalis	348,3	454,4	391,4	55,1	7,9	4,9	5,3	138,0	97,7	54,5	1 103,0
	huhti	349,6	432,0	386,8	38,8	6,4	4,9	5,3	138,9	104,8	50,2	1 085,6
	touko	353,0	358,8	308,6	42,7	7,5	4,9	5,3	137,4	60,9	49,1	969,4
	kesä ⁴⁾	355,8	581,6	529,6	44,1	7,8	4,9	5,3	141,3	170,8	44,5	1 304,2

Lähde: EKP.

- 1) Euroopan keskuspankki (EKP) perustettiin 1.6.1998. Eurojärjestelmää koskevat tilastot koostuvat EKP:n (kesäkuusta 1998 alkaen) ja euroalueen jäsenmaiden kansallisten keskuspankkien tilastoista.
- 2) Tilastot on tarkistettu uusien tietojen mukaisiksi.
- 3) Tammikuun 1999 alusta alkaen mukaan lukien TARGETin toimintaan liittyvät eurojärjestelmän väliaikaiset bruttosaamiset ja -velat euroalueen ulkopuolisten jäsenvaltioiden kansallisiin keskuspankkeihin nähden. Tammikuun 1999 lopun tilanne oli noin 75 miljardia euroa, helmikuun 1999 lopun tilanne noin 27 miljardia euroa, maaliskuun 1999 lopun tilanne noin 77 miljardia euroa, huhtikuun 1999 lopun tilanne noin 84 miljardia euroa, toukokuun 1999 lopun tilanne noin 40 miljardia euroa ja kesäkuun 1999 lopun tilanne noin 149 miljardia euroa.

Taulukko 2.2

Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (pl. eurojärjestelmä)¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihteluista puhdistamaton; ajanjakson lopussa)

1. Saamiset

	Yhteensä															
	Lainat euro-alueelle	Rahalaitoksille	Julkisyhteisöille	Muille	Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet	Rahalaitosten	Julkisyhteisöjen	Muiden	Rahamarkkinapaperit	Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	Muiden	Ulkomaiset saamiset	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	16	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1998																
tammi	8 501,3	2 974,4	806,4	4 720,6	1 911,0	648,2	1 074,0	188,9	104,8	351,2	102,2	249,0	1 597,3	236,4	826,4	13 528,4
helmi	8 538,7	2 986,8	807,9	4 744,0	1 932,1	651,8	1 086,2	194,1	106,3	363,7	106,6	257,1	1 623,6	236,7	831,4	13 632,5
maalis	8 561,6	2 979,8	806,0	4 775,8	1 957,2	654,9	1 103,7	198,6	105,1	384,4	110,9	273,5	1 676,7	238,0	811,3	13 734,4
huhti	8 617,1	2 999,7	810,9	4 806,5	1 978,1	664,3	1 114,8	199,1	105,7	396,1	114,0	282,1	1 634,0	238,2	830,8	13 800,1
touko	8 618,2	2 994,0	799,7	4 824,4	2 000,0	670,8	1 126,5	202,7	105,7	404,0	116,4	287,7	1 632,9	247,0	845,6	13 853,4
kesä	8 752,6	3 070,5	805,8	4 876,4	2 014,5	681,3	1 137,6	195,5	104,1	401,0	118,2	282,8	1 674,8	240,2	736,3	13 923,5
heinä	8 732,2	3 013,8	801,4	4 917,0	2 035,7	697,5	1 137,2	201,0	104,0	392,2	117,2	275,1	1 632,7	235,3	779,7	13 911,9
elo	8 756,1	3 035,8	803,9	4 916,4	2 041,4	703,8	1 136,1	201,6	103,7	386,4	118,2	268,3	1 641,1	236,3	768,9	13 933,9
syys	8 820,5	3 049,0	806,9	4 964,6	2 047,5	709,6	1 135,8	202,2	102,2	379,7	109,6	270,1	1 624,9	237,0	782,1	13 993,9
loka	8 943,6	3 131,9	812,8	4 998,9	2 070,4	709,9	1 154,6	205,9	101,9	386,8	115,7	271,1	1 621,2	239,0	782,1	14 145,0
marras	9 072,1	3 209,2	819,6	5 043,3	2 071,8	719,4	1 151,8	200,6	108,9	401,2	116,7	284,5	1 666,1	241,2	795,2	14 356,6
joulu	9 047,7	3 130,2	821,3	5 096,2	2 031,9	731,1	1 107,3	193,6	101,5	423,0	121,8	301,2	1 587,6	243,3	795,0	14 230,1
1999																
tammi	9 266,9	3 344,5	821,2	5 101,1	2 060,0	738,6	1 115,0	206,3	103,8	431,5	102,0	329,5	1 631,5	244,0	947,5	14 685,2
helmi	9 164,8	3 233,0	821,7	5 110,1	2 075,7	746,6	1 126,2	202,8	108,2	442,6	107,7	334,9	1 586,9	242,9	967,2	14 588,2
maalis	9 218,6	3 235,6	818,7	5 164,3	2 082,0	762,5	1 122,8	196,7	95,4	468,9	114,5	354,5	1 640,9	243,7	895,0	14 644,5
huhti	9 265,5	3 266,3	811,5	5 187,8	2 098,3	776,0	1 121,2	201,2	101,2	482,0	114,1	367,9	1 629,1	245,4	865,6	14 687,2
touko	9 281,9	3 248,5	810,5	5 223,0	2 136,5	789,4	1 139,9	207,2	95,8	497,9	115,3	382,6	1 613,8	246,5	852,2	14 724,6
kesä ^(p)	9 409,6	3 289,0	815,6	5 305,0	2 126,4	801,5	1 115,8	209,1	96,6	484,0	112,1	371,9	1 633,5	248,3	871,5	14 870,0

2. Velat

	Yhteensä															
	Liikkeessä oleva raha	Talletukset euro-alueelta	Rahalaitosten	Väliön	Muiden julkisyhteisöjen/muiden	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irta- sanomis- ehtoiset	Repot	Rahamarkkinapaperit	Liikkeeseen lasketut velkapaperit	Rahamarkkinapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Ulkomaiset velat	Muut velat	16
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1998																
tammi	0,4	7 782,1	3 029,5	95,9	4 656,6	1 179,8	1 917,8	1 341,8	217,1	253,7	1 946,6	145,2	690,8	1 436,0	1 273,7	13 528,4
helmi	0,4	7 829,7	3 066,1	98,4	4 665,2	1 181,7	1 922,1	1 345,1	216,3	255,7	1 969,9	147,2	696,0	1 469,8	1 263,9	13 632,5
maalis	0,4	7 836,4	3 077,0	92,8	4 666,7	1 210,8	1 897,2	1 346,4	212,2	255,5	1 987,2	149,5	710,3	1 521,2	1 273,7	13 734,4
huhti	0,4	7 867,3	3 079,7	97,2	4 690,3	1 225,3	1 912,4	1 346,0	206,6	258,3	2 001,5	156,3	702,6	1 492,4	1 321,3	13 800,1
touko	0,4	7 890,0	3 092,8	88,2	4 709,0	1 242,3	1 910,6	1 347,9	208,2	261,2	2 013,3	150,9	712,2	1 485,2	1 340,2	13 853,4
kesä	0,4	7 999,4	3 174,8	94,0	4 730,5	1 289,8	1 890,8	1 346,5	203,4	259,8	2 042,4	145,9	718,7	1 496,1	1 260,8	13 923,5
heinä	0,4	7 961,8	3 163,3	92,4	4 706,1	1 250,8	1 893,9	1 345,9	215,5	259,8	2 063,1	152,8	720,1	1 472,9	1 281,2	13 911,9
elo	0,4	7 982,1	3 183,7	95,4	4 702,9	1 241,8	1 905,4	1 347,6	208,2	264,7	2 074,7	152,9	720,1	1 475,8	1 263,3	13 933,9
syys	0,4	8 013,6	3 212,6	96,3	4 704,7	1 260,9	1 889,5	1 346,6	207,7	260,3	2 074,8	153,2	718,4	1 484,9	1 288,4	13 993,9
loka	0,4	8 105,1	3 285,9	97,0	4 722,2	1 266,2	1 887,8	1 349,8	218,3	258,4	2 077,7	160,2	722,5	1 532,4	1 288,3	14 145,0
marras	0,4	8 213,4	3 370,6	98,2	4 744,6	1 306,2	1 887,6	1 352,5	198,3	259,6	2 093,6	168,6	724,3	1 600,1	1 296,6	14 356,6
joulu	0,4	8 233,8	3 283,0	101,3	4 849,5	1 379,1	1 907,0	1 385,4	178,0	241,1	2 091,0	165,3	727,5	1 516,1	1 254,9	14 230,1
1999																
tammi	0,4	8 369,3	3 427,0	87,5	4 854,8	1 399,7	1 972,7	1 309,8	172,5	272,0	2 125,5	174,1	738,2	1 601,6	1 404,2	14 685,2
helmi	0,4	8 270,6	3 339,4	91,2	4 840,0	1 372,9	1 970,0	1 312,5	184,7	286,5	2 150,8	179,1	742,9	1 600,8	1 357,0	14 588,2
maalis	0,5	8 314,0	3 372,4	85,8	4 855,9	1 384,0	1 982,7	1 309,7	179,6	279,7	2 175,9	178,5	749,6	1 618,8	1 327,6	14 644,5
huhti	0,5	8 317,2	3 364,5	84,7	4 868,1	1 402,0	1 980,2	1 313,0	172,9	297,4	2 206,3	187,5	759,7	1 634,2	1 284,4	14 687,2
touko	0,5	8 339,6	3 369,6	85,2	4 884,8	1 427,9	1 970,6	1 313,0	173,3	296,3	2 230,6	187,7	767,7	1 660,8	1 241,5	14 724,6
kesä ^(p)	0,5	8 407,5	3 401,9	87,6	4 917,9	1 473,5	1 959,8	1 317,0	167,6	294,0	2 253,4	175,5	776,4	1 671,5	1 291,2	14 870,0

Lähde: EKP.

1) Tilastot on tarkistettu uusien tietojen mukaisiksi.

Taulukko 2.3

Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ml. eurojärjestelmä¹⁾²⁾)

(miljardia euroa; kausivaihteluista puhdistamaton; ajanjakson lopussa)

1. Saamiset: kannat

		Lainat euro-alueelle						Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeen laskemat			Ulkomaiset saamiset ⁴⁾		Kiinteä omaisuus		Muut saamiset		Yhteensä
		Julkis-yhteisöille		Muille	Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeen laskemat			Ulkomaiset saamiset ⁴⁾		Kiinteä omaisuus		Muut saamiset		Yhteensä			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
1998	tammi	5 548,5	827,5	4 721,0	1 373,6	1 183,2	190,4	251,6	1 891,6	243,6	840,5	10 149,4					
	helmi	5 573,8	829,1	4 744,7	1 387,6	1 192,0	195,6	259,6	1 918,2	244,0	847,1	10 230,3					
	maalis	5 603,2	827,2	4 776,0	1 407,7	1 207,9	199,8	276,1	1 970,7	245,5	823,5	10 326,7					
	huhti	5 639,0	832,1	4 806,9	1 414,9	1 215,0	199,9	284,7	1 932,4	245,8	847,0	10 363,9					
	touko	5 645,6	820,9	4 824,7	1 429,4	1 225,9	203,5	290,3	1 934,6	254,7	865,1	10 419,7					
	kesä	5 703,4	826,9	4 876,6	1 433,7	1 237,3	196,4	285,4	1 963,3	248,0	755,8	10 389,6					
	heinä	5 739,7	822,5	4 917,2	1 424,9	1 223,1	201,8	277,9	1 925,2	243,3	801,4	10 412,5					
	elo	5 741,6	825,0	4 916,7	1 424,8	1 222,4	202,4	271,1	1 931,5	244,3	795,6	10 408,9					
	syys	5 792,8	828,0	4 964,8	1 419,6	1 216,7	202,9	272,9	1 912,9	245,0	804,2	10 447,5					
	loka	5 833,1	833,9	4 999,1	1 432,9	1 226,3	206,6	273,9	1 919,1	247,1	804,4	10 510,4					
	marras	5 884,4	840,7	5 043,7	1 429,4	1 228,1	201,3	287,4	1 971,2	249,3	818,3	10 640,1					
	joulu	5 938,0	841,6	5 096,4	1 387,6	1 193,5	194,1	304,9	1 904,8	251,2	808,7	10 595,2					
1999	tammi	5 942,9	841,7	5 101,3	1 409,2	1 202,3	206,9	333,6	2 048,3	253,5	973,8	10 961,3					
	helmi	5 952,4	842,2	5 110,3	1 418,2	1 214,9	203,3	339,0	1 951,5	252,3	994,0	10 907,5					
	maalis	6 003,6	839,1	5 164,5	1 412,0	1 214,7	197,2	358,6	2 066,8	253,1	916,1	11 010,2					
	huhti	6 019,8	831,9	5 187,9	1 414,3	1 212,4	201,9	372,1	2 064,4	255,1	888,0	11 013,7					
	touko	6 054,0	830,9	5 223,1	1 438,7	1 230,7	207,9	386,8	2 000,7	256,2	871,4	11 007,7					
	kesä ⁴⁾	6 141,1	836,0	5 305,1	1 415,8	1 205,8	210,0	376,3	2 132,7	258,1	887,1	11 211,1					

2. Velat: kannat

		Liik-keessä oleva raha							Valtion talletukset			Muiden julkis-yhteisöjen/muiden talletukset euro-alueelta				Raha-markki-narahas-tojen rahasto-osuudet ja raha-markki-napaperit		Liikkee-seen lasketut velka-paperit		Oma pääoma ja varauk-set		Ulko-maiset velat ⁴⁾		Muut velat		Raha-laitosten väliset velat, netto		Yhteensä
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14													
1998	tammi	311,4	146,6	4 658,8	1 182,1	1 917,8	1 341,8	217,1	308,0	1 313,8	697,5	1 452,0	1 336,0	-74,8	10 149,4													
	helmi	311,7	160,0	4 669,2	1 185,6	1 922,1	1 345,1	216,3	309,8	1 333,7	696,5	1 484,9	1 327,6	-62,9	10 230,3													
	maalis	311,8	139,6	4 669,4	1 213,6	1 897,2	1 346,4	212,2	311,2	1 348,3	705,7	1 536,6	1 340,0	-35,8	10 326,7													
	huhti	314,8	141,6	4 692,5	1 227,5	1 912,4	1 346,0	206,6	320,9	1 352,7	693,8	1 508,8	1 389,7	-50,8	10 363,9													
	touko	317,2	135,1	4 713,0	1 246,3	1 910,6	1 347,9	208,2	319,4	1 356,3	700,8	1 501,2	1 405,0	-28,2	10 419,7													
	kesä	315,5	148,2	4 735,0	1 294,3	1 890,8	1 346,5	203,4	315,1	1 370,3	713,4	1 516,9	1 325,2	-50,1	10 389,6													
	heinä	320,6	156,4	4 709,1	1 253,8	1 893,9	1 345,9	215,5	322,3	1 378,7	713,1	1 496,9	1 349,9	-34,6	10 412,5													
	elo	314,9	165,2	4 706,4	1 245,3	1 905,4	1 347,6	208,2	326,2	1 383,4	712,0	1 497,4	1 338,4	-35,1	10 408,9													
	syys	311,9	163,3	4 709,2	1 265,4	1 889,5	1 346,6	207,7	322,5	1 377,0	715,0	1 508,1	1 358,1	-17,6	10 447,5													
	loka	313,4	161,7	4 726,5	1 270,5	1 887,8	1 349,8	218,3	328,5	1 378,6	713,3	1 555,0	1 355,5	-22,2	10 510,4													
	marras	314,3	155,0	4 751,0	1 312,5	1 887,6	1 352,5	198,4	331,8	1 384,8	710,7	1 620,1	1 364,4	8,0	10 640,1													
	joulu	323,8	156,3	4 852,4	1 382,1	1 907,0	1 385,4	178,0	312,0	1 365,5	701,0	1 534,7	1 312,3	37,2	10 595,2													
1999	tammi	313,6	137,9	4 861,0	1 405,9	1 972,7	1 309,8	172,5	348,5	1 390,8	757,9	1 700,9	1 472,0	-21,3	10 961,3													
	helmi	313,0	146,2	4 846,8	1 379,6	1 970,0	1 312,5	184,7	363,8	1 408,0	753,9	1 650,7	1 413,0	12,2	10 907,5													
	maalis	317,8	140,8	4 863,8	1 391,8	1 982,7	1 309,7	179,6	367,6	1 417,2	769,1	1 716,5	1 382,1	35,4	11 010,2													
	huhti	319,9	123,5	4 874,4	1 408,3	1 980,2	1 313,0	173,0	388,5	1 434,5	780,5	1 738,9	1 334,7	18,9	11 013,7													
	touko	321,6	127,9	4 892,3	1 435,3	1 970,6	1 313,0	173,4	393,1	1 444,9	785,8	1 721,7	1 290,6	29,8	11 007,7													
	kesä ⁴⁾	324,1	131,8	4 925,7	1 481,3	1 959,8	1 317,0	167,6	377,6	1 455,8	801,2	1 842,3	1 335,7	16,9	11 211,1													

Lähde: EKP.

- 1) Euroopan keskuspankki (EKP) perustettiin 1.6.1998. Eurojärjestelmää koskevat tilastot koostuvat EKP:n (kesäkuusta 1998 alkaen) ja euroalueen jäsenmaiden kansallisten keskuspankkien tilastoista.
- 2) Tilastot on tarkistettu uusien tietojen mukaisiksi.
- 3) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.
- 4) Tammikuun 1999 alusta mukaan lukien TARGETin toimintaan liittyvät eurojärjestelmän väliaikaiset bruttosaamiset ja -velat euroalueen ulkopuolisten jäsenvaltioiden kansallisiin keskuspankkeihin nähden. Tammikuun 1999 lopun tilanne oli noin 75 miljardia euroa, helmikuun 1999 lopun tilanne noin 27 miljardia euroa, maaliskuun 1999 lopun tilanne noin 77 miljardia euroa, huhtikuun 1999 lopun tilanne noin 84 miljardia euroa, toukokuun 1999 lopun tilanne noin 40 miljardia euroa ja kesäkuun 1999 lopun tilanne noin 149 miljardia euroa.

(miljardia euroa; kausivaihteluista puhdistamaton)

3. Saamiset: virrat³⁾

		Lainat euro-alueelle						Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet			Ulkomaiset saamiset ⁴⁾		Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
		Julkis-yhteisöille	Muille	olevat euro-alueella	Julkis-yhteisöjen	Muiden	Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	Ulkomaiset saamiset ⁴⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset					
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11			
1998	helmi	28,5	2,4	26,1	14,1	8,8	5,3	8,0	33,2	0,4	6,2	90,5			
	maalis	31,0	-1,9	32,9	19,2	15,1	4,2	16,5	40,4	1,5	-23,6	85,0			
	huhti	39,2	5,0	34,2	7,8	7,4	0,3	8,6	-6,4	0,3	23,2	72,7			
	touko	7,9	-11,1	19,0	14,7	11,0	3,7	5,6	14,9	9,0	17,9	69,9			
	kesä	66,8	5,9	60,9	2,9	10,7	-7,8	-6,0	13,3	-6,7	-104,5	-34,3			
	heinä	39,9	-4,3	44,1	-11,7	-17,3	5,6	-6,8	-17,1	-4,7	46,0	45,6			
	elo	1,5	2,4	-0,9	-0,4	-0,9	0,5	-6,7	-3,2	1,0	-6,0	-13,7			
	syys	57,7	3,3	54,4	-4,8	-5,6	0,8	1,9	47,3	0,6	8,4	111,2			
	loka	40,3	5,9	34,4	12,0	8,5	3,5	0,9	-1,4	2,2	0,3	54,4			
	marras	53,6	6,7	46,9	-3,7	1,7	-5,5	13,5	26,3	2,4	13,7	105,6			
	joulu	63,5	1,1	62,4	-40,9	-33,7	-7,2	17,4	-60,1	2,1	-9,2	-27,3			
1999	tammi	66,1	0,9	65,1	16,8	17,1	-0,2	9,7	112,3	-0,2	151,9	356,6			
	helmi	7,0	0,3	6,7	8,3	12,2	-3,9	5,5	-133,9	-1,2	20,2	-94,1			
	maalis	45,9	-3,8	49,7	9,8	8,1	1,7	19,3	66,1	0,8	-88,4	53,5			
	huhti	14,9	-8,8	23,7	3,2	-1,4	4,6	13,5	-17,7	2,0	-28,1	-12,3			
	touko	33,3	-1,1	34,4	24,1	18,2	5,9	14,7	-75,6	1,1	-16,6	-19,0			
	kesä ⁵⁾	85,5	5,0	80,5	-24,0	-26,0	1,9	-11,1	117,8	1,7	15,3	185,1			

4. Velat: virrat³⁾

		Liikkeessä oleva raha	Valtion talletukset	Muiden julkis-yhteisöjen/ muiden talletukset euro-alueelta	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irto- sanomis- ehtoiset	Repot	Raha- markki- narahas- tojen rahasto- osuudet ja raha- markkina- paperit	Liikkee- seen lasketut velka- paperit	Oma pääoma ja varauk- set	Ulko- maiset velat ⁴⁾	Muut velat	Raha- laitosten väliset velat, netto	Yhteensä
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1998	helmi	0,4	13,3	10,9	3,7	4,7	3,2	-0,8	1,8	20,6	0,5	38,0	-7,6	12,6	90,5
	maalis	0,0	-20,4	-0,9	27,5	-25,6	1,3	-4,1	1,3	14,7	12,5	42,3	8,2	27,2	85,0
	huhti	3,0	2,0	25,8	14,8	16,9	-0,4	-5,6	10,1	8,2	-11,2	-3,4	53,3	-15,1	72,7
	touko	2,4	-6,5	21,5	19,2	-1,2	1,9	1,6	-1,3	6,1	7,4	1,4	16,5	22,5	69,9
	kesä	-1,7	13,1	20,8	47,4	-20,4	-1,4	-4,8	-4,4	14,5	15,5	5,0	-77,5	-19,6	-34,3
	heinä	5,2	8,2	-23,8	-39,7	4,3	-0,6	12,1	7,4	11,5	-1,0	-3,8	24,9	17,0	45,6
	elo	-5,7	8,8	-3,7	-8,9	10,8	1,7	-7,3	3,8	3,1	-0,1	-7,6	-11,8	-0,5	-13,7
	syys	-3,1	-1,8	8,9	22,2	-12,1	-0,8	-0,4	-3,0	0,0	4,0	63,3	25,5	17,3	111,2
	loka	1,5	-1,6	16,4	4,6	-2,1	3,2	10,6	6,0	-1,7	-1,2	43,0	-3,2	-4,8	54,4
	marras	0,9	-6,7	22,3	41,1	-1,6	2,6	-19,9	3,0	4,7	-1,8	42,8	10,3	30,3	105,6
	joulu	9,5	1,3	103,8	70,1	21,3	32,9	-20,5	-19,2	-19,6	-10,0	-76,5	-46,3	29,8	-27,3
1999	tammi	-9,4	-6,4	34,5	23,7	-2,4	14,6	-1,4	13,6	26,9	13,6	158,8	167,9	-42,8	356,6
	helmi	-0,6	8,3	-24,3	-27,4	-11,5	2,5	12,1	14,9	13,7	-3,0	-83,3	-60,2	40,3	-94,1
	maalis	4,8	-5,2	13,9	10,8	11,0	-2,9	-5,1	-0,4	11,6	14,4	39,1	-41,5	16,9	53,5
	huhti	2,1	-17,4	9,4	16,1	-3,3	3,3	-6,7	20,3	16,1	11,9	9,3	-47,9	-16,2	-12,3
	touko	1,7	4,4	16,6	26,5	-10,3	0,0	0,4	4,4	9,0	6,2	-29,3	-43,1	10,9	-19,0
	kesä ⁵⁾	2,4	3,9	31,9	45,5	-11,7	3,9	-5,9	-16,6	9,4	17,0	105,9	44,9	-13,7	185,1

Taulukko 2.4

Raha-aggregaatit^{1) 2)}

(miljardia euroa; kausivaihteluista puhdistamaton; vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Kannat ajanjakson lopussa

		M1						M2		Repot	Raha- markkina- rahastojen rahasto- osuudet ja raha- markkina- paperit	Enintään 2 vuoden velka- paperit
				Yhteensä		Enintään 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	Yhteensä	Joulukuu 1998=100 ³⁾			
		Liikkeessä oleva raha	Yön yli -talletukset		Joulukuu 1998=100 ³⁾							
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1998	tammi	311,4	1 253,6	1 565,0	88,13	908,4	1 177,5	3 650,9	93,71	217,1	308,0	74,8
	helmi	311,7	1 254,1	1 565,8	88,19	905,1	1 181,6	3 652,5	93,76	216,3	309,8	79,7
	maalis	311,8	1 283,8	1 595,5	89,84	878,8	1 183,4	3 657,7	93,87	212,2	311,2	85,9
	huhti	314,8	1 295,9	1 610,7	90,75	892,6	1 185,1	3 688,4	94,72	206,6	320,9	86,4
	touko	317,2	1 313,0	1 630,2	91,87	888,8	1 189,2	3 708,3	95,25	208,2	319,4	88,7
	kesä	315,5	1 361,7	1 677,2	94,48	871,2	1 189,0	3 737,4	95,97	203,4	315,1	87,8
	heinä	320,6	1 321,7	1 642,3	92,56	872,5	1 189,7	3 704,6	95,17	215,5	322,3	93,5
	elo	314,9	1 312,6	1 627,5	91,71	879,3	1 192,9	3 699,7	95,02	208,2	326,2	88,9
	syys	311,9	1 331,3	1 643,2	92,71	864,6	1 192,9	3 700,7	95,18	207,7	322,5	81,2
	loka	313,4	1 335,3	1 648,6	92,99	867,0	1 196,4	3 712,0	95,45	218,3	328,5	84,6
	marras	314,3	1 377,0	1 691,3	95,35	870,9	1 198,9	3 761,1	96,67	198,4	331,8	81,8
	joulu	323,8	1 449,4	1 773,2	100,00	884,8	1 231,1	3 889,1	100,00	178,0	312,0	68,5
1999	tammi	313,6	1 473,8	1 787,3	100,83	881,2	1 247,1	3 915,6	100,60	172,5	348,5	55,5
	helmi	313,0	1 443,8	1 756,8	99,05	867,4	1 251,4	3 875,7	99,51	184,7	363,8	57,3
	maalis	317,8	1 454,0	1 771,8	99,81	876,2	1 249,2	3 897,2	99,99	179,6	367,6	48,9
	huhti	319,9	1 472,1	1 792,0	100,93	870,5	1 254,1	3 916,6	100,46	173,0	388,5	53,5
	touko	321,6	1 495,7	1 817,3	102,33	861,4	1 258,2	3 936,9	100,95	173,4	393,1	60,2
	kesä ⁴⁾	324,1	1 542,5	1 866,5	105,07	844,2	1 263,5	3 974,3	101,88	167,6	377,6	56,4

2. Virrat⁴⁾

		M1				M2		Repot	Raha- markkina- rahastojen rahasto- osuudet ja raha- markkina- paperit	Enintään 2 vuoden velka- paperit		
				Yhteensä		Enintään 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset				Yhteensä	Vuotuinen prosentti- muutos ⁴⁾
		Liikkeessä oleva raha	Yön yli -talletukset		Vuotuinen prosentti- muutos ⁴⁾							
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1998	helmi	0,4	0,7	1,1	8,3	-3,1	4,1	2,0	4,2	-0,8	1,8	4,9
	maalis	0,0	29,3	29,3	8,8	-26,9	1,8	4,2	4,4	-4,1	1,3	6,2
	huhti	3,0	13,0	16,1	10,3	15,0	1,8	32,9	5,1	-5,6	10,1	0,9
	touko	2,4	17,5	19,9	10,1	-3,2	4,1	20,7	5,3	1,6	-1,3	2,5
	kesä	-1,7	48,1	46,4	9,5	-18,1	-0,2	28,1	5,3	-4,8	-4,4	-1,0
	heinä	5,2	-39,2	-34,1	8,2	2,3	0,7	-31,1	4,4	12,1	7,4	5,9
	elo	-5,7	-9,4	-15,2	8,2	6,3	3,2	-5,7	4,3	-7,3	3,8	-4,8
	syys	-3,1	20,8	17,8	7,8	-11,8	0,1	6,1	4,5	-0,4	-3,0	-7,1
	loka	1,5	3,5	5,0	7,9	2,1	3,5	10,6	4,4	10,6	6,0	3,1
	marras	0,9	40,9	41,8	8,2	2,8	2,5	47,1	4,9	-19,9	3,0	-2,9
	joulu	9,5	72,9	82,4	9,4	15,4	31,9	129,7	5,9	-20,5	-19,2	-13,6
1999	tammi	-9,4	24,2	14,8	14,4	-6,9	15,6	23,5	7,4	-1,4	13,6	-1,3
	helmi	-0,6	-31,1	-31,7	12,3	-15,2	4,2	-42,6	6,1	12,1	14,9	1,3
	maalis	4,8	8,8	13,6	11,1	7,5	-2,4	18,7	6,5	-5,1	-0,4	-1,7
	huhti	2,1	17,7	19,8	11,2	-6,3	4,9	18,4	6,1	-6,7	20,3	1,7
	touko	1,7	23,2	25,0	11,4	-9,7	4,1	19,3	6,0	0,4	4,4	6,5
	kesä ⁴⁾	2,4	46,2	48,7	11,2	-17,8	5,3	36,2	6,2	-5,9	-16,6	-4,0

Lähde: EKP.

- 1) Raha-agregaatteihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtioille.
- 2) Tilastot on tarkistettu uusien tietojen mukaisiksi.
- 3) Kun joulukuun 1998 (kausivaihteluista puhdistamaton) kanta = 100, indeksi osoittaa virroista lasketun kumulatiivisen prosenttimuutoksen kyseisenä ajankohtana, kuten alaviiteessä 4 on esitetty. Indeksien prosenttimuutos kahden ajankohdan välillä vastaa aggregaatin muutosta uudelleenluokitellun ja muiden vastaavien tekijöiden vaikutusta.
- 4) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

M3			Lisätieto: rahalaitosten muut kuin monetaariset velat							
Yhteensä	Joulukuu 1998=100 ³⁾		Talletukset				Yli 2 vuoden velkapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Yhteensä	
12	13	14	15	Yli 2 vuoden määräaikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan yli 3 kk:n talletukset	17	18	19	20	
4 250,9	95,38		1 227,7	1 010,0		217,7	1 239,0	697,5	3 164,2	1998 tammi
4 258,3	95,56		1 235,2	1 017,7		217,5	1 254,0	696,5	3 185,7	helmi
4 267,0	95,73		1 235,8	1 019,1		216,8	1 262,5	705,7	3 203,9	maalis
4 302,4	96,59		1 235,2	1 020,5		214,7	1 266,2	693,8	3 195,2	huhti
4 324,6	97,12		1 235,3	1 022,3		213,0	1 267,5	700,8	3 203,6	touko
4 343,8	97,52		1 232,2	1 020,2		212,0	1 282,5	713,4	3 228,0	kesä
4 335,9	97,40		1 232,6	1 021,8		210,8	1 285,2	713,1	3 230,9	heinä
4 323,0	97,08		1 236,5	1 026,6		209,9	1 294,6	712,0	3 243,0	elo
4 312,1	96,98		1 234,7	1 025,3		209,3	1 295,8	715,0	3 245,5	syys
4 343,4	97,67		1 230,4	1 021,3		209,1	1 294,1	713,3	3 237,8	loka
4 373,1	98,28		1 226,7	1 017,2		209,5	1 302,9	710,7	3 240,3	marras
4 447,6	100,00		1 237,4	1 022,8		214,6	1 297,0	701,0	3 235,4	joulu
4 492,1	100,77		1 215,4	1 092,3		123,1	1 335,3	757,9	3 308,6	1999 tammi
4 481,4	100,45		1 225,2	1 103,3		121,8	1 350,6	753,9	3 329,7	helmi
4 493,3	100,71		1 228,1	1 107,2		120,9	1 368,3	769,1	3 365,5	maalis
4 531,5	101,46		1 229,3	1 110,6		118,7	1 381,0	780,5	3 390,8	huhti
4 563,6	102,15		1 225,3	1 110,2		115,2	1 384,6	785,8	3 395,8	touko
4 575,9	102,37		1 230,7	1 116,6		114,2	1 399,4	801,2	3 431,3	kesä ^(p)

M3			Lisätieto: rahalaitosten muut kuin monetaariset velat							
Yhteensä	Vuotuinen prosentti- muutos ⁴⁾	3 kk:n liukuva keskiarvo	Talletukset				Yli 2 vuoden velkapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Yhteensä	
12	13	14	15	Yli 2 vuoden määräaikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan yli 3 kk:n talletukset	17	18	19	20	
8,0	4,6	4,7	7,6	7,8		-0,2	15,6	0,5	23,7	1998 helmi
7,6	4,7	4,9	0,5	1,2		-0,8	8,5	12,5	21,5	maalis
38,3	5,2	5,0	-0,1	1,9		-2,0	7,2	-11,2	-4,1	huhti
23,5	5,0	5,1	0,2	1,9		-1,7	3,6	7,4	11,2	touko
18,0	4,9	4,9	-3,3	-2,3		-1,0	15,5	15,5	27,7	kesä
-5,6	4,8	4,7	0,7	1,9		-1,2	5,6	-1,0	5,3	heinä
-14,0	4,5	4,6	3,6	4,5		-0,9	7,9	-0,1	11,4	elo
-4,3	4,4	4,6	-0,9	-0,4		-0,6	7,1	4,0	10,2	syys
30,3	4,8	4,6	-4,4	-4,2		-0,2	-4,8	-1,2	-10,4	loka
27,3	4,6	4,7	-4,0	-4,4		0,4	7,6	-1,8	1,8	marras
76,5	4,7	5,0	11,4	5,9		5,5	-6,1	-10,0	-4,7	joulu
34,3	5,7	5,2	3,7	4,7		-1,0	28,2	13,6	45,5	1999 tammi
-14,2	5,1	5,3	2,4	3,7		-1,3	12,3	-3,0	11,8	helmi
11,4	5,2	5,1	2,7	3,5		-0,8	13,3	14,4	30,4	maalis
33,7	5,0	5,1	0,9	3,2		-2,2	14,3	11,9	27,2	huhti
30,7	5,2	5,1	-4,2	-0,7		-3,5	2,5	6,2	4,5	touko
9,8	5,0	-	5,1	6,1		-1,0	13,4	17,0	35,5	kesä ^(p)

Taulukko 2.4

Raha-aggregaatit^{1) 2)}

(miljardia euroa; prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

3. Kausivaihteluista puhdistetut kannat

		M2								M3	
		M1				Yhteensä		Jälkmarkkinakelpoiset instrumentit ⁵⁾		Yhteensä	Indeksi ³⁾
		Yhteensä		Muut lyhytaikaiset talletukset ⁴⁾		Yhteensä	Indeksi ³⁾	Yhteensä			
		1	2	3	4					5	6
1998	tammi	1 570,0	88,42	2 058,3		3 628,4	93,16	607,8		4 236,2	95,15
	helmi	1 587,4	89,40	2 063,1		3 650,5	93,74	601,5		4 252,0	95,51
	maalis	1 603,7	90,30	2 063,2		3 666,9	94,14	608,3		4 275,2	96,01
	huhti	1 621,8	91,38	2 064,2		3 686,0	94,69	607,1		4 293,2	96,48
	touko	1 628,6	91,78	2 070,1		3 698,7	95,03	603,1		4 301,8	96,70
	kesä	1 643,0	92,56	2 072,6		3 715,6	95,44	605,5		4 321,1	97,11
	heinä	1 644,6	92,69	2 070,2		3 714,8	95,46	624,4		4 339,2	97,57
	elo	1 652,6	93,12	2 074,9		3 727,5	95,77	610,4		4 337,9	97,51
	syys	1 660,4	93,68	2 076,6		3 736,9	96,15	610,9		4 347,8	97,89
	loka	1 672,0	94,31	2 078,0		3 750,0	96,46	632,1		4 382,1	98,63
	marras	1 684,0	94,94	2 094,5		3 778,5	97,15	615,5		4 394,0	98,85
	joulu	1 701,0	95,93	2 106,4		3 807,4	97,93	591,1		4 398,5	99,00
1999	tammi	1 787,9	100,87	2 099,8		3 887,7	99,92	585,6		4 473,3	100,45
	helmi	1 774,6	100,05	2 095,5		3 870,1	99,40	602,0		4 472,1	100,34
	maalis	1 784,8	100,55	2 124,9		3 909,7	100,34	596,4		4 506,1	101,09
	huhti	1 802,8	101,54	2 110,5		3 913,3	100,41	608,3		4 521,6	101,34
	touko	1 815,7	102,24	2 115,4		3 931,1	100,84	611,8		4 542,9	101,79
	kesä ⁶⁾	1 830,6	103,05	2 118,2		3 948,9	101,27	601,2		4 550,0	101,89

4. Kausivaihteluista puhdistetut virrat⁶⁾

		M2								M3	
		M1				Yhteensä		Jälkmarkkinakelpoiset instrumentit ⁵⁾		Yhteensä	Muutos edellisestä kuukaudesta (%)
		Yhteensä		Muutos edellisestä kuukaudesta (%)		Yhteensä	Muutos edellisestä kuukaudesta (%)	Yhteensä	Muutos edellisestä kuukaudesta (%)		
		1	2	3	4					5	6
1998	tammi	18,7	1,2	7,7	0,4	26,5	0,7	-0,2	0,0	26,3	0,6
	helmi	17,5	1,1	5,1	0,2	22,6	0,6	-6,2	-1,0	16,4	0,4
	maalis	16,0	1,0	-0,5	0,0	15,5	0,4	6,7	1,1	22,1	0,5
	huhti	19,0	1,2	2,3	0,1	21,3	0,6	-0,4	-0,1	20,9	0,5
	touko	7,1	0,4	6,4	0,3	13,5	0,4	-3,6	-0,6	9,9	0,2
	kesä	13,9	0,9	2,0	0,1	15,8	0,4	2,1	0,4	18,0	0,4
	heinä	2,4	0,1	-1,4	-0,1	0,9	0,0	19,5	3,2	20,5	0,5
	elo	7,6	0,5	4,3	0,2	11,9	0,3	-14,3	-2,3	-2,3	-0,1
	syys	9,9	0,6	4,7	0,2	14,6	0,4	1,9	0,3	16,5	0,4
	loka	11,2	0,7	1,1	0,1	12,3	0,3	20,9	3,4	33,2	0,8
	marras	11,1	0,7	15,5	0,7	26,6	0,7	-17,0	-2,7	9,5	0,2
	joulu	17,5	1,0	13,1	0,6	30,6	0,8	-24,1	-3,9	6,5	0,1
1999	tammi	87,5	5,1	-10,3	-0,5	77,2	2,0	-12,8	-2,2	64,5	1,5
	helmi	-14,5	-0,8	-5,8	-0,3	-20,3	-0,5	15,6	2,7	-4,7	-0,1
	maalis	8,8	0,5	27,9	1,3	36,7	0,9	-3,3	-0,5	33,5	0,7
	huhti	17,6	1,0	-15,0	-0,7	2,6	0,1	8,5	1,4	11,0	0,2
	touko	12,4	0,7	4,4	0,2	16,8	0,4	3,2	0,5	20,0	0,4
	kesä ⁶⁾	14,5	0,8	2,1	0,1	16,6	0,4	-12,0	-2,0	4,6	0,1

Lähde: EKP.

- 1) Raha-aggregaateihin kuuluvat rahalaitosten ja joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtioille.
- 2) Tilastot on tarkistettu uusien tietojen mukaisiksi.
- 3) Kun joulukuun 1998 (kausivaihteluista puhdistamaton) kanta = 100, indeksi osoittaa virroista lasketun kumulatiivisen prosenttimuutoksen kyseisenä ajankohdana, kuten alaviitteessä 6 on esitetty. Indeksien prosenttimuutos kahden ajankohdan välillä vastaa aggregaatin muutosta ilman uudelleenluokittelun ja muiden vastaavien tekijöiden vaikutusta.
- 4) Muihin lyhytaikaisiin talletuksiin kuuluvat enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset ja irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden talletukset.
- 5) Jälkmarkkinakelpoisiin instrumentteihin kuuluvat repot, rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet ja rahamarkkinapaperit sekä enintään 2 vuoden velkapaperit.
- 6) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtamattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.5

Rahalaitosten lainat kotitalouksille ja yrityksille käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihteluista puhdistamaton; ajanjakson lopussa)

		Yritykset ²⁾			Koti- taloudet ²⁾	Kulutusluotot ³⁾			Auntoluotot ³⁾			Koti- talouksia palvelevat voittoa tavoittele- mattomat yhteisöt ³⁾	
		enintään 1 vuosi	yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	yli 5 vuotta		enintään 1 vuosi	yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	yli 5 vuotta	enintään 1 vuosi	yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	yli 5 vuotta		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1998	joulu	2 277,6	813,4	321,3	1 142,9	2 482,7	84,8	128,2	199,8	28,2	48,7	1 409,9	37,2
1999	maalis ^(p)	2 277,5	819,8	349,4	1 108,3	2 538,5	86,8	149,3	186,1	15,4	73,1	1 459,4	35,4

Lähde: EKP.

1) Tilastot on tarkistettu uusien tietojen mukaisiksi.

2) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15.

3) Kulutus- ja asuntoluottojen määritelmät vaihtelevat euroalueen eri maissa. Sarake 5 sisältää myös muut kotitalousluotot kuin kulutus- ja asuntoluotot.

Taulukko 2.4 – Tekninen huomautus

Euroalueen raha-aggregaattien puhdistaminen kausivaihteluista

Kausipuhdistus tehdään joko X-12-ARIMA-ohjelmalla (versio 0.2.2¹⁾) tai TRAMO/SEATS -ohjelmalla² (beetaversio, heinäkuu 1998). Kausitasoituksessa käytetään menetelmien multiplikaatiivisia malliversioita. Teknisistä syistä X-12-ARIMAn tulokset julkistetaan virallisina tietoina. Raha-aggregaattien puhdistamiseen kausivaihteluista sisältyy myös joidenkin M2:n erien puhdistaminen kalenterikorjauksia. M3 puhdistetaan kausivaihteluista välillisesti laskemalla yhteen M1:n ja erotuksien (M2 – M1):n ja (M3 – M2):n kausivaihteluista puhdistetut sarjat, jotta aluerät summautuvat yhteen M3:ksi.

Kausivaihteluista puhdistettujen kantojen indeksille estimoidaan kausitekijät, joilla muokataan miljardeina euroina ilmaistuja kantoja ja uudelleenluokittelusta, arvostusmuutoksista ja muista vastaavista muutoksista aiheutuvia korjauseriä, jolloin saadaan kantojen, korjauserien ja virtojen kausipuhdistetut arvot (taulukko 2.4.1.).

1 Lisätietoja: Findley, D., Monsell, B., Bell, W., Otto, M. ja Chen, B.C. (1998), "New Capabilities and Methods of the X-12-ARIMA Seasonal Adjustment Program", *Journal of Business and Economic Statistics*, 16, 2, 127–152, tai "X-12-ARIMA Reference Manual Version 0.2.2" (Joulukuu 1998), *Time Series Staff, Bureau of the Census, Washington, D.C.*

2 Lisätietoja: Gomez, V. ja Maravall, A. (1996), "Programs TRAMO and SEATS: Instructions for the User", *Bank of Spain, Working Paper No. 9628, Madrid.*

Taulukko 2.6

Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihteluista puhdistamaton; ajanjakson lopussa)

Velat

1. Talletukset euroalueelta

valuutat	Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					
				USD	JPY	CHF	Muut				USD	JPY	CHF	Muut		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1998 joulukuu	3 370,9	2 978,4	43,2	349,4	244,5	27,2	51,2	26,5	5 008,0	4 863,2	19,5	125,4	90,0	13,1	13,2	9,1
1999 maaliskuun alku	3 761,9	3 302,5	47,5	411,9	290,7	30,4	54,4	36,4	5 002,6	4 851,8	23,2	127,6	88,1	14,3	14,5	10,7

2. Talletukset euroalueen ulkopuolelta

	Pankit ³⁾								Muut kuin pankit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					
				USD	JPY	CHF	Muut				USD	JPY	CHF	Muut		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1998 joulukuu	1 166,3	478,4	122,2	565,7	432,3	56,2	50,8	26,4	367,4	155,3	32,9	179,1	131,4	23,1	11,9	12,8
1999 maaliskuun alku	1 291,3	555,6	131,4	604,2	465,7	53,7	53,9	31,0	418,0	179,2	39,5	199,0	147,3	25,2	12,5	14,0

3. Euroalueen rahalaitosten liikkeeseen laskemat velka- ja rahamarkkinapaperit

	Velkapaperit								Rahamarkkinapaperit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					
				USD	JPY	CHF	Muut				USD	JPY	CHF	Muut		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1998 joulukuu	2 097,6	1 885,2	25,9	186,6	107,3	34,4	30,9	13,9	172,5	158,5	0,6	13,4	11,3	0,9	1,1	0,1
1999 maaliskuun alku	2 182,5	1 977,3	27,0	178,2	108,2	27,0	28,3	14,7	183,3	167,6	0,8	15,0	12,8	0,8	1,3	0,2

Lähde: EKP.

1) Tilastot on tarkistettu uusien tietojen mukaisiksi.

2) Sisältää euron kansalliset ilmentymät.

3) Termillä "pankit" tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

Saamiset

4. Lainat euroalueelle

	Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
	Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
1998 joulu	3 334,7	5937,1	5764,1	26,1	146,9	79,7	15,1	49,1	3,1
1999 maalisk. (p)	3 728,4	6002,8	5803,8	20,0	179,0	99,5	18,7	54,2	6,7

5. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet: euroalueella olevat liikkeeseen laskijat

	Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
	Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
1998 joulu	732,1	688,8	18,1	25,3	16,9	3,8	1,8	2,9	1387,6	1346,1	10,8	30,6	16,4	9,2	2,8	2,3
1999 maalisk. (p)	763,0	728,7	7,8	26,5	17,7	5,3	1,2	2,2	1412,8	1376,1	4,2	32,5	17,6	11,6	2,4	0,9

6. Lainat euroalueen ulkopuolelle

	Pankit ³⁾								Muut kuin pankit							
	Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
1998 joulu	973,5	378,2	80,6	514,6	374,5	74,1	27,1	38,9	379,3	152,7	26,7	200,0	173,7	8,3	13,4	4,6
1999 maalisk. (p)	1004,3	435,6	109,4	459,7	326,9	62,5	27,1	43,2	384,7	139,9	28,3	216,6	189,3	7,8	14,2	5,4

7. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet: euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat

	Pankit ³⁾								Muut kuin pankit							
	Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
1998 joulu	69,3	18,8	9,9	40,7	27,7	5,0	0,8	7,2	312,9	47,0	32,0	233,9	178,3	33,1	4,1	18,4
1999 maalisk. (p)	77,5	19,2	10,0	48,3	34,4	5,1	0,9	7,9	395,4	51,4	31,4	312,6	252,3	30,9	4,3	25,1

3 Euroalueen rahoitusmarkkinat ja korot

Taulukko 3.1

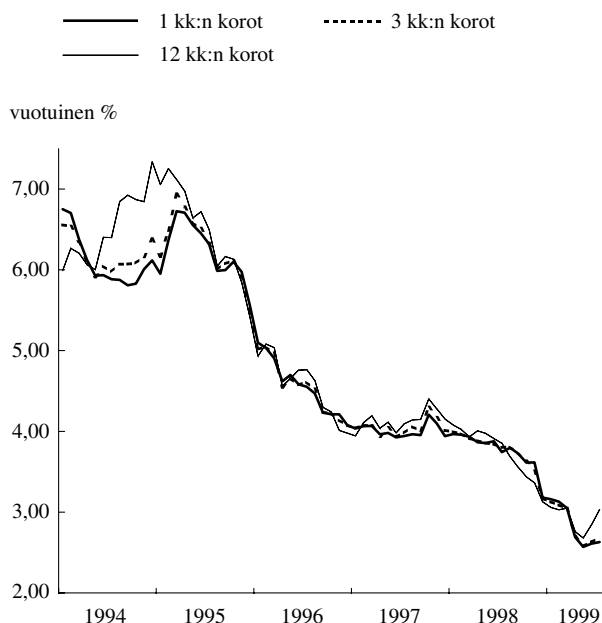
Rahamarkkinakorot ¹⁾

(vuotuisina prosentteina) ²⁾

	Euroalue ^{3) 4)}					Yhdysvallat ⁵⁾	Japani ⁵⁾
	Yön yli -talletukset 1	1 kk:n talletukset 2	3 kk:n talletukset 3	6 kk:n talletukset 4	12 kk:n talletukset 5	3 kk:n talletukset 6	3 kk:n talletukset 7
1994	5,24	6,12	6,38	6,83	7,34	6,37	2,34
1995	5,62	5,57	5,49	5,62	5,42	5,44	0,50
1996	4,04	4,08	4,08	4,06	3,98	5,43	0,31
1997	3,98	3,94	4,01	4,05	4,15	5,62	0,36
1998	3,09	3,18	3,17	3,14	3,13	5,00	0,18
1998 heinä	3,77	3,74	3,80	3,82	3,85	5,56	0,34
elo	3,78	3,80	3,81	3,72	3,69	5,50	0,37
syys	3,81	3,73	3,73	3,64	3,55	5,20	0,12
loka	3,66	3,61	3,63	3,53	3,44	5,12	0,68
marras	3,40	3,62	3,51	3,43	3,36	5,12	0,68
joulu	3,09	3,18	3,17	3,14	3,13	5,00	0,18
1999 tammi	3,14	3,16	3,13	3,10	3,06	4,99	0,35
helmi	3,12	3,13	3,09	3,04	3,03	5,00	0,38
maalis	2,93	3,05	3,05	3,02	3,05	4,99	0,20
huhti	2,71	2,69	2,70	2,70	2,76	4,97	0,18
touko	2,55	2,57	2,58	2,60	2,68	4,98	0,12
kesä	2,56	2,61	2,63	2,68	2,84	5,17	0,10
heinä	2,52	2,63	2,68	2,90	3,03	5,30	0,12
1999 heinä 2.	2,58	2,64	2,66	2,84	2,96	5,28	0,12
9.	2,54	2,62	2,67	2,87	2,99	5,29	0,13
16.	2,62	2,65	2,69	2,93	3,07	5,33	0,12
23.	1,87	2,63	2,69	2,93	3,09	5,29	0,09
30.	2,58	2,63	2,69	2,97	3,13	5,38	0,12

Euroalueen rahamarkkinakorot

(kuukausittain)

Lähteet: Reuters ja EKP.

1) Pankkien välisten talletusmarkkinoiden ottolainauskorot (bid rates) joulukuuhun 1998 asti; sen jälkeen antolainauskorot (offered rates).

2) Ajanjakson lopun korot joulukuuhun 1998 asti; sen jälkeen ajanjakson keskiarvot.

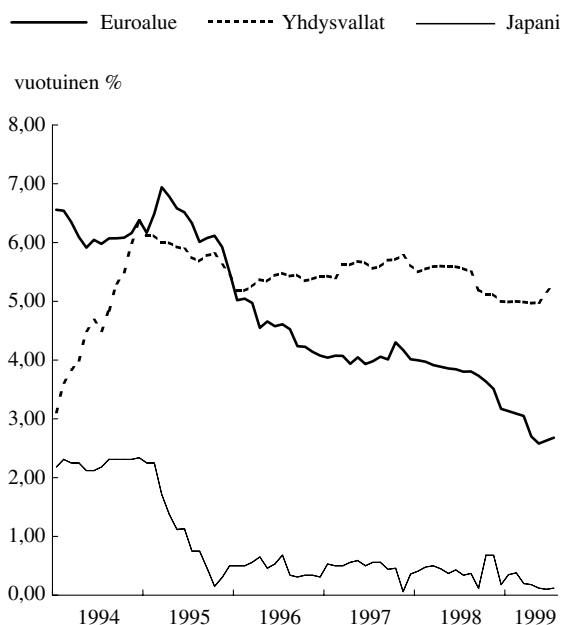
3) Ajalta ennen tammikuuta 1999 on laskettu keinotekoiset euroalueen korot käyttämällä BKT:llä painotettuja kansallisia korkoja.

4) Sarakkeessa 1 esitetään eoniakoron keskiarvo (euro overnight index average) tammikuusta 1999 alkaen; muut euroalueen rahamarkkinakorot ovat euriborkorkoja tammikuusta 1999 alkaen.

5) Helmikuusta 1999 alkaen liborkorko (London interbank offered rate).

3 kk:n rahamarkkinakorot

(kuukausittain)

Taulukko 3.2

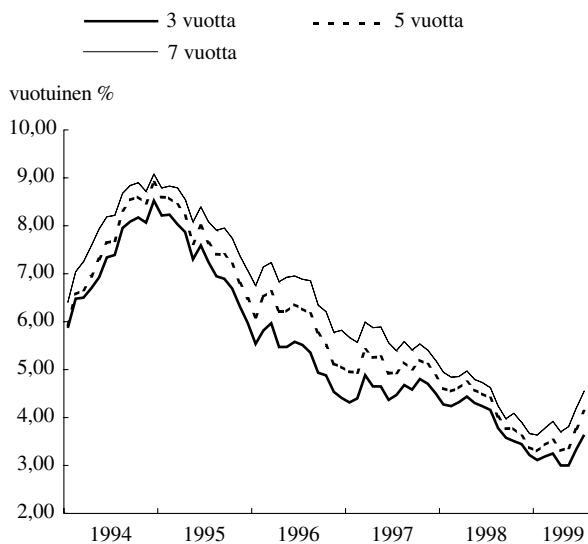
Valtion lainojen tuotot ¹⁾

(vuotuisina prosentteina)

	Euroalue ²⁾					Yhdysvallat	Japani
	2 v 1	3 v 2	5 v 3	7 v 4	10 v 5	10 v 6	10 v 7
1994	8,08	8,52	8,91	9,08	8,18	7,21	4,24
1995	5,69	5,97	6,48	7,06	8,73	6,69	3,32
1996	4,17	4,41	5,06	5,82	7,23	6,54	3,03
1997	4,33	4,51	4,87	5,20	5,99	6,45	2,15
1998	3,16	3,22	3,38	3,67	4,71	5,33	1,30
1998 heinä	4,04	4,16	4,41	4,62	4,82	5,53	1,36
elo	3,68	3,78	4,01	4,24	4,59	5,41	1,17
syys	3,55	3,58	3,77	3,98	4,27	4,87	0,88
loka	3,39	3,51	3,77	4,09	4,25	4,58	0,82
marras	3,33	3,44	3,62	3,90	4,24	4,89	0,89
joulu	3,16	3,22	3,38	3,67	3,95	4,69	1,39
1999 tammi	2,98	3,11	3,30	3,64	3,82	4,78	2,07
helmi	3,05	3,19	3,43	3,78	3,98	4,99	2,09
maalis	3,08	3,25	3,53	3,92	4,18	5,23	1,72
huhti	2,83	3,00	3,31	3,70	4,04	5,18	1,55
touko	2,82	3,00	3,37	3,81	4,21	5,54	1,36
kesä	3,09	3,34	3,77	4,20	4,53	5,90	1,60
heinä	3,30	3,64	4,13	4,55	4,86	5,80	1,69
1999 heinä 2.	3,22	3,54	4,01	4,47	4,78	5,83	1,66
9.	3,30	3,68	4,20	4,61	4,91	5,82	1,67
16.	3,37	3,75	4,24	4,62	4,91	5,70	1,76
23.	3,46	3,64	4,11	4,52	4,82	5,83	1,68
30.	3,43	3,81	4,32	4,69	4,99	5,93	1,77

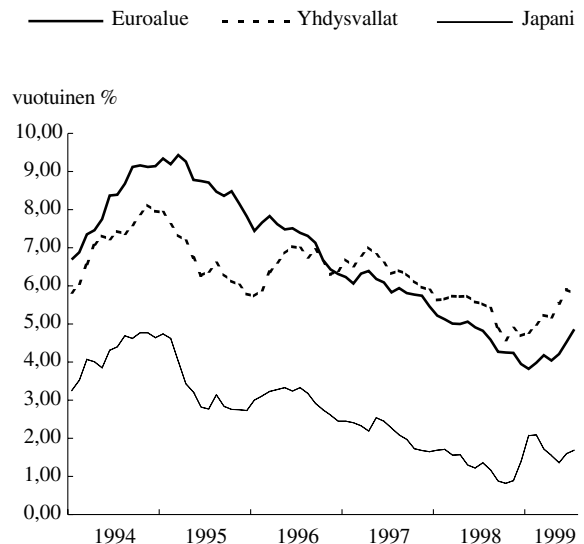
Valtion lainojen tuotot euroalueella

(kuukausittain)

Valtion 10 vuoden lainojen tuotot

(kuukausittain)

Lähteet: Reuters, EKP, Federal Reserve ja Bank of Japan.

1) Euroalueen 2, 3, 5 ja 7 vuoden lainojen tuotot perustuvat joulukuuhun 1998 asti ajanjakson lopun tietoihin. Kymmenen vuoden lainojen tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja. Sen jälkeen kaikki tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja.

2) Euroalueen lainojen tuotot on joulukuuhun 1998 asti laskettu BKT:llä painotetuista yhdenmukaistetuista valtion lainojen tuotoista. Sen jälkeen painoina on kaikissa maturiteeteissa käytetty valtion lainojen nimellisiä kantoja.

Taulukko 3.3

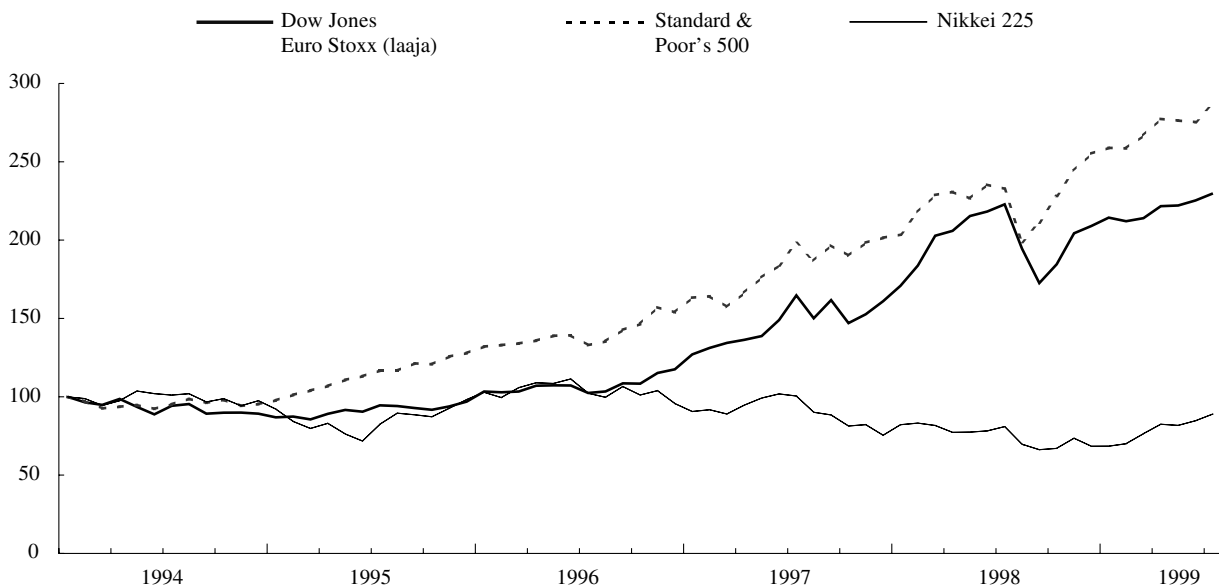
Osakeindeksit

(indeksit pisteinä)¹⁾

	Dow Jones: Euro Stoxx -indeksit											Yhdys- vallat	Japani
	Viitteaineisto		Toimialakohtaiset indeksit										
	Laaja	50 yritystä	Raaka- aineet	Kulutus- tavarat (syklinen)	Kulutus- tavarat (ei- syklinen)	Energia	Rahoitus	Moniala	Teollisuus	Tekniikka	Yleis- hyödylli- set yhtiöt		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1994	127,33	1 320,59	145,88	107,82	143,90	125,92	109,29	125,91	132,31	128,66	122,60	455,19	19 299,47
1995	138,37	1 506,82	137,78	111,06	181,13	145,46	117,66	133,05	136,18	145,57	152,09	614,57	19 417,95
1996	167,75	1 850,32	145,11	120,25	274,94	180,64	137,84	156,11	171,05	153,17	192,40	743,25	20 147,27
1997	229,86	2 531,99	166,33	159,82	324,06	249,22	188,87	210,33	204,75	248,37	225,11	962,37	15 917,07
1998	298,37	3 342,32	147,10	156,74	485,39	232,87	250,29	218,78	283,76	353,38	329,50	1 229,23	13 842,17
1998 heinä	318,06	3 480,63	182,52	195,81	436,13	255,90	291,41	226,39	301,26	417,31	305,08	1 156,58	16 370,17
1998 elo	277,73	3 050,59	151,13	167,11	413,58	217,55	240,10	194,28	262,30	360,33	279,30	1 074,62	15 243,98
1998 syys	246,31	2 670,97	131,62	137,37	379,55	230,22	187,86	182,29	240,51	279,90	277,86	1 020,64	14 140,69
1998 loka	263,49	2 887,11	138,21	147,48	419,19	223,71	206,17	197,45	250,98	300,39	295,80	1 098,67	13 564,51
1998 marras	291,73	3 232,44	147,95	153,01	442,91	237,51	236,66	208,39	270,40	339,22	306,30	1 176,46	14 883,70
1998 joul	298,37	3 342,32	147,10	156,74	485,39	232,87	250,29	218,78	283,76	353,38	329,50	1 229,23	13 842,17
1999 tammi	306,01	3 486,40	146,59	152,92	498,08	226,40	254,13	229,20	301,23	367,41	339,23	1 246,89	13 859,26
1999 helmi	302,69	3 450,87	149,74	152,16	496,17	225,01	246,99	229,33	312,25	366,43	330,00	1 244,93	14 168,83
1999 maal	305,52	3 524,19	153,81	155,94	480,73	254,11	249,73	229,77	311,75	374,45	318,57	1 284,56	15 459,81
1999 huhti	316,39	3 671,80	172,06	162,67	493,62	276,64	257,18	238,42	334,72	403,94	306,87	1 335,79	16 689,65
1999 touko	317,05	3 669,07	176,93	167,47	482,10	291,29	253,77	257,12	344,94	413,34	300,15	1 330,72	16 533,26
1999 kesä	321,66	3 749,45	177,95	168,33	487,77	299,00	251,77	268,06	365,11	440,22	300,26	1 325,93	17 135,96
1999 heinä	328,07	3 846,24	190,82	168,19	487,34	316,01	246,24	277,97	379,94	481,62	302,28	1 380,99	18 008,62
1999 kesä 2.	331,34	3 888,11	184,03	170,35	494,23	306,08	250,51	283,41	380,86	489,03	309,04	1 380,96	17 932,47
1999 kesä 9.	336,91	3 962,42	192,76	171,13	501,72	325,64	253,39	285,83	379,15	490,57	309,85	1 403,28	17 937,73
1999 kesä 16.	336,31	3 952,20	197,60	170,36	488,87	330,76	248,67	281,56	394,02	504,32	304,89	1 418,78	18 248,30
1999 kesä 23.	318,89	3 723,55	191,68	165,16	484,10	305,16	240,51	272,61	372,09	464,17	295,99	1 356,94	17 534,44
1999 kesä 30.	312,35	3 638,62	190,10	162,42	467,49	305,26	235,95	267,88	365,41	456,03	288,16	1 328,72	17 861,86

Dow Jones: Euro Stoxx (laaja), Standard & Poor's 500 ja Nikkei 225 uudelleen painotettuina

(peruskuukausi tammikuu 1994 = 100; kuukausittain)

Lähde: Reuters.

1) Ajanjakson lopun tiedot joulukuuhun 1998 asti; sen jälkeen ajanjakson keskiarvot.

Taulukko 3.4

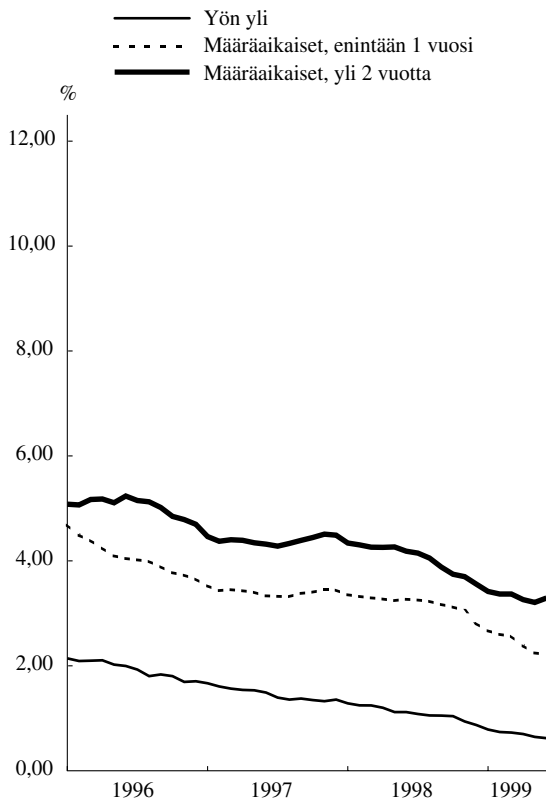
Pankkien luotto- ja talletuskorot

(vuotuisina prosentteina; jakson keskiarvo)

	Talletuskorot						Luottokorot				
	Yön yli	Määräaikaiset			Irtisanomisehtoiset		Yritykset		Kotitaloudet		
		Enintään 1 vuosi	Enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	Enintään 3 kk	Yli 3 kk	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	Kulutus- luotot	Asunto- luotot	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1996	1,94	4,09	4,69	5,04	3,05	3,16	8,92	.	11,56	7,46	
1997	1,46	3,41	3,63	4,40	2,80	3,09	7,62	6,64	10,61	6,63	
1998	1,10	3,20	3,22	4,06	2,61	3,25	6,74	5,80	10,04	5,87	
1998	kesä	1,12	3,27	3,28	4,18	2,58	3,34	6,78	5,90	10,07	5,98
	heinä	1,08	3,26	3,26	4,15	2,56	3,29	6,65	5,84	10,02	5,86
	elo	1,05	3,23	3,24	4,05	2,55	3,30	6,60	5,77	10,02	5,79
	syys	1,05	3,17	3,18	3,88	2,53	3,21	6,59	5,65	10,00	5,65
	loka	1,04	3,12	3,13	3,74	2,49	3,14	6,51	5,52	9,79	5,48
	marras	0,94	3,06	3,05	3,70	2,48	3,12	6,39	5,44	9,67	5,43
	joulu	0,87	2,81	2,81	3,56	2,44	3,03	6,21	5,12	9,61	5,28
1999	tammi	0,79	2,67	2,67	3,42	2,36	2,86	6,02	5,04	9,59	5,10
	helmi	0,74	2,60	2,60	3,37	2,33	2,78	5,93	5,00	9,52	5,02
	maalis	0,73	2,57	2,56	3,37	2,30	2,79	5,84	4,99	9,50	5,06
	huhti	0,70	2,39	2,39	3,26	2,26	2,61	5,67	4,81	9,36	4,91
	touko	0,65	2,25	2,25	3,21	2,16	2,48	5,56	4,73	9,30	4,84
	kesä	0,62	2,22	2,22	3,29	2,15	2,45	5,50	4,79	9,32	4,96

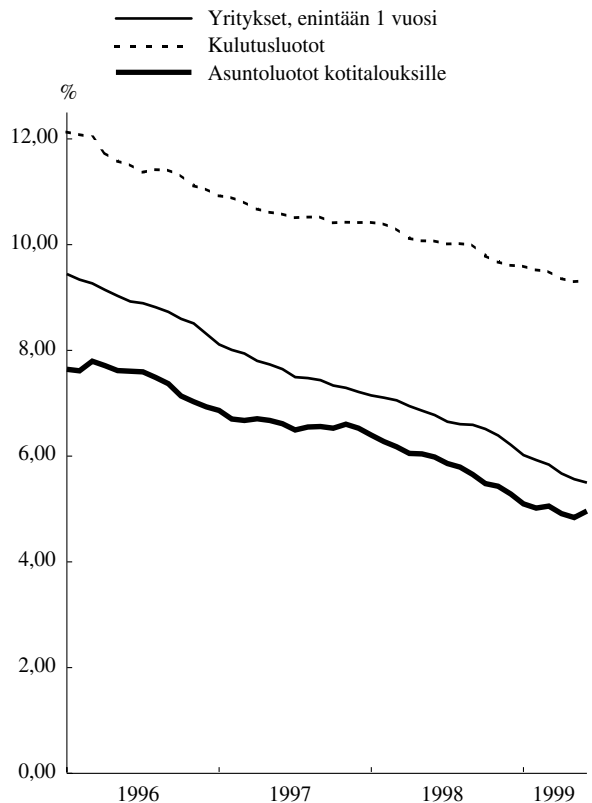
Talletuskorot

(kuukausittain)

Luottokorot

(kuukausittain)

Lähde: EKP.

Näitä euroalueen pankkien luotto- ja talletuskorkoja koskevia tietoja on käytettävä varoen ja ainoastaan tilastollisiin tarkoituksiin; korkojen kehitystä olisi analysoitava pääasiassa muutoksina eikä niinkään tasoina. Korot lasketaan kansallisten keskuspankkien ilmoittamien kansallisten luotto- ja talletuskorkojen painotettuna keskiarvona. Kansalliset luotto- ja talletuskorot edustavat niitä kansallisista lähteistä saatavissa olevia korkotietoja, joiden katsotaan sopivan laadittuihin luokituksiin. Nämä kansalliset korot on laskettu yhteen euroalueen korkotiedoiksi käyttäen joissakin tapauksissa arvioita, kun euroalueen kansallisissa rahoitusinstrumenteissa on havaittu epäyhtenäisyyttä. Kansallisten luotto- ja talletuskorkojen kattavuutta (uudet luotot ja/tai luottokannat), tietojen luonnetta (nimelliset tai efektiiviset korot) tai keräämismenetelmiä ei myöskään ole yhdenmukaistettu. Euroalueen pankkien luotto- ja talletuskorkojen maakohtaiset painot kootaan rahalaitostilastotiedoista tai mahdollisimman edustavista muista tiedoista. Painot heijastavat instrumenttien käytön maakohtaisia osuuksia euroalueella laskettuna kantatiedoista. Painot tarkistetaan kuukausittain siten, että korot ja painot viittaavat aina saman kuukauden tietoihin.

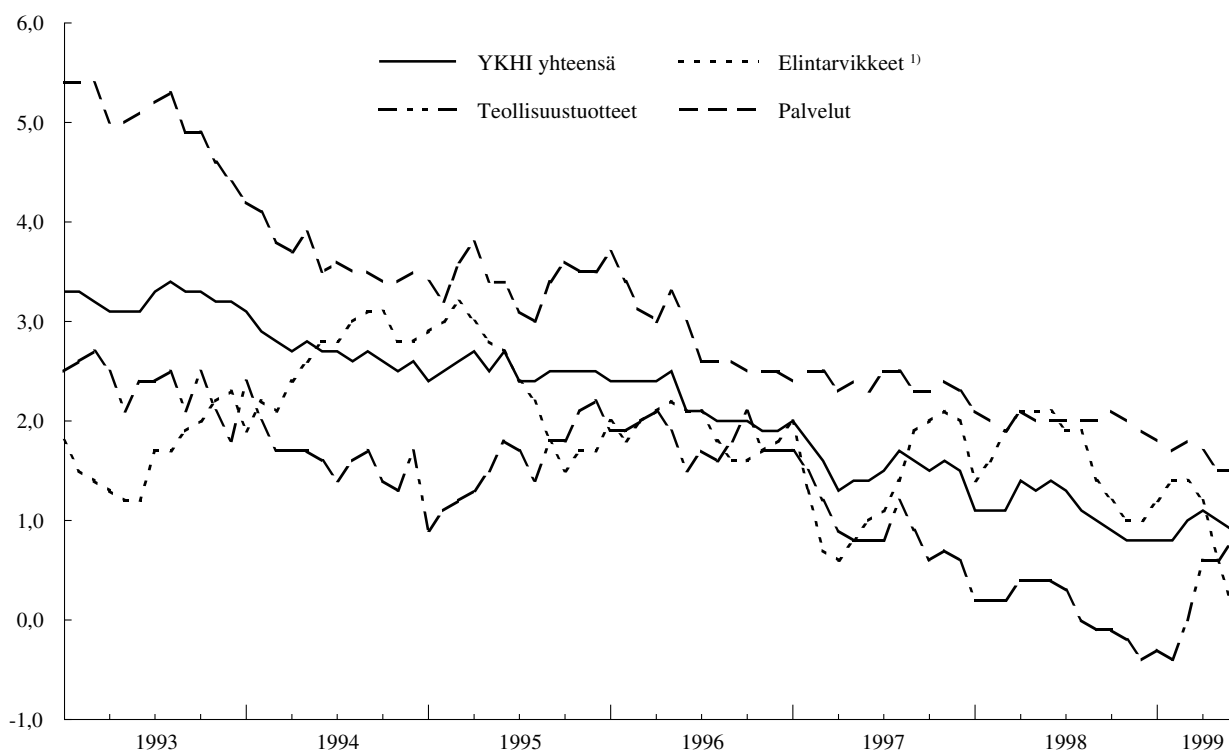
4 YKHI ja euroalueen muut hinnat

Taulukko 4.1

Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Kokonais- indeksi 1996 = 100	Kokonais- indeksi	Tavarat							Palvelut
			Elin- tarvikkeet ¹⁾			Teollisuus- tuotteet				
				Jalostetut elin- tarvikkeet ¹⁾	Jalostamat- tomat elin- tarvikkeet		Muut teollisuus- tuotteet kuin energia	Energia		
Paino kokonais- indeksissä (%) ²⁾	100,0	100,0	63,7	22,4	13,4	9,0	41,3	32,5	8,8	36,3
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1995	97,9	2,5	.	2,4	2,5	2,4	1,6	1,7	1,4	3,4
1996	100,0	2,2	1,8	1,9	1,9	1,8	1,8	1,6	2,6	2,9
1997	101,6	1,6	1,1	1,4	1,4	1,4	1,0	0,5	2,8	2,4
1998	102,7	1,1	0,6	1,6	1,4	2,0	0,1	0,9	-2,6	2,0
1998 II	102,8	1,3	1,0	2,1	1,6	2,8	0,4	0,9	-1,4	2,0
1998 III	102,9	1,1	0,7	1,7	1,4	2,1	0,1	1,0	-3,2	2,0
1998 IV	102,8	0,8	0,2	1,1	1,2	0,8	-0,2	0,9	-4,4	2,0
1999 I	103,1	0,8	0,3	1,3	1,2	1,5	-0,2	0,8	-3,8	1,7
1999 II	103,8	1,0	0,6	0,6	0,9	0,3	0,6	0,6	0,8	1,6
1998 kesä	102,9	1,4	1,0	2,1	1,6	2,9	0,4	1,0	-1,7	2,0
1998 heinä	102,9	1,3	0,9	1,9	1,6	2,5	0,3	1,0	-1,9	2,0
1998 elo	102,9	1,1	0,6	1,9	1,5	2,4	0,0	1,0	-3,8	2,0
1998 syys	102,9	1,0	0,4	1,4	1,3	1,5	-0,1	1,0	-3,9	2,0
1998 loka	102,8	0,9	0,3	1,2	1,3	1,1	-0,1	1,0	-4,0	2,1
1998 marras	102,8	0,8	0,2	1,0	1,2	0,6	-0,2	0,9	-4,4	2,0
1998 joul	102,9	0,8	0,1	1,0	1,1	0,9	-0,4	0,9	-4,8	1,9
1999 tammi	102,8	0,8	0,2	1,2	1,3	1,1	-0,3	0,8	-4,4	1,8
1999 helmi	103,1	0,8	0,2	1,4	1,3	1,5	-0,4	0,7	-4,3	1,7
1999 maal	103,4	1,0	0,5	1,4	1,1	1,8	0,0	0,7	-2,8	1,8
1999 huhti	103,7	1,1	0,8	1,2	1,1	1,2	0,6	0,6	0,3	1,7
1999 touko	103,8	1,0	0,6	0,6	0,8	0,4	0,6	0,6	0,5	1,5
1999 kesä	103,8	0,9	0,5	0,1	0,7	-0,7	0,8	0,6	1,4	1,5

Lähde: Eurostat. Kansallisiin kuluttajahintaindekseihin perustuvat arviot vuotta 1995 edeltävältä ajalta eivät ole täysin vertailukelpoisia vuodesta 1995 käytettävissä olleen YKHI-indeksin kanssa.

1) Sisältää alkoholiuomat ja tupakkatuotteet.

2) Viittaa ajanjaksoon 1999.

Taulukko 4.2

Muut hinnat ja kustannukset

(vuotuinen prosentimuutos, ellei toisin mainita)

1. Teollisuuden tuottajahinnat ja raaka-aineiden hinnat

	Teollisuuden tuottajahinnat									Raaka-aineiden maailmanmarkkina-hinnat ¹⁾	
	Teollisuus yhteensä pl. rakennus-teollisuus 1995 = 100	Teollisuus yhteensä pl. rakennus-teollisuus	Tehdas-teollisuus	Välituotteet	Pääoma-hyödykkeet	Kulutus-tavarat	Kesto-kulutus-tavarat	Ei-kesto-kulutus-tavarat	Rakenta-minen ²⁾	Kokonais-indeksi	Kokonais-indeksi pl. energia
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1995	100,0	3,6	3,9	5,0	1,8	1,9	2,2	2,4	.	0,3	2,1
1996	100,4	0,4	1,0	-1,1	1,2	1,7	1,7	1,7	1,2	6,4	-6,9
1997	101,4	1,1	0,6	1,2	0,3	0,8	0,1	1,2	1,4	10,0	12,9
1998	100,6	-0,8	-0,7	-2,2	0,5	0,4	0,1	0,6	0,3	-21,2	-12,5
1998 II	101,0	-0,2	0,0	-1,1	0,5	0,6	0,1	0,8	0,4	-16,6	-10,7
1998 III	100,4	-1,3	-1,1	-2,9	0,7	0,3	0,3	0,3	0,0	-24,2	-18,2
1998 IV	99,4	-2,3	-2,2	-4,5	0,3	-0,2	0,1	-0,3	0,3	-30,0	-20,5
1999 I	98,8	-2,6	-2,1	-4,8	0,2	0,0	0,2	-0,2	0,8	-17,6	-16,0
1999 II	5,9	-8,3
1998 heinä	100,6	-0,8	-0,6	-2,1	0,7	0,6	0,4	0,6	-	-21,1	-14,5
1998 elo	100,4	-1,4	-1,2	-3,2	0,7	0,4	0,3	0,4	-	-26,3	-19,0
1998 syys	100,2	-1,6	-1,5	-3,4	0,5	0,1	0,2	0,0	-	-25,2	-21,0
1998 loka	99,8	-2,0	-1,9	-4,1	0,4	-0,1	0,1	-0,2	-	-30,5	-23,5
1998 marras	99,4	-2,4	-2,2	-4,6	0,3	-0,2	0,1	-0,4	-	-28,6	-18,4
1998 joul	99,1	-2,6	-2,3	-4,9	0,3	-0,1	0,2	-0,3	-	-30,8	-19,4
1999 tammi	98,8	-2,7	-2,4	-5,1	0,2	-0,1	0,3	-0,3	-	-23,3	-17,2
1999 helmi	98,7	-2,7	-2,3	-5,1	0,2	-0,1	0,2	-0,1	-	-20,6	-16,0
1999 maalis	99,0	-2,3	-1,8	-4,3	0,2	-0,1	0,2	-0,2	-	-8,4	-14,6
1999 huhti	99,6	-1,6	-1,2	-3,3	0,3	.	0,2	.	-	0,2	-12,6
1999 touko	99,7	-1,4	-1,0	-2,8	0,0	.	0,1	.	-	5,1	-7,8
1999 kesä	-	12,9	-4,2
1999 heinä	-	22,7	-2,3

2. Bruttokansantuotteen deflaattorit ja työvoimakustannukset

	Bruttokansantuotteen deflaattorit ³⁾ (kp.)					Yksikkötyö-kustannukset koko taloudessa	Työvoima-kustannukset työntekijää kohden koko taloudessa	Palkat työn-tekijää kohden tehdas-teollisuudessa
	BKT 1995 = 100	BKT	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman bruttuost			
	12	13	14	15	16			
1995	100,0	2,6	2,8	2,8	1,5	1,7	3,5	3,6
1996	102,1	2,1	2,5	2,4	0,8	2,0	3,3	3,5
1997	103,7	1,6	2,1	1,5	1,0	0,6	2,5	3,0
1998	105,4	1,7	1,5	1,1	0,5	.	.	.
1996 III	102,2	1,8	2,3	2,1	0,5	1,9	3,2	3,7
1996 IV	102,7	1,7	2,2	2,6	0,6	1,4	2,8	2,9
1997 I	103,2	1,6	2,0	1,8	0,9	1,9	2,8	3,1
1997 II	103,5	1,6	1,8	2,1	0,9	0,5	2,7	3,4
1997 III	103,8	1,5	2,1	1,4	0,9	0,2	2,2	2,7
1997 IV	104,2	1,5	1,9	1,7	1,0	-0,1	2,1	2,8
1998 I	104,9	1,6	1,6	1,3	0,5	-2,0	0,9	2,1
1998 II	105,2	1,6	1,5	1,3	0,6	-0,5	1,1	2,8
1998 III	105,5	1,6	1,1	2,0	0,2	-0,3	1,1	2,6
1998 IV	105,7	1,5	0,9	1,7	0,0	.	.	.
1999 I	106,1	1,2	0,9	1,0	0,1	.	.	.

Lähteet: Eurostat paitsi sarakkeissa 10 ja 11 (HWWA, Institut für Wirtschaftsforschung, Hampuri), sarakkeissa 12-16 (EKP:n las kelmat deflaattoreista kansallisessa valuutassa) ja sarakkeissa 17-19 (EKP:n laskelmat).

1) Joulukuuhun 1998 asti ecuina; tammikuusta 1999 alkaen euroina.

2) Asuinrakennukset; tiedot perustuvat yhdenmukaistamattomiin tilastoihin.

3) Tiedot perustuvat pääosin EKT 95:een.

5 Euroalueen reaalityalous

Taulukko 5.1

Kysynnän ja tarjonnan tilastoja

1. Bruttokansantuote ja sen käyttö

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], kausivaihteluista puhdistettu, vuoden 1995 hintoina) ¹⁾

	BKT 1	Kotimainen kysyntä 2	Yksityinen kulutus 3	Julkinen kulutus 4	Kiinteän pääoman bruttomuodostus 5	Vienti ²⁾ 6	Tuonti ²⁾ 7
1995	5 302,3	5 203,2	2 993,6	1 089,4	1 093,4	1 568,0	1 469,0
1996	5 373,5	5 250,9	3 035,8	1 105,9	1 104,6	1 638,5	1 515,9
1997	5 499,0	5 346,5	3 076,9	1 113,6	1 130,5	1 796,4	1 643,9
1998	5 651,9	5 526,6	3 156,5	1 130,5	1 179,3	1 906,1	1 780,8
1998 I	1 402,8	1 370,2	782,7	282,9	292,9	472,9	440,3
II	1 409,9	1 375,0	786,4	283,6	290,7	479,5	444,7
III	1 418,2	1 385,5	791,4	282,7	297,4	480,1	447,5
IV	1 421,0	1 395,8	796,1	281,3	298,3	473,6	448,4
1999 I	1 427,8	1 405,7	804,7	287,0	305,9	472,4	450,3

(prosenttia edellisvuotisesta) ¹⁾

	BKT 8	Kotimainen kysyntä 9	Yksityinen kulutus 10	Julkinen kulutus 11	Kiinteän pääoman bruttomuodostus 12	Vienti ²⁾ 13	Tuonti ²⁾ 14
1995	2,2	2,0	1,8	0,5	2,6	8,0	7,6
1996	1,3	0,9	1,4	1,5	1,0	4,5	3,2
1997	2,3	1,8	1,4	0,7	2,3	9,6	8,4
1998	2,8	3,4	2,6	1,5	4,3	6,1	8,3
1998 I	3,6	3,7	2,4	1,9	6,1	11,0	12,0
II	2,8	3,0	2,3	2,1	3,1	8,6	9,7
III	2,7	3,6	3,0	1,3	4,7	4,2	7,3
IV	2,0	3,2	2,6	0,7	3,4	1,1	4,7
1999 I	1,8	2,6	2,8	1,4	4,4	-0,1	2,3

2. Muita keskeisiä reaalityalouden tilastoja

(prosenttia edellisvuotisesta, ellei toisin mainita)

	Teollisuustuotanto ³⁾									Vähittäis- kaupan määrä kiintein hinnoin 23	Uusien henkilö- autojen rekiste- röinnit 24
	Teollisuus- tuotanto pl. rakennus- teollisuus 1995 = 100 (kp.) 15	Teollisuus- tuotanto pl. rakennus- teollisuus 16	Tehdas- teollisuus 17	Väli tuotteet 18	Pääoma- hyödykkeet 19	Kesto- kulutus- tavarat 20	Ei- kesto- kulutus- tavarat 21	Rakenta- minen 22			
1995	100,0	3,4	3,5	2,6	7,3	.	.	-0,4	2,0	0,3	
1996	100,5	0,4	0,1	-0,1	1,7	0,1	-0,3	-2,5	1,1	6,6	
1997	104,9	4,4	5,0	5,4	4,8	2,8	2,6	-1,0	0,8	3,9	
1998	109,1	4,0	4,5	3,9	6,6	6,3	1,4	-0,6	2,6	7,6	
1998 II	109,2	4,6	5,3	4,6	7,1	6,9	2,4	-0,2	1,8	2,8	
III	109,5	3,9	4,2	3,1	6,6	6,4	2,0	-1,5	2,8	7,4	
IV	109,1	1,4	1,3	0,3	3,8	4,5	-0,5	-3,6	3,0	7,5	
1999 I	108,9	0,1	-0,3	-0,9	0,6	0,9	0,7	0,7	2,5	7,1	
II	10,0	
1998 kesä	109,1	3,5	4,0	3,7	5,3	5,6	1,7	-0,8	2,6	4,8	
heinä	110,0	4,2	4,6	3,5	7,4	6,5	2,8	-0,3	3,5	7,2	
elo	108,9	4,3	4,8	3,6	6,9	7,6	2,4	-0,9	2,4	7,1	
syys	109,5	3,2	3,4	2,5	5,7	5,7	1,0	-2,9	2,6	7,9	
loka	109,7	2,3	2,6	1,2	5,6	8,1	0,1	-3,5	1,8	1,2	
marras	109,4	1,9	1,9	1,3	4,3	4,3	-0,1	-4,0	4,0	15,3	
joulu	108,2	-0,3	-0,9	-1,8	1,6	0,5	-1,4	-3,5	3,3	7,3	
1999 tammi	109,0	1,1	1,0	-0,3	3,8	3,5	0,8	3,0	0,2	5,1	
helmi	108,4	-0,7	-1,5	-1,5	-0,1	0,6	-0,5	-2,3	1,6	5,6	
maalis	109,2	-0,1	-0,4	-0,7	-1,4	-1,0	1,6	1,3	5,8	10,0	
huhti	108,4	-0,6	-0,8	-1,5	0,5	-1,4	-0,5	.	2,3	11,2	
touko	108,9	-0,5	-0,8	-1,0	-0,9	0,9	-1,1	.	0,5	7,9	
kesä	10,6	

Lähteet: Eurostat paitsi sarakkeessa 23 (yhdenmukaistamattomiin kansallisiin tilastoihin perustuva EKP:n laskelma) ja sarakkeessa 24 (ACEA/A.A.A. - European Automobile Manufacturers Association).

1) Aluerit eivät sisällä varastojen muutosta. Tiedot perustuvat pääosin EKT 95:een.

2) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan.

3) Korjattu työpäivien määrällä.

Taulukko 5.2

Työmarkkinat

(kausivaihteluista puhdistettu)

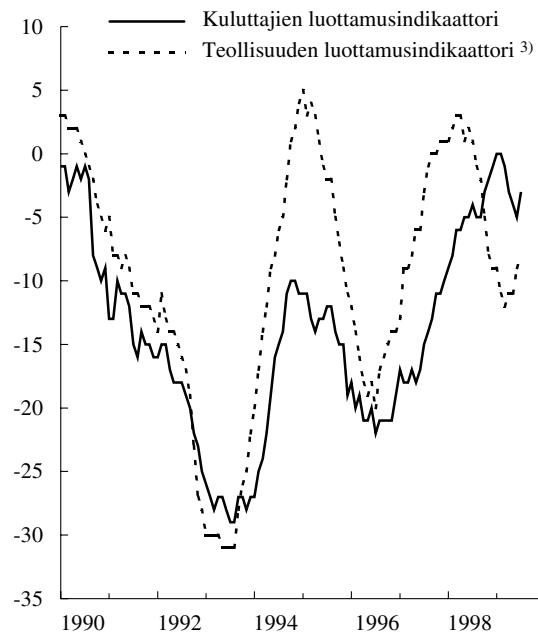
	Työllisyys				Työttömyys ²⁾		Työn tuottavuus	
	Koko talous ¹⁾		Tehdasteollisuus		Miljoonaa	% työvoimasta	Koko talous ¹⁾ , vuotuinen prosenttimuutos	Tehdasteollisuus, vuotuinen prosenttimuutos
	1995 = 100	Vuotuinen prosentti- muutos	1995 = 100	Vuotuinen prosentti- muutos				
	1	2	3	4	5	6	7	8
1995	100,0	0,5	100,0	-1,1	14,380	11,4	1,9	4,7
1996	100,3	0,3	98,1	-1,9	14,807	11,6	1,2	2,1
1997	100,9	0,5	97,1	-1,0	14,901	11,6	1,9	6,1
1998	102,2	1,3	97,8	0,7	14,104	10,9	.	3,8
1998 I	101,5	1,1	97,6	0,6	14,469	11,2	3,0	7,0
II	101,9	1,2	97,9	1,0	14,191	11,0	1,5	4,3
III	102,4	1,4	97,9	0,9	14,009	10,9	1,4	3,3
IV	102,8	1,6	97,8	0,4	13,749	10,7	.	0,9
1999 I	.	.	97,6	0,1	13,410	10,4	.	-0,4
1998 touko	-	-	97,9	1,0	14,190	11,0	-	6,8
kesä	-	-	98,0	1,0	14,110	10,9	-	3,0
heinä	-	-	97,9	0,9	14,056	10,9	-	3,7
elo	-	-	97,9	0,9	14,028	10,9	-	3,8
syys	-	-	97,9	0,8	13,941	10,8	-	2,6
loka	-	-	97,9	0,6	13,840	10,7	-	2,0
marras	-	-	97,7	0,4	13,741	10,7	-	1,5
joulu	-	-	97,7	0,3	13,666	10,6	-	-1,1
1999 tammi	-	-	97,8	0,3	13,501	10,5	-	0,7
helmi	-	-	97,7	0,2	13,411	10,4	-	-1,6
maalisk	-	-	97,5	-0,2	13,317	10,3	-	-0,2
huhti	-	-	.	.	13,284	10,3	-	.
touko	-	-	.	.	13,260	10,3	-	.

Kuvio 5.3

Barometrikyselyt

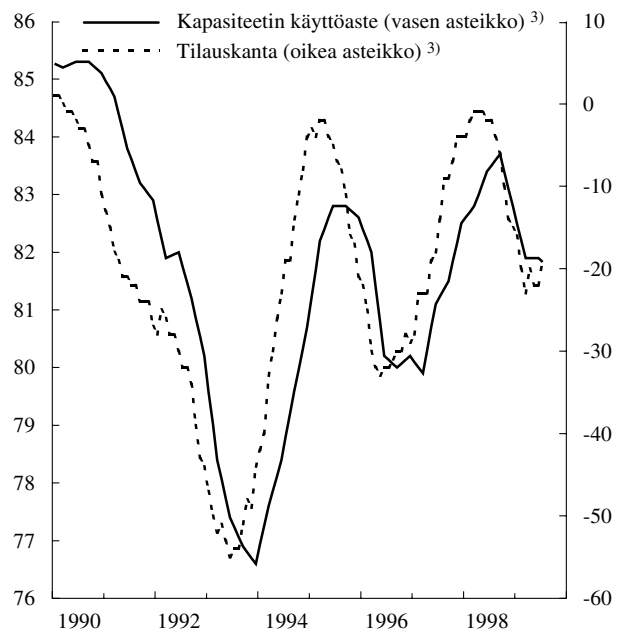
Kuluttajien ja teollisuuden luottamusindikaattorit

(saldoprosenttia, kuukausittain, kausivaihteluista puhdistettu)

Kapasiteetin käyttöaste ja tilauskanta

(kapasiteetin käyttöaste, prosenttia, neljännesvuosittain; tilauskanta, saldoprosenttia, kuukausittain; kausivaihteluista puhdistettu)

Lähteet: Yhdenmukaistamattomiin kansallisiin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat (sarakkeet 1, 2 ja 7), Eurostat (sarakkeet 3-6 ja 8) ja Euroopan komission suhdannetiedustelut (kuvion tilastot).

1) Neljännesvuosittaiset tulokset perustuvat niiden maiden tilastoihin, jotka tekevät kuukausittaisia tai neljännesvuosittaisia tilastoja.

2) Laskettu ILO:n suosituksen mukaan.

3) Tehdasteollisuus; tiedot kapasiteetin käyttöasteesta kerätään tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuussa.

6 Euroalueen säästäminen, investoinnit ja rahoitus

Taulukko 6

Säästäminen, investoinnit ja rahoitus

(prosenttia BKT:stä, ellei toisin mainita)

	Euroalueen säästäminen ja investoinnit ¹⁾			Yksityisen sektorin (pl. rahoitussektori) investoinnit ^{1) 2)}							
	Brutto-säästäminen	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Nettoluotonanto rahaliiton ulkopuolisille	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Yritykset (pl. rahoitussektori)	Rahoitusvarojen nettohankinta	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet	Pitkäaikaiset arvopaperit	Osakkeet	Vakuustekninen vastuuvelka
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1991	21,9	23,0	-1,3	19,1	14,3	16,8	3,9	3,0	2,6	1,7	2,5
1992	20,9	22,2	-1,0	18,4	13,7	14,3	4,5	1,7	0,5	1,4	2,6
1993	20,0	20,2	0,5	16,6	12,3	13,2	5,4	0,6	1,0	0,8	2,9
1994	20,4	19,8	0,3	16,5	12,3	14,0	3,4	2,3	2,5	1,8	3,0
1995	21,2	20,0	0,8	16,8	12,6	13,1	4,7	1,9	1,7	1,6	3,2
1996	20,8	19,7	1,3	16,6	12,3	12,8	4,1	0,2	1,1	1,2	3,6
1997	21,6	19,2	1,9	16,2	12,1	11,7	2,1	-0,5	0,0	1,3	3,6
1998	21,6	19,4	0,9	16,4	12,4

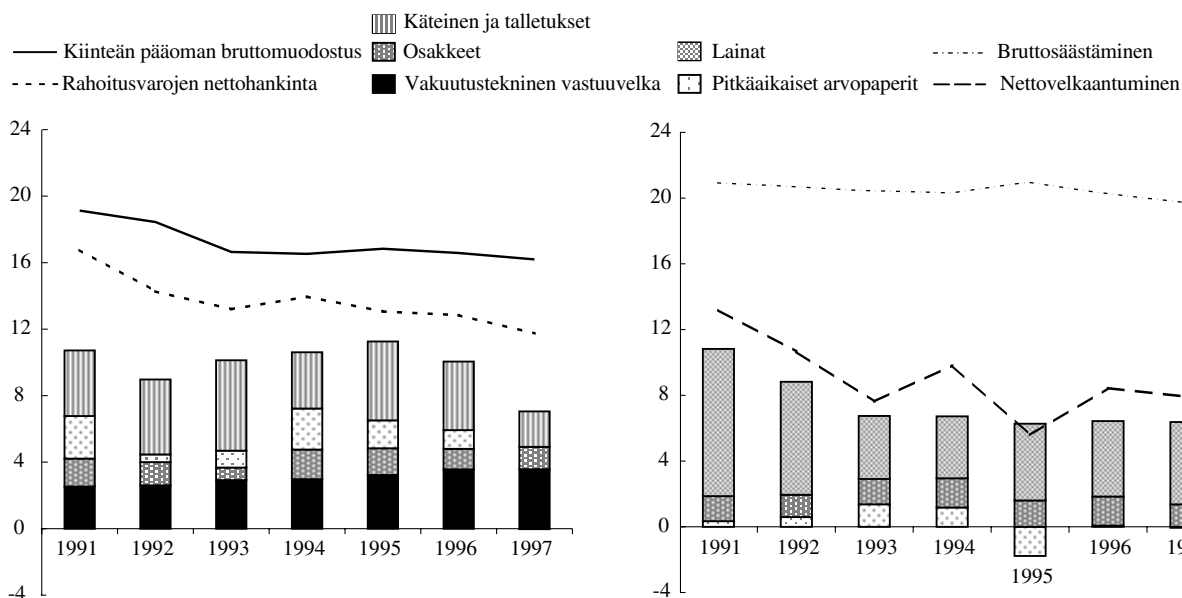
	Yksityisen sektorin (pl. rahoitussektori) rahoitus ^{1) 2)}						Nettorahoitusinvestoinnit (sar. 6-14)	Rahoitusinvestoinnit, % bruttoinvestoinneista (sar. 6 / (4+6))	Nettovelkaantuminen, % rahoituksesta (sar. 14 / (12+14))		
	Brutto-säästäminen	Kotitaloudet	Nettovelkaantuminen	Muut arvopaperit kuin osakkeet	Pitkäaikaiset arvopaperit	Osakkeet				Lainat	Pitkäaikaiset lainat
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1991	21,0	12,1	13,2	0,4	0,3	1,5	9,0	4,8	3,6	46,7	38,6
1992	20,7	12,1	10,7	0,7	0,6	1,4	6,9	4,7	3,6	43,6	34,0
1993	20,4	11,5	7,6	1,3	1,4	1,5	3,8	4,6	5,6	44,2	27,1
1994	20,3	10,6	9,8	1,1	1,2	1,8	3,8	3,7	4,1	45,8	32,6
1995	21,0	10,8	5,6	-1,7	-1,8	1,6	4,7	2,9	7,5	43,7	21,0
1996	20,3	10,7	8,4	0,2	0,1	1,8	4,6	3,5	4,4	43,6	29,3
1997	19,8	9,4	7,9	0,0	-0,1	1,4	5,0	3,4	3,8	42,0	28,6
1998	19,0	8,8

Yksityisen ei-rahoitussektorin investoinnit ja rahoitus^{1) 2)}

(prosenttia BKT:stä)

Investoinnit

Rahoitus

Lähde: EKP.

1) Keskeisiä rahoituksen ja investointien eriä.

2) Yksityinen ei-rahoitussektori sisältää yritykset, kotitaloudet ja kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

7 Julkisen talouden rahoitusasema euroalueella ja yksittäisissä euromaissa

Taulukko 7

Julkisen talouden rahoitusasema

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue^{1) 2)} – tulot ja menot

	Tulot							Menot							
	Yhteensä	Tulot					Pääoma-	Yhteensä	Menot					Pääoma-	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
		Välittömät verot	Välilliset verot	Sosiaaliturvamaksut	Myyntit				Palkan-saaja-korvaukset	Välituote-käyttö	Korko-menot	Tulon-siirrot koti-talouksille		Investoinnit	
1991	48,0	47,5	12,3	12,9	17,3	2,5	0,4	52,4	47,7	11,8	5,5	4,9	21,3	4,6	3,0
1992	49,2	48,4	12,3	13,0	17,7	2,7	0,8	53,8	49,3	12,1	5,5	5,5	22,2	4,5	3,0
1993	49,9	49,4	12,5	13,2	18,2	2,8	0,5	55,5	51,0	12,3	5,7	5,7	23,1	4,5	2,9
1994	49,2	48,6	12,0	13,4	18,1	2,7	0,5	54,3	50,1	12,0	5,5	5,4	23,1	4,2	2,7
1995	49,1	48,5	12,1	13,3	18,1	2,8	0,6	54,0	49,7	11,8	5,3	5,7	23,1	4,3	2,6
1996	49,3	48,8	12,1	13,4	18,3	2,8	0,5	53,4	49,7	11,9	5,4	5,5	23,2	3,7	2,4
1997	49,7	49,0	12,2	13,5	18,3	2,7	0,7	52,2	48,6	11,6	5,2	5,0	23,1	3,6	2,3
1998	49,1	48,5	12,5	14,1	17,2	2,7	0,5	51,2	47,4	11,3	5,1	4,5	22,6	3,7	2,3

2. Euroalue^{1) 2)} – säästäminen, rahoitusjäämä ja velka

	Brutto-säästäminen	Alijäämä (-) / ylijäämä (+)				Perus-alijäämä/-ylijäämä	Alijäämä/-velka-oikaisu ³⁾	Velan muutos ⁴⁾				Konsolidoitu nimellinen bruttovelka			
		Yhteensä	Valtionhallinto	Paikallis-hallinto	Sosiaaliturvamaksut			Yhteensä	Käteinen, talletukset ja lainat	Lyhyt-aikaiset arvopaperit	Keskipitkät/pitkä-aikaiset arvopaperit	Yhteensä	Käteinen, talletukset ja lainat	Lyhyt-aikaiset arvopaperit	Keskipitkät/pitkä-aikaiset arvopaperit
	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1991	-0,2	-4,4	-4,5	-0,2	0,3	0,5	0,7	5,1	1,3	0,0	3,9	58,3	18,5	8,5	31,2
1992	-0,9	-4,6	-4,3	-0,2	-0,1	0,9	2,2	6,8	1,7	0,9	4,2	61,9	19,2	8,9	33,8
1993	-1,6	-5,5	-5,3	-0,2	0,0	0,2	2,5	8,1	1,5	-0,3	6,9	68,4	20,2	8,4	39,8
1994	-1,5	-5,1	-4,9	-0,2	0,0	0,3	0,8	5,9	0,2	0,6	5,1	70,8	19,4	8,5	42,9
1995	-1,3	-5,0	-4,6	-0,1	-0,3	0,7	2,3	7,3	2,0	-0,2	5,5	74,8	20,6	7,9	46,4
1996	-0,9	-4,1	-3,9	0,0	-0,2	1,3	-0,2	3,9	0,3	0,2	3,4	76,1	20,2	7,8	48,1
1997	0,4	-2,5	-2,6	0,0	0,0	2,5	-0,3	2,2	-0,1	-1,0	3,2	75,4	19,3	6,6	49,5
1998	1,1	-2,1	-2,3	0,2	0,1	2,4	-0,6	1,5	-0,4	-0,7	2,6	73,6	18,1	5,6	49,9

3. Euromaat – alijäämä (-) / ylijäämä (+)

	BE	DE	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1991	-6,3	-3,3	-4,4	-2,1	-2,3	-10,1	1,9	-2,9	-3,0	-6,0	-1,1
1992	-7,1	-2,8	-4,0	-3,9	-2,4	-9,6	0,7	-3,9	-2,0	-3,0	-5,7
1993	-7,3	-3,5	-6,8	-5,8	-2,3	-9,6	1,6	-3,2	-4,3	-6,1	-7,3
1994	-4,9	-2,6	-6,2	-5,8	-1,5	-9,2	2,7	-3,8	-5,0	-6,0	-6,0
1995	-4,0	-3,3	-7,1	-4,9	-2,1	-7,7	1,8	-4,0	-5,1	-5,7	-4,6
1996	-3,1	-3,4	-4,5	-4,1	-0,3	-6,6	2,8	-2,0	-3,7	-3,3	-3,1
1997	-1,9	-2,7	-2,6	-3,0	1,1	-2,7	2,9	-0,9	-1,9	-2,5	-1,2
1998	-1,3	-2,1	-1,8	-2,9	2,3	-2,7	2,1	-0,9	-2,1	-2,3	1,0

4. Euromaat – konsolidoitu nimellinen bruttovelka

	BE	DE	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1991	128,4	40,9	44,6	35,8	92,6	102,0	4,0	79,0	58,2	67,3	23,1
1992	130,6	43,6	47,0	39,9	89,5	109,4	4,9	79,9	58,1	59,9	41,5
1993	137,6	47,5	58,8	45,4	93,1	120,0	5,9	81,1	62,8	63,2	58,0
1994	135,1	49,9	61,3	48,6	86,5	125,7	5,5	77,8	65,6	63,8	59,6
1995	132,2	58,3	64,2	52,8	78,9	125,3	5,8	79,0	69,4	65,9	58,1
1996	128,0	60,8	68,6	55,7	69,4	124,6	6,3	77,0	69,8	64,9	57,8
1997	123,4	61,5	67,5	58,1	61,3	122,4	6,4	71,2	64,3	61,7	54,9
1998	117,3	61,0	65,6	58,5	52,1	118,7	6,7	67,7	63,1	57,8	49,6

Lähteet: EKP: euroaluetta koskevat tiedot, Euroopan komissio (POH ja Eurostat): euroalueen maiden ali-lylijäämä ja velka.

1) Euroalueen jäsenmaiden keskinäisiä tulonsiirtoja ei ole konsolidoitu.

2) Euroalue pl. Luxemburg.

3) Alijäämän vuosimuutos / konsolidoidun nimellisen bruttovelan muutos, % BKT:stä.

4) Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutos, % BKT:stä: (velka [t] - velka [t-1]) / BKT (t).

8 Euroalueen maksutase ja eurojärjestelmän varantoasema

Taulukko 8.1

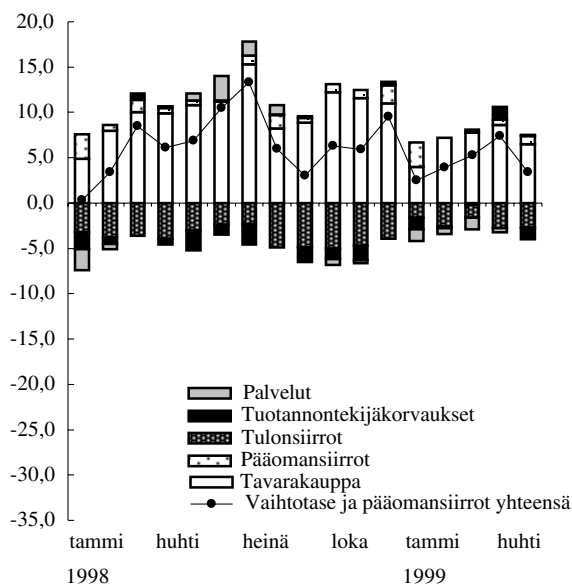
Maksutase

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

	Vaihtotase					Pääomansiirrot	Rahoitustase ¹⁾						Virheelliset ja tunnistamattomat erät ³⁾
	Yhteensä	Tavarakauppa	Palvelut	Tuotantontekijäkorvaukset	Tulonsiirrot		Yhteensä ²⁾	Suorat sijoitukset	Arvopaperisijoitukset ²⁾	Johdannaiset ²⁾	Muut sijoitukset ^{2),3)}	Valuuttavaranto ²⁾	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1998	67,0	122,1	3,1	-12,6	-45,5	12,6	7,9	-100,2	-90,8	-8,3	198,9	8,3	-87,6
1998 I	7,6	22,9	-2,6	-2,2	-10,5	4,7	-1,6	-11,2	-54,7	0,3	65,2	-1,3	-10,7
II	22,3	31,8	3,7	-4,0	-9,3	1,2	4,1	-14,8	-1,7	-4,1	24,6	0,0	-27,5
III	19,3	32,4	2,7	-3,8	-12,1	3,0	-3,3	-23,1	12,3	1,2	3,5	2,8	-19,0
IV	17,9	34,9	-0,6	-2,8	-13,6	3,7	8,7	-51,1	-46,7	-5,6	105,5	6,7	-30,3
1999 I	9,2	19,1	-3,2	-1,2	-5,6	2,4	-21,6	-9,9	-41,9	-1,6	27,7	4,0	10,0
1998 tammi	-2,4	4,9	-2,3	-1,9	-3,2	2,7	13,5	-5,1	-2,0	-1,8	20,0	2,5	-13,9
helmi	2,8	8,0	-0,6	-0,7	-3,8	0,6	-17,6	-4,5	-22,8	0,7	12,9	-3,9	14,2
maalis	7,1	10,0	0,3	0,4	-3,6	1,4	2,5	-1,5	-29,9	1,4	32,3	0,2	-11,0
huhti	5,5	9,9	0,2	-0,7	-3,9	0,6	-29,0	-8,2	-21,9	-0,9	2,9	-0,9	22,9
touko	6,4	10,8	0,8	-2,2	-3,0	0,5	19,5	-1,3	9,1	-1,5	12,3	0,9	-26,4
kesä	10,4	11,2	2,7	-1,1	-2,4	0,1	13,6	-5,2	11,1	-1,8	9,5	0,0	-24,1
heinä	12,3	15,3	1,5	-2,3	-2,3	1,0	23,8	-8,6	14,6	-1,4	17,8	1,3	-37,1
elo	4,5	8,2	1,0	0,1	-4,9	1,5	8,6	-7,9	8,5	2,3	8,3	-2,5	-14,6
syys	2,5	8,9	0,2	-1,6	-4,9	0,5	-35,7	-6,6	-10,8	0,3	-22,6	4,0	32,6
loka	5,4	12,2	-0,6	-1,2	-5,0	0,9	-12,3	-16,6	-33,4	-3,0	44,1	-3,3	6,0
marras	5,0	11,6	-0,3	-1,6	-4,7	0,9	4,7	-33,8	1,8	-2,4	45,1	-6,1	-10,5
joulu	7,5	11,0	0,3	0,1	-3,9	2,0	16,3	-0,7	-15,1	-0,2	16,2	16,1	-25,8
1999 tammi	-0,2	4,0	-1,3	-1,3	-1,6	2,7	11,8	-5,2	8,1	-2,1	13,6	-2,4	-14,3
helmi	3,9	7,2	-0,6	-0,2	-2,6	0,0	6,7	-2,0	-16,8	-0,2	21,2	4,6	-10,6
maalis	5,5	7,8	-1,3	0,3	-1,4	-0,2	-40,2	-2,6	-33,2	0,8	-7,0	1,8	34,9
huhti	6,8	8,6	-0,4	1,4	-2,8	0,6	17,3	-13,8	2,4	2,7	24,5	1,5	-24,7
touko	2,5	6,5	0,1	-1,3	-2,7	0,9	-7,4	-17,0	-27,6	-3,2	36,6	3,9	4,0

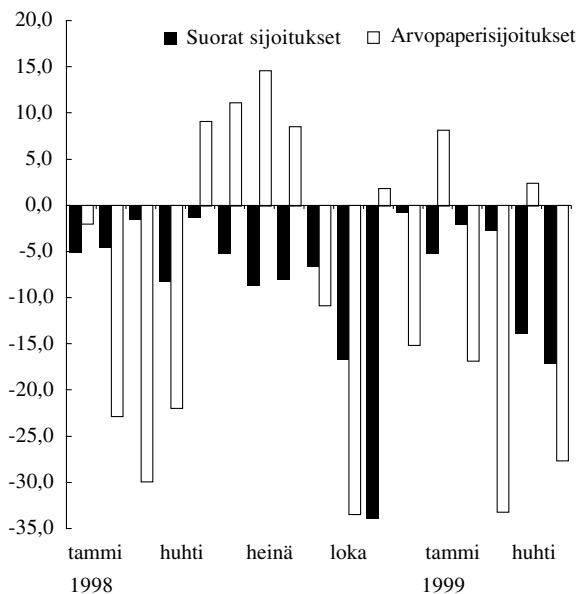
Vaihtotase ja pääomansiirrot

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

Suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

Lähde: EKP.

- 1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-). Valuuttavaranto: lisäys (+), vähennys (-).
- 2) Havainnot tammikuusta 1999 lähtien eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien havaintojen kanssa.
- 3) Tammikuuta 1999 edeltävät tiedot sisältävät arvioita.

Taulukko 8.2

Vaihtotase ja pääomansiirrot

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], bruttovirrat)

	Vaihtotase										Pääomansiirrot	
	Yhteensä		Tavarakauppa		Palvelut		Tuotannon- tekijäkorvaukset		Tulonsiirrot		Tulot	Menot
	Tulot	Menot	Vienti	Tuonti	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1998	1 277,8	1 210,7	779,4	657,3	247,6	244,4	190,2	202,9	60,6	106,1	17,6	5,0
1998 I	317,6	310,1	190,8	167,9	56,3	58,9	47,0	49,2	23,5	34,1	5,9	1,2
1998 II	325,7	303,5	199,0	167,2	64,1	60,4	50,3	54,2	12,3	21,6	2,4	1,2
1998 III	316,0	296,7	190,8	158,3	67,4	64,7	45,5	49,3	12,2	24,3	4,1	1,1
1998 IV	318,4	300,5	198,8	163,9	59,7	60,4	47,4	50,1	12,5	26,1	5,2	1,5
1999 I	292,7	283,5	177,9	158,9	47,9	51,0	44,5	45,6	22,4	28,0	4,4	2,0
1998 tammi	104,7	107,1	58,6	53,7	18,5	20,8	14,6	16,5	13,0	16,2	3,1	0,4
1998 helmi	101,0	98,1	62,3	54,3	17,6	18,2	15,1	15,8	6,0	9,8	0,9	0,4
1998 maaliskuu	112,0	104,9	69,9	60,0	20,2	19,9	17,3	16,9	4,6	8,1	1,8	0,4
1998 huhti	106,4	101,0	66,5	56,6	20,2	20,0	16,2	16,9	3,5	7,4	1,0	0,4
1998 touko	104,4	98,0	64,3	53,5	20,7	19,9	15,2	17,3	4,2	7,2	0,9	0,4
1998 kesä	114,9	104,5	68,2	57,1	23,2	20,5	18,9	20,0	4,6	7,0	0,5	0,4
1998 heinä	116,0	103,7	70,6	55,3	24,1	22,6	16,2	18,5	5,0	7,3	1,4	0,4
1998 elokuu	94,6	90,1	55,3	47,1	22,3	21,3	13,4	13,3	3,6	8,5	1,8	0,3
1998 syys	105,4	102,9	64,8	55,9	21,0	20,9	15,9	17,5	3,6	8,5	0,9	0,4
1998 loka	106,8	101,4	68,2	56,0	20,4	21,0	14,6	15,8	3,6	8,6	1,3	0,4
1998 marraskuu	101,5	96,5	65,2	53,5	18,1	18,4	14,2	15,8	4,1	8,8	1,3	0,5
1998 joulukuu	110,1	102,5	65,4	54,4	21,2	20,9	18,6	18,5	4,8	8,7	2,6	0,6
1999 tammi	94,3	94,5	53,0	49,0	14,5	15,8	14,2	15,5	12,6	14,2	3,1	0,5
1999 helmi	93,7	89,8	58,1	50,9	16,0	16,6	14,3	14,4	5,3	7,9	0,5	0,5
1999 maaliskuu	104,7	99,2	66,8	58,9	17,4	18,6	16,1	15,7	4,5	5,9	0,8	1,0
1999 huhti	103,8	97,0	63,5	55,0	17,9	18,3	17,5	16,1	4,8	7,6	1,5	0,9
1999 touko	101,0	98,5	60,6	54,1	18,2	18,2	16,9	18,2	5,3	8,0	1,2	0,3

Lähde: EKP.

Taulukko 8.4

Suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

	Suorat sijoitukset		Arvopaperisijoitukset									
			Yhteensä		Osakkeet		Velkapaperit					
	Ulko- maille	Euro- alueelle	Saamiset	Velat ²⁾	Saamiset	Velat ²⁾	Saamiset			Velat ²⁾		
							Yhteensä	Joukko- lainat	Raha- markkina- paperit	Yhteensä	Joukko- lainat	Raha- markkina- paperit
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1998	-177,9	77,7	-307,1	216,3	-82,4	68,5	-224,7	-206,9	-17,9	147,8	119,4	28,3
1998 I	-46,4	35,2	-114,1	59,4	-29,6	14,8	-84,5	-74,9	-9,5	44,6	39,9	4,6
1998 II	-39,6	24,9	-83,3	81,6	-25,6	24,8	-57,6	-55,1	-2,5	56,7	44,3	12,4
1998 III	-25,3	2,2	-55,0	67,3	-9,8	-0,4	-45,2	-42,5	-2,7	67,7	50,5	17,3
1998 IV	-66,6	15,4	-54,7	8,0	-17,3	29,2	-37,4	-34,3	-3,1	-21,2	-15,2	-6,0
1999 I	-28,1	18,3	-64,6	22,7	-15,2	-13,5	-49,4	-47,8	-1,6	36,2	33,2	3,0
1998 tammi	-9,8	4,7	-20,8	18,7	-5,7	4,7	-15,1	-16,3	1,2	14,0	11,3	2,7
1998 helmi	-15,0	10,5	-51,1	28,3	-11,4	3,2	-39,7	-33,0	-6,7	25,1	26,0	-1,0
1998 maaliskuu	-21,6	20,1	-42,3	12,4	-12,5	6,9	-29,7	-25,7	-4,0	5,5	2,6	2,9
1998 huhti	-20,7	12,5	-34,0	12,1	-8,0	1,2	-26,0	-30,9	4,9	10,9	10,6	0,3
1998 touko	-12,3	10,9	-19,6	28,7	-6,7	5,5	-12,9	-10,0	-2,9	23,2	15,8	7,5
1998 kesä	-6,6	1,4	-29,7	40,8	-10,9	18,2	-18,7	-14,2	-4,6	22,6	17,9	4,7
1998 heinä	-2,8	-5,8	-23,0	37,6	-3,2	9,1	-19,8	-20,9	1,1	28,6	17,0	11,6
1998 elokuu	-4,0	-4,0	-14,5	23,0	0,5	-5,4	-15,0	-14,1	-0,9	28,4	22,4	6,0
1998 syys	-18,6	12,0	-17,5	6,7	-7,1	-4,1	-10,4	-7,4	-2,9	10,8	11,1	-0,3
1998 loka	-11,7	-5,0	-6,9	-26,6	-1,4	-6,1	-5,5	-8,0	2,5	-20,4	-24,8	4,3
1998 marras	-41,1	7,3	-30,3	32,1	-9,0	33,0	-21,3	-15,7	-5,6	-0,9	1,1	-2,0
1998 joulukuu	-13,8	13,1	-17,6	2,5	-7,0	2,4	-10,6	-10,6	0,0	0,1	8,4	-8,3
1999 tammi	-11,6	6,3	-17,2	25,3	-6,3	5,9	-10,9	-7,4	-3,5	19,3	23,5	-4,1
1999 helmi	-5,4	3,4	-19,8	3,0	-3,1	2,8	-16,7	-18,5	1,8	0,1	-5,8	5,9
1999 maaliskuu	-11,1	8,5	-27,6	-5,6	-5,8	-22,3	-21,8	-21,9	0,1	16,7	15,5	1,3
1999 huhti	-22,4	8,6	-14,4	16,8	-4,1	2,7	-10,3	-16,4	6,1	14,1	12,7	1,3
1999 touko	-25,4	8,4	-25,0	-2,6	-11,7	6,1	-13,3	-14,1	0,8	-8,7	-17,5	8,8

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Havainnot tammikuusta 1999 lähtien eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien havaintojen kanssa.

Taulukko 8.5

Muut sijoitukset^{1) 2)}

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

	Yhteensä		Eurojärjestelmä		Julkisyhteisöt		Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)						Muut sektorit	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Yhteensä		Pitkäaikaiset		Lyhytaikaiset		Saamiset	Velat
	1	2	3	4	5	6	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	13	14
1998	-37,0	235,8	-0,7	2,5	-1,4	-8,2	-18,1	211,0	-38,3	36,6	20,3	174,4	-16,8	30,5
1998 I	-31,2	96,4	0,4	-0,1	-1,9	-2,4	-9,6	88,7	-7,6	11,1	-1,9	77,6	-20,1	10,2
II	-1,5	26,2	-1,0	0,5	-2,9	-1,0	-1,8	20,7	-13,7	7,7	11,9	13,1	4,2	5,9
III	-79,3	82,8	0,4	-0,6	0,4	-1,9	-73,6	78,7	-14,7	1,4	-58,8	77,3	-6,5	6,6
IV	75,0	30,4	-0,5	2,7	3,1	-2,8	66,9	22,8	-2,3	16,4	69,1	6,4	5,6	7,8
1999 I	-52,8	80,5	-2,4	0,0	-3,3	-5,0	-32,1	71,0	-19,9	21,1	-12,2	49,9	-14,9	14,5
1998 tammi	-14,4	34,3	0,1	0,2	-2,4	-1,6	3,1	32,8	-4,4	3,6	7,5	29,2	-15,2	2,9
helmi	-14,1	27,0	0,3	-0,3	-0,8	-1,3	-6,6	24,6	-4,3	7,3	-2,3	17,4	-7,0	4,0
maalis	-2,7	35,0	0,0	0,1	1,2	0,5	-6,0	31,3	1,1	0,2	-7,1	31,1	2,1	3,3
huhti	6,7	-3,8	0,0	0,3	0,5	0,2	12,9	-7,2	-4,1	4,0	17,0	-11,3	-6,6	2,9
touko	-0,7	12,9	0,0	-0,3	-1,2	-0,6	-5,9	13,5	-3,9	0,8	-1,9	12,7	6,4	0,4
kesä	-7,6	17,0	-0,9	0,6	-2,2	-0,6	-8,8	14,5	-5,6	2,9	-3,2	11,6	4,4	2,6
heinä	-3,2	20,9	0,2	-0,1	0,3	-3,4	6,4	21,9	-3,3	0,9	9,7	21,1	-10,0	2,5
elo	-10,2	18,5	0,1	-0,1	0,5	0,5	-22,8	17,4	-6,1	-1,6	-16,7	19,0	12,0	0,7
syys	-65,9	43,3	0,1	-0,4	-0,3	0,9	-57,1	39,4	-5,3	2,1	-51,9	37,3	-8,5	3,4
loka	5,5	38,7	0,0	0,4	0,2	0,4	14,8	33,6	-1,0	4,6	15,7	29,0	-9,5	4,3
marras	10,2	34,9	-0,1	-2,7	1,1	1,5	2,5	33,1	0,5	2,3	2,1	30,9	6,7	3,0
joulu	59,4	-43,2	-0,4	5,0	1,8	-4,7	49,6	-43,9	-1,8	9,6	51,4	-53,5	8,4	0,5
1999 tammi	-59,2	72,8	2,7	0,0	-0,5	-5,6	-58,5	75,1	-13,2	8,2	-45,3	67,0	-3,0	3,2
helmi	20,4	0,7	-4,9	0,0	-2,1	-0,7	39,4	-3,2	-0,7	-3,0	40,2	-0,2	-12,0	4,6
maalis	-14,0	7,0	-0,3	0,0	-0,8	1,3	-13,0	-1,0	-5,9	15,9	-7,1	-16,8	0,1	6,7
huhti	17,9	6,6	0,9	0,0	-0,1	0,4	17,0	3,6	-3,5	4,8	20,5	-1,2	0,1	2,6
touko	-3,1	39,7	3,6	0,0	1,2	-0,8	-5,6	39,9	-7,1	7,3	1,5	32,5	-2,3	0,6

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Havainnot tammikuusta 1999 lähtien eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien havaintojen kanssa. Tammikuuta 1999 edeltävät tiedot sisältävät arvioita.

Taulukko 8.6

Eurojärjestelmän valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset¹⁾

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kantatieto, ellei toisin mainita)

		Valuuttavaranto						Lisätieto: Valuuttavarantoon liittyvät saamiset	
		Yhteensä	Kulta	miljoonaa troyunssia	Erityiset nosto- oikeudet	Varanto- osuus IMF:ssä	Valuutta- saamiset	Muut saamiset	Valuutta- määräiset saamiset euroalueelta
		1	2	3	4	5	6	7	8
1999	1.	330,3	99,6	405	6,0	22,5	201,5	0,7	7,6
	tammi	337,5	101,6	405	5,9	22,4	205,9	1,6	7,4
	helmi	340,2	105,6	405	3,0	22,4	208,5	0,7	9,4
	maalis	348,9	105,3	405	3,8	23,3	214,7	1,8	10,1
	huhti	352,2	109,7	405	5,4	23,8	211,6	1,7	11,7
	touko	344,7	103,9	405	4,9	23,9	210,2	1,7	12,2
	kesä	345,4	101,9	404	3,9	25,1	212,9	1,6	12,5

Lähde: EKP.

1) Kattavuus- ja arvostuserojen vuoksi luvut eivät ole täysin verrattavissa taulukon 1.1 lukuihin.

9 Euroalueen ulkomaankauppa

Taulukko 9

1. Vienti¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], fob-arvo)

	Yhteensä	Elin- tarvikkeet, juomat, tupakka	Raaka- aineet	Energia	Kemi- kaalit	Muut teollisuus- tuotteet	Koneet, kuljetus- laitteet	Muut	Vienti-indeksejä, 1995 = 100		
									Arvo ²⁾	Määrä ²⁾	Yksikkö- arvo
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1996	669,7	49,2	14,2	13,1	85,5	195,5	295,9	16,3	107,6	104,7	102,8
1997	762,6	52,8	16,3	14,4	98,9	216,4	342,8	20,9	122,5	115,9	105,7
1998	791,5	53,2	15,7	12,4	104,1	219,4	367,4	19,2	127,2	119,3	106,6
1996 IV	182,2	13,7	3,8	3,5	21,8	52,4	82,8	4,2	117,1	114,8	102,0
1997 I	170,7	12,0	3,8	3,7	22,6	48,9	74,7	5,0	109,7	104,2	105,3
II	191,7	13,4	4,1	3,6	25,1	53,8	86,4	5,3	123,2	117,2	105,1
III	193,4	13,0	4,2	3,4	25,6	55,6	86,5	5,1	124,3	116,6	106,6
IV	206,7	14,4	4,2	3,7	25,6	58,1	95,1	5,5	132,8	125,7	105,7
1998 I	194,1	13,1	4,1	3,4	26,6	54,4	87,5	5,0	124,7	115,7	107,8
II	203,6	13,9	3,9	3,3	26,9	56,1	94,5	5,0	130,9	122,5	106,8
III	194,6	12,7	3,9	2,9	25,7	54,6	90,1	4,6	125,1	117,4	106,5
IV	199,1	13,4	3,8	2,8	24,9	54,3	95,3	4,6	128,0	121,6	105,2
1999 I	186,6	119,9	.	.
1997 joul	67,1	4,5	1,3	1,2	8,1	18,1	32,0	1,8	129,4	122,3	105,8
1998 tammi	58,4	4,0	1,3	1,2	8,4	16,2	25,8	1,6	112,7	104,7	107,6
helmi	63,7	4,3	1,4	1,0	8,6	18,0	28,8	1,6	122,8	113,9	107,8
maal	71,9	4,8	1,5	1,2	9,6	20,2	32,9	1,8	138,7	128,4	108,0
huhti	67,9	4,7	1,3	1,1	9,2	18,9	31,0	1,8	131,0	122,5	106,9
touko	65,7	4,5	1,3	1,1	8,7	18,1	30,5	1,6	126,8	118,6	106,9
kesä	70,0	4,7	1,3	1,1	9,1	19,1	33,1	1,6	134,9	126,4	106,7
heinä	72,7	4,5	1,3	1,1	9,2	21,0	34,0	1,6	140,2	131,2	106,9
elo	56,2	4,0	1,2	0,9	7,7	15,4	25,5	1,4	108,4	102,3	105,9
syys	65,7	4,3	1,3	0,9	8,8	18,2	30,6	1,6	126,6	118,8	106,6
loka	68,4	4,5	1,3	1,0	8,6	19,4	32,1	1,5	131,9	124,9	105,6
marras	66,3	4,5	1,3	0,9	8,1	18,0	32,0	1,6	127,9	122,1	104,7
joul	64,4	4,4	1,2	0,9	8,2	16,9	31,2	1,5	124,1	117,9	105,3
1999 tammi	54,4	3,6	1,2	0,8	7,8	14,7	25,0	1,4	104,8	.	.
helmi	59,7	3,9	1,2	0,8	8,3	16,4	27,3	1,8	115,1	.	.
maal	72,5	139,8	.	.
huhti	65,7	126,7	.	.
touko	61,9	119,3	.	.

Lähde: Eurostat. Hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos).

1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohtien erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutasetilaston tavarakaupan erien kanssa (taulukko 8.2).

2) EKP:n laskelmat perustuvat Eurostatin tilastoihin.

Taulukko 9

2. Tuonti¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], cif-arvo)

	Yhteensä 1	Elin- tarvikkeet, juomat, tupakka 2	Raaka- aineet 3	Energia 4	Kemi- kaalit 5	Muut teollisuus- tuotteet 6	Koneet, kuljetus- laitteet 7	Muut 8	Tuonti-indeksejä, 1995 = 100		
									Arvo ²⁾ 9	Määrä ²⁾ 10	Yksikkö- arvo 11
1996	593,9	46,6	36,5	71,6	54,1	167,0	193,6	24,6	105,5	102,9	102,6
1997	674,2	49,7	41,3	81,2	62,0	188,1	228,8	23,1	119,8	110,3	108,6
1998	708,4	50,3	41,0	61,9	67,3	199,8	265,0	23,1	125,9	122,7	102,6
1996 IV	157,9	12,2	9,1	21,6	14,0	41,8	52,1	7,0	112,2	108,8	103,2
1997 I	159,1	11,4	9,7	21,2	14,7	44,6	51,8	5,8	113,1	106,0	106,7
II	168,0	12,6	11,0	18,6	16,0	46,5	57,5	5,7	119,4	111,4	107,2
III	166,6	12,2	10,0	20,0	15,2	48,9	55,6	4,7	118,5	106,9	110,8
IV	180,4	13,5	10,6	21,4	16,1	48,2	63,8	6,8	128,2	117,0	109,6
1998 I	180,7	12,6	10,8	17,5	17,6	51,2	64,7	6,2	128,4	119,7	107,3
II	178,7	12,5	11,1	15,9	17,2	50,0	65,9	6,1	127,0	121,4	104,6
III	170,8	12,2	9,6	14,7	16,3	50,1	62,6	5,2	121,4	119,3	101,7
IV	178,3	12,9	9,5	13,9	16,3	48,4	71,8	5,6	126,7	130,5	97,1
1999 I	176,6	125,5	.	.
1997 joul	58,8	4,4	3,4	7,1	5,1	15,3	21,0	2,5	125,5	116,3	107,9
1998 tammi	57,9	4,1	3,5	6,2	5,6	16,4	20,1	2,0	123,5	114,8	107,6
helmi	58,3	4,0	3,5	5,7	5,5	16,6	20,7	2,2	124,2	115,2	107,8
maal	64,5	4,6	3,8	5,6	6,5	18,2	23,9	2,0	137,6	129,3	106,4
huhti	60,0	4,3	3,7	5,4	5,7	16,6	22,3	2,0	127,9	121,3	105,5
touko	57,1	4,0	3,5	5,5	5,6	15,7	20,9	1,8	121,7	116,0	104,9
kesä	61,6	4,2	3,9	4,9	5,9	17,7	22,7	2,3	131,4	127,1	103,4
heinä	59,2	4,3	3,6	4,9	5,9	17,7	20,9	1,9	126,1	123,5	102,1
elo	50,1	3,7	2,8	4,7	4,7	14,7	17,9	1,5	106,8	105,6	101,1
syys	61,5	4,2	3,3	5,0	5,7	17,7	23,7	1,9	131,2	128,9	101,8
loka	61,7	4,3	3,3	5,0	5,7	17,2	24,3	2,0	131,6	132,6	99,3
marras	59,1	4,2	3,1	4,4	5,3	16,0	24,3	1,8	126,0	130,9	96,3
joul	57,5	4,4	3,1	4,4	5,2	15,3	23,2	1,8	122,6	128,2	95,6
1999 tammi	54,4	3,6	2,9	4,5	5,2	15,4	21,2	1,7	116,0	.	.
helmi	55,7	3,6	2,9	4,1	5,4	16,0	21,7	1,9	118,8	.	.
maal	66,4	141,7	.	.
huhti	60,3	128,6	.	.
touko	59,2	126,3	.	.

Lähde: Eurostat. Hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos).

1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohtien erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutasetilaston tavarakaupan erien kanssa (taulukko 8.2). Ero johtuu osittain vakuutus- ja rahtipalveluiden kirjaamisesta tavaroiden tuontiin. Näiden palveluiden osuus tavaroiden tuonnista oli vuonna 1998 noin 3,8 %.

2) EKP:n laskelmat perustuvat Eurostatin tilastoihin.

Taulukko 9

3. Kauppatase¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], vienti (fob) –tuonti (cif))

	Yhteensä	Elin- tarvikkeet, juomat, tupakka	Raaka- aineet	Energia	Kemikaalit	Muut teollisuus- tuotteet	Koneet, kuljetus- laitteet	Muut
	1	2	3	4	5	6	7	8
1996	75,8	2,7	-22,3	-58,5	31,4	28,5	102,3	-8,3
1997	88,4	3,2	-25,0	-66,8	37,0	28,3	114,0	-2,2
1998	83,0	2,9	-25,4	-49,5	36,8	19,6	102,4	-3,8
1996 IV	24,2	1,4	-5,4	-18,1	7,8	10,6	30,7	-2,8
1997 I	11,6	0,6	-5,8	-17,5	7,9	4,3	22,8	-0,8
II	23,7	0,7	-6,9	-15,0	9,1	7,4	28,9	-0,4
III	26,8	0,9	-5,9	-16,6	10,4	6,7	30,9	0,3
IV	26,3	1,0	-6,4	-17,7	9,5	9,9	31,3	-1,3
1998 I	13,3	0,5	-6,7	-14,1	9,0	3,1	22,7	-1,2
II	25,0	1,4	-7,2	-12,6	9,7	6,1	28,6	-1,1
III	23,9	0,5	-5,8	-11,8	9,5	4,5	27,5	-0,6
IV	20,8	0,5	-5,7	-11,1	8,6	5,9	23,5	-0,9
1999 I	10,1
1997 joulukuu	8,3	0,1	-2,1	-5,8	3,0	2,8	11,0	-0,7
1998 tammi	0,5	-0,1	-2,3	-5,0	2,8	-0,2	5,7	-0,4
helmikuu	5,4	0,4	-2,2	-4,7	3,1	1,4	8,1	-0,6
maaliskuu	7,4	0,2	-2,3	-4,4	3,1	1,9	9,0	-0,2
huhtikuu	7,9	0,4	-2,3	-4,3	3,4	2,3	8,7	-0,1
toukokuu	8,7	0,5	-2,3	-4,5	3,1	2,4	9,6	-0,2
kesäkuu	8,3	0,5	-2,6	-3,8	3,2	1,5	10,4	-0,8
heinäkuu	13,6	0,2	-2,2	-3,8	3,4	3,3	13,1	-0,2
elokuu	6,1	0,3	-1,6	-3,8	3,1	0,7	7,6	-0,1
syyskuu	4,2	0,0	-2,0	-4,1	3,1	0,5	6,9	-0,3
lokakuu	6,7	0,2	-2,0	-4,0	2,9	2,2	7,7	-0,4
marraskuu	7,2	0,3	-1,9	-3,5	2,8	2,0	7,7	-0,2
joulukuu	6,9	-0,1	-1,8	-3,5	3,0	1,6	8,0	-0,3
1999 tammi	0,0	0,0	-1,8	-3,7	2,6	-0,7	3,9	-0,3
helmikuu	4,0	0,3	-1,7	-3,3	2,8	0,4	5,6	-0,1
maaliskuu	6,1
huhtikuu	5,4
toukokuu	2,7

Lähde: Eurostat. Hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos).

1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohtien erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutasetilaston tavarakaupan erien kanssa (taulukko 8.1). Ero johtuu osittain vakuutus- ja rahtipalveluiden kirjaamisesta tavaroiden tuontiin. Näiden palveluiden osuus tavaroiden tuonnista oli vuonna 1998 noin 3,8 %.

10 Valuuttakurssit

Taulukko 10

Valuuttakurssit ¹⁾

(jakson keskiarvo, x yksikköä valuuttaa / 1 ecu tai euro, indeksi 1990 = 100 [efektiivinen])

	Ecu/euron valuuttakurssit								
	USA:n dollari 1	Japanin jeni 2	Sveitsin frangi 3	Englannin punta 4	Ruotsin kruunu 5	Tanskan kruunu 6	Kreikan drakma 7	Norjan kruunu 8	Kanadan dollari 9
1995	1,308	123,0	1,546	0,829	9,33	7,33	303,0	8,29	1,795
1996	1,270	138,1	1,568	0,814	8,51	7,36	305,5	8,20	1,731
1997	1,134	137,1	1,644	0,692	8,65	7,48	309,3	8,02	1,569
1998	1,121	146,4	1,622	0,676	8,92	7,50	330,7	8,47	1,665
1998 II	1,100	149,5	1,643	0,665	8,60	7,52	339,9	8,28	1,592
1998 III	1,118	156,3	1,642	0,676	8,95	7,50	332,7	8,54	1,690
1998 IV	1,177	140,6	1,600	0,702	9,38	7,44	331,5	8,82	1,814
1999 I	1,122	130,7	1,599	0,687	8,98	7,44	322,7	8,60	1,696
1999 II	1,057	127,7	1,600	0,658	8,90	7,43	325,0	8,24	1,557
1998 heinä	1,098	154,3	1,661	0,668	8,77	7,52	328,7	8,37	1,630
1998 elo	1,102	159,4	1,646	0,675	8,96	7,50	331,6	8,51	1,688
1998 syys	1,154	155,3	1,617	0,687	9,12	7,48	337,9	8,74	1,756
1998 loka	1,194	144,2	1,596	0,705	9,37	7,44	336,5	8,88	1,842
1998 marras	1,164	140,1	1,612	0,701	9,31	7,44	329,1	8,68	1,793
1998 joul	1,172	137,4	1,594	0,702	9,45	7,45	328,8	8,91	1,807
1999 tammi	1,161	131,3	1,605	0,703	9,08	7,44	323,6	8,65	1,765
1999 helmi	1,121	130,8	1,598	0,689	8,91	7,44	322,0	8,65	1,679
1999 maal	1,088	130,2	1,595	0,671	8,94	7,43	322,5	8,51	1,651
1999 huhti	1,070	128,2	1,602	0,665	8,91	7,43	325,5	8,32	1,594
1999 touko	1,063	129,7	1,603	0,658	8,97	7,43	325,2	8,23	1,553
1999 kesä	1,038	125,3	1,595	0,650	8,83	7,43	324,2	8,17	1,524
1999 heinä	1,035	123,7	1,604	0,658	8,74	7,44	325,0	8,18	1,540
Muutos ed. kuukaudesta, % ²⁾	-0,2	-1,3	0,6	1,2	-0,9	0,1	0,2	0,2	1,0

	Ecu/euron valuuttakurssit							Euroalueen efektiiviset valuuttakurssit ³⁾	
	Australian dollari 10	Uuden-Seelannin dollari 11	Hongkongin dollari 12	Etelä-Korean won 13	Singaporen dollari 14	Taiwanin dollari 15	Meksikon peso 16	Nimellinen 17	Reaalinen 18
	1995	1,765	1,993	10,01	999,7	1,833	34,28	8,35	97,8
1996	1,623	1,847	9,68	1007,9	1,765	34,39	9,52	98,3	99,1
1997	1,528	1,715	8,75	1 069,8	1,678	32,50	8,95	90,4	90,7
1998	1,787	2,097	8,69	1 568,9	1,876	37,64	10,30	92,3	92,1
1998 II	1,754	2,063	8,53	1 537,0	1,810	37,09	9,55	91,3	91,1
1998 III	1,867	2,199	8,67	1 486,8	1,935	38,71	10,62	93,5	93,4
1998 IV	1,887	2,236	9,16	1 516,6	1,942	38,64	11,84	94,6	94,2
1999 I	1,770	2,087	8,69	1 342,6	1,911	36,60	11,18	91,0	90,8
1999 II	1,618	1,949	8,19	1 258,8	1,810	34,57	9,98	87,6	87,3
1998 heinä	1,776	2,116	8,51	1 423,6	1,878	37,79	9,78	92,0	92,1
1998 elo	1,868	2,196	8,55	1 450,4	1,939	38,33	10,34	93,3	93,3
1998 syys	1,962	2,289	8,97	1 592,4	1,994	40,10	11,83	95,2	94,9
1998 loka	1,932	2,284	9,31	1 615,7	1,969	39,81	12,21	95,8	95,3
1998 marras	1,834	2,180	9,05	1 511,9	1,913	38,08	11,64	94,1	93,6
1998 joul	1,893	2,241	9,11	1 426,3	1,941	38,02	11,65	94,0	93,6
1999 tammi	1,839	2,159	8,99	1 362,4	1,950	37,43	11,82	92,7	92,3
1999 helmi	1,751	2,062	8,68	1 330,2	1,905	36,41	11,21	90,9	90,6
1999 maal	1,726	2,045	8,43	1 336,2	1,881	36,04	10,60	89,5	89,4
1999 huhti	1,668	1,972	8,30	1 292,2	1,834	35,22	10,10	88,4	88,0
1999 touko	1,605	1,925	8,24	1 272,1	1,820	34,82	9,97	88,1	87,7
1999 kesä	1,580	1,948	8,05	1 212,6	1,775	33,70	9,88	86,4	86,1
1999 heinä	1,576	1,967	8,03	1 229,4	1,756	33,42	9,71	86,4	86,2
Muutos ed. kuukaudesta, % ²⁾ ed. vuodesta	-0,3	1,0	-0,2	1,4	-1,1	-0,8	-1,7	0,0	0,2
								-6,2	-6,4

Lähde: EKP.

1) Joulukuuhun 1998 asti ecu valuuttakurssit (lähde BIS); tammikuusta 1999 alkaen euron valuuttakurssit.

2) Viimeisen kuukausihavainnon prosenttimuutos on esitetty verrattuna edellisen kuukauden tietoihin ja (ainoastaan efektiivisten valuuttakurssien osalta) vuotta aikaisempiin tietoihin. Positiivinen muutos merkitsee euron vahvistumista.

3) BISin laskelma. Joulukuuhun 1998 asti tiedot perustuvat euromaiden efektiivisten valuuttakurssien painotettuihin keskiarvoihin. Tammikuusta 1999 alkaen tiedot perustuvat euron valuuttakurssien painotettuihin keskiarvoihin (alkuperäiset BISin tiedot on indeksoitu uudelleen siten, että 1990 = 100). Painot perustuvat vuoden 1990 teollisuustuotteiden kauppakuihin niiden kauppakumppaneiden kanssa, joiden valuutat on esitetty taulukossa, ja niissä on otettu huomioon kolmansien markkinoiden vaikutus. Reaaliset kurssit on laskettu käyttäen kansallisia kuluttajahintaindeksejä (KHI). Jos KHI-tilastot eivät ole vielä saatavissa, käytetään arvioita.

II Taloudellinen kehitys muissa EU-maissa

Taulukko II

Taloudellinen kehitys

(prosenttia edellisvuotisesta, ellei toisin mainita)

	YKHI	Julkisen talouden alijäämä (-)/ylijäämä (+), % BKT:stä	Julkisen talouden bruttovelka, % BKT:stä	Valtion pitkäaikaisten lainojen tuotot ¹⁾ , vuotuinen korko	Valuuttakurssi ²⁾ , kansallinen valuutta/euro tai euro	Vaihtotase ja uusi pääomatase ³⁾ , % BKT:stä	Yksikkötyö-kustannukset ⁴⁾	BKT:n määrä	Teollisuus-tuotannon volyymi-indeksi ⁵⁾	Standardoitu työttömyys-aste, % työvoimasta (kp.)	Lavea raha ⁶⁾	3 kk:n korko ¹⁾ , vuotuinen korko
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Tanska												
1995	-	-2,4	72,1	8,27	7,33	.	0,5	3,7	4,4	7,2	-2,0	6,20
1996	2,1	-0,9	67,4	7,19	7,36	.	1,4	2,8	2,0	6,8	7,2	3,98
1997	1,9	0,4	63,6	6,26	7,48	0,6	2,8	3,1	5,6	5,6	4,7	3,73
1998	1,3	0,8	58,1	4,94	7,50	-1,3	2,4	2,7	2,2	5,1	4,6	4,27
1998	II	1,4	-	5,12	7,52	-1,9	1,7	1,0	-1,2	5,2	5,1	4,21
	III	1,2	-	4,82	7,50	1,5	2,1	3,6	3,7	5,1	6,6	4,47
	IV	1,1	-	4,51	7,44	-3,7	3,5	2,5	-0,3	4,7	3,7	4,51
1999	I	1,4	-	4,22	7,44	1,5	5,4	1,0	-0,3	4,8	4,5	3,64
	II	1,8	-	4,50	7,43	5,0	3,12
1999	tammi	1,2	-	4,03	7,44	-	-	-	-0,9	4,9	3,7	3,87
	helmi	1,3	-	4,19	7,44	-	-	-	-0,9	4,8	4,3	3,62
	maalis	1,7	-	4,43	7,43	-	-	-	0,9	4,7	5,5	3,46
	huhti	1,7	-	4,22	7,43	-	-	-	9,8	4,7	3,9	3,12
	touko	1,6	-	4,46	7,43	-	-	-	11,7	.	5,2	3,11
	kesä	1,9	-	4,81	7,43	-	-	-	.	.	5,8	3,13
	heinä	.	-	5,11	7,44	-	-	-	.	.	.	3,17
Kreikka												
1995	-	-10,3	110,1	-	303,0	-2,8	11,6	2,1	2,1	7,1	6,4	16,09
1996	7,9	-7,5	112,2	-	305,5	-3,7	10,6	2,4	0,6	7,5	9,8	13,54
1997	5,4	-3,9	109,4	9,92	309,3	-4,0	7,1	3,2	1,0	7,9	14,5	12,48
1998	4,5	-2,4	106,5	8,48	330,7	-3,1	.	.	3,4	10,0	4,0	13,53
1998	II	5,0	-	7,90	339,9	.	.	.	6,1	10,3	3,4	12,77
	III	4,8	-	7,83	332,7	.	.	.	3,7	11,7	2,3	13,18
	IV	4,0	-	7,76	331,5	.	.	.	0,8	9,8	5,7	11,94
1999	I	3,4	-	6,08	322,7	.	.	.	-0,8	.	.	10,56
	II	2,2	-	5,87	325,0	9,80
1999	tammi	3,5	-	6,32	323,6	-	-	-	-0,1	.	14,6	11,45
	helmi	3,5	-	5,96	322,0	-	-	-	-0,9	.	.	10,43
	maalis	3,2	-	5,97	322,5	-	-	-	-1,2	.	.	9,84
	huhti	2,6	-	5,85	325,5	-	-	-	0,0	.	.	9,85
	touko	2,2	-	5,75	325,2	-	-	-	1,0	.	.	9,72
	kesä	1,8	-	6,02	324,2	-	-	-	.	.	.	9,84
	heinä	.	-	.	325,0	-	-	-	.	.	.	9,83
Ruotsi												
1995	-	-6,9	77,6	10,24	9,33	.	.	3,7	10,6	8,8	-1,3	8,83
1996	0,8	-3,5	76,7	8,02	8,51	.	.	1,3	1,8	9,6	10,0	6,03
1997	1,8	-0,7	76,7	6,62	8,65	.	.	1,8	7,2	9,9	4,2	4,43
1998	1,0	2,0	75,1	4,99	8,92	2,3	.	2,6	4,1	8,3	3,5	4,36
1998	II	1,4	-	5,13	8,60	1,1	.	1,8	6,2	8,6	2,6	4,53
	III	0,6	-	4,82	8,95	2,4	.	2,5	4,8	8,2	4,7	4,29
	IV	0,1	-	4,50	9,38	2,7	.	3,2	1,2	7,6	4,5	3,94
1999	I	0,2	-	4,21	8,98	2,5	.	3,6	.	7,5	5,4	3,31
	II	0,3	-	4,54	8,90	6,4	3,07
1999	tammi	0,0	-	4,02	9,08	-	-	-	-1,1	7,7	4,1	3,42
	helmi	0,2	-	4,18	8,91	-	-	-	.	7,3	5,8	3,31
	maalis	0,5	-	4,44	8,94	-	-	-	.	7,4	6,3	3,23
	huhti	0,3	-	4,24	8,91	-	-	-	.	7,3	6,7	2,99
	touko	0,3	-	4,50	8,97	-	-	-	.	6,8	6,6	3,10
	kesä	0,4	-	4,87	8,83	-	-	-	.	.	5,9	3,12
	heinä	.	-	5,26	8,74	-	-	-	.	.	.	3,23
Iso-Britannia												
1995	-	-5,7	53,0	8,32	0,829	-0,4	1,7	2,8	1,5	8,7	7,2	6,75
1996	2,5	-4,4	53,6	7,94	0,814	0,0	2,0	2,6	0,4	8,2	9,9	6,11
1997	1,8	-1,9	52,1	7,13	0,692	0,9	3,3	3,5	1,0	7,0	11,2	6,92
1998	1,5	0,6	49,4	5,60	0,676	0,1	.	2,2	0,3	6,3	9,6	7,43
1998	II	1,8	-	5,89	0,665	-0,3	.	2,5	1,0	6,3	9,9	7,58
	III	1,4	-	5,57	0,676	0,4	.	2,0	0,5	6,3	9,5	7,67
	IV	1,4	-	4,82	0,702	0,2	.	1,6	-0,5	6,3	8,6	6,89
1999	I	1,6	-	4,39	0,687	-1,6	.	1,2	-1,2	6,3	7,2	5,60
	II	1,4	-	4,82	0,658	6,7	5,29
1999	tammi	1,6	-	4,20	0,703	-	-	-	-1,0	6,3	7,5	5,90
	helmi	1,5	-	4,37	0,689	-	-	-	-1,4	6,3	7,3	5,53
	maalis	1,7	-	4,60	0,671	-	-	-	-1,3	6,3	6,8	5,40
	huhti	1,5	-	4,54	0,665	-	-	-	-1,5	.	7,5	5,32
	touko	1,3	-	4,83	0,658	-	-	-	.	.	7,1	5,35
	kesä	1,4	-	5,09	0,650	-	-	-	.	.	5,6	5,22
	heinä	.	-	.	0,658	-	-	-	.	.	.	5,17

Lähteet: Eurostat (sarakeet 1, 8 ja 10 pl. Kreikka), Euroopan komissio (PO II ja Eurostat) (sarakeet 2 ja 3), Bloomberg (sarake 12), kansalliset tilastot (sarakeet 4, 5, 6, 7, 9, 10 [Kreikka] ja 11).

1) Ajanjakson keskiarvoja.

2) Lisäinformaatiota, ks. taulukko 10.

3) BPM5; BPM4 Kreikan osalta.

4) Koko talous; Ison-Britannian tilastot eivät sisällä työntekijän sosiaaliturvamaksuja.

5) Tehdasteollisuus; korjattu työpäivien määrällä.

6) Kuukauden lopun keskiarvoja; M3;

M4 Ison-Britannian osalta.

12 Taloudellinen kehitys EU:n ulkopuolella

Taulukko 12.1

Taloudellinen kehitys

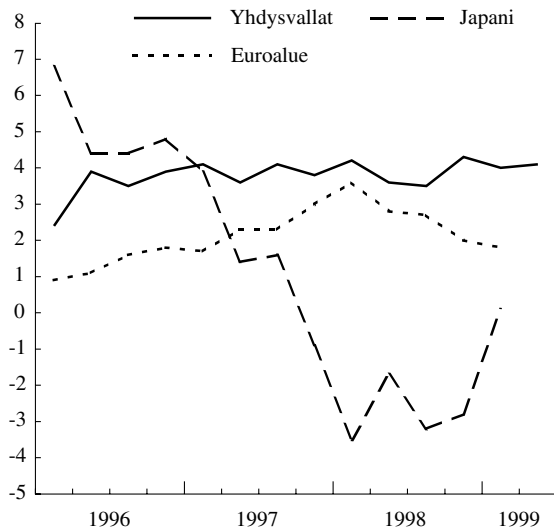
(prosenttia edellisvuotisesta, ellei toisin mainita)

	KHI	Yksikkö- työ- kustannuk- set ¹⁾	BKT:n määrä	Teollisuus- tuotannon volyymi- indeksi ¹⁾	Työttö- myysaste, % työ- voimasta (kp.)	M2 ²⁾	Pankkien- välisten 3 kk:n talletusten korke ³⁾ , vuotuinen korke	Valtion 10 vuoden lainojen tuotto ³⁾ , vuotuinen korke	Valuutta- kurssi ⁹⁾ , kansallinen valuutta/ ecu tai euro	Julkisen talouden rahoitus- asema alijäämä (-)/ ylijäämä (+), % BKT:stä	Julkinen brutto- velka ⁵⁾ , % BKT:stä
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Yhdysvallat											
1995	2,8	-1,6	2,3	5,4	5,6	2,1	5,44	6,69	1,308	-2,2	60,8
1996	2,9	-2,3	3,4	4,8	5,4	4,8	5,43	6,54	1,270	-1,2	59,9
1997	2,3	0,0	3,9	6,7	4,9	5,0	5,62	6,45	1,134	0,1	57,8
1998	1,6	0,7	3,9	4,2	4,5	7,4	5,00	5,33	1,121	1,4	55,1
1998	II	1,6	1,0	3,6	5,0	4,4	7,2	5,59	1,100	-	56,1
	III	1,6	1,4	3,5	3,2	4,5	7,3	5,20	1,118	-	55,3
	IV	1,5	-0,8	4,3	2,5	4,4	8,4	5,00	1,177	-	55,1
1999	I	1,7	-1,6	4,0	2,2	4,3	8,5	4,99	1,122	-	54,8
	II	2,1	.	4,1	2,7	4,3	7,9	5,04	1,057	-	.
1999	tammi	1,7	-	-	2,0	4,3	8,7	4,99	1,161	-	-
	helmi	1,6	-	-	2,5	4,4	8,5	5,00	1,121	-	-
	maalis	1,7	-	-	2,2	4,2	8,1	4,99	1,088	-	-
	huhti	2,3	-	-	2,3	4,3	8,2	4,97	1,070	-	-
	touko	2,1	-	-	2,2	4,2	8,0	4,98	1,063	-	-
	kesä	2,0	-	-	3,7	4,3	7,7	5,17	1,038	-	-
	heinä	.	-	-	.	.	.	5,30	1,035	-	-

Japani											
1995	-0,1	-2,2	1,5	3,4	3,2	3,0	0,50	3,32	123,0	-3,6	.
1996	0,1	-1,9	5,1	2,3	3,4	3,3	0,31	3,03	138,1	-4,3	.
1997	1,7	-2,2	1,4	3,6	3,4	3,1	0,36	2,15	137,1	-3,3	.
1998	0,6	6,3	-2,8	-7,1	4,1	4,4	0,18	1,30	146,4	-5,9	.
1998	II	0,3	8,1	-1,7	-8,8	4,1	4,2	0,43	1,36	149,5	-
	III	-0,2	7,6	-3,2	-8,5	4,3	4,2	0,12	1,14	156,3	-
	IV	0,5	5,1	-2,8	-6,8	4,4	4,5	0,18	1,04	140,6	-
1999	I	-0,1	3,6	0,1	-4,2	4,6	4,1	0,31	1,96	130,7	-
	II	-0,3	.	.	-1,0	4,8	4,1	0,13	1,50	127,7	-
1999	tammi	0,2	7,5	-	-8,3	4,4	4,1	0,35	2,07	131,3	-
	helmi	-0,1	2,9	-	-4,1	4,6	3,9	0,38	2,09	130,8	-
	maalis	-0,4	-0,2	-	-0,8	4,8	4,2	0,20	1,72	130,2	-
	huhti	-0,1	0,4	-	-2,4	4,8	4,0	0,18	1,55	128,2	-
	touko	-0,4	.	-	-0,5	4,6	4,1	0,12	1,36	129,7	-
	kesä	-0,3	.	-	-0,2	4,9	4,3	0,10	1,60	125,3	-
	heinä	.	.	-	.	.	.	0,12	1,69	123,7	-

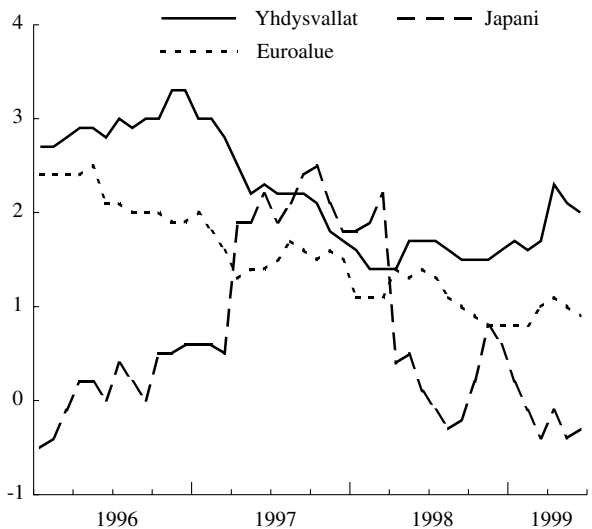
Bruttokansantuotteen määrä

(prosenttia edellisvuotisesta; neljännesvuosittain)

Kuluttajahintaindeksit

(prosenttia edellisvuotisesta; kuukausittain)

Lähteet: Kansalliset tilastot (sarakeet 1, 2 [Yhdysvallat], 3, 4, 5, 6, 8 [joulukuuhun 1998 asti], 9 ja 11); OECD (sarake 2 [Japani]); Eurostat (euroaluetta koskevat kuvion tilastot); Reuters (sarakeet 7 ja 8 [tammikuusta 1999 alkaen]); Euroopan komissio (PO II) (sarake 10).

1) Tehdasteollisuus.

2) Ajanjakson keskiarvo, M2 ja sijoitustodistukset Japanin osalta.

3) Lisäinformaatiota, ks. taulukot 3.1 ja 3.2.

4) Lisäinformaatiota, ks. taulukko 10.

5) Julkisen sektorin konsolidoitu bruttovelka (ajanjakson lopussa).

Taulukko 12.2

Säästäminen, investoinnit ja rahoitus

(prosenttia BKT:stä)

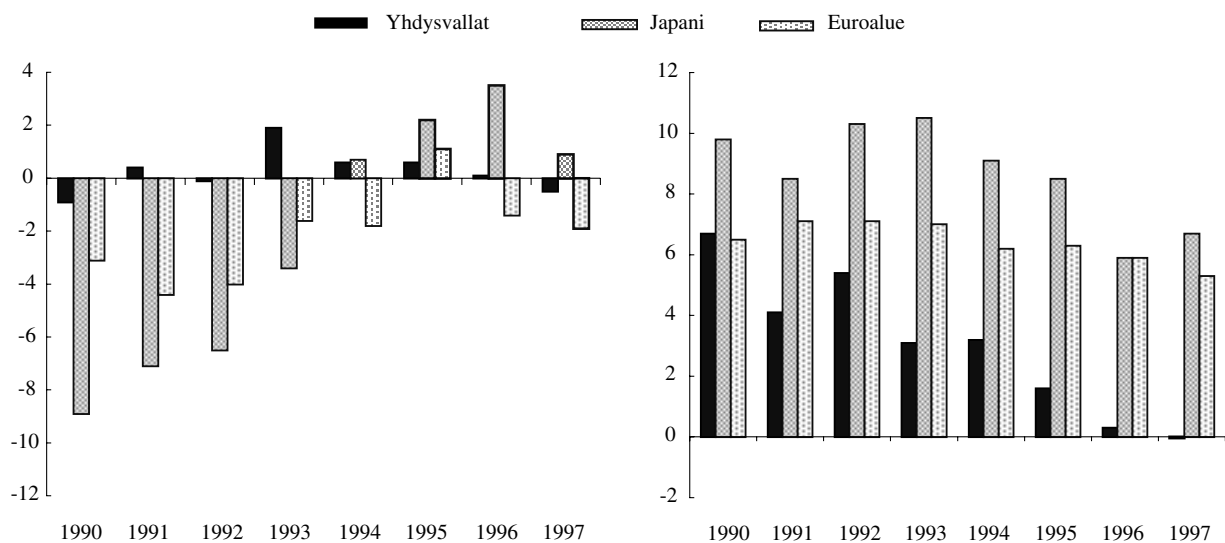
	Kansallinen säästäminen ja investoinnit			Yritysten (pl. rahoitussektori) investoinnit ja rahoitus						Kotitalouksien investoinnit ja rahoitus ¹⁾			
	Brutto-säästäminen	Pääoman brutto-muodostus	Nettoluotonanto ulkomaille	Pääoman brutto-muodostus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Rahoitusvarojen netto-hankinta	Brutto-säästäminen	Netto-velkaantuminen	Arvopaperit ja osakkeet	Pääoma-menot	Rahoitusvarojen netto-hankinta	Brutto-säästäminen	Netto-velkaantuminen
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Yhdysvallat													
1995	16,3	17,4	-1,4	7,8	7,2	6,0	8,3	5,4	2,3	12,2	6,6	13,5	5,0
1996	16,6	17,8	-1,6	7,9	7,5	5,3	8,2	5,2	0,7	12,4	5,1	13,5	4,8
1997	17,3	18,4	-1,7	8,3	7,4	3,7	8,2	4,3	1,5	12,3	4,6	12,8	4,6
1998	17,2	18,8	-2,5	8,3	7,7	4,3	8,1	4,6	0,8	12,8	4,9	11,5	5,9
1997 II	17,6	18,5	-1,5	8,7	7,5	1,8	8,3	2,9	1,1	12,2	5,9	13,3	4,5
1997 III	17,5	18,4	-1,7	8,2	7,7	5,1	8,4	6,1	1,6	12,3	4,9	12,9	5,4
1997 IV	17,3	18,5	-2,0	8,1	7,3	3,2	8,1	3,4	2,1	12,2	4,6	12,3	4,0
1998 I	17,7	19,1	-2,1	8,7	7,7	6,1	8,2	6,6	1,9	12,5	3,5	11,6	5,6
1998 II	17,2	18,7	-2,5	8,1	7,8	2,3	8,1	2,7	2,6	12,8	8,2	11,5	6,0
1998 III	17,3	18,8	-2,7	8,2	7,6	4,1	8,1	4,1	0,7	12,7	3,6	11,3	5,1
1998 IV	16,9	18,8	-2,6	8,2	7,8	4,7	8,0	4,8	-2,0	13,1	4,4	11,5	6,7
1999 I	17,0	19,0	-3,0	8,2	7,7	5,4	8,1	5,7	3,9	13,3	4,3	10,9	6,6
Japani													
1995	30,8	28,6	2,1	14,9	14,9	3,1	13,5	2,3	0,5	5,3	10,3	13,1	1,9
1996	31,5	30,0	1,4	14,6	15,3	1,7	15,2	0,3	1,0	6,7	6,4	12,7	1,1
1997	30,9	28,7	2,2	15,5	16,1	3,3	15,2	1,2	0,1	5,6	7,1	12,3	0,7
1998	4,4	.	-5,7	-1,3	.	5,3	.	-0,3
1997 II	31,2	26,6	2,3	.	.	2,6	.	-1,9	1,4	.	10,7	.	0,7
1997 III	30,2	30,0	2,2	.	.	3,0	.	3,1	0,4	.	-0,3	.	1,5
1997 IV	29,0	29,3	2,6	.	.	6,6	.	10,7	-0,3	.	19,8	.	1,5
1998 I	33,2	27,9	2,4	.	.	0,6	.	-15,3	-2,6	.	-5,4	.	-2,3
1998 II	.	24,1	.	.	.	-0,6	.	1,3	2,2	.	12,2	.	0,0
1998 III	.	26,7	.	.	.	4,1	.	-1,9	0,5	.	-2,2	.	0,5
1998 IV	12,7	.	-6,7	-4,8	.	15,4	.	0,6
1999 I

Yritysten (pl. rahoitussektori) nettoluotonanto

(prosenttia BKT:stä)

Kotitalouksien nettoluotonanto¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

Lähteet: EKP, Federal Reserve Board, Bank of Japan ja Economic Planning Agency.

1) Kotitaloudet mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt. Japanin osalta kotitalouksia palvelevien voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen säästäminen sisältyy yritysten (pl. rahoitussektori) säästämiseen.

Euroopan keskuspankin (EKP) keräävät ja julkaisemat tilastot perustuvat asiakirjaan "Implementation package (Statistical requirements for Stage Three of Monetary Union)". Euroopan rahapoliittinen instituutti (EMI) ja kansalliset keskuspankit saattoivat tämän asiakirjan pankkiyhdistysten ja muiden kolmannen vaiheen tilastoinnin valmisteluun osallistuvien saataville heinäkuussa 1996. Asiakirjassa käsitellään raha- ja pankkitilastoja, maksutasetilastoja, ulkomaista varallisuutta koskevia tilastoja, rahoitustilinpitoa, hinta- ja kustannustilastoja sekä muita taloustilastoja.¹

Nämä tilastot keskittyvät euroalueeseen kokonaisuudessaan. Pidemmän aikavälin yksityiskohteisempia tilastotietoja lisäselvityksineen on saatavissa EKP:n kotisivuilla (<http://www.ecb.int>) ja EKP:n Kuukausikatsauksessa julkaistaan uusia tai yksityiskohtaisempia tietoja heti tuoreeltaan.

Koska ecun muodostavat valuutat eivät ole samat kuin rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat, rahaliiton ulkopuolisten jäsenvaltioiden valuuttojen kurssimuutokset vaikuttaisivat niihin vuotta 1999 edeltäviin tilastojen lukuihin, jotka saataisiin muuttamalla rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat senhetkisten vaihtokurssien mukaan ecuiksi. Jotta tämä voitaisiin välttää rahatilastoissa, taulukoiden 2.1–2.6 tiedot vuotta 1999 edeltävältä ajalta on ilmoitettu yksikköinä, jotka on saatu muuttamalla kansalliset valuutat 31.12.1998 ilmoitetuilla peruuttamattomilla kiinteillä muuntokursseilla. Ellei toisinpäin, hinta- ja kustannustilastot vuotta 1999 edeltävältä ajalta perustuvat kansallisissa valuutoissa ilmoitettuihin tietoihin.

Tietoja on laskettu yhteen ja/tai konsolidoitu (mukaan lukien maitten välinen konsolidointi) tarpeen mukaan.

Kuukausikatsauksen tilastot perustuvat yleensä tietoihin, jotka ovat olleet käytettävissä EKP:n neuvoston kunkin kuukauden ensimmäisenä kokouspäivänä. Tämän numeron tilastot perustuvat 5.8.1999 käytettävissä olleisiin tietoihin.

Uusimmat tiedot ovat usein ennakkotietoja, joita voidaan tarkistaa. Pyöritysten vuoksi eri lukujen yhteissummat eivät välttämättä täsmää.

Rahapolitiikka- ja rahoitusmarkkinatilastot

Taulukoissa 1.1–1.5 esitetään eurojärjestelmän (Eurosystem) konsolidoitu tase, tietoja eurojärjestelmän rahapoliittisista operaatioista sekä vähimmäisvarantoihin ja pankkijärjestelmän likviditeettiasemaan liittyviä tilastoja. Taulukoissa 2.1–2.3 esitetään rahalaitoksiin liittyviä rahataloutta koskevia tilastoja eurojärjestelmä mukaan lukien. Taulukon 2.3 tiedot on konsolidoitu; euroalueen rahalaitosten välisiä positioita ei ole esitetty, mutta niiden saamisen ja velkojen yhteissummien erotus esitetään sarakkeessa 13. Taulukossa 2.4 esitetään rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta johdetut raha-aggregaatit ja joitakin valtionhallinnon (monetaarisia) velkoja. Taulukossa 2.5 esitetään neljännesvuositilastot rahalaitosten lainoista kotitalouksille ja yrityksille eriteltyinä käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan. Taulukossa 2.6 tarkastellaan joitakin rahalaitossektorin tase-eriä valuutoittain. Laajemat neljännesvuositilastot tullaan julkaisemaan piakkoin. Tilastoinnissa käytettävien rahalaitosten luettelo on kokonaisuudessaan EKP:n kotisivuilla. Sektoriluokitus on esitetty yksityiskohtaisesti raha- ja pankkitilastojen sektorikäsitelmässä "Money and Banking Statistics Sector Manual – Guidance for the statistical classification of customers" (EMI, huhtikuu 1998). Raha- ja pankkitilastojen kokoamisohjeissa "Money and Banking Statistics Compilation Guide" (EMI, huhtikuu 1998) esitetään suositukset, joita kansallisten keskuspankien tulee noudattaa. Tilastotiedot kerätään ja tilastot laaditaan 1.1.1999 alkaen Euroopan keskuspankin rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta annetun asetuksen (EKP/1998/16) mukaisesti.

EKP tuottaa rahamarkkinakorkoja, valtion pitkäaikaisten lainojen tuottoja ja osakeindeksejä koskevat tilastot (taulukot 3.1–3.3) sähköisistä markkinainformaatiojärjestelmistä saatujen tietojen perusteella. Pankkien luotto- ja talletuskorkoja koskevien tilastojen (taulukko 3.4) yksityiskohdat ilmenevät taulukon alaviitteestä.

¹ Euroopan tasolla raha- ja pankkitilastoista vastaa EKP. Maksutasetilastoista sekä ulkomaista varallisuutta ja rahoitustilinpitoa koskevista tilastoista vastaavat Euroopan komissio (Eurostat) ja EKP yhdessä. Hinta- ja kustannustilastoista ja muista taloustilastoista vastaa Euroopan komissio (Eurostat).

Arvopaperimarkkinoiden liikkeeseenlaskuja ja kuoletuksia koskevat tilastot julkaistaan suunnitelmien mukaan vuoden 1999 aikana.

Hinnat ja reaalitalouden tilastot

EKP:n kuukausikatsauksessa esitettävät tilastot ovat muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta Euroopan komission (lähinnä Eurostatin) ja kansallisten tilastoviranomaisten tuottamia. Euroaluetta koskevat tiedot on saatu laskemalla yksittäisten jäsenvaltioiden tiedot yhteen. Tilastot ovat mahdollisimman yhtenäisiä ja vertailukelpoisia. Vertailukelpoisten tietojen saatavuus vaihtelee tilastosta toiseen, mutta yleisesti ottaen vertailukelpoista tietoa on paremmin saatavissa viime ajoilta kuin aikaisemmilta ajanjaksoilta. Kausivaihteluista puhdistetut tiedot ovat Eurostatin tai kansallisten viranomaisten tuottamia.

Euroalueen yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi YKHI (taulukko 4.1) on käytettävissä vuodesta 1995 lähtien. Se perustuu kansallisiin yhdenmukaistettuihin kuluttajahintaindekseihin, jotka lasketaan samoin menetelmin kaikissa euroalueen valtioissa. Kansallisiin kuluttajahintaindekseihin perustuvat arviot vuotta 1995 edeltävältä ajalta eivät ole täysin vertailukelpoisia. EU:n neuvoston 19.5.1998 antaman lyhyen aikavälin tilastoja koskevan asetuksen (EY) N:o 1165/98 täytäntöönpano tulee kasvattamaan käytettävissä olevien euroaluetta koskevien tilastojen määrää. Tämä koskee myös vähittäiskaupan liikevaihdon tuoreita ja vertailukelpoisia tietoja, joihin liittyvät tilastot (taulukko 5.1) perustuvat tällä hetkellä kansallisten tietojen pohjalta tehtyihin arvioihin.

Kansantalouden tilinpitoa koskevat tilastot (taulukot 4.2 ja 5.1) –mm. neljännesvuosittaiset yhteenvedot tilinpidosta – tulevat täysin vertailukelpoiksi koko euroalueella, kun Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä (EKT 95) otetaan käyttöön vuoden 1999 aikana ja sen jälkeen. Osa tilastoista on jo täysin vertailukelpoisia. Tämän Kuukausikatsauksen tiedot perustuvat pääasiassa EKT 95:een.

Työttömyystilastot ovat Kansainvälisen työjärjestön (ILO) ohjeiden mukaisia. Koko taloutta kos-

kevat työllisyystilastot on johdettu kansallisista lähteistä käyttämällä samankaltaisia työllisyyden määritelmiä. Tehdasteollisuuden työllisyystilastot on yhdenmukaistettu ja ne ilmoitetaan lyhyen aikavälin tilastoista annetun EU:n neuvoston asetuksen mukaisesti (taulukko 5.2).

Barometritiedot (kuvio 5.3) perustuvat Euroopan komission tekemiin yritys- ja kuluttajakyselyihin.

Rahoitustilinpitotilastot

Tilastovaatimusten toteutusta koskevassa julkaisussa ('Implementation package') todetaan, että rahatalouden analysointia ja rahapolitiikan tutkimusta täydentämään tarvitaan yksityiskohtaisia tietoja euroalueen rahoitustaloustoimista ja rahoitustaseista. Tarkoituksena on julkaista laaja, joskaan ei täydellinen, EKT 95:n mukainen euroalueen rahoitustilinpito raha- ja pankki-, maksutase-, pääomamarkkina-, rahoituslaitosten (ilman rahalaitoksia) ja julkisyhteisöjen rahoitustilastojen perusteella. Taulukossa 6 esitetään kansallisiin pääomatilastoihin ja rahoitustilinpitoon perustuvat euroalueen aggregaatit.

Yksityiskohtaisemmat ja yhtenäisemmät euroalueen rahoitustilinpitoa koskevat tilastot tultaneen julkaisemaan EKP:n Kuukausikatsauksessa vuoden 1999 aikana.

Julkisen talouden rahoitusasema

Taulukossa 7 esitetään BKT:hen suhteutettuna euroalueen julkisen talouden rahoitusasemaa kuvaavat julkisen talouden tuloja ja menoja, sääntämistä, alijäämää ja velkaa koskevat tilastot. Tiedot perustuvat jäsenvaltioiden toimittamiin yhdenmukaistettuihin tilastoihin, jotka lasketaan yhteen EKP:ssä.

Euroopan komission toimittamat julkistalouden alijäämää ja julkista velkaa koskevat tiedot esitetään lisäksi maittain, koska ne ovat tärkeitä va-
kaus- ja kasvusopimuksen kannalta.

Euroalueen maksutase sekä eurojärjestelmän varantoasema, ulkomaankauppa ja valuuttakurssit

Maksutasetta (taulukot 8.1-8.5) ja ulkomaista varallisuutta koskevien tilastojen käsitteet ja määritelmät ovat yleensä IMF:n maksutasekäsikirjan 5. laitoksen (lokakuu 1993), EKP:n 1.12.1998 antamien Euroopan keskuspankin tilastovaatimuksia koskevien suuntaviivojen (EKP/1998/17) ja Eurostatin ohjeiden mukaisia. Ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot tullaan julkaisemaan syksyllä ja niissä esitetään vuoden 1998 lopun tilanne. Yhteistä metodologiaa, josta EKP ja Euroopan komissio (Eurostat) ovat keskenään sopineet, sekä aggregointimenetelmää esiteltiin Kuukausikatsauksen toukokuun numeron sivulla 26 olleessa kehikossa 2 ja EKP:n kotisivuilla. Tuotannon tekijäkorvauksia koskevat tilastot (taulukko 8.3) eivät sisälly tähän numeroon, vaan ne julkaistaan seuraavassa numerossa, kun yksityiskohtaiset neljännesvuositilastot ovat saatavissa.

Euroalueen maksutasetilastot ovat EKP:n laatimia. Tiedot joulukuuhun 1998 asti on ilmoitettu ecuina.

Eurojärjestelmän valuuttavarannon ja siihen liittyvien saamisten kannat vuodesta 1999 alkaen esitetään taulukossa 8.6. ja niitä vastaavat nettovirrat taulukossa 8.1. Nämä tilastot eivät ole vertailukelpoisia taulukossa 8.1 esitettyjen, joulukuuhun 1998 asti ulottuvien nettovirtatilastojen kanssa, sillä nämä varhemmat tilastot on laadittu laskemalla yhteen kansallisten määritelmien mukaiset tiedot, ja niihin sisältyy euroalueella liikkeeseen laskettuja vaateita.

Taulukossa 9 esitetään euroalueen ulkomaankauppa sekä kokonaisvientiä ja -tuontia koskevat indeksit (arvo, määrä ja yksikköarvo). Arvoindeksiin laskee EKP. Määräindeksi lasketaan Eurostatin ilmoittaman yksikköarvoindeksiin ja arvoindeksiin perusteella. Määritelmien, luokittelun, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia maksutasetilastojen tavarakaupan erien kanssa (taulukot 8.1 ja 8.2).

Valuuttakurssitilastot (taulukko 10) perustuvat EKP:n julkaisemiin päivän viitekursseihin tammi-kuusta 1999 alkaen.

Euroalueen maksutase-, ulkomaankauppa- ja valuuttakurssitilastojen laatimisessa käytettyjä menetelmiä esitellään yksityiskohtaisesti EKP:n kotisivuilla.

Muut tilastot

EU:n muita jäsenvaltioita koskevat tilastot (taulukko 11) noudattavat samoja periaatteita kuin euroalueen tilastot. Yhdysvaltoja ja Japania koskevat tilastot (taulukot/kuviot 12.1 ja 12.2) perustuvat kansallisiin lähteisiin. Tiedot, jotka koskevat säästämistä, investointeja ja rahoitusta Yhdysvalloissa ja Japanissa (taulukko/kuvio 12.2.), on ryhmitelty samalla tavalla kuin euroalueen vastaavat tiedot taulukossa/kuviossa 6.

Taulukkomerkintöjen selityksiä

”-” Ei sovellettavissa.

””” Tiedot puuttuvat.

”..” Nolla tai merkityksetön.

”miljardia” 10⁹

(p) Ennakkotieto.

kp. Kausivaihteluista puhdistettu.

Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet

22.12.1998

EKP:n neuvosto päättää, että eurojärjestelmän ensimmäinen perusrahoitusoperaatio toteutetaan kiinteäkorkoisena huutokauppana 3,0 prosentin korolla, millä tasolla se aikoo pitää koron näköpiirissä olevan ajan. Rahoitusoperaatio käynnistetään 4.1.1999, likviditeetin jaosta päätetään 5.1.1999 ja maksut suoritetaan 7.1.1999. Lisäksi päätetään, että ensimmäisestä pitempiaikaisesta rahoitusoperaatiosta ilmoitetaan 12.1.1999 (maksupäivänä on 14.1.1999) ja että se toteutetaan vaihtuvakorkoisena huutokauppana siten, että jakomenettelyssä käytetään yksikorkoista huutokauppaa.

Lisäksi EKP:n neuvosto päättää, että maksuvalmiusluoton korko asetetaan 4,5 prosenttiin ja talletuskorko 2,0 prosenttiin kolmannen vaiheen alusta eli 1.1.1999 alkaen. Ajanjaksona 4.-21.1.1999 maksuvalmiusluoton korko asetetaan tilapäisesti 3,25 prosenttiin ja talletuskorko 2,75 prosenttiin. EKP:n neuvosto aikoo lopettaa tämän tilapäisjärjestelyn 21.1.1999 pidettävän kokouksen jälkeen.

31.12.1998

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen artiklan 109 I kohdan 4 mukaisesti EU:n neuvosto yksimielisesti niiden Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden kanssa, joita ei koske poikkeus, Euroopan komission ehdotuksesta ja ottaen huomioon EKP:n lausunnon hyväksyy euron peruuttamattomat muuntokurssit, jotka ovat voimassa 1.1.1999 klo 0.00 (paikallista aikaa) alkaen.

Euroalueen jäsenvaltioiden ministerit, EKP sekä Tanskan ja Kreikan ministerit ja keskuspankkien pääjohtajat päättävät keskinäisellä menettelyllä yhdessä Euroopan komission kanssa ja EU:n raha-asiaain komiteaa kuultuaan määrätä 1.1.1999 voimaan tulleeseen valuuttakurssimekanismiin osallistuvien valuuttojen keskuskurssit euroa vastaan. Tämän eurokeskuskurssija koskevan päätöksen lisäksi EKP sekä Tanskan ja Kreikan keskuspankit asettavat yhteisellä sopimuksella Tanskan kruunun ja Kreikan drakman pakolliset interventiokurssit. Tanskan kruunun vaihteluväli eurokeskuskurssiin nähden on $\pm 2,25\%$. Kreikan drakman vaihteluväli eurokeskuskurssiin nähden on normaali $\pm 15\%$.

7.1.1999

EKP:n neuvosto päättää, että 11.1. ja 18.1.1999 ilmoitettaviin perusrahoitusoperaatioihin sovelletaan samoja ehtoja kuin ensimmäiseen perusrahoitusoperaatioon, jonka maksut suoritettiin 7.1.1999, eli ne toteutetaan kiinteäkorkoisina huutokauppoina 3,0 prosentin korolla.

12.1.1999

EKP:n neuvoston 22.12.1998 tekemän päätöksen mukaisesti EKP ilmoittaa, että eurojärjestelmän ensimmäiset pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina siten, että likviditeetin jaossa noudatetaan yksikorkoista menettelyä. Jotta pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot voitaisiin ottaa käyttöön vaiheittain, ensimmäinen operaatio toteutetaan kolmena rinnakkaisena huutokauppana, joiden eräpäivät ovat 25.2., 25.3. ja 29.4.1999. EKP ilmoittaa, että se aikoo jakaa 15 miljardia euroa kussakin näistä huutokaupoista. Sama 15 miljardin euron suuruinen määrä aiotaan jakaa jatkosakin kussakin vuoden 1999 kolmen ensimmäisen kuukauden aikana toteutettavassa pitempiaikaisessa rahoitusoperaatiossa.

21.1.1999

EKP:n neuvosto päättää, että sen kolmannen vaiheen alkaessa eurojärjestelmän maksuvalmiusluoton koroksi asettama 4,5 prosentin korko ja talletuskoroksi asettama 2 prosentin korko otetaan jälleen käyttöön 22.1.1999 lukien. Neuvosto päättää niin ikään, että kahteen perusrahoitusoperaatioon, joiden maksut suoritetaan 27.1.1999 ja 3.2.1999, sovelletaan samoja ehtoja kuin niihin kolmeen perusrahoitusoperaatioon, joiden maksut suoritettiin aikaisemmin tammikuussa. Ne siis toteutetaan kiinteäkorkoisina huutokauppoina 3,0 prosentin korolla.

4.2.1999

EKP:n neuvosto päättää, että kahteen perusrahoitusoperaatioon, joiden maksut suoritetaan 10.2. ja 17.2.1999, sovelletaan samoja ehtoja kuin ensimmäisiin perusrahoitusoperaatioihin, joiden maksut on suoritettu aikaisemmin tänä vuonna. Ne siis toteutetaan kiinteäkorkoisina huutokauppoina 3,0 prosentin korolla. Maksuvalmiusluoton korko on edelleen 4,5 % ja talletuskorko 2,0 %.

18.2.1999

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioihin, joiden maksut suoritetaan 24.2. ja 3.3.1999, sovelletaan samoja ehtoja kuin edellisiin perusrahoitusoperaatioihin. Ne siis toteutetaan kiinteäkorkoisina huutokauppoina 3,0 prosentin korolla. Maksuvalmiusluoton korko on edelleen 4,5 % ja talletuskorko 2,0 %.

4.3.1999

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioihin, joiden maksut suoritetaan 10.3. ja 17.3.1999, sovelletaan samoja ehtoja kuin edellisiin perusrahoitusoperaatioihin. Ne siis toteutetaan kiinteäkorkoisina huutokauppoina 3,0 prosentin korolla. Maksuvalmiusluoton korko on edelleen 4,5 % ja talletuskorko 2,0 %. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää, että eurojärjestelmän pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden likviditeetin jaossa käytetään jatkossa monikorkoista menettelyä seuraavasta pitempiaikaisesta rahoitusoperaatiosta (jonka maksut suoritetaan 25.3.1999) lähtien, kunnes toisin ilmoitetaan.

18.3.1999

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioihin, joiden maksut suoritetaan 24.3., 31.3. ja 7.4.1999, sovelletaan samoja ehtoja kuin aiempiinkin tänä vuonna toteutettuihin perusrahoitusoperaatioihin. Ne siis toteutetaan kiinteäkorkoisina huutokauppoina 3,0 prosentin korolla. Maksuvalmiusluoton korko on edelleen 4,5 % ja talletuskorko 2,0 %.

8.4.1999

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaation korkoa 0,5 prosenttiyksiköllä 2,5 prosenttiin alkaen perusrahoitusoperaatiosta, jonka maksut suoritetaan 14.4.1999. Lisäksi maksuvalmiusluoton korkoa lasketaan 1 prosenttiyksiköllä 3,5 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,5 prosenttiyksiköllä 1,5 prosenttiin 9.4.1999 lähtien.

22.4.1999

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 2,5 %, maksuvalmiusluoton korko 3,5 % ja talletuskorko 1,5 %. Lisäksi EKP:n neuvosto ilmoittaa, että pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa, joiden maksut suoritetaan seuraavien kuuden kuukauden aikana, aiotaan edelleen jakaa 15 miljardia euroa kussakin.

6.5.1999

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 2,5 %, maksuvalmiusluoton korko 3,5 % ja talletuskorko 1,5 %.

20.5.1999

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 2,5 %, maksuvalmiusluoton korko 3,5 % ja talletuskorko 1,5 %. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää muuttaa sen pitempiaikaisen rahoitusoperaation maturiteettia, jonka maksut on tarkoitus suorittaa 30.9.1999. Tämän operaation lunastuspäivää aikaistetaan joulukuun 30. päivästä joulukuun 23. päivään 1999. Vastavasti muutetaan myös sen pitempiaikaisen rahoitusoperaation aikataulua, josta oli alun perin tarkoitus ilmoittaa 27.12.1999 ja jonka likviditeetti oli tarkoitus jakaa ja maksut suorittaa 30.12.1999. Tästä pitempiaikaisesta rahoitusoperaatiosta ilmoitetaankin jo 21.12.1999, likviditeetti jaetaan 22.12. ja maksut suoritetaan 23.12.1999. Tällä aikataulumuutoksella on tarkoitus helpottaa rahoitusmarkkinaosapuolten työtä vuodenvaihteessa.

2.6., 17.6., 1.7.1999

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 2,5 %, maksuvalmiusluoton korko 3,5 % ja talletuskorko 1,5 %.

Euroopan keskuspankin (EKP) julkaisuja

Tässä luettelossa on tietoja joistakin Euroopan keskuspankin julkaisemista asiakirjoista. Julkaisut ovat saatavissa maksutta EKP:n lehdistöpalvelusta (Press Division). Tilaukset voi lähettää nimiösvun kääntöpuolella olevaan postiosoitteeseen.

Täydellinen luettelo Euroopan rahapoliittisen instituutin julkaisemista asiakirjoista löytyy Internet-kotisivuiltamme (<http://www.ecb.int>).

Vuosikertomus

Vuosikertomus 1998. Huhtikuu 1999.

Kuukausikatsaus

Tammikuusta 1999 lähtien julkaistut artikkelit:

Euroalue kolmannen vaiheen alussa. Tammikuu 1999.

Vakauteen tähtäävä eurojärjestelmän rahapolitiikan strategia. Tammikuu 1999.

Euroalueen raha-aggregaatit ja niiden merkitys eurojärjestelmän rahapolitiikan strategiassa. Helmikuu 1999.

Lyhyen aikavälin talousindikaattorien merkitys euroalueen hintakehityksen arvioinnissa. Huhtikuu 1999.

Euroalueen pankkitoiminta: rakenteellisia piirteitä ja kehitysnäkymiä. Huhtikuu 1999.

Eurojärjestelmän toimintakehikko: kuvaus ja ensimmäinen arviointi. Toukokuu 1999.

Vakaus- ja kasvusopimuksen täytäntöönpano. Toukokuu 1999.

Keskeisten talousindikaattorien pitkän aikavälin kehitys ja suhdannevaihtelut euroalueen maissa. Heinäkuu 1999.

Euroopan keskuspankkijärjestelmän institutionaalinen rakenne. Heinäkuu 1999.

Euron kansainvälinen asema. Elokuu 1999.

Euroalueen rahalaitosten taseet vuoden 1999 alkupuolella. Elokuu 1999.

Working Paper Series

- 1 Brousseau V. ja Scacciavillani F., A global hazard index for the world foreign exchange markets. Toukokuu 1999.
 - 2 Monticelli C. ja Tristani O., What does the single monetary policy do? A SVAR benchmark for the European Central Bank. Toukokuu 1999.
 - 3 Detken C., Fiscal policy effectiveness and neutrality results in a non-Ricardian world. Toukokuu 1999.
 - 4 Angeloni I. ja Dedola L., From the ERM to the euro: new evidence on economic and policy convergence among EU countries. Toukokuu 1999.
 - 5 Wynne M., Core inflation: a review of some conceptual issues. Toukokuu 1999.
-

Muita julkaisuja

TARGET-esite. Heinäkuu 1998.

The TARGET service level. Heinäkuu 1998.

Report on electronic money. Elokuu 1998.

Assessment of EU securities settlement systems against the standards for their use in ESCB credit operations. Syyskuu 1998.

Money and banking statistics compilation guide. Syyskuu 1998.

Yhteinen rahapolitiikka kolmannessa vaiheessa: Yleisasiakirja EKPJ:n rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Syyskuu 1998.

Third progress report on the TARGET project. Marraskuu 1998.

Correspondent central banking model (CCBM). Joulukuu 1998.

Payment systems in the European Union: Addendum incorporating 1997 figures. Tammikuu 1999.

Possible effects of EMU on the EU banking systems in the medium to long term. Helmikuu 1999.

Euro area monetary aggregates: conceptual reconciliation exercise. Heinäkuu 1999.

The effects of technology on the EU banking systems. Heinäkuu 1999.

Payment systems in countries that have applied for membership of the European Union. Elokuu 1999.